

ספר זוהר פרה אדומה השלם

"אפר פרה אדומה" = 622 = "זהר קדוש" = 622

ליקוט גדול ונפלא מהזוהר הקדוש לימודים הנוגעים לימים אלו של הכנה לביאת המשיח, הקרוב מאוד מאוד, מְצוּת וסודות של "אפר פרה אדומה", שנדע איך לקיים את מצוות אפר פרה אדומה ונדע את הסודות של המצוה הגדולה הזאת, וכמו שכתב הרמב"ם שהפרה האדומה העשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה, אמן כן יהי רצון, ועוד מאמרים חוצבי להבות אש מדברי הזוהר הקדוש בעניני פרה אדומה, שנוכח לקיים בקרוב עם מלך המשיח.

ליקוט מקיף כזה עדיין לא ראה אור הדפוס עד היום הזה.

תוכן הספר ומהותו להנחיל דרך תורת אמת היא תורת הרשב"י זי"ע לכל ישראל הבא לקיים מצוות אפר פרה אדומה ככל משפטיו וחוקותיו על ידי לימוד תורת הסוד, אשר ממיו אנו שותים ולאורו אנו הולכים, ובו אנו נגאלים, ונקיים הכתוב "וּנְשַׁלְמָה פְּרִים שְׁפִתֵינוּ" (הושע יד), כאמרם ז"ל (מנחות ק, א), כל העוסק בפרשת קרבנות כאלו הקריב קרבנות, ובזכות לימוד הקדוש הזה נזכה לקיים מצוות פרה אדומה בפועל ממש.

ובו ששה ספרים נפתחים

ספר א. הוא, זוהר פרה אדומה, בו לקטנו המאמרים מספרי הזוהר בארמית וְלִשׁוֹן הקודש.

ספר ב. כתבי האר"י על פרה אדומה.

ספר ג. הפסוקים עם המפרשים על מצוות פרה אדומה.

ספר ד. מְשִׁנִּיּוֹת מִסֵּכֶת פְּרַח פְּרָק ג'.

ספר ה. הרמב"ם הלכות פרה אדומה (פ"ב ופ"ג).

ספר ו. זוהר על ברכת כהנים.

ספר ז. הלכות נשיאת כפים - מרן המחבר ורמ"א.

ספר ח. זוהר האר"י לברכת כהנים.

יצא לאור חודש אב תשע"ג על ידי "מפעל הזוהר העולמי"

סניף בת ים רחוב בר יהודה 50 בת ים יצ"ו ארץ ישראל

טל: 052-7651911

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

מפעל
העזרה
העולמי
סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

איזה פנטהוז אתה רוצה בגן עדן?

רשיפת התורמים הפאזורים שזכו לבנות חלק
פהיכלי גן עדן, בו תשכון נשפתם בעולם הבא,
תמורת תרומה של 1600 ₪ בעבור 10 סטים של
הזוהר הקדוש, המחולק ל-70 חלקיו
כל חייך אתה רודף אחרי דירה בעולם הזה!

המעוניין, להתקשר לטל:
0527-651911

צא וחשוב, איזה דירה תהיה לך בגן עדן, לנצח נצחים רק כאן אפשר לקנות את הדירה
בגן עדן!!! כל אחד יתרום כפי רצונו לבנות את העולם הבא שלו זכור!
היכלי גן עדן אפשר בנות רק בעולם הזה! ולא כשמיגיעים לשם!

אין חינם! סטרא אחרא היא בחינם!

כל סט נוסף שאתה קונה, הוא עוד היכל בגן עדן לנצח נצחים.
החכם עינו בראשו - צא וחשוב!

מספר טלפון לעדכון:
0527-651911

רשימת המתנדבים

ב"ה, שהחינו וקיימנו והגיענו לכה, שחלקנו כבר לערך 1500 סטים זוהר הקדוש 70
פרכים, ומפני שהזמן קצר והשעה דוחקת ופעמי משיח קרובים, דרושים לנו בדהיפות
100 מתנדבים לקנות 10 סטים גדלקמן, כדי שנוכל להדפיס מחדש אלף סטים לחלקם
חנם, על מנת לזפות הרבים ולהביא את משיח אדקינו בב"א.

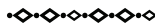
כל מתנדב זוכה בקניית 10 סטים [1,600 ₪ בעשר תשלומים - שנותן ישר לבית הדפוס],
הפוללים כל הזוהר הקדוש בשבעים פרכים לחלקם חנם לשבעים אלף איש:

תפילה קצרה לאומרה קדם הלימוד

לְשֵׁם יְחִוּד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתִּיהּ וְכוּ'. עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר
וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל לְאַקְמָא שְׁכִינְתָא מַעֲפָרָא, וְלַעֲלוּי
שְׁכִינַת עֲוֹנֵנוּ אִם הַבְּנִים שְׁמַחָה, עַל יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנַעֲלָם בְּשֵׁם כָּל
יִשְׂרָאֵל.

הַרְיֵנִי מְקַשֵּׁר עֲצָמֵי בְּלִימוֹד הַקְדוֹשׁ הַזֶּה בְּנִשְׁמַת כָּל הַתְּנַאִים
וְהַצְדִּיקִים הַכְּתוּבִים בְּזוּהַר הַקְדוֹשׁ וּבְרֵאשֵׁם הַתְּנַא הָאֱלוֹקֵי
רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ. וְעַל יְדֵי זֶה תַתְקִינִים תְּפִילַת דְּוֹד
הַמְּלֶכֶךְ עָלָיו הַשְּׁלֹום (תְּהִלִּים ס"א ד'- ה') כִּי הָיִיתָ מַחְסֶה לִּי מִגְדֵּל עַז מִפְּנֵי
אוֹיֵב. אֲגִידָהּ בְּאֶהְלֶךְ עוֹלָמִים אַחְסֶה בְּסִתְרֵי כְּנָפֶיךָ סֵלָה. וְאִזְכֶּה
שְׁבִלִימוֹדֵינוּ זֶה יִהְיֶה שְׁפֹתוֹתֵיהֶם דּוֹכְבוֹת בְּקֶבֶר, לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה
לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וּבְהַדִּין סִפְרָא סִפְרָא
הַזוּהַר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי, יִרְאֶה אֵל עַבְדֶּיךָ פְּעֻלָּה וְהַדְרֵךְ
עַל בְּנֵיהֶם. וְיִהְיֶה נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה, וְיִהְיֶה נֶעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ (תְּהִלִּים צ' ט"ז י"ז).

(סיד ה')

תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדֹנָי הָאֲדוֹנִים. אָב הַרַחֲמִים וְהַסְּלִיחוֹת.
מוֹדִים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, בְּקִידָה
וּבְהַשְׁתַּחֲוָיָה, שְׁקַרְבָּתָנוּ לְתוֹרָתֶךָ וְלַעֲבוּדָתֶךָ עֲבוּדַת הַקְדָּשׁ, וְנִתְתָּ לָנוּ
חֶלֶק בְּסוּדוֹת תּוֹרָתֶךָ הַקְדוֹשָׁה. מַה אָנוּ, מַה חַיֵּינוּ, אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ עִמָּנוּ
חֶסֶד גְּדוֹל כְּזֶה. עַל כֵּן אֲנַחְנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ שְׁתַּמְחַל וְתִסְלַח
לְכָל חַטָּאתֵינוּ וְעוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵל יִהְיֶה עֲוֹנוֹתֵינוּ מִבְּדִילִים בֵּינֵינוּ לְבִינֶךָ.

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּכוּנֵן אֶת
 לְבַבְנוּ לִירְאָתְךָ וְאֶהְבֶּתְךָ, וְתִקְשִׁיב אָזְנוֹךָ לְדַבְרֵינוּ אֱלֹהִי, וְתִפְתַּח לְבַבְנוּ
 הָעֵרֶל בְּסוּדוֹת תּוֹרָתְךָ. וְיִהְיֶה לְמוֹדְנוּ זֶה נַחַת רוּחַ לְפָנֶי כִּסֵּא כְבוֹדְךָ
 בְּרִיחַ נִיחוּחַ. וְתֵאָצִיל עָלֵינוּ אוֹר מְקוֹר נְשָׁמָתְנוּ בְּכֹל בְּחִינּוֹתֵינוּ.
 וְשִׁיתְנוּצְצוּ נִיצוֹצוֹת עֲבָדֶיךָ הַקְּדוּשִׁים אֲשֶׁר עַל יָדָם גְּלִיתָ דְבָרֶיךָ אֱלֹהִי
 בְּעוֹלָם. וּזְכוּתָם וּזְכוּת אֲבוֹתָם וּזְכוּת תּוֹרָתָם וְתַמִּימוֹתָם וְקִדְשָׁתָם
 יַעֲמִד לָנוּ לְבַל נִפְשַׁל בְּדַבְרִים אֱלוֹי. וּבְזְכוּתָם תֵּאִיר עֵינֵינוּ בְּמַה שְׁאֵנוּ
 לוֹמְדִים. כְּמֵאמֶר נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינֵי וְאִבִּיטָה נִפְלְאוֹת
 מִתּוֹרָתְךָ. יְהִיו רְצוֹן אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרֵי וְגֹאֲלֵי. כִּי
 יְהוָה יִתֵּן חֲכָמָה, מִפְּוֵי דַעַת וְתִבְוֵנָה:

רְבוֹן עֲלֵמִין, דְּאַנְתָּ הוּא מְגַלֵּי עֲמִיקְתָּא וּמְסִתְרָתָא וְגַלֵּי רִזְיָא. יְהֵא
 רַעְוָא מִן קְדָמְךָ לְאַסְבְּרָא מְלִין בְּפּוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא
 שְׁפָתוֹב, וְאַנְכֵי אֶהֱיָה עִם פִּיק וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תְּדַבֵּר. וְלֹא גִיעוּל
 בְּכַסּוּפָא קְדָמְךָ. וְנִזְבִּי לְמַשְׁמַע רִזִּין עֲלָאִין דְּאוֹרִיתָא מְפּוּמָא דְרִישָׁא
 דְּמִתִּיבְתָא עֲלָתָה. אָמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן, אָמֵן, סְלֵה:

וְנִהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת-הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֵד וְהָיָה לְאַרְבַּעָה
 רְאשִׁים: וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ בְּזֹהַר הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים
 כְּפּוֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד: גַּל-עֵינֵי וְאִבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ:

תְּפִלָּה לְרִפּוּאוֹת וִישׁוּעוֹת

חֲרִינֵי מְקַבֵּל עָלֵי מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וְאֶהְבֶּת לְרַעְךָ כְּמוֹךָ, וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כָּל
 אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשִׁי וּמְאֹדִי, וְהַרְיֵנִי מִזְמֵן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסֵפֶר
 הַזֹּהַר הַקְּדוּשׁ לְזְכוּת ... פב"פ (וְכֹאן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרִפּוּאוֹת...] [יִשׁוּעַת ...]
 [לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחֲזַקְהוּ וְיִרְפְּאוּהוּ בְּרִפּוּאוֹת הַנֶּפֶשׁ וּרְפּוּאוֹת

הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויאריך ימיו
ושנותיו בנעימים] [ויזשיעוהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה:

תפילה לאחר קריאת הזוהר

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שיתקיים בנו עתה מקרא
שכתוב "ואשים דברי בפיך ובצל ידי כפיתיד לנטע שמים וליסד
ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה
לקשומט ופורפירא עלאה ולארמון שעל מכוננו ישב להחזיר עמרה
ליושנה וקים בנו מהרה מקרא שכתוב "והיה אור הלבנה כאור החמה
ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י
הקדוש ובנו רבי אלעזר, ויותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום
שנברא עד סופו פרצונו וכרצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בחכמה
הזאת, על ידה תתקרב הנאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת
עוזנו במהרה בימינו. ויקיים בנו מקרא שכתוב "ויאמר אלהים יהי אור",
ויזרח עלינו אור יהוה, ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד, אמן נצח
סלה ועד. (נסח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך יהוה אלוהי ואלהי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות
בספר הקדוש הזה זיהרה עילאה, וזכות התנאים הקדושים
שלאמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה
נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם יהוה. ואני זאת
בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך
לא ימוש מפיה ומפי זרעך ומפי זרע זרעך אמר יהוה מעתה ועד
עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי בפיך ובצל
ידי כפיתיד לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. וברכת

מִשֶּׁה רַעֲיָא מְהִימָנָא תַתְּנִגְלָה בְּמַהֲרָה דִּידָן, יְהוּה בְּדַד יִנְחֵנוּ וְאִין
עֲמוּ אֵל נֹכַר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לְבָנוּ וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעַתְךָ בְּאַמַּת
בְּאָמֹר לְצִיּוֹן מְלֶךְ אֱלֹהֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוּה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (ס"ד ה')

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְלֶךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמְטִיב הַדְּרִשׁ לָנוּ.
שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עָלֵינוּ] בְּהֵמוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלְל אֲבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנְךָ.
בְּנֵה בֵיתְךָ כְּבַתְחֻלָּה וְכוּנֵן מְקֻדְשֶׁךָ עַל מְכוּנֵנוּ. וְהִרְאֵנוּ בְּבִנְיָנוּ וְשִׁמְחֵנוּ
בְּתַקְוָנוּ. וְהִשָּׁב שְׂכִינְתְךָ לְתוֹכוֹ, וְהִשָּׁב כְּהַנִּים לְעִבּוּדְתָם וְלוֹיִים לְדוּכָנָם
לְשִׁירָם וְלְזִמְרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמְלֵאָה הָאָרֶץ דַּעַה אֶת יְהוּה
לִירְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגְּבוּר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֵּן יְהִי רְצוֹן.

(סי"ח)

בשער

הולך ואור עד נכון היום" (משלי פרק ד יח), לכל הבא לגשת אל הקודש פנימה, לחשוב מחשבות, בכל ענייני מצוות פרה אדומה, המובאים בספרי הזוהר הקדוש, ובכתבי האריז"ל, ועוד, והלומד בזה בין יבין את אשר לפניו, הדרך ילך בה, והמעשה אשר יעשה, לקיים מצוות פרה אדומה בזמן הזה על ידי לימוד הזוהר הקדוש שמטהר כמו אפר פרה אדומה, כראוי וכיאות בלי מגרעת, בהשכל ובדעת, ללמוד וללמד לשמור ולקיים ולעשות.

ובזכות לימוד הזוהר הקדוש על עניני פרה אדומה, נזכה שְׁיִתְקַיֵּם דְּבַרֵי הַרְשָׁבִי עָלָיו הַשְּׁלוֹם בְּדָא יִפְקֹן מִן גְּלוּתָא בְּמַהֲרָה בְּמֵינֵינוּ אָמֵן. - וְיִתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַחַדוֹת וּבְשִׁמְחָה וְאֶחָדוּ בְּאֵילָן הַחַיִּים לְלַמּוֹד הַזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ "בְּסִפְרָא דָּא יִפְקֹן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי", וְכַאֲשֶׁר יִלְמְדוּ וְיַעֲסִקוּ כָּלֵם בְּתוֹרַת הַסּוּד תִּכְרָה תְּבוּאָה הַגְּאֻלָּה בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה*. וּבַזוֹהַר יַעֲיָא מִהֵימָנָא פְּרָשַׁת נִשְׂא (דף קכד, ב) אָמְרוּ: דְּבִגְיָנִיה "וּקְרֵאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְצֵי", וּבְזִכְרוֹתֶיהָ

ברוך המקום ברוך הוא, אשר שמו הבטחתו לישראל הקדושים חבלים נפלו לנו בנעימים, אף נחלת שפרה עלינו, לנו התלמידים, חברים מקשיבים, אשר אנו חוסים בצל כנפי השכינה הקדושה ומסתופפים בתיבת נוח הרשב"י ע"ה יחד שבטי ישראל, בלימוד זוהר הקדוש, באהבה ובשמחה, בהתאחדות גמורה, למען הקים השכינה הקדושה מעפרא, ולקחנו על שכמנו להוציא לאור זוהר פרה אדומה, לתועלת הרבים, כבקשת טובים וידידים, לחזק הברכים, באמרים היקרים, מאירות כספירים, על מצוות פרה אדומה וסודותיהם, אשר להם זכינו, ויראו עינינו, וישמח לבנו, ותגל נפשינו, באור חדש אשר לנו האיר, בתורה ועבודה אור המאיר, בקדושת סודות התורה, למען נזכה לאור הגנוז מדי שבת בשבתנו ומועד כהלכתו.

בספרים אלו נקבצו מאמרים של זוהר הקדוש עם כותרות בארמית ולשון הקודש, "וארח צדיקים כאור נגה

מחבלו של משיח, יעסוק בתורה ובגמילות חסדים כו', עכ"ל. וכל המזכה את הרבים בלימוד הזוהר הקדוש נקרא עוסק בתורה ובגמילות חסדים באופן הכי נעלה ומקיים ומציל את כל העולם כולו, ומתקשר לנשמת הרשב"י ז"ע, וכמו שכתב הגאון הקדוש צדיק יוסוד עולם אור סמיר ונעלם, קדש הקדשים המלובן, מרא דרזין, מרן רבינו יעקב אבוחצירא צוק"ל זיע"א, בספרו דורש טוב (עמוד ע"ב) וזה לשונו: גדולה זכות רבי שמעון בר יוחאי בעולם העליון יותר מכל הצדיקים, עכ"ל. וכמו שאמרו חז"ל, (סוכה דף מ"ה ע"ב). ואמר חזקיה אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנבראתי עד עתה ואילמלי אליעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד עכשיו ואילמלי יותם בן

* בספר אור תורה - ליקוטים: עוד מובאר בכמה מקומות בדבריהם, שעיקר ביאת משיח הוא בזכות התורה, כמו שאמרו בפרק קמא דבבא בתרא (ה, ת, א) מאי דכתיב, "גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך שרים" (הושע ה, ו), ותניא כל פסוק הזה בלשון ארמי נאמר, אי תנו, "עתה כלה אקבצם", ואם מעט מהם, "יחלו ממשא מלך ושרים". ואמרו שם מאי דכתיב, "אף חובב עמים כל קדושו בידך" (דברים לג, א), אפלו בשעה שאתה מחבב עמים, כל קדושים שלהם בידך הם כו', וכמו שאמרו כל הנותן עליו על תורה, מעבירים ממנו על מלכות כו' (אבות פרק יג משנה ה), כי בזמן שקולו של יעקב כו', אין הידים יד יעשו כו' (בראשית רבא פרשה סה, טז), ובפרק חלק (צ"ב ב) שאלו תלמידיו את רבי אלעזר, מה יעשה אדם וינצל

ותקנים "ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוּ אֶל נְכָר". הפסחים בבית קדשינו ותפארתינו במהרה ונזכה לשנה הבאה לאכול מן הזבחים ומן בימינו אמן.

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חודש מנחם אב שנת תשע"ג

עוזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו ואמר חזקיהו אמר רבי ירמיה משום רבי שמעון בן יוחאי ראיתי בני עלייה והן מועטין אם אלף הן אני ובני מהן אם מאה הם אני ובני מהן אם שנים הן אני ובני הן.

הקדמה

העולם, ונזכה שְׁעַל יְצִיאַת הַקּוֹנִטְרָס הַלְזָ בְּעֶזְרַת ה' וּבְסִייעָתוֹ, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תִּקּוֹן יַחֲדָה קוֹדֶשׁא בְּרִיף הוּא וּשְׂכִינְתִּיהָ, בְּיוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

וּבְזִכּוֹת לִימוּד מִצּוֹת פְּרַה אֲדוּמָה וְסוּדוֹתֶיהָ, נִזְכָּה לְקִירוּב הַגְּאוּלָּה הַשְּׁלֵמָה בַּב"א.

וְאַתָּה בְּן אָדָם חָגוּר חֲרָבָךְ עַל יָרֵךְ גְּבוּרָה וְתִאָזוּר חֵיל לְלִמּוּד אֶת סֵפֶר זוהר פְּרַה אֲדוּמָה וְסוּדוֹתֶיהָ וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה תִּקּוֹנֵי הַמַּלְכוּת בְּשְׁלֵמוֹת.

וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַע שְׁפַע רַב בְּכָל הָעוֹלָמוֹת וְלִתְקַן אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְרוּחוֹתֵינוּ וְנִשְׁמוֹתֵינוּ מִכָּל סִיג וּפְגָם וְלִטְהַרְנוּ וְלִקְדָּשְׁנוּ בְּקִדְשֶׁךָ הָעֲלִיּוֹנָה וְתִטִּיב לָנוּ הַחֲתִימָה וְנִזְכָּה בְּהַאי שְׁתָּא לְבִיאַת מְשִׁיחֵנוּ וְלִבְנִיּוֹן מִקְדָּשֵׁינוּ וְתִפְאַרְתָּנוּ.

כֵּה דְּבָרֵי הַמִּצְפָּה לְהַרְמוֹת קֶרֶן תּוֹרָה לְשִׁמְיָהּ, שְׁהוּא רַק עַל יְדֵי לִימוּד תּוֹרַת הַסּוּד, וְלִבִּיאַת גּוּאֵל צַדִּיק בַּב"א.

יְשִׁמְחוּ ה' שְׁמִיִם (זְעִיר אֲנִפִּיּוֹ) וְיִתְגַּל ה' אֲרָרְךָ (מַלְכוּת) בַּהֲגַלּוֹת נִגְלוֹת מֵאֲמָרֵי הַזּוהַר הַקְּדוֹשׁ עַל מִצְוֹת פְּרַה אֲדוּמָה וְסוּדוֹתֶיהָ, וְעוֹד, מִתּוֹרָגֵם לְלִשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, וְקִצַּת בִּיאוּרִים שֶׁכְּתַבְנוּ בַּס"ד.

וְיִהִי רִצּוֹן שְׁבִזְכוֹת לִימוּד הַזּוהַר הַקְּדוֹשׁ וְסוּדוֹת הַתּוֹרָה, נִזְכָּה עוֹד בְּשָׁנָה הַזֹּאת, פִּימֵי צִאֲתָךְ מֵאֲרָרְךָ מִצְרִים אֲרָאֵנוּ נִפְלְאוֹת בַּגְּאוּלָּה הַשְּׁלִימָה, כִּי כָל קִירוּב הַגְּאוּלָּה תְּלוּי אֶךְ וּרַק בְּלִימוּד הַזּוהַר הַקְּדוֹשׁ וְסוּדוֹתֶיהָ, וּבִפְרֹט בְּזִמְנִים אֵלּוּ שִׁזְכִּינוּ לְפָרְסֵם אֶת הַזּוהַר הַקְּדוֹשׁ לְמֵאוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהוּגִים וְלוֹמְדִים מִיְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וּמִצּוּהָ עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַפִּיץ וּלְגַלּוֹת הַסּוּדוֹת, כִּי זֶה לְעוֹמוֹת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלוּקִים, וּבִפְרֹט כַּעַת שִׁזְכִּינוּ לְסַדֵּר כָּל הַזּוהַר הַקְּדוֹשׁ לְשִׁבְעִים חֲלָקִים, וְכֵן זְכִינוּ לְהִגִּיעַ לְקִירוּב לְשִׁבְעִים אֶלֶף אִישׁ לְהַכְנִיעַ וּלְבַטֵּל אֶת כָּל הַשִּׁבְעִים רֵאשֵׁי הָאוּמוֹת כְּמוֹ שֶׁכְּתַב בְּזוה"ק (בְּשִׁלַּח נח:), וְעַל יְדֵי לִימוּד הַזֶּה הַקְּדוֹשׁ נִזְכָּה לְבַטֵּל 70 אוֹמוֹת הָעוֹלָם שֶׁבְּמִלְחַמַּת גּוֹג וּמְגוּג (זוהר) לְהַכְרִיתֵם וּלְבַעֵרֵם מִן

הוֹצֵאתִי לְאוֹר בְּחִמְלַת ה' עָלַי

חֹדֶשׁ מִנְחָם אֲב תשע"ג

הַק' שְׁלֹם יוֹדָא גְּרָאס

אֲבִדְק"ק הָאֱלֵמִין בֵּית שִׁמְשׁ

יֵצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי מִפְעֵל הַזֶּהֶר הָעוֹלָמִי בֵּית שִׁמְשׁ

יִשְׁאֲלוּ אוֹתִי בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה, "שְׁלוֹם יְהוּדָה! הֲאֵם יִדְעַתְּ שְׁאִפְשֵׁר לְהַצִּיל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִפְּצַצַת אָטוֹם?" אֲשִׁיב, "כֵּן."

יִשְׁאֲלוּ, "וַיְמָה עֵשִׂית לָזֶה?"

אֲשִׁיב, "הַדְּפַסְתִּי מִלִּיּוֹנֵי סְפָרִים עַל הַזוהר"ק, וְאִמַּרְתִּי בְּדַרְשׁוֹת אֶת הָאֲמַת שְׁכַל הָרַבָּנִים וְהָרֵאשִׁי יְשִׁיבוֹת שְׁלֹא אוֹמְרִים לְקַהֵל שְׁלָהֶם לְלַמֵּד זוהר הַקְדוּשׁ הֵם רֵאשֵׁי הָעָרֵב רַב [כֹּל זֶה כְּתוּב בְּזוהר"ק 172 פְּעָמִים - וְגַם מוּבָאִים בְּ-140 סְפָרֵי תַלְמִידֵי בַעַל שֵׁם טוֹב זי"ע - סֵךְ הַכֹּל 310 מְרָאֵי מְקוּמוֹת, וְהַדְּפַסְתִּי הַכֹּל בְּ-17 סְפָרִים וְכָל אֶחָד יִכּוֹל לְרְאוֹת אֶת זֶה], וְהֵם אֲשֵׁמִים עַל כָּל הָאֲסוּנוֹת שְׁמַגִּיעִים לְכָלֵּל יִשְׂרָאֵל מִיַּדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ. זֶה הִיא הָאֲמַת הַיְחִידָה שֶׁתִּתְקַבֵּל בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעֲלָה."

מבוא

"אפר פרה אדומה" בגימטריה "זהר קדוש"
 אודה ה' מאד בפי, בתוך רבים אהללנו,
 ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה לסדר הספר זוהר פרה אדומה,
 ש"אפר פרה אדומה" בגימטריה "זהר קדוש",

"אפר פרה אדומה" = 622 = בגימטריה "זהר קדוש" = 622

"אפר": 281=200+80+1; "פרה": 285=5+200+80;

"אדומה": 56=5+40+6+4+1; "אפר פרה אדומה": 622=56+285+281

"זהר": 212=200+5+7; "קדוש": 100=4+4+6+300+410; "זהר הקדוש": 622=410+212

להתקיים, וכך סגלת החבור שמיד שעוסק
 בחשקו, אהבת השם ישאבנו כשאיבת האבן
 השואבת את הברזל ויפנס אליו להצלת
 נפשו ורוחו ונשמתו ותקונו, ואפלו אם יהיה
 רשע אין חשש אם יפנס.

(אור יקר, שער א' סימן ה')

טעם ההילולא של רבי שמעון בן יוחאי

ועל כן עתה עושין הילולא של רבי שמעון
 בן יוחאי, שהוא מתלמידי רבי עקיבא,
 ששמחים על שבאים על קברו, פי עתה
 עקר התקון על ידי קברי צדיקים כאלו וכו',
 שאנו זוכים לתקן הצמצומים וכו' על ידי
 שבאים על קבריהם הקדושים, כי כבר עשו
 פעולות נוראות כאלו מאז ועד עתה,
 שיכולים לבוא על קברם אפלו הגרוע
 שבגרועים, הרשע שברשעים, ולהתתקן על
 ידי זה.

(ס' לקוטי הלכות ה' תפלת המנחה ה' ז אות נו)

בעסקו במתיקות לשון הזהר ובאור של
 סודות התורה מתוקים מדבש, בכל אלה
 יתמתקו הדינים, וממש יתהפך ברגע לאיש
 אחר בלב רחב ושמה

והענין דהעוסקין בסודות התורה נקראין

זאת אומרת, שמי שלומד זוהר הקדוש,
 מטהר אותו הלימוד כמו שאפר פרה
 אדומה הייתה מטהרת, כמו כן הזוהר
 הקדוש מטהר את הטמאים, וכמו
 שאומרים בסדר יוצר לפרשת פרה "לטרה
 טמאים. לטמא טהורים. באומר קדוש",
 שמי שלומד זוהר הקדוש אומרים עליו
 בשמים שהוא קדוש, כי הזוהר הקדוש
 מטהר אותו, כמו שכתוב בספר "מאורות
 הזוהר" מהצדיק הקדוש רבי פנחס מקאריץ
 ז"ע בספר אמרי פנחס השלם דף קס"ד:
 אמר: קצת בני אדם אומרים בעבור
 שיושבין בכפרים ואין להם מקוה אינם
 רוצים ללמד זוהר, ואני אומר להם אדרבא -
 על דרך ששמעתי מהרב שאמר כשחל יום
 טוב בערב שבת אין צריך לטבול על השבת,
 כי מה צריך מקוה גדולה מקדושת יום טוב,
 עכ"ל.

**ספר הזהר הוא כמו תבת נח - ואפלו אם
 יהיה רשע אין חשש אם יפנס**

כי חבור זה שנקרא ספר הזהר הוא כמו
 תבת נח, שבו היו מינים הרבה ולא היה
 קיום לאותן המינים והמשפחות כלם אלא
 על ידי פניסתם להתבה כן הוא ממש... כן
 יפנסו הצדיקים אל סוד אור חבור הזה

יצחק לורייא (האר"י), שכאשר עוסקים בהשבעת המלאכים, כלומר בקבלה מעשית, נגרם פגם גדול ונזק גדול בעולם וגם לעוסק באופן פרטי.

"המשתמשים בשמות הקדושים, או בהשבעות עונשו גדול מאד... ואני שאלתי למורי ז"ל, אם מותר להשתמש בהם, כמו הקדמונים שהיו משתמשים, כדי לידע החכמה. והשיב לי מורי ז"ל, כי אותם החכמים היו משתמשים בשמות הקודש, לפי שהיה להם אפר פרה (אפר פרה אדומה מזמן בית המקדש בו היו מטהרים מטומאת מת), כרבי טרפון, אבל אנחנו טמאי מת, ואסורים בדברים אלו. ואפילו אותם השמות שבידינו, מוטעים הם, והכל אסור. ואם היה איזה אמיתיים הם מותרים...

... והטעם אמר לי, כי כשהקב"ה ברא את המלאכים, צוום, כשקראום או כשישביעום, שיבואו. ולכן כשהאדם מזכירם, חושבים שקוראים אותם וכשבאים ורואים לבטלה, יבוא נזק לאדם מזה. ולזה צריך להיזהר מלהזכיר. אבל אם הוא שם כשמות בני אדם, מיכאל, גבריאל וכו'. מותר להזכירם ואין חשש בזה...

... וגם על זה שאלתי, למה אנו מזכירים בפירוש שם שד"י, או אלקים, ואין חשש. ובשמות מלאכים שהם משמשי, יש להיזהר מלהזכירם. והשיב לי עם מה שאמר רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, ... כי על ארץ מצרים מקום טומאה ביותר, והיה פחד אם היה יורד מלאך לשם, יכול היה לאיתפגמא, באותו כח הטומאה. אבל השם יתברך, אש אוכלה הוא, ואינו שייך בו. והנה דבר זה הוא גם כן, כי המלאכים הם במדור העליון זך יותר, ואם ירדו אצלנו,

מחצדי חקלא שקוצרין ומכלין הקוצים, אתה אחי תסבר שבלימוד קבלה קוצרין הקוצים, לא כן אחי, אלא שהחיות והאור והדבקות והשראות השכינה ונעימות ערבות ידידות אור התורה והיחודים והמשכות נעם אור חיות זו השכינה הוא ממש מיתה ומות לקלפות מקום חיותו של זה הוא ממש מיתתו של זה ומחצדי חקלא הם עצמן הקוצים הסובבין את האדם מחשבות רעות יש מהם אסורים באסור לאו ורשע מיקרי פגון הרהור נאוף בכונה שזה צריך לרחות בשתי ידים כי הוא ממש עומד בעת שהוא באש של גיהנם ונפשו מלהטות באש גיהנם והם מכאובי הנפש ובעת מיתה ירגיש הפאב והצער אף גוף ונפש הקטנות שלו שזה עקר הרגש אדם בגשמי ויזכר לעצמו שהוא ממש נעשה מרכבה לקלפות וגורם שפע לשונאי השם שהם אויביו ושונאיו גם כן וכל זה יתרגב אצל הנערים והצעירים על ידי למוד התורה כי צדיק אמת המזכר לא יבוא לו פנה ואם עובר בהרף עין תקף נהפך אצלו לאש קדוש אור ודבקות וחיית אלקות.

אבל אפלו סתם מחשבות הטורדת מקנאת איש על רעהו או מרשעים המחבלים המצערים ומבזים אותו וכיוצא באלו כל המחשבות הטורדת הם דינים השורים על האדם ובלמוד התורה ובפרט בעסקו במתיקות לשון הזהר ובאור של סודות התורה מתוקים מדבש, מתוקים ודאי, טעמו וראו, בכל אלה יתמתקו הדינים, וממש יתהפך ברגע לאיש אחר בלב רחב ושמח, ובה ממתיק הדינים, וכורת ומשבת הקלפות, וזהו הנקרא מחצדי חקלא.

(נוצר חסד שביל התורה א' אות י')

רבי חיים ויטאל כתב בשם מורו רבי

שבקמיעות שנתן היה כתוב שמו האישי ולא היה שם שמות מלאכים והשבעתם. וכן ישנם הרבה סיפורים מצדיקים קדושים שכתבו שם שלהם בקמיעות.

אז יתערבו בזה האויר הנפסד, ויש פחד שלא יתערב ויתלבש בו, וזה הפסד להם, ולכן אסור להזכירם".

(כתבי האר"י, בספר טעמי המצוות פרשת ויחי)

מהאמור בכתבי האר"י, רואים בבירור שאין להשתמש, להזכיר, להשביע ולהזכיר בפיו את שמות המלאכים בכלל, ואין להשתמש בקמיעות! - ומסיפורי הבעל שם טוב אנו למדים,

**וַיְהִי רָצוֹן שְׂנוּזָה בְּחוֹדֶשׁ הַזֶּה, לְכִימֵי צְאֵתָךְ
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת, וְנִזְכָּה
כְּלָנוּ יַחַד לְגֵאֲלָה הַשְּׁלִימָה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ
אָמֵן.**

בְּרוּךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

יְמֵלוֹךְ הוּא לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

בוקר חדש מפציע בעולם משמיע זוהר ומאיר לכולם.

ברדיו 2000 טל: 03-5220005
תוכלו להאזין ברנה
כל דרשה מיוחדת במינה
חמש דקות בלבד להקשבה

ובנוסף תוכלו להאזין
לתוכניתו של האדמו"ר מהאלמין
"חיים על פי הזוהר"
כל יום רביעי בשעה 12:00 בצהריים.

להזמנת דיסקים
054-457-7956

חמש דקות
זוהר חק לישראל
כל יום בשעה 8:05 בבוקר

חמש דקות
זוהר דף היומי
כל יום בשעה 8:00 בבוקר

בחמש דקות קנית קנין רוחני מיוחד!

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר זוהר פרה אדומה

ספר א

הוא זוהר פרה אדומה, בו למטנו
המאמרים מפרה אדומה, מספרי הזוהר
בארמית ולשון הקודש.

סדרת הספרים קובץ שופר הזוהר

(20 כרכים) – לתרומות עבור הדפסה והפצת הספרים – טל: 0527651911

קובץ שופר הזוהר

כרך ב'
ובו ספר אחד
(עמודים: 284)
ספר התשובה

קובץ שופר הזוהר

כרך א'
ובו שני ספרים נפתחים
(עמודים: 268)
קובץ הספמות ומכתבים
מת הזוהר חלק ג'

קובץ שופר הזוהר

כרך ג'
ובו ששה ספרים
נפתחים (עמודים: 252)
פתח אליהו המבאר
קגלת פתח אליהו
גימטריות הזוהר/קובץ
הספמות ומכתבים/כח
הזוהר חלק ב' / הבעל
שם טוב והשחיסה

בהאי חבורא דילקו דאיהו
ספר הזוהר, מן זוהרא דאימא
עליאה תשובה. באלין לא
צריק נסיון, ובגין דעתידין
ישראל למטעם מאילנא דחיי,
דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון
ביה מן גלותא בר חמי.

קובץ שופר הזוהר

כרך ה'
ובו אחד עשר ספרים
נפתחים (עמודים: 228)

יהודי זוהר/הזוהר
הפטרות והשבת/סכת
הזוהר/גאלת הזוהר
לקליחות תשע"ג/זוהר
לבר מצוה/זוהר בר בי
רב דמד יומא/סיום
הזוהר/10. גם הזוהר/11.
מת הזוהר

קובץ שופר הזוהר

כרך ד'
ובו ששה ספרים
נפתחים (עמודים: 228)

הזוהר וספריו/הזוהר
קעקב/הזוהר ומשיח
הזוהר והגאולה/הזוהר
המוזוהר/הזוהר הגאולה

בראש חדש בהתחדשות הלבנה

וּבְרֵאשׁ חֹדֶשׁ בְּהִתְחַדְּשׁוֹת הַלְּבָנָה
 אָנוּ מְקַרְיָבִים (במדבר כח)
 פְּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם, שֶׁהָרִי מִצַּד שֶׁל
 פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה בָּאוּ, וְהֵם לְמַעַלְהָ
 לַהֲשִׁלִּים אֶת הַפָּגָם שֶׁלָּהּ וְלַתֵּת לָהּ
 שִׁפְעָה אֶחָד עַל שְׁנַיִם מְאוֹתוֹ מְקוֹם
 שֶׁנִּקְרָא עוֹלָה, וְנוֹסֵף בְּאוֹתוֹ זְמַן אוֹר
 לַלְּבָנָה. וְאֵיל אֶחָד - לַהֲקָרִיב לָהּ אֵילוֹ
 שֶׁל יִצְחָק, (שיר ב) שֶׁמְאַלּוֹ תַּחַת
 לְרֵאשִׁי, כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שֶׁבְעָה, לְחַבְקָ
 אוֹתָהּ בְּיָמֶינָהּ, וְשֶׁבְעָה זָכָרִים וְנִקְרָבִים
 עִמָּהּ, תְּמִימִים שְׁלָמִים בְּכָל, וְאָנוּ
 מְקַרְיָבִים שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת.
 שֶׁחַטָּאת הַזֹּאת בָּאָה מִצַּד זֶה שֶׁל פֶּר
 הַחַטָּאת, שֶׁכְּתוּב שְׁמוֹר, וְשְׁמוֹר לֹא
 תַעֲשֶׂה הוּא, וְאָנוּ מְקַרְיָבִים שְׁעִיר
 חַטָּאת שֶׁבָּא עַל לֹא תַעֲשֶׂה.

וּבְרֵאשׁ חֹדֶשׁ דְּאִיהוּ חֲדָתוֹתָא
 דְּסִיְהֵרָא אָנוּ מְקַרְיָבִין
 (במדבר כ"ח) פְּרִים בְּנֵי בָקָר שְׁנַיִם דְּהָא
 מִסְטָרָא דְּפָרָה אֲדוּמָה תְּמִימָה אֲתוּ
 וְאִינוּן לְעִילָא לְאֲשִׁלְמָא פְּגִימוּ דִילָהּ
 וְלְמִיָּהֵב לָהּ שִׁפְעָה עַל חַד תְּרִין מֵהָהוּא
 אֲתֵר דְּאֶקְרִי עוֹלָה וְאֲתוֹסֵף בְּהָהוּא
 זְמַנָּא נְהִירוּ לְסִיְהֵרָא אֵיל אֶחָד לְקָרְבָּא
 לָהּ אֵילוֹ דִּיִּצְחָק (שיר השירים ב') שֶׁמְאַלּוֹ
 תַּחַת לְרֵאשִׁי כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שֶׁבְעָה
 לְחַבְקָא לָהּ יְמִינָא וְשֶׁבְעָא דְּכָרִין
 אֲתִקְרָבִין בְּהָ תְּמִימִים שְׁלָמִין בְּכוֹלָא
 וְאָנוּ מְקַרְבִין שְׁעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת
 דְּהָאִי חַטָּאת מֵהָאִי סְטָרָא דְּפֶר חַטָּאת
 אֲתִי דְּכְתִיב שְׁמוֹר. וְשְׁמוֹר לֹא תַעֲשֶׂה
 אִיהוּ וְאָנוּ מְקַרְבִין שְׁעִיר חַטָּאת דְּאֲתִי
 עַל לֹא תַעֲשֶׂה.

זוהר
 בראשית
 (דף מ"ז
 ע"א)

פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה וְגו', כְּדִי לְהַכְנִיעַ כָּל אוֹתָם הַצְּדִידִים הַטְּמֵאִים שֶׁלֹּא יִשְׁלְטוּ

בֵּא וּרְאָה, בְּמִצְרַיִם, בְּאוֹתוֹ הַצֵּד
 שֶׁלָּהֶם כְּתוּב (שם יב) אֵל תֹּאכְלוּ
 מִמֶּנּוּ נָא וְגו'. צְלִי אֵשׁ, כְּדִי שִׁיעֲלֶה
 רִיחוֹ נוֹדֵף. רֵאשׁוּ עַל כְּרַעְיוֹ, לְשִׁבֹר
 אוֹתוֹ וְלַהֲכַנִּיעוֹ, וְאֵז כָּל אֵלוֹ שֶׁבָּאִים
 מִצִּדוֹ לֹא שׁוֹלְטִים. כְּמוֹ כֵן (במדבר יט)
 פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה וְגו', כְּדִי לְהַכְנִיעַ
 כָּל אוֹתָם הַצְּדִידִים הַטְּמֵאִים שֶׁלֹּא
 יִשְׁלְטוּ.

תֵּא חַיּוֹ, בְּמִצְרַיִם, בְּהָהוּא סְטָרָא
 דְּלִהוֹן כְּתִיב, (שמות יב) אֵל
 תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וְגו'. צְלִי אֵשׁ, בְּגִין
 דִּיִּסְלַק רִיחוֹ נוֹדֵף. רֵאשׁוּ עַל כְּרַעְיוֹ,
 לְתִבְרָא לִיָּהּ וְלֹאֲכַפְיָא לִיָּהּ, וּכְדִין כָּל
 אִינוּן דְּאֲתִיין מִסְטָרִיהּ לֹא שְׁלִטוּ. כְּגוֹנוֹנָא
 דָּא (במדבר יט) פָּרָה אֲדוּמָה תְּמִימָה וְגו',
 בְּגִין לְאֲכַפְיָא כָּל אִינוּן סְטָרִי מִסְאָבָא,
 דְּלֹא יִשְׁלְטוּן.

זוהר שמות
 (דף רל"ז
 ע"א-ע"ב)

וְהָרִי פְּרִשׁוּהּ, כָּלֵל שֶׁל אַרְבַּע מַלְכוּיֹת הֵיטָהּ פָּרָה

אָמַר לִיָּהּ רַבִּי אַבָּא, וְהָא פָּרָה קוּדִישָׁא **אָמַר** לוֹ רַבִּי אַבָּא, וְהָרִי הַפָּרָה הִיא

קדושה, היא טהורה, ולמה? אמר לו, כף הוא, והרי פשוטה, כלל של ארבע מלכיות היתה פרה, כמו שנאמר (הושע ד) כי כפרה סורה סרה ישראל. אדמה - זו מלכות בכל, שכתוב (דניאלב) אתה הוא ראש הזקב. תמימה - זו מלכות מדי. אשר אין בה מום - זו מלכות יון (שהם קרובים לדרוכי האמונה). אשר לא עלה עליה על - זו מלכות אדום, שלא עלה עליה על. והסוד של הדבר הזה, אף על גב שכמה דברים נתנו לדרש בפתובים - כלם אחד.

איה, דכיא איה, ואמאי. אמר ליה הכי הוא, והא אוקמוה, כללא דארבע מלכוון הות. פרה, כמה דאת אמר (הושע ד) כי כפרה סורה סרה ישראל. אדומה, דא מלכות בכל, דכתיב, (דניאל ב) אנת הוא רישא די דהבא. תמימה, דא מלכות מדי. אשר אין בה מום, דא מלכות יון. (דאינון קריבין לארחי מיהמנותא) אשר לא עלה עליה עול, דא מלכות אדום, דלא סליק עליה עול. ורוא דמלה דא, אף על גב דכמה מלון אתייהיבו למדרש בקראי, בלהו חד.

מי יתן טהור מטמא - סוד זה כף הוא

הרי נאמר, שכתוב (איוב יד) מי יתן טהור מטמא לא אחד. מי יתן טהור מטמא - סוד זה כף הוא, שזהו טהור שיוצא מטמא. שהרי בהתחלה טמא, ועכשו שנעשה בו דין ונתן לשופת אש באש בוערת ונעשה עפר, עכשו הוא טהור מטמא, טהור שיוצא מטמא.

הא אתמר, דכתיב, (איוב יד) מי יתן טהור מטמא לא אחד. מי יתן טהור (דף רל"ז ע"ב) מטמא, רוא דא, הכי הוא, דדא איהו טהור דנפק מטמא. דהא בקדמיתא טמא, והשתא דאתעביד ביה דינא, ואתייהיב ליקידת אשא בגורא דדליק, ואתעביד עפר, השתא איהו טהור מטמא, טהור דנפיק מטמא.

וכיון שנעשית אפר, אז עד שיתכנס ויסתלק משם, מטמא את כלם

ובגין כף, כל אינון דמשתדלי בה, כלם נטמאים, שהרי כף הוא ודאי. וכיון שנעשית אפר, אז עד שיתכנס ויסתלק משם, מטמא את כלם, כמו שנאמר וכבס האסף וגו' וטמא. אפר, מה הטעם? כמו שנאמר

ובגין כף, כל אינון דמשתדלי בה, בלהו מסתאבי, דהא הכי הוא ודאי, וכיון דאתעביד אפר, כדון עד דיתכניש ויסתליק מתמן, מסאיב לבלהו, כמה דאת אמר וכבס האסף וגו' וטמא. אפר, מאי טעמא. כמה דאת

(מלאכי ג) וְעִסְוֹתֵם רְשָׁעִים כִּי יְהִיו אִפֶּר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם. וְכִיִּן שְׁנַתֵּן עַל אוֹתוֹ אִפֶּר מִיָּם, אִזְּ הוּא טְהוֹר מִטְּמֵא.

אָמַר (מלאכי ג) וְעִסְוֹתֵם רְשָׁעִים כִּי יְהִיו אִפֶּר תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵיכֶם. וְכִיִּן דְּאִתִּיִּיב עַל הַהוּא אִפֶּר מִיָּם, כְּדִין אִיהוּ טְהוֹר מִטְּמֵא.

וְהוֹצִיא אוֹתָהּ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה. וּמִשׁוּם כֶּךָ נִתְּנָה לְסַגֵּן וְלֹא לְכַהֵן גְּדוֹל

וְרָזָא דְּמַלְאָה, דְּכַתִּיב, (במדבר ח) מִי חֲטָאת, כְּמָה דְּאִתְּ אָמַר (בראשית ד) לַפֶּתַח חֲטָאת רוּבִין, וּבְגִין דְּאִיהִי פֶתַח חֲטָאת רוּבִין וְדָא, בְּקַדְמִיתָא כְּתִיב, וְהוֹצִיא אוֹתָהּ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה. וּבְגִין כֶּךָ אִתִּיִּיבַת לְסַגֵּן, וְלֹא לְכַהֵן רַבָּא, וְדָא הוּא טְהוֹר מִטְּמֵא, בְּקַדְמִיתָא טְמֵא, וְהִשְׁתָּא טְהוֹר. וְכָל סֵטֶר רוּחַ מְסַאֲבָא, כִּיִּן דְּחָמָא דָּא, עָרְקָה, וְלֹא יְתִיב בְּהַהוּא דְּיֻכְתָּא.

וְסוּד הַדְּבָר - שְׁכָתוּב (במדבר ח) מִי חֲטָאת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית ד) לַפֶּתַח חֲטָאת רוּבִין. וּמִשׁוּם שֶׁהִיא פֶתַח חֲטָאת רוּבִין וְדָא, בַּהֲתַחֲלָה כְּתוּב, וְהוֹצִיא אוֹתָהּ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה. וּמִשׁוּם כֶּךָ נִתְּנָה לְסַגֵּן וְלֹא לְכַהֵן גְּדוֹל. וְזֵהוּ טְהוֹר מִטְּמֵא. בַּהֲתַחֲלָה טְמֵא, וְעַכְשָׁו טְהוֹר. וְכָל צַד רוּחַ הַטְּמֵאָה, כִּיִּן שְׂרוּאָה אֶת זֶה בּוֹרַחַ, וְלֹא יוֹשֵׁב בְּאוֹתוֹ מְקוּם.

וְעַל כֵּן שׁוֹלְטַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְרוּחַ הַטְּמֵאָה נִכְנַעַת, שְׁלֵא שׁוֹלְטַת כְּלָל

מִי חֲטָאת וְדָא, מִי נִדְּהָ, כְּלָא מְסַאֲבָא. וְעַל דָּא שְׁלֵטָא רוּחַ קוֹדֶשְׁא, וְרוּחַ מְסַאֲבָא אֲתַכְפִּיָּא, דְּלֹא שְׁלֵטָא כְּלָל. וְדָא הוּא דִּינָא דְּרוּחַ מְסַאֲבָא, מַחוּץ לַמַּחֲנֶה. בְּגִין דְּאִיהִי רוּחַ מְסַאֲבָא, דְּכַתִּיב, (דברים כג) וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קְדוֹשׁ. אֲתָא רַבִּי אֲבָא וּנְשָׁקִיָּהּ.

בֵּא וְאָמַר לָךְ סוּד אֶחָד, וְשְׁלֵא נִתֵּן

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אַף עַל גַּב דְּכָל הַגִּי מַלְיָן בְּדַקְאֲמַרְןָ, קוֹדֶשְׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיָּה שׁוֹלְטָנָ. וְרוּחַ מְסַאֲבָא בְּעֵי לְאֲכַפִּיָּא לִיָּה בְּכָל סֵטְרִין. תָּא וְאִמָּא לָךְ רָזָא חֲדָא, וְלֹא אִתִּיִּיב לְגַלְאָה בַּר לְאִינּוֹן קְדִישִׁי עֲלִיּוֹנִין.

מִי חֲטָאת וְדָא, מִי נִדְּהָ, הַכֵּל טְמֵא. וְעַל כֵּן שׁוֹלְטַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, וְרוּחַ הַטְּמֵאָה נִכְנַעַת, שְׁלֵא שׁוֹלְטַת כְּלָל. וְזֵהוּ דִּין שֶׁל רוּחַ הַטְּמֵאָה - מַחוּץ לַמַּחֲנֶה, מִשׁוּם שֶׁהִיא רוּחַ טְמֵאָה, שְׁכָתוּב (דברים כג) וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קְדוֹשׁ. בֵּא רַבִּי אֲבָא וּנְשָׁקוּ.

לְגַלוֹת פֶּרֶט לְאוֹתֵם קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אַף עַל גַּב שְׁכָל הַדְּבָרִים כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן לוֹ שְׁלִטוֹן. וְרוּחַ הַטְּמֵאָה צְרִיף לְהַכְנִיעָה בְּכָל הַצְּדִדִים. בֵּא וְאָמַר לָךְ סוּד אֶחָד, וְשְׁלֵא נִתֵּן לְגַלוֹת פֶּרֶט לְאוֹתֵם קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים.

בֵּא וְאָמַר לָךְ סוּד אֶחָד, וְשְׁלֵא נִתֵּן לְגַלוֹת פֶּרֶט לְאוֹתֵם קְדוּשִׁים עֲלִיּוֹנִים.

צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מִמֶּנּוּ שְׁלֵא יִקְטָרַג עֲלֵינוּ

בא וְרָאָה, לְמִקּוּם הַזֶּה שֶׁהוּא רוּחַ טְמֵאָה, נִתֵּן לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלִטוֹן לְשִׁלְט בְּעוֹלָם בְּכַמְה סְמָרִין, וְיִכּוֹל לְהִזְיֵק, וְאִין לוֹ (לנו) רְשׁוּת לְנַהֵג בּוֹ קְלוּן, שְׁצָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מִמֶּנּוּ שְׁלֵא יִקְטָרַג עֲלֵינוּ בְּתוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה שְׁלָנוּ. וְעַל כֵּן סוּד אֶחָד יֵשׁ לָנוּ שְׁצָרִיכִים לְתַת לוֹ מְקוּם קָטָן בְּתוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה שְׁלָנוּ, (שלא ימצא מקטרג בתוך הקדשה שלנו) שְׁהָרִי מִתּוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה יוֹצֵאת שְׁלִיטָתוֹ.

תא חוּי, לְהֵאֵי אֲתֵר דְּאִיהוּ רוּחַ מִסְּאָבָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב לִיה שׁוּלְטָנוּ, לְמִשְׁלַט בְּעֵלְמָא, בְּכַמְה סְמָרִין, וְיִכּוֹל לְנַקֵּא, וְלִית לִיה (נ"א לן) רְשׁוּ, לְאַנְהָגָא בִּיה קְלָנָא, דְּבַעֲיָנָא לְאַסְתְּמָרָא מִנִּיה, דְּלֵא יִקְטָרַג עֲלָן בְּגוֹ קְדוּשָׁה דִּילָן. וְעַל דָּא רְזָא חֲדָא אִית לָן, דְּבַעֲיָנָא לְמִיַּהֵב לִיה דּוּכְתָא זְעִיר, בְּגוֹ קְדוּשָׁה דִּילָן (דלא אשתכח מקטרגא בנו קדושה דילן) דְּרָא מְגוֹ קְדוּשָׁה נְפִיק שׁוּלְטָנוּ דִּילִיה.

צְרִיכִים תוֹךְ סוּד הַתְּפִלִּין לְהַצְנִיעַ שְׁעָרָה אַחַת שֶׁל עֵגֶל שְׁתַּצָּא הַחוּצָה וְתִרְאָה

שְׁצָרִיכִים תוֹךְ סוּד הַתְּפִלִּין לְהַצְנִיעַ שְׁעָרָה (סוד שער שבתפלין) שְׁעָרָה אַחַת שֶׁל עֵגֶל שְׁתַּצָּא הַחוּצָה וְתִרְאָה, שְׁהָרִי חוּט שְׁעָרָה זֶה אֵינוֹ מִטְמֵא, פְּרִט לֹא מִתְחַבֵּרֵת שְׁעָרָה זוֹ וְנֹעֲשִׂית כְּשִׁעוּרָה, אֲבָל פְּחוּת מִזֶּה לֹא מִטְמֵא. וְאֵת אוֹתָהּ שְׁעָרָה צָרִיךְ לְהַכְנִיס אוֹתָהּ בְּתוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה הָעֲלִיוֹנָה שְׁלָנוּ וְלְתַת לָהּ מְקוּם, כְּדֵי שְׁלֵא תִקְטָרַג עֲלֵינוּ בְּקְדֻשׁוֹת שְׁלָנוּ.

דְּבַעֲיָנָא גוֹ רְזָא דְּתַפְלִין, לְאַצְנִיעָא (סוד שער שבתפלין) חֲדָא שְׁעָרָא דְּעֵגְלָא, דִּיפּוֹק לְכַר וְיִתְחַזֵּי. דְּרָא חוּטָא דְּשְׁעָרָא דָּא לֹא מִסְּאִיב, בַּר דְּאִי אֲתַחֲבַר הָאִי שְׁעָרָא, וְאֲתַעְבִּיד כְּשִׁעוּרָא, אֲבָל פְּחוּת מִן דָּא לֹא מִסְּאִיב. וְהוּא שְׁעָרָא בְּעִי לְאַעְלָא לִיה בְּגוֹ קְדוּשָׁה עֲלָהּ דִּילָן, וְלְמִיַּהֵב לִיה דּוּכְתָא, בְּגִין דְּלֵא יִקְטָרַג לָן בְּקְדוּשָׁן.

לֹא יוֹכֵל לְהִזְיֵק לוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה

וּנִצָּא מֵאוֹתָהּ שְׁעָרָה הַחוּצָה שְׁתִּירְאָה. שְׁכִּשְׁרוּאָה אֵת אוֹתוֹ אָדָם בְּקְדֻשָּׁה עֲלִיוֹנָה וְחִלְקוּ מִשְׁתַּתְּפָה לְשָׁם, אַז לֹא יִקְטָרַג לוֹ, וְלֹא יוֹכֵל לְהִזְיֵק לוֹ לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, שְׁהָרִי נִתֵּן לוֹ מְקוּם. וְאֵם לֹא נוֹתְנִים לוֹ אוֹתוֹ חֵלֶק (מְקוּם) בְּקְדֻשָּׁה הַזֶּה,

וּיְפּוֹק מִן הַהוּא שְׁעָרָא לְכַר, דִּיתְחַזֵּי, דְּכַר חֲמִי לְהַהוּא בַּר גִּשׁ בְּקְדוּשָׁה עֲלָהּ, וְחוּלְקָא דִּילִיה מִשְׁתַּתְּפָה לְתַמּוֹן, כְּדִין לֹא יִקְטָרַג לִיה, וְלֹא יִכּוֹל לְאַבְאָשָׁא לִיה לְעֵילָא וְתַתָּא, דְּרָא דּוּכְתָא יְהִיב לִיה, וְאִי הַהוּא חוּלְקָא לֹא יְהִיבִין לִיה (דּוּכְתָא) בְּהָאִי קְדוּשָׁה,

יכול להזיק לו למטה, ועולה לקטרג עליו למעלה, ואומר: פלוני שעכשו מקדש, כך וכך עשה ביום פלוני וכך הם חטאיו. עד שיגיע דין על אותו אדם ויענש על ידו. (וכן שיעיר המשתלח).

יכול לאבאשא ליה לתתא, וסליק מקטרגא ליה לעילא, ואמר פלוני דקא מקדש השתא, כך וכך עבד יומא פלוני, וכך אינון חובוי, עד דימטי דינא על ההוא בר נש, ויתענש על ידוי. (וכן שיעיר המשתלח).

אשרי חלקו של מי שיכול להשמר שלא יזכרו חטאיו למעלה, ולא ישגוהו בו לרע

וכשהיו ישראל עושים, שהיו יודעים סוד זה, כשמתחילים להתקדש בקדשה עליונה ביום הכפורים, היו מסתכלים מיד לתת את חלקו לאותו מקום ולתת לו חלק ביניהם, כדי שלא ימצא מקטרג עליהם ולא יבואו להזכיר חטאיו ישראל. שפמה קבוצות וכמה מחנות הם שפזזמנים לטל דבר ממונו כשבא לקטרג. אשרי חלקו של מי שיכול להשמר שלא יזכרו חטאיו למעלה, ולא ישגוהו בו לרע.

וכך הוּוּ ישראל עבדי, דהוּוּ ידעי רוא דא, כד שראן לאתקדשא בקדושה עלאה ביומא דכפורי, הוּוּ מסתכלי מיד למיהב חולקיה לתאי אתר, ולמיהב ליה חולקא ביניהו, בגין דלא ישתכח מקטרגא עליהו, ולא ייתון לאדברא חוביהון דישראל. דכמה חבילין, וכמה משריין, אינון דאזדמנן לנטלא מלה מניה, כד אתי לקטרגא. וכאה חולקיה, מאן דיכיל לאסתמרא, דלא ידברון חובוי לעילא, ולא ישגוהו עליה לביש.

סודות התורה נתנו לצדיקים, שכתוב סוד ה' ליראיו

בין כך זלגו עיניו של רבי אבא. אומר לו: אבא אבא, לך והתר קשרי צערך ותקפיד בהשגתך, שהרי סודות התורה נתנו לצדיקים, שכתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו.

אדהכי הוּוּ זלגין עינוי דרבי אבא. אומר ליה, אבא אבא, זיל שגפיר קטורך, ואקפיד בקולמך, דהא רזין דאורייתא לזכאי אתייהיבו דכתיב, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו.

משום שנמזל ונרשם בו הרשם הקדוש ושמר אותו כראוי, מעלה עליו כאלו שמר את כל התורה

זוהר ויקרא (דף י"ד ע"ב)

בא ראה, טרם שנמזל אברהם הרי לא נאמר שהוא שמר את התורה.

תא חזי, אברהם עד לא אתגור, הא לא אתמר דאיהו נטיר אורייתא,

כִּיּוֹן שְׁנַמּוּל מַה כְּתוּב? (בראשית כו) עֵקֶב
אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמָר
מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקוֹתַי וְתוֹרָתִי. וְהַכֵּל
מִשׁוּם שְׁנַמּוּל וְנִרְשָׁם בּוֹ הַרְשָׁם הַקְדוּשׁ
וְשָׁמַר אוֹתוֹ פְּרָאוּי, מַעֲלָה עָלָיו כְּאֵלוֹ
שָׁמַר אֶת כָּל הַתּוֹרָה. אַף בִּיצְחָק כְּתוּב,
(בראשית יז) וְאֵת בְּרִיתִי אֶקִּים אֶת יִצְחָק.
ועל זה נקראת התורה ברית.

כִּיּוֹן דְּאִתְגַּזֵּר מַה כְּתוּב, (בראשית כו)
עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמָר
מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקוֹתַי וְתוֹרָתִי. וְכֹלֵא
בְּגִין דְּאִתְגַּזֵּר, אִתְרָשִׁים בֵּיהּ רְשִׁימָא
קֻדְיָשָׁא, וְנָטִיר לִיהּ כְּדָקָא יְאוּת, סְלִיק
לִיהּ כְּאֵילוֹ נָטִיר אִוְרִייתָא כְּלָהּ. יִצְחָק (דף
י"ד ע"א) אוּף הָכִי כְּתוּב, (בראשית יז)
וְאֵת בְּרִיתִי אֶקִּים אֶת יִצְחָק. וְעַל דָּא
אִוְרִייתָא אֶקְרִי בְּרִית.

משום שיוסף שמר את הברית הזו ולא רצה לשקר בה, זכה לכבוד בעולם הזה ולכבוד בעולם הבא

בא ראה, משום שיוסף שמר את
הברית הזו ולא רצה לשקר בה,
זכה לכבוד בעולם הזה ולכבוד בעולם
הבא, ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך
הוא השקרה את שמו בתוכו, שכתוב
(תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. וזכה
לברכת העולם הזה ולברכת העולם
הבא.

תא חזי, יוסף בגין דנטר ליה להאי
ברית, ולא בעא לשקרא ביה,
זכה ליקרא בהאי עלמא, וליקרא
לעלמא דאתי. ולא עוד, אלא דקודשא
ברוך הוא אשרי שמויה בגויה, דכתיב,
(תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. וזכה
לברכתא דהאי עלמא, ולברכתא
דעלמא דאתי.

אמר רבי יצחק, כתוב (דברים לג) בכור
שורו הדר לו וגו'. משום שיוסף
שמר את הברית הזו, זכה בשור, שהוא
ראשון לקרבן. אמר לו רבי יהודה, אם
כן, למה התברך בדבר שהוא שמאל?
בזמן היה צריך, שהרי כתוב (יחזקאל א)
ופני שור מהשמאל. אמר לו, כדי שיגן
על חטאי ירבעם.

אמר רבי יצחק, כתיב (דברים לג) בכור
שורו הדר לו וגו'. יוסף בגין
דנטיר להאי ברית, זכה בשור, דאיהו
קדמאָה לקרבנא. אמר ליה רבי יהודה,
אי הכי אמאי אתברך במלה דאיהי
שמאלא, בימינא מבעי ליה, דהא כתיב
(יחזקאל א) ופני שור מהשמאל. אמר
ליה בגין דיגין על חובי דירבעם.

זוהר ויקרא
(דף ע"ז
ע"א-ע"ב)

הדר לו ודאי. ולא כמו השור הזה של העולם, אלא וקרני ראם קרניו. קרן עליונה היא
אמר ליה, רוא אולפנא בהאי קרא,
דכיון דיוסף נטר ליה להאי

הזו, שהברית היא אחיזה בשתי דרגות, ואותן שתי דרגות למעלה נקראו בשמות. ולמדנו בפרשת פרה אדמה, שהפכה הזו היא דרגה אחת מאותן שתי דרגות עליונות, והזוג של פרה נקרא שור, וזהו בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו. הדר לו ודאי. ולא כמו השור הזה של העולם, אלא וקרני ראם קרניו. קרן עליונה היא על כל האחרות, ועל כן - בהם עמים יגנח יחדיו אפסי ארץ.

ברית, דהאי ברית אחיד בתרין דרגין, ואינו תרין דרגין לעילא, בשמיהן אתקרון. ואוליפנא בפרשת פרה אדומה, דהאי פרה חד דרגא מאינו תרין דרגין עלאין הוי, וזווגא דפּרה שור אקרי, ודא הוא בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו הדר לו ודאי. ולא האי בשור דעלמא, אלא וקרני ראם קרניו. קרנא עלאה הוא על כל אחרניו, ועל דא בהם עמים יגנח יחדיו אפסי ארץ.

כל מי ששומר את אות הרשם הקדוש, אותן שתי דרגות עליונות נקשרות בו, לשמר אותו בכל ולעטרו בכבוד עליון

אמר רבי אבא, משמע שכל מי ששומר את אות הרשם הקדוש, אותן שתי דרגות עליונות נקשרות בו, לשמר אותו בכל ולעטרו בכבוד עליון, ולכן זכה בשתי מלכות - אחת הוא, ואחת בנו. שפיון ששלמה המלך נדבק בנשים נכריות, נתנה המלכות לירבעם, ולכן הברית חביבה מהכל.

אמר רבי אבא, משמע, דכל מאן דנטיר להאי את רשימא קדישא, אינו תרין דרגין עלאין אתקשרן ביה. לנטרא ליה בכלא, ולא עמרא ליה ביקרא עלאה. ועל דא זכה בתרין (לך לך צ"ג) מלכו. חד הוא. וחד בנו. דכיון דשלמה מלכא אתדבק בנשים נכריות, אתיהיב מלכותא לירבעם, ועל דא ברית חביב מכלא.

אמר רבי שמעון, אדם שמוליד בן, נקשר לשכינה

משום כך אמר רבי שמעון, האדם הזה שמוליד בן, נקשר לשכינה, שהיא הפתח של כל הפתחים (והתינוק הזה שנמול, נקשר בשכינה, שהיא פתח של כל הכתרים) העליונים, הפתח שנקשר בשם הקדוש. (שאמר רבי שמעון) ואותו דם שיוצא מאותו תינוק שמור לפני

בגין כך אמר רבי שמעון, האי בר נש דאוליד בר, אתקשר בשכינתא, דהיא פתחא דכל פתחין (ס"א והאי רביא דאתגור אתקשר בשכינתא, דהיא פתחא דכל כתרין) עלאין, פתחא דאתקשר בשמא קדישא. (דאמר רבי שמעון) ויהוא דמא דנפיק מההוא רביא, נטיר קמי קודשא

הקדוש ברוך הוא, ובשעה שמתעוררים דינים בעולם, משגיח הקדוש ברוך הוא באותו דם ומציל את העולם. ומשום כך כתוב, (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם פל זכר. וכתוב (תהלים ז) ואם בגבורת שמונים שנה. והכל עולה במשקל אחד.

ברוך הוא, ובשעתא דדינין מתערין בעלמא, אשגח קודשא בריך הוא בההוא דמא, ושזיב עלמא. ובגין כך פתיב (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם פל זכר. וכתיב (תהלים ז) ואם בגבורת שמונים שנה. וכלא בחד מתקלא סלקא.

באותו הדם זוכה העולם להתבשם בחסד, וכל העולמות עומדים

שנינו, באותו הדם זוכה העולם להתבשם בחסד, וכל העולמות עומדים, שכתוב (ירמיהלג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ וגו'. אם לא בריתי מילא, אבל למה יומם ולילה?

תאנא בההוא דמא, זכי עלמא לאתבסמא בחסד, וקיימין בלהו עלמין, דכתיב, (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ וגו'. אם לא בריתי תינה. יומם ולילה למה.

אמר רבי שמעון, שנינו, שני כתרים מתאחדים פאחד והם הפתח של כל הכתרים

אמר רבי שמעון, שנינו, שני כתרים מתאחדים פאחד והם הפתח של כל הכתרים, ושנינו, אחד דין ואחד רחמים, ומתבשמים זה עם זה, זכר ונקבה. (ושנינו, אחד זכר ואחד נקבה, אחד דין ואחד רחמים). בצד הזכר שרוי חסד, ובצד הנקבה שרוי דין. (ומשום כך) אחד לבן ואחד אדם. וכדי להתבשם זה עם זה, (משום כך) הם מתקשרים זה בזה. והברית הזו אוהזת בהם ביומם ולילה, בדין וחסד. בדין בראשונה, ואחר כך שורה בחסד, ומתבשם בכל. וזוהי הברית שנקראת יומם ולילה, שאוהזת בשניהם.

אמר רבי שמעון, תנינן תרין בתרין אתאחדן בחדא, ואינון פתחא דכל שאר בתרין, ותאנא, חד דינא, וחד רחמי, ומתבסמאן דא בדא, דכר ונוקבא. (ס"א ותאנא חד דכר וחד נוקבא, חד דינא, וחד רחמי) בסטרא דדכוּרָא שריא חסד. (לך לך צ"ד) בסטרא דנוקבא שריא דינא. (ובגין כך) חד תוּרָא וחד סומקא. ובגין לאתבסמא דא בדא, (בגין כך) מתקשרן דא בדא. והאי ברית אחיד בהו ביומם ולילה, בדינא וחסד. בדינא בקדמיתא. ולבתר שריא ביה בחסד, ואתבסם בכלא. ודא הוא ברית דאקרי יומם ולילה, דאחיד בתרווייהו.

מי שזוכה לשמור את אות הברית הזו פראוי ולא חוטא בה כל ימיו, הוא אוהז ביומם ולילה, וזוכה לשני עולמות, העולם הזה והעולם הבא

ומאן דזכי לנמרא להאי ברית בדקא יאות, ולא חמי ביה כל יומיו, אחיד בהו ביומם ולילה. וזכי לתרין עלמין, עלמא דא ועלמא דאתי. ועל דא אקרי אברהם שלים, דכתיב, (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים, ואימתי אקרי שלים. בד זכה בתרווייהו, ביומם ולילה. דכתיב, (תהלים מב) יומם יצנה יי' חסדו ובלילה שירה עמי. ותריווייהו אחסין אברהם. ולא אתקיימא ביה חסד בקיימא שלים, עד דאתגור. כיון דאתגור, אתקיים ביה, וזכה לתרווייהו, ואקרי שלים.

ומי שזוכה לשמור את אות הברית הזו פראוי ולא חוטא בה כל ימיו, הוא אוהז ביומם ולילה, וזוכה לשני עולמות, העולם הזה והעולם הבא. ולכן אברהם נקרא שלם, שפכתוב (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. ואימתי נקרא שלם? כשזכה בשניהם, ביומם ולילה, שפכתוב (תהלים מב) יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי. ושניהם ירש אברהם, ולא התקיים בו החסד בקיום שלם עד שנמול. כיון שנמול, התקיים בו וזכה לשניהם, ונקרא שלם.

פתח האהל, זהו הכתר העשירי של המלך, שהיא פתח לכל המשכן הקדוש של שאר הכתרים

כמו ששנינו, שפכתוב (בראשית יח) והוא ישב פתח האהל כחם היום. פתח האהל, זהו הכתר העשירי של המלך, שהיא פתח לכל המשכן הקדוש של שאר הכתרים, ודוד המלך קורא (לזה) פתח (צדק), שפכתוב (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק, וכתוב זה השער לה'. כחם היום, כשמאיר האור של החסד, חלק גורלו, כמו שישב בזה - ישב בזה. מתי התקיימו בו? כשנמול, ולכן נקראת ברית יומם ולילה. שנינו, כתוב (שמות יב) ופסח ה' על הפתח. מה זה ופסח ה' על הפתח? ששורה על

כמה דתנינן דכתיב, (בראשית יח) והוא יושב פתח האהל כחום היום. פתח האהל, דא הוא כתרא עשיראה דמלכא, דאיהו פתחא לכל משכנא קדישא דשאר כתרין, וקרנייה דוד מלכא (להאי) פתחא (נ"א צדק), דכתיב, (תהלים קיח) פתחו לי שערי צדק, וכתיב זה השער ליי'. כחום היום. בד נהרא נהירו דחסד, חולק עבדיה, כמה דיתבי בהאי יתיב בהאי. אימתי אתקיימו ביה, בד אתגור. ובגין בד אקרי ברית יומם ולילה. תאנא כתיב, (שמות יב) ופסח יי' על הפתח. מאי ופסח יי' על

הפתח הזה חסד להתבשם. ומשום כך, ולא יתן המשיחית וגו'.

הפתח. דשריא על האי פתחא חסד, לאתבסמא. ובגניני בך ולא יתן המשיחית וגו'.

הצדיק שמשתדל בתורה יומם ולילה, הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט אחד של חסד ונרשם לו בפניו, ומאותו רשם פוחדים עליונים ותחתונים

שנינו, הצדיק הזכאי הזה שמשתדל בתורה יומם ולילה, הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט אחד של חסד ונרשם לו בפניו, ומאותו רשם פוחדים עליונים ותחתונים. כך גם מי שעובר על דברי תורה, מושכים עליו רוח טמאה ונרשם לו בפניו, וממנו בורחים עליונים ותחתונים. וכלם מכריזים עליו: הסתלקו מסביב לפלוני, שעבר על דברי תורה ועל מצוות רבוננו. אזי לו ואזי לנפשו! הרי שלף רוח טמאה שנמצאת עמו והורישו לבנו, וזהו שהקדוש ברוך הוא אין לו בו חלק, ועוזב אותו להשמידו לעולם הבא.

תנינו, האי צדיקא זכאה דאשתדל באורייתא יממא וליליא, קודשא בריך הוא משיך עליה חד חוטא דחסד, ואתרשים ליה באנפוי, ומההוא רשימא דחלי עלאי ותתאי. הכי נמי מאן דעבר על פתגמי אורייתא, משכאן עליה רוחא דמסאבא, ואתרשים ליה באנפוי, ומניה ערקין עלאי ותתאי. וכלא מכרזי עליה, אסתלקו מסחרניה דפלגיא, דעבר על פתגמי אורייתא, ועל פקודי דמאריה, ווי ליה, ווי לנפשיה. האי אשליף רוחא דמסאבא, דאשתכח עמיה, ואורית ליה לבריה, והאי הוא דקודשא בריך הוא לית ליה ביה חולקא, ושביק ליה, לשיצאה ליה לעלמא דאתי.

זוהר במדבר (דף ק"א ע"ב)

ברוך הרחמן שראיתי אותך וזכיתי לראותך בנה. אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא

אמר לו רבי אבא, יפה אמרת, אבל מנין לך את זה? אמר לו, כך למדתי, ולמדתי שהירשה הרעה הזו יורשים כל בניו, אם לא שישובו, שהרי אין דבר שעומד לפני תשובה. ואני כך למדתי, שרפואה זו נתנו לי פעם אחת, שהייתי רשום בפני, ויום אחד הייתי

אמר ליה רבי אבא, שפיר קאמרת, מנא לך האי. אמר ליה הכי אוליפנא. ואוליפנא, דהאי ירותא בישא, אחסינון בלהו בנוי, אי לא יתובון, דהא לית מלה קיימא קמי תשובה. ואנא הכי אוליפנא, דאסוותא דא יתבו לי ומנא חדא, דהוינא רשים באנפאי, ויומא חד הוינא אזיל

הולך בדרך ופגשתי צדיק אחד, ועל ידו עבר ממנו אותו הרשם. אמר לי, מה שמך? אמרתי לו, אלעזר, וקרא עלי אלעזר אחר. אמר לו, ברוך הרחמן שראיתי אותך וזכיתי לראותך בזה. אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא. (אמר לו) אני הוא שפגשתי בך.

באורחא, ואערענא בחד זכאה, ועל ידוי אתעבר מנאי ההוא רשימא. אמר לי, מה שמך. אמר ליה אלעזר, וקרי עלי אלעזר אחרא. אמר ליה, בריך רחמנא, דחמינא לך, וזכינא למחמי לך בהאי. זכאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי, (אמר ליה) אנא הוא דאערענא לך.

פרה אדמה יש לי

השתטח לפניו והביאו לביתו. התקין לפניו חלת (טרכוסא) לחם ובשר של עגלה משלשת. אחר שאכלו, אמר לו אותו האיש: רבי, אמר לי דבר אחד, פרה אדמה יש לי, אמו של העגל שאת בשרו זה עתה אכלנו, ויום אחד טרם שהתעברה והולידה, הלכתי אחריה למרעה במדבר, בעוד שאני מנהיג אותה עבר לפני איש אחד, אמר לי, מה שמך של הפרה הזו? אמרתי, מיזם שגולדה לא קראתיה בשם. אמר לי, היא נקראת בת שבע אם שלמה, אם תזכה לכפרה. ואני, בעוד שהחזרתי את ראשי, לא ראיתי אותו, וצחקתי מאותו הדבר.

אשתטח קמיה, אייתיה לביתיה, אתקין קמיה קורטיסא (ס"א טרכוסא) דנהמא, ובשרא דעגלא תליתאה. בתר דאכלו, אמר ליה ההוא גברא, רבי, אימא לי חד מלה, חדא תורתא סומקא אית לי, אימא דעגלא דבישרא דא דאכילנא, ויזמא חד עד לא אתעברת ואולידת, אזילנא בתראה למרעא למדברא, עד דדברנא לה אעבר קמאי חד גברא, אמר ליה, מה שמך דתורתא דא. אמינא, מן יזמא דאתיילידת לא קרינא לה בשמא. אמר ליה, בת שבע אם שלמה אתקרי, אי תזכה לכפרה. ואנא בעוד דאהדרנא רישאי, לא חמינא ליה, וחיכנא מההוא מלה. (דף ע"ו ע"ב)

עכשו שזכיתי בתורה, התעוררתי על הדבר שהוא

ועכשו שזכיתי בתורה, התעוררתי על הדבר שהוא, ומיום שנפטר מכאן רבי שמלאי, לא היה איש שיאיר לנו בתורה כמותו, ואני

והשתא דזכינא באורייתא, אתערנא על ההיא מלה, ומן יזמא דאתפטר רבי שמלאי מהכא, לא הוה בר גש דינהיר לן באורייתא כוותיה.

פחדתי לומר דבר תורה שלא למדתי. והדבר הזה שהסתכלתי שדבר חכמה הוא, ולא ידעתי. אמר לו, ודאי שזהו דבר חכמה, ורמז עליון הוא למעלה ולמטה.

ואנא דחילנא למימר מלה דאורייתא דלא אוליפנא. ומלה דא דאסתכלנא דמלה דחכמתא היא, ולא ידענא. אמר ליה, ודאי מלה דחכמתא היא, ורמזיא עלאה היא לעילא ולתתא.

בת שבע נקראת ממש בסוד החכמה

אבל בא ראה, בת שבע נקראת ממש בסוד החכמה, משום כף פתוב בה הכל בשבע: שבע פרות, שבע שרפות, שבע הזאות, שבעה כבוסים, שבעה טהורים, שבעה טהורים, ומשה ואהרן בתשבון, שכתוב וידבר ה' אל משה ואהרן וגו'. ויפה אמר אותו האיש שאמר בת שבע, והפל הוא סוד של חכמה.

אבל תא חזוי, בת שבע אתקרי ממש ברוא דחכמתא. בגין כך כתיב בה בלא בשבע. ז' פרות. ז' שרפות. ז' הזאות. ז' כבוסים. ז' טמאים. ז' טהורים. ז' כהנים. ומשה ואהרן בחושבנא דהא כתיב, וידבר יי' אל משה ואהרן וגו'. ושפיר קאמר ההוא גברא, דאמר בת שבע, וכלא רוא דחכמתא היא.

קרא עליו רבי אבא, אתה שלום ובייתך שלום וכל אשר לך שלום

אמר לו, ברוך הרחמן ששמעתי דבר זה, ברוך הוא, שהרי הקדים לי שלום בראשונה לזכות לזה, שכתוב (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה'. כשאני הייתי רחוק, הקדים לי הקדוש ברוך הוא שלום להיות קרוב. קרא עליו רבי אבא, (שמואל א כה) אתה שלום ובייתך שלום וכל אשר לך שלום.

אמר ליה, בריך רחמנא דשמענא מלה דא. בריך הוא דהא אקדים לי שלם בקדמיתא, למזכי להאי. דכתיב (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר יי'. אנא פד הוינא רחוק, קודשא בריך הוא אקדים לי שלם למהוי קרוב. קרא עליה רבי אבא, (שמואל א כה) אתה שלום ובייתך שלום וכל אשר לך שלום.

כל הכח וכל תקון תלוי בו, משום שכל כח הגוף עומד בזרוע ימין

רבי שמעון אמר, ביום שעולים הלויים למקומם, בשני פרים. מה הטעם פרים? אלא הם כפרים,

רבי שמעון אמר, ביומא דסלקין ל'אי בודכתיהו, בתרין פרים. מאי טעמא פרים. אלא אינהו כפרים,

במדבר דף קי"ז ע"ב - קפ"א ע"ב

לְקַבֵּל בְּשִׂמְלֵא לְהָאֵי פֶּרֶה דְאֶקְרִי
 פֶּרֶה אֲדוּמָה. כֹּהֲנָא כֹּל חִילָא וְכֹל
 תְּקוּנָא בֵּיהּ תְּלִייא, בְּגִין דְּכֹל חִילָא
 דְּגוּפָא בְּדְרוּעָא יְמִינָא קִימָא. וְעַל דָּא
 כֹּהֲנָא דְרוּעָא דִישְׂרָאֵל בְּלָהוּ הָוִי. וּבֵיהּ
 קִימָא לְאַתְקַנָּא כֹּלָא וְלְאַתְקַנָּא עֲלָמָא
 (ס"א מאי טעמא פרים אלא אינהו שמאלא
 כפרים לקבלא בשמאלא. תא חזי כהנא דרועא
 ימינא דישראל כלהו הוה וביה קיימא
 לאתתקנא עלמא ולאתתקנא כלא בגין דכל
 חילא דגופא בדרועא ימינא קיימא וכל תקונא
 ביה תלייא) וְעַם כֹּל דָּא, לָא אֲשַׁתְּכַח
 בְּלַחְדוּי, אֶלָּא בְּגוּפָא וּשְׂמָלָא, וְגוּפָא
 עֶקְרָא הוּא דְכֹלָא.

לקבל בשמאל את הפרה הזו
 שנקראת פרה אדומה. הכהן, כל הכהן
 וכל תקון תלוי בו, משום שכל כח
 הגוף עומד בזרוע ימין, ועל כף הכהן
 הוא זרוע של כל ישראל, ובו עומד
 להתקין הכל ולהתקין עולם, (מה הטעם
 פרים, אלא הם שמאל כמו הפרים לקבל
 בשמאל. בא ראה, הכהן זרוע ימין של כל ישראל
 היה, ובו עומד להתקין העולם ולהתקין הכל,
 משום שכל כח הגוף בזרוע הימין עומד, וכל
 התקון בו תלוי) וְעַם כֹּל זֶה לֹא נִמְצָא
 לְבַדּוֹ, אֶלָּא בְּגוּפָא וּשְׂמָלָא, וְהַגּוּף הוּא
 עֶקְרָא הַכֹּל.

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פֶּרֶה. פֶּרֶה זו בָּאָה לְטַהַר

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פֶּרֶה,
 הָאֵי פֶּרֶה לְדְכוּיֹתָא קָא אַתְיִיא.
 לְדְכָאָה לְמִסְאָבֵי. פֶּרֶה דְקַבִּילַת מִן
 שְׂמָלָא. וּמֵאֵן הוּא לְשִׂמְלָא. שׁוֹר.
 כְּמָה דְאֵת אָמֵר, (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר
 מִהַשְּׂמָלָא. אֲדוּמָה, סוּמְקָא כְּוֹרְדָא.
 דְכַתִּיב, (שיר השירים ב) כְּשׁוֹשָׁנָה בֵּין
 הַחוּחִים. אֲדוּמָה: גִּזְרַת דִּינָא.

רעיא
 מהמנא

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פֶּרֶה.
 פֶּרֶה זו בָּאָה לְטַהַר. לְטַהַר
 לְטַמְאִים. פֶּרֶה שְׂמֻקְבֶּלֶת מִהַשְּׂמָלָא.
 וּמִי הוּא לְשִׂמְלָא? שׁוֹר, כְּמוֹ שְׂנַאֲמֵר
 (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָלָא. אֲדוּמָה
 - סְמוּקָה כְּשׁוֹשָׁנָה, שְׂכַתוּב (שיר ב)
 כְּשׁוֹשָׁנָה בֵּין הַחוּחִים. אֲדוּמָה - גִּזְרַת
 הַדִּין.

"פֶּרֶה אֲדוּמָה" - מִצַּד הַגְּבוּרָה, "תְּמִימָה" - מִצַּד הַחֶסֶד, שֶׁהוּא דְרָגַת אַבְרָהָם, "אֲשֶׁר אֵין
 בָּהּ מוֹם" - מִצַּד הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי וְכוּ'

פֶּרֶה אֲדוּמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם
 מוֹם וְגו'. אֲסוּר לְחַרֵּשׁ בְּשֶׁבֶת
 חֲרִישָׁה שֶׁל שׁוֹר, שְׂנַאֲמֵר (תהלים קכט)
 עַל גְּבֵי חֲרָשׁוֹ חֲרָשִׁים. וּשְׂכִינָה
 תַּחְתּוֹנָה הִיא פֶּרֶה אֲדוּמָה - מִצַּד

פֶּרֶה אֲדוּמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם
 וְגו', אֲסוּר לְחַרֵּשׁ בְּשֶׁבֶת חֲרִישָׁה
 דְּשׁוֹר, דְּאֲתָמֵר (תהלים קכט) עַל גְּבֵי
 חֲרָשׁוֹ חֲרָשִׁים. וּשְׂכִינָתָא תַּתְּאָה, אֵיחִי
 פֶּרֶה אֲדוּמָה, מִסְטָרָא דְגְבוּרָה. תְּמִימָה

זוהר
 במדבר
 (דף רמ"ג
 ע"ב)

הגבורה. תמימה - מצד הַקֶּסֶד, שהוא דַּרְגַת אַבְרָהָם, שְׁנֵאמַר בו (בראשית יז) הַתְּהַלֵּף לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם - מצד הַעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עַל - מצד שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה שֶׁהִיא חֲרוּת. בְּמָקוֹם שֶׁהִיא שׁוֹלֵטָת, וְהָזָר הַקָּרֵב אֵין לוֹ רְשׁוּת לַצַּד הָאֲחֵר לְשַׁלֵּט, לֹא שֶׁטֶן וְלֹא מְשַׁחִית וְלֹא מְלֶאֶךְ הַמּוֹת, שֶׁהֵם מֵצַד הַגִּיהֶנֶם.

מִסְטָרָא דְחֶסֶד, דְּאִיהוּ דְרָגָא דְאַבְרָהָם, דְּאִתְמַר בֵּיהּ (בראשית יז) הַתְּהַלֵּף לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם, מִסְטָרָא דְעֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עוֹל, מִסְטָרָא דְשְׂכִינָתָא עֲלָאָה, דְּאִיהוּ חֲרוּת. בְּאִתְרֵי שְׁלֵמָא, וְהָזָר הַקָּרֵב לִית רְשׁוּ לְסְטָרָא אֲחֵרָא לְשַׁלֵּטָאָה. לֹא שֶׁטֶן, וְלֹא מְשַׁחִית, וְלֹא מְלֶאֶךְ הַמּוֹת, דְּאִינוּן מִסְטָרָא דְגִיהֶנֶם. (ע"כ רעיא מהימנא).

תמימה דין רפה, גבורה תחתונה, זוהי תמימה

תְּמִימָה, מַה זֶה תְּמִימָה? כְּמוֹ שְׁשִׁנְיָנוּ, שׁוֹר תָּם וְשׁוֹר מוּעֵד. שׁוֹר תָּם דִּין רְפָה. שׁוֹר מוּעֵד דִּין קָשָׁה. גַּם כִּף תְּמִימָה דִּין רְפָה, גְּבוּרָה תַּחְתּוֹנָה, זוֹהִי תְּמִימָה. גְּבוּרָה עֲלִיּוֹנָה, זֶהוּ דִּין קָשָׁה, וְהִיא יָד הַחֲזָקָה תְּקִיפָה.

תְּמִימָה, מַאי תְּמִימָה. כְּמָה דְתַנְיִנְן, שׁוֹר תָּם וְשׁוֹר מוּעֵד. (קס"ג ע"ב) שׁוֹר תָּם דִּינָא רְפִיָא. שׁוֹר מוּעֵד דִּינָא קָשִׁיא. אוּף הַכָּא תְּמִימָה דִּינָא רְפִיָא, גְּבוּרָה תַּתְּאָה, דָּא הִיא תְּמִימָה. גְּבוּרָה עֲלָאָה, דָּא הִיא דִּינָא קָשִׁיא, וְהִיא יָד הַחֲזָקָה תְּקִיפָא.

אשר אין בה מום, כמו שנאמר כלף יפה רעיתי ומום אין בך

אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שיר השירים ד) כֹּלֵךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עַל, עַל כְּתוּב, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שמואל ב כג) וַיָּבֵא הַגִּבּוֹר הַיּוֹקֵם עַל. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁהִיא (שם ט) שְׁלָמִי אֲמוּנִי יִשְׂרָאֵל, וְעֲלֶיהָ לֹא הִיא, אֲלֵא עֲמָה. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עַל, הֵינּוּ שְׁכַתּוּב (עמוס ה) בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, (בראשית כד) בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יָדְעָה.

אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם, כְּמָה דְאִתְ אֲמַר (שיר השירים ד) כֹּלֵךְ יָפָה רַעֲיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עוֹל. עַל כְּתוּב, כְּמָה דְאִתְ אֲמַר (שמואל ב כג) וַיָּבֵא הַגִּבּוֹר הַיּוֹקֵם עַל. מַאי טַעְמָא. בְּגִין דְּהִיא שְׁלָמִי אֲמוּנִי יִשְׂרָאֵל, וְעֲלֶיהָ לֹא הִיא אֲלֵא עֲמָה. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עַל, הֵינּוּ דְכְתוּב, (עמוס ה) בְּתוֹלַת יִשְׂרָאֵל, (בראשית כד) בְּתוֹלָה וְאִישׁ לֹא יָדְעָה.

אהרן שושבין המלכה

וְנִתְּתָם אותה אל אלעזר, מצוותה בסגן, ופרשוה. מה הטעם לו ולא לאהרן? אלא אהרן שושבין המלכה. ועוד, שאהרן לא בא מצד של טהור, אלא מצד של קדוש, ומשום שזה בא לטהרה, לא נתן לו.

וְנִתְּתָם אותה אל אלעזר, מצוותה בסגן, ואוקמוה. מאי טעמא ליה ולא לאהרן. אלא אהרן שושבין דמטרוניתא. ועוד דאהרן לא אתי מסטרא דטהור, אלא (קע"ז ע"ב) מסטרא דקדוש, ובגין דדא אתייה לטהרה, לא אתייהיב ליה.

בת שבע נקראת, ועל כך כל מעשיה בשבע

כָּל דבר בפרה זו היא בשבע, שבעה כבוסים וכו', והרי נתבאר. מה הטעם? משום שהיא שבע שני שמטה, ובת שבע נקראת, ועל כך כל מעשיה בשבע. בא וראה, כל מה שנעשה מפרה זו - בשביל לטהר, ולא לקדש. ואף על גב שנתנה לסגן, הוא לא שוחט ולא שורף, בשביל שלא ימצא דין בצדו, וכל שכן אהרן, שהוא בדרגה יותר משלמות, ולא צריך להמצא שם ולהזדמן לשם.

כָּל מלה דהאי פרה, היא בשבע, ו' כבוסים וכו', והא (ע"ז ע"ב) אתמר, מאי טעמא. בגין דהיא שבע שני שמטה, ובת שבע אתקרי, ועל דא כל עובדוי בשבע. הא חזי, כל מאי דאתעביד מהאי פרה, בגין לדכאה, ולא לקדשא, ואף על גב דאתייהיב לסגן, הוא לא שחיט ולא שורף, בגין דלא ישתכח דינא בסטרוי, וכל שכן אהרן דאיהו בדרגא שלים יתיר, דלא בעי לאשתכחא תמן, ולאזדמנא תמן.

והניח מחוץ למחנה במקום טהור

פְּרָה זו, פיון שנעשתה אפר, צריך לזרק בה עץ ארז ואזוב ושני תולעת, והרי אלה נאמרו. ואסף איש טהור, ולא קדוש. והניח מחוץ למחנה במקום טהור, שהרי טהור לא נקרא אלא מצד שמטמא בהתחלה.

האי פרה, פיון דאתעביד אפר, בעי למשדי ביה עץ ארז, ואזוב, ושני תולעת, והא אלן אתמרו. ואסף איש טהור, ולא קדוש. והניח מחוץ למחנה במקום טהור, דהא טהור לא אקרי, אלא מן סטרא דמסאב בקדמיתא.

סוד הכל, זה שכתוב למי נדה חטאת היא

רָזָא דכלא, האי דכתיב למי נדה **סוד** הכל, זה שכתוב למי נדה חטאת

היא. משום שכל דינים התחתונים וכל אלו שבאים מצד הטמאה, כשיונקים מצד אחר ויושבים בדין, כמו שנאמר (ישעיה לד) מלאה דם הדשנה מחלב, אז כלם מתעוררים ומסתלקים ושורים בעולם. כיון שעושים מעשה זה שלמטה, וכל הדין הזה במקום זה של פרה זו, וזורקים עליה עץ ארז וגו', אז נחלש פחם, ובכל מקום ששורים נשברים ונחלשים ובורחים משם, שהרי פחם נראה כמו זה לגביהם, ואז לא שורים באדם, והוא נטהר.

חטאת היא, בגין דכל דינין תתאין, וכל אינון דאתו מסטרא דמסאבא, פד איהו ינקא מסטרא אחרא, ויתיבת בדינא, כמה דאת אמר (ישעיה לד) מלאה דם הדשנה מחלב. כדון בלהו מתערי ומסתלקי ושראן בעלמא. כיון דעברי האי עובדא דלתתא, וכל האי דינא באתר דא דהאי פרה, ורמאן עלה עץ (דף קפ"א ע"א) ארז וגו'. כדון אתחלש חילא דלהו, ובכל אתר דשראן אתברו ואתחלשו וערקין מגיה, דהאי חילא דלהו אתחזו כגוונא דא לגבייהו, כדון לא שראן כבר נש, ואתדבי.

טמאה וטהרה כלל עליון בתורה, ובארוה החברים

ועל זה נקראים מי נדה, מים לטהר. כשהעולם שרוי בדין וצד הטמאה מתפשט בעולם, כאן נכללים כל מינים של טמאה וכל מיני טהרה, ומשום זה טמאה וטהרה כלל עליון בתורה, ובארוה החברים. אמר רבי שמעון, אלעזר, עשית שלא יאמרו החברים דבר אחריו.

ועל דא אתקרי מי נדה, מיאי לדבא. פד עלמא שארי בדינא, ומטרא מסאבא אתפשט בעלמא, הכא אתכלילין כל זינין מסאבא, וכל זיני דכיו, ובגין כד טומאה וטהרה, כללא עלאה דאורייתא, ואוקמוה חבריאי. אמר רבי שמעון, אלעזר, עבדת דלא יימרין חבריאי מלה אבתרד.

בשעה שחכמה עליונה מכה בחקיקות, אף על גב שהיא נסתרת בכל הצדדים, נפתח ושופע מפנה נהר אחד מלא

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קד) המשלח מעינים בנחלים וגו'. ישקו כל חיתו שדי וגו'. הני קראי דוד אמרם דוד המלך ברוח הקודש, ויש להסתכל בהם. בא וראה, בשעה

פתח רבי שמעון ואמר, (תהלים קד) המשלח מעינים בנחלים וגו'. ישקו כל חיתו שדי וגו'. הני קראי דוד מלכא ברוחא קדישא אמרו, ואית לאסתכלא בהו. תא חזו, בשעתא

שחכמה עליונה מכה בחקיקות, אף על גב שהיא נסתרת בכל הצדדים, נפתח ושופע ממנה נהר אחד מלא (וממלא לשערים) בשערים עליונים.

דחכמתא עלאה בטיש בגליפוי, אף על גב דהיא טמירא בכל סטרין, פתח ואתנגיד מניה חד נהרא, מליא (נ"א ומלייא לתרעין) בתרעין עלאין.

כמבוע ומקור של מים שטמלא כלי גדול ממנו, ומשם נמשכים מבויעים של נחלים ונהרות בכל צד

כמבוע ומקור של מים שטמלא כלי גדול ממנו, ומשם נמשכים מבויעים של נחלים ונהרות בכל צד - כף זה, בשביל דקיק אחד שלא נודע, מושף ושופע אותו נהר ששופע ויוצא וממלא לאותו נחל עמוק, ומשם נמשכים מבויעים ונחלים ומתמלאים ממנו. זהו שכתוב המשלח מעינים בנחלים וגו'. אלה נהרות עליוני קדש של אפרסמון זך, וכלם משקים כאחד מאותה נביעת הנחל העליון הקדוש שיוצא ושופע.

כמבועא ומקורא דמיא דמלי קופא רבא מניה, ומתמן אתמשכן מבויעין דנחלין ונהרין בכל סטר, כף האי, בחד שביל דקיק דלא אתידע, משיך ונגיד ההוא נהר דנגיד ונפיק, וממלי לההוא נחלא עמיקא, ומתמן אתמשכאן מבויעין ונחלין, ואתמליין מניה. הדא הוא דכתיב, המשלח מעינים בנחלים וגו'. אלין נהרי עלאי קדישא דאפרסמונא דכייא, וכלהו אתשקיין כחד מההוא נביעא דנחלא עלאה קדישא דנפיק ונגיד.

ארבעה ראשים אלה הם חיתו שדי, כלל כל אותן מרכבות וכל אותם חילות ששדי אחוזה בהם **אחר** כף, ישקו כל חיתו שדי, הינו שכתוב (בראשית ב) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. ארבעה ראשים אלה הם חיתו שדי, כלל כל אותן מרכבות וכל אותם חילות ששדי אחוזה בהם. אל תקרי שדי אלא שדי, שהוא נוטל ומשלים את השם מיסוד העולם.

לבתר, ישקו כל חיתו שדי, היינו דכתיב, (בראשית ב) ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים. הגי ד' ראשין, אלין אינון חיתו שדי, כללא דכל אינון משריין, וכל אינון חילין, דאחידן בהו שדי, אל תקרי שדי, אלא שדי. דהוא נטיל, ואשלים שמא מיסודא דעלמא.

והאופנים ינשאו לעמתם כי רוח החיה באופנים

ישברו פראים צמאם, אלין אינון **ישברו** פראים צמאם - אלה אותם

שְׁכַתּוֹב בְּהֶם (יחזקאל א) וְהָאֹפְנִים יִנְשְׂאוּ
 לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאֹפְנִים. מִי
 הַחַיָּה? אֵלָּא אֵלּוּ חֵיתוֹ שְׂדֵי, אַרְבַּע הֵן,
 וְכָל אַחַת וְאַחַת לְצַד אֶחָד שֶׁל הָעוֹלָם.
 וְאוֹתוֹ שְׁנִקְרָא חַיָּה, וְאֹפְנִים מוֹל כָּל
 אֶחָד וְאַחַד. וְלֹא הוֹלְכִים אֵלָּא מֵרוּחַ
 אוֹתָהּ חַיָּה שֶׁהוֹלֶכֶת עֲלֵיהֶם, וְכֹאשֶׁר
 אֵלֶּה מְשֻׁקִים מֵאוֹתָהּ הַשְּׂקָאָה עֲלִיּוֹנָה,
 כָּל שְׂאֵר הַחֵילוֹת הָאֲחֵרִים מְשֻׁקִים
 וּמְרִיִם וּמְשַׁתְּרָשִׁים בְּשִׁרְשֵׁיהֶם,
 וְנִצְחָזִים אֵלֶּה בְּאֵלֶּה בְּדַרְגוֹת יְדוּעוֹת.
 זֶהוּ שְׁכַתּוֹב עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן
 וְגו'. מְשֻׁקָה הָרִים מְעֲלִיּוֹתָיו וְגו' - אֵלּוּ
 שְׂאֵר דַּרְגוֹת עֲלִיּוֹנוֹת.

דְּכַתִּיב בְּהוּ, (יחזקאל א) וְהָאֹפְנִים
 יִנְשְׂאוּ לְעַמְתָּם כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאֹפְנִים,
 מֵאֵן חַיָּה. אֵלָּא אֵלּוּ חֵיתוֹ שְׂדֵי, אַרְבַּע
 אֵינוֹן, וְכָל חַד וְחַד לְחַד סְמָרָא
 דְּעֵלְמָא. וְהוּא אֶקְרִי חַיָּה, וְאֹפְנִים
 לְקַבִּיל כָּל חַד וְחַד. וְלֹא אֵזְלוּן אֵלָּא
 מֵרוּחַ דְּהַהִיא חַיָּה דְּאֵזִיל עֲלֵיהֶוּ וְכַד
 אֵלּוּ מִתְשַׁקְּיָן מֵהַהוּא שְׁקִיּוֹ עֲלָאָה, כָּל
 שְׂאֵר חֵילוֹן אַחֲרָיו אֲשַׁתְּקִיָּן, וְאֲתַרְוּן,
 וּמִשְׁתַּרְשֵׁן בְּשִׁרְשֵׁיהֶוּ, וְאֲתַאחֲדָן אֵלּוּ
 בְּאֵלּוּ, בְּדַרְגֵי וְדִיעֵן. הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב,
 עֲלֵיהֶם עוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן וְגו'. מְשֻׁקָה
 הָרִים מְעֲלִיּוֹתָיו וְגו'. אֵלּוּ שְׂאֵר דַּרְגֵי
 עֲלִיּוֹן.

מַפְרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע הָאָרֶץ, אֶרֶץ עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה

אָחֵר כָּל זֶה - מַפְרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע
 הָאָרֶץ, (למטה, וכל העולמות וכו')
 אֶרֶץ עֲלִיּוֹנָה קְדוּשָׁה. וּכְשֶׁהִיא
 מִתְבָּרַכֶת, כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה,
 וּמִתְבָּרְכִים. וְזֶה בְּשַׁעַה שְׁנִמְצְאוֹת
 בְּרֻכּוֹת מֵהַשְּׂקָאָת הַנִּחַל הָעֵמֶק שֶׁל
 הַכֹּל.

לְבַתֵּר כָּל דָּא, מַפְרֵי מַעֲשֵׂיךָ תִּשְׁבַּע
 הָאָרֶץ, (ס"א לתתא וכל עלמין
 וכו') אַרְעָא עֲלָאָה קְדִישָׁא. וְכַד אֵיהִי
 מִתְבָּרַכָא, כָּל עֲלָמִין בְּלֵהוּ חֲדָאן,
 וּמִתְבָּרְכָאן. דָּא בְּשַׁעַתָּא דְּבִרְכָאן
 מִשְׁתַּכְּחִי, מְשֻׁקִיּוֹ דְּנִחְלָא (בראשית רכ"א
 ע"א) עֲמִיקָא דְּכֵלָא.

בְּשַׁעַה שֶׁהָעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּדִין, שְׁבָרְכוֹת לֹא נִמְצְאוֹת לְרַדֵּת בְּעוֹלָם

וּבְשַׁעַה וּבְשַׁעַה שֶׁהָעוֹלָם יוֹשֵׁב בְּדִין,
 שְׁבָרְכוֹת לֹא נִמְצְאוֹת
 לְרַדֵּת בְּעוֹלָם, אַזְ נִטְמָא הַמְקַדָּשׁ.
 (ובשעה שאין נמצאות ברכות לרדת למטה, אז
 העולם יושב בדין. ומצד שמאל מתעוררת רוח
 ומתפשטת בעולם) וְכַמְּה חֲבִילוֹת שֶׁל
 מְזִיקִים נִמְצְאִים בְּעוֹלָם וְשׁוֹרִים (בכמה

וּבְשַׁעַתָּא דְּעֵלְמָא יְתִיב בְּדִינָא
 דְּבִרְכָאן לֹא מִשְׁתַּכְּחִי
 לְנַחְתָּא בְּעֵלְמָא, כְּדִין אִסְתָּאב מְקַדָּשׁ
 (ס"א ובשעתא דברכאן לא משתכחי לנחתא
 בעלמא, כדין עלמא יתיב בדינא, ומסמרא
 דשמאלא רוחא אתער ואתפשט בעלמא)
 וְכַמְּה חֲבִילֵי מְרִיקִין מִשְׁתַּכְּחִי בְּעֵלְמָא,

מקומות) על בני אדם, ומטמאת אותם אותה הרוח, כמו בן אדם שגוע (כבר הרוח הזו) ורוח הטמאה שורה עליו. כך גם שורה, למי שיקרב אליו.

וְשָׂרָאן (ככמה אתרי) על בני נשא, ומסאב ההוא רוחא להו, כבר נש דגוע (ס"א כבר האי רוח) ורוח מסאבא שריא עליה. הכי נמי שריא, למען דיקרב בהדיה.

עפר שרפת החטאת בשביל לטהר בו

זהו שכתוב תסתיר פניך יבהלון וגו'. פסוק זה מהו אומר? אלא תסתיר פניך יבהלון, שהרי לא השקו להמצא ברכות לעולמות. תוסף רוחם יגועון, (לעורר) ומתעורר רוח אחר מצד שמאל, ורוח טמאה שורה על בני אדם, על אותם שמתו ומי שעומד עליהם ועל שאר בני אדם, מה רפואתם? זה שכתוב ואל עפרם ישובון. זה עפר שרפת החטאת (זהעפר המקדש שלמעלה) בשביל לטהר בו, והינו סוד (קהלת ג) הכל היה מן העפר, ואפילו גלגל חמה.

הרא הוא דכתיב, תסתיר פניך יבהלון וגו'. האי קרא מאי קא מיירי. אלא תסתיר פניך יבהלון, דהא לא אתשקיין לאשתכחא ברקאן לעלמין. תוסף רוחם יגועון, (נ"א לאתערא) ואתער רוחא אחרא מסטרא שמאלא, ורוח מסאבא שריא על בני נשא, על אינון דמיתין, ומאן דקאים בהדיה, ועל שאר בני נשא, מאי אסוותא דלהון. הא דכתיב ואל עפרם ישובון. דא עפר שריפת החטאת, (ס"א דא עפר מקדשא דלעילא) בגין לאתדכאה ביה. והיינו רזא (קהלת ג) הכל היה מן העפר, ואפילו גלגל חמה.

זהו שכתוב תשלח רוחך יבראון, יבראון וירפאו ברפואה עליונה

לאחר שחוזרים לעפר זה בשביל לטהר בו, נעברת רוח הטמאה, ומתעוררת רוח אחרת קדושה ושורה בעולם. זהו שכתוב תשלח רוחך יבראון, יבראון וירפאו ברפואה עליונה של רוח אחרת. ותחדש פני אדמה, שהרי נטהרה (אשה לבעלה), וחדוש הלבנה נמצא, וכל העולמות מתברכים. אשרי חלק

לבתר דמתדרן להאי עפר, בגין לאתדכאה ביה, מתעבר רוחא מסאבא, ואתער רוחא אחרא קדישא, ושארין בעלמא. הרא הוא דכתיב, תשלח רוחך יבראון, יבראון, ויתסון באסוותא עלאה, דרוחא אחרא. ותחדש פני אדמה, דהא אתדכיאת, (אתתא לבעלה) וחדותתי דסיהרא אשתכח, ועלמין בלהו מתברכאן. ופאה

ישראל שהקדוש ברוך הוא נתן להם עצה שפלה רפואה כדי שיזכרו לחיי העולם הבא, וימצאו טהורים בעולם הזה, קדושים לעולם הבא, עליהם פתוב (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צין וגו'. רבי יהודה אומר, למה פרשת פרה סמוכה למיתת מרים, הרי פרשה אלא פיון (כמו) שנעשה הדין בפרה זו לטהר הטמאים, נעשה דין במרים לטהר העולם, והסתלקה מהעולם. פיון שהסתלקה מרים, הסתלקה אותה באר שהיתה הולכת עם ישראל במדבר, והסתלקה הבאר בכל.

חולקיהו ד' ישראל, דקודשא בריך הוא יהיב לון עיטא, דכלא אסוותא, בגין ד'זבון לחיי עלמא דאתי, וישתכחו דכין בהאי עלמא, קדישין לעלמא דאתי, עלייהו פתיב (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם. (דף קפ"א ע"ב) (במדבר כ') ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צין וגו'. רבי יהודה אומר, אמאי פרשתא דפרה, סמיכה למיתת מרים. הא אוקמוה. אלא פיון (ס"א כמה) דאתעביד דינא בהאי פרה, לדכאה למסאבי, אתעביד דינא במרים, לדכאה עלמא, ואסתלקת מן עלמא. פיון דאסתלקת מרים, אסתלק ההוא פאר, דהוה אויל עמהו ד' ישראל במדברא ואסתלק בירא בכלא.

שהרי הסתלקה הבאר שלמעלה ושלמטה

אמר רבי אבא, פתוב ואתה בן אדם שא קינה על בתולת ישראל. וכי עליה לבדה? לא. אלא משום שהכל נשבר בגללה. בגללה נשבר הימין אחריה, שהיה מקרבה לגוף. והגוף, שהוא שמש, נחשף בגללה, וזהו שכתוב (תהלים ס) הושיעה מינך וענני גוף, (בגללה, שכתוב (ישעיה יג) חשך השמש בצאתו, וכתוב (ישעיה נ) אלביש שמים קדרות, שהרי השמש נחשף בגללה. כמו זה, ותמת שם מרים וגו'. ולא היה מים לעדה, שהרי הסתלקה הבאר שלמעלה ושלמטה,

אמר רבי אבא, פתיב ואתה בן אדם שא קינא על בתולת ישראל, וכי עלה בלחודתא, לא. אלא בגין דכלא אתבר בגינה. בגינה אתבר ימינא אבתרה, דהוה מקרב לה גבי גופא. וגופא דאיהו שמשא, אתחשף בגינה. ודא הוא רזא דכתיב, (תהלים ס) הושיעה מינך וענני. גופא (ס"א בגינה דכתיב, (ישעיה יג) חשך השמש בצאתו וכתוב) דכתיב, (ישעיה נ) אלביש שמים קדרות, דהא שמשא אתחשף בגינה. בגוונא דא ותמת שם מרים וגו'. (במדבר כ') ולא היה מים לעדה, דהא אסתלק

אחר כך נשבר הימין, שכתוב יאסף אהרן אל עמיו. ואחר כך נחשף השמש, שכתוב (דברים לב) ומת בהר וגו', והאסף אל עמיו וגו'. הרי זרוע ימין נשברה, והגוף, שהוא שמש, נחשף.

בירא דעילא ותתא לבתר אתבר ימינא, דכתיב יאסף אהרן אל עמיו. ולבתר אתחשף שמשא, דכתיב, (דברים לב) ומת בהר וגו'. והאסף אל עמיו וגו'. הא (תצוה קפ"א ע"א) דרועא ימינא אתבר, וגופא דאיהו שמשא אתחשף.

לא נמצא דור בעולם כמו הדור שעמד משה בעולם, ואהרן ומרים

ובא וראה, לא נמצא דור בעולם כמו הדור שעמד משה בעולם, ואהרן ומרים. ואם תאמר בימי שלמה גם כן - לא! שהרי בימי שלמה שלטה הלבנה, והשמש התפנסה. ובימי משה התפנסה הלבנה ושלט השמש.

ותא חזי, לא אשתכח דרא בעלמא, כדרא דמשה קיימא בעלמא, ואהרן ומרים. ואי תימא ביומוי דשלמה הכי נמי, לאו. דהא ביומוי דשלמה שליט סיהרא, ושמשא אתבניש. וביומוי דמשה, אתבניש סיהרא, ושמשא שלטא.

מרים - לבנה. משה - שמש. אהרן - זרוע ימין. חור - זרוע שמאל. ויש אומרים נחשון בן עמינדב

שלשה אחים היו: משה, אהרן ומרים, כמו שנאמר (מיכה 1) ואשלח לפניהך את משה אהרן ומרים. מרים - לבנה. משה - שמש. אהרן - זרוע ימין. חור - זרוע שמאל. ויש אומרים נחשון בן עמינדב. בהתחלה מתה מרים - הסתלקה הלבנה והסתלקה הבאר. אחר כך נשברה זרוע ימין שמקרבת תמיד את הלבנה באחזה ובשמחה, ועל זה כתוב (שמות טו) ותקח מרים הנביאה אחות אהרן. אחות אהרן בנדאי, שהיא זרוע שמקרבה באחזות עם ובאחזה עם הגוף.

תלת אחין הוו: משה, אהרן, ומרים. כמה דאת אמר (מיכה 1) ואשלח לפניהך את משה אהרן ומרים, מרים, סיהרא. משה, שמשא. אהרן, דרועא ימינא. (שמות ס"ו ע"א) חור, דרועא שמאלא. ואמרי לה, נחשון בן עמינדב. בקדמיתא מיתת מרים, אסתלקת סיהרא, אסתלק באר. לבתר אתבר דרועא ימינא, דמקרב תדיר סיהרא, באחוא, בחידו. ועל דא כתיב, (שמות טו) ותקח מרים הנביאה אחות אהרן. אחות אהרן ודאי, דאיהו דרועא, דמקרב לה באחזותא, באחזה עם גופא.

בימי שלמה שלטה הלבנה בתקונייה ונראתה בעולם, והתקנים שלמה בחכמת האור שלה ושלת בעולם

אחר כף התכנס השמש ונחשף, כמו שאמרנו שפתוב (במדבר כז) ונאספת [והאסף] אל עמיק גם אתה וגו'. אשרי חלקם של משה, אהרן ומרים שנמצאו בעולם. בימי שלמה שלטה הלבנה בתקונייה ונראתה בעולם, והתקנים שלמה בחכמת האור שלה ושלת בעולם. כיון שהלבנה ירדה בעונותיו, נפגם יום אחר יום, עד שנמצא בקרן מערבית ולא יותר, ונתן שבת אחד לבנו. אשרי חלקו של משה נביא הנאמן.

לבתר אתפגיש שמשא ואתחשף, כמה דאוקימנא דכתיב והאסף אל עמיק גם אתה וגו'. זכאה חולקיהון דמשה אהרן ומרים, דאשתכחו בעלמא. ביומוי דשלמה, שלטא סיהרא, בתקונהא, ואתחוי בעלמא. ואתקיים שלמה בחכמתא דנהירו דילה, ושליט בעלמא. כיון דסיהרא נחתא בחובי, אתפגים יומא בתר יומא, עד דאשתכח בקרן מערבית, ולא יתיר, ואתיהיב שבמא חד לבריה. זכאה חולקא דמשה נביאה מהימנא.

שהרי לא מוארת הלבנה אלא מאור השמש, וזהו סוד הפתוב "הנף שכב עם אבתיך וקם", אף על גב שתתפנס, הנף קים להאיר ללבנה

פתוב (קהלת א) וזרח השמש ובא השמש וגו'. פסוק זה בארנו. אבל וזרח השמש, כשיצאו ישראל ממצרים, שהאיר השמש ולא הלבנה. ואל מקומו שואף וגו'. הרי פתוב ובא השמש, במדבר, עם שאר מתי מדבר. כיון שנכנס השמש, לאיזה מקום התפנס? אל מקומו, בשביל להאיר ללבנה. זהו שפתוב שואף וזרח הוא שם. שאף על גב שהתפנס, וזרח הוא שם ודאי. שהרי לא מוארת הלבנה אלא מאור השמש. וזהו סוד הפתוב (דברים לא) הנף שכב עם אבתיך וקם.

פתוב (קהלת א) וזרח השמש ובא השמש וגו'. האי קרא אוקימנא. אבל וזרח השמש, כד נפקו ישראל ממצרים, דנהיר שמשא ולא סיהרא. ואל מקומו שואף וגו', הא פתיב ובא השמש, במדברא, עם שאר מתי מדברא. כיון דעאל שמשא, לאן אתר אתפגיש. אל מקומו, כגון לאנהרא לסיהרא. הדרא הוא דכתיב שואף וזרח הוא שם. דאף על גב דאתפגיש, וזרח הוא שם ודאי. דהא לא אנהיר סיהרא, אלא מנהירא דשמשא. ודרא הוא רוא דכתיב, (דברים לא) הנף שוכב עם

אבותיך וקם. אף על גב דתתפגש, הנך קיים לאנהרא לסיהרא. דא הוא יהושע.

אף על גב שתתפגס, הנך קיים להאיר ללבנה (ועליה זה הוא יהושע).

אילן החיים, שהיא נשמה יתרה בשבת

ובגין דנשמתא יתירה אתפשטא בשכינתא, דאיהי שבת מלפתא, דאתמר בה (תהלים קג) ומלכותו בכל משלה, משם איהי מלכות, דשלטנותהא על ארעא, ועל אילנין וזרעין. (וטורין ואבנין) ובגין דאילנא דחיי, דהיא נשמתא יתירה דבשבת, בה תולדין דילה, אית גיחא לארעא, דאיהי שכינתא.

ומשום שנשמה יתרה מתפשטת בשכינה, שהיא שבת המלכה, שנאמר בה (תהלים קג) ומלכותו בכל משלה - משם היא נעשית מלכות, ששליטתה על הארץ ועל אילנות וזרעים (והרים ואבנים). ומשום שאילן החיים, שהיא נשמה יתרה בשבת, בה תולדות שלה - יש בה מנוחה לארץ, שהיא השכינה.

תיקוני זוהר (תיקון כ"א דף מח ע"א-ע"ב)

פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על

ובגין דשכינתא עלאה אתפשטת בארעא, דאתמר בה (במדבר יט) פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול, אסור לחרוש בשבת חרישה בשור. דאתמר (תהלים קכט) על גבי חרשו חורשים. ושכינתא תתאה איהי פרה אדומה מסטרא דגבורה. תמימה, מסטרא דחסד, דאיהו דרגא דאברהם, דאתמר ביה (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. אשר אין בה מום, מסטרא דעמודא דאמצעיתא. אשר לא עלה עליה עול, מסטרא דשכינתא עלאה דאיהי חירו, באתר דאיהי שלטא (במדבר א) והזר הקרב ימת, לית רשו לסטרא אחרא לשלטאה, לא שטון, ולא

ומשום שהשכינה העליונה התפשטה בארץ, שנאמר עליה (במדבר יט) פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על, לכן אסור לחרוש בשבת. וחרשה בשור, שנאמר (תהלים קכט) על גבי חרשו חרשים. והשכינה התחתונה היא פרה אדמה מצד הגבורה. תמימה - מצד החסד, שהיא מדרגה של אברהם, שנאמר בו (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים. אשר אין בה מום - מצד העמוד האמצעי. אשר לא עלה עליה על - מצד השכינה העליונה שהיא חרות הכל, במקום שהיא שולטת, (במדבר א) והזר הקרב ימת, אין רשות לצד האחור לשלט, לא

משחית, ולא מלאך המות, דאינון מסטרא דגיהנם. ולא משחית, ולא מלאך המות, שטון, ולא משחית, ולא מלאך המות, שהם מצד הגיהנם.

בשבת מתפשטת מהם, בגלל שעץ החיים שהוא בן י"ה, יה"ו, מתחבר באות ה"א ובגין דא, ביומין דחול, אמרין ישראל, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו וגו'. בגין דביומין דחול, שכונתא תתאה אתלבשת באלין קלפין דמיתה דדינא. ובשבת אתפשטת מנייהו, בגין דאילנא דחיי דאיהו בן י"ד, יד"ו, אתחבר בה"א. בההוא זמנא נייחא אשתכחת לה"א, וכל מה דאיהו תחותה, ולא צריך למימר ביה והוא רחום. ומאן אינון (ס"א תחותה). תחות י' ישראל. וכל אתר דישראל משתכחין, נטירו אשתכח ונייחא.

בשבת מתפשטת מהם, בגלל שעץ החיים שהוא בן י"ה, יה"ו, מתחבר באות ה"א ומשום זה בימי החל אומרים ישראל, (תהלים עח) והוא רחום וכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו וגו'. משום שבימי החל השכינה התחתונה מתלבשת באלו הקלפות של מיתה ודין. ובשבת מתפשטת מהם, בגלל שעץ החיים שהוא בן י"ה, יה"ו, מתחבר באות ה"א. בזמן ההוא מנוחה נמצאת לאות ה"א, וכל מה שהוא מתחתיה, ולא צריך לומר בה והוא רחום. ומי אלו (שתחתיה) ? תחת י' ישראל. וכל מקום שישראל נמצאים, שמירה נמצאת ומנוחה.

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה - בתפלה, עמידה היא לישראל, שבגללה יש להם קיום בעולם ובגין דא, אסור למחרש בארעא, ולמעבד בה גומות, דהוי כאילו עביד פגמו בארעא קדישא, דאיהי שכונתא. ואסור לאשתמשא בכלים דארעא בשבת. ואפילו לטלטל אבן. ולא בלי בעלמא. דיהוי נייחא לון בזכו דשכינתא דאתקריאת אבנא, דכתיב בה (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה, בצלותא. עמידה איהי לישראל, דבגינה אית לון קיומא בעלמא. ועליה אתמר, (בראשית מט) משם רועה אבן ישראל. (זכריה ג) על

והאבן הזאת אשר שמתי מצבה - בתפלה, עמידה היא לישראל, שבגללה יש להם קיום בעולם ובגין דא, אסור למחרש בארעא, ולמעבד בה גומות, דהוי כאילו עשה פגם בארץ הקדושה, שהיא שכינה. ואסור להשתמש בכלים של הארץ בשבת, ואפילו לטלטל אבן ולא דבר, אלא כלי סתם, שיהיה מנוחה להם בזכות השכינה שנקראת אבן, שכתוב בה (בראשית כח) והאבן הזאת אשר שמתי מצבה - בתפלה, עמידה היא לישראל, שבגללה יש להם קיום בעולם, ועליה נאמר (שם מט) משם רועה אבן ישראל. (זכריה ג) על אבן אחת

אָבן אַחַת שְׁבַעַה עֵינַיִם, (תהלים קיח) אָבן מְאָסוּ הַבּוֹנִים.

שְׁבַעַה עֵינַיִם. (תהלים קיח) אָבן מְאָסוּ הַבּוֹנִים.

ו' שְׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי כּוֹלֵל שֵׁשׁ תְּבוֹת הַיְחוּד

זוהר חדש
יתרו

קָם תִּנְא תִנְיִנְא וְאָמַר לֵיהּ, הָא תִנְיִא דְמִסְיַע לָךְ, בְּרוּמְחָא דְאִיהוּ כְּלִילָא מְאַרְבַּע פְּרָשִׁיין, וְדָא ו' דְאִיהוּ עֲמוּדָא דְאֲמֻצְעִיתָא, כְּלִיל שִׁית תִּיבִין דְיַחְוָדָא, וְרַמ"ח תִּיבִין דְאֲתַמַּר בֵּיהּ (במדבר כד כא) וְשִׁים בְּסַלְעַ קַנְדָּ.

קָם הַתִּנְא הַשְּׁנִי וְאָמַר לוֹ: הֲרִי תִנְא שְׁמִסְיַע לָךְ, בְּרַמְח, שְׁהוּא כְּלוּל מְאַרְבַּע פְּרָשִׁיִּים, וְזֶה ו' שְׁהוּא הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי כּוֹלֵל שֵׁשׁ תְּבוֹת הַיְחוּד, וְיִמְאֲתִים אַרְבַּעִים וְשִׁמּוֹנָה תְּבוֹת שִׁנְאָמַר בּוֹ וְשִׁים בְּסַלְעַ קַנְדָּ.

אֲצַמִּים קַרְן לְדוּד, וּמְצַמִּים קַרְן וְשׁוּעָה

דְּהָא קַרְנֵי פְּרָה [צִיּוּר] לְגַבְדָּ, דְאֵנּוּן תְּרִין נְבִיאֵי קְשׁוּמָ, עֲלִיהוּ אֲתַמַּר (תהלים קלב ז) אֲצַמִּים קַרְן לְדוּד, וּמְצַמִּים קַרְן וְשׁוּעָה מִסְטָרָא דְשְׁכִינְתָא אֲתַקְרִי קַרְנֵי פְּרָה, מִסְטָרָא דְשׁוּר (דברים לג ז) וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנֵי, וְאֵינּוּן מְשִׁיחַ רֵאִשׁוֹן וְשִׁנֵי י' ו', בֵּית רֵאִשׁוֹן וְשִׁנֵי ה"ה.

שְׁהַרִי קַרְנֵי פְּרָה אֲצַלָּה, שְׁהֵם שְׁנֵי נְבִיאֵי אֲמֵת, עֲלִיהֶם נְאָמַר אֲצַמִּים קַרְן לְדוּד, וּמְצַמִּים קַרְן וְשׁוּעָה. מְצַד שֶׁל הַשְּׁכִינָה נִקְרָא קַרְנֵי פְּרָה, מְצַד שֶׁל הַשׁוּר - וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנֵי, וְהֵם מְשִׁיחַ רֵאִשׁוֹן וְשִׁנֵי י' ו', בֵּית רֵאִשׁוֹן וְשִׁנֵי ה"ה.

תְּמִימָה מֵהַצַּד שֶׁל אוֹתוֹ שִׁנְאָמַר בּוֹ הַתְּהַלְלָךְ לְפָנַי וְהִיָּה תְּמִים

וְשְׁכִינְתָא נְמָלָא פּוֹרְפִירָא מְאֻשָּׁא סוּמְקָא וְאַצְטַבְעַת בְּהַ, וְאַתְקַרִיָּאת סוּמְקָא פְּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה (במדבר יט ב), אֲדוּמָה וְדָאֵי מִסְטָרָא דְגַבְוֵרָה, תְּמִימָה מִסְטָרָא דְאֲתַמַּר בֵּיהּ (בראשית ז א) הַתְּהַלְלָךְ לְפָנַי וְהִיָּה תְּמִים, אֲשֶׁר אֵין בְּהַ מוּם מִסְטָרָא דְיַעֲקֹב דְלִית בֵּיהּ פְּסוּלָת, דְאֲתַמַּר בֵּיהּ (שם כה כז) וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם, יַעֲקֹב דְלַעֲיָלָא, וְגַדְיֻקְנִיָּה יַעֲקֹב דְלַתְתָּא, אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עוֹל (במדבר יט ב),

וְשְׁכִינָה נוֹטְלַת בְּגַד מַלְכוּת מְאֻשׁ אֲדָמָה וְנִצְבַעַת בְּהַ, וְנִקְרָאת אֲדָם פְּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה, אֲדָמָה וְדָאֵי מְצַד הַגְּבוּרָה, תְּמִימָה מֵהַצַּד שֶׁל אוֹתוֹ שִׁנְאָמַר בּוֹ הַתְּהַלְלָךְ לְפָנַי וְהִיָּה תְּמִים, אֲשֶׁר אֵין בְּהַ מוּם מְצַד שֶׁל יַעֲקֹב שְׁאֵין בּוֹ פְּסוּלָת, שִׁנְאָמַר בּוֹ וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם, יַעֲקֹב שְׁלַמְעֵלָה, וּבְדָמוֹתוֹ יַעֲקֹב שְׁלַמְטָה. אֲשֶׁר לֹא עָלָה עֲלֶיהָ עוֹל, מְשַׁעֲבֹד הַגְּלוּת, בְּגַלְלָ שְׁהִיא נִקְרָאת שְׁכִינָה

העליונה, ולא עוד, אלא שהיא נקראת שבת, שהיא אסורה במלאכה, משום שנקראת חרות.

משעבודא דגלותא, בגין דאיהי שכנתא עלאה אתקריאת, ולא עוד אלא דאיהי אתקריאת שבת, דאיהי אסור במלאכה, בגין דאתקריאת חרות.

אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, בשביל פרה אדמה

ושלמה אמר בגללה, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, בשביל פרה אדמה, שהיא מטהרת את הטמא ומטמאה את הטהור שהתעסק בה, וסוד הדבר - מי יתן טהור מטמא לא אחד, מטהרת את הטמא מן הצד של הימין, שהכהן מצד הימין נקרא איש טהור, משום שלצד (שצד) הימין היא מים של התורה, אף על גב שיהיה טמא, נטהר בה, ומטמאת את הטהור זו גבורה, שלצד סמא"ל שנפל מקדשתו, ומה שהיה טהור טמא אותו משום ששולט על חילות הטמאה, והכהן שהוא טהור, פשהיה מתעסק לקרבו לעזאזל, הנה מטהר את ישראל מכל חטאייהם, כמו שנאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וכו', והוא שהיה טהור, הנה מתטמא באותו עזאזל, וכך למי נדה הנה הכהן מטהר אותה, והוא הנה נטמא עד עת ערב שהיה נטהר.

ושלמה בגינה אמר (קהלת ז כג) אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני, בגין פרה אדומה דאיהי מטהרת את הטמא ומטמאה את הטהור דאתעסק בה, ורוא דמלה מי יתן טהור מטמא לא אחד (אייב יד ד), מטהרת את הטמא מסטרא דימינא, דכהנא מסטרא דימינא אתקרי איש טהור, בגין דלסטרא (נ"א דסטרא) דימינא איהי מיא דאורייתא, אף על גב דיהא טמא אתדכי בה, ומטמאת את הטהור דא גבורה, דלסטרא סמא"ל דנפל מקדושתיה, ומה דהוה טהור סאיב ליה, בגין דשליט (דף מח ע"ב) על תיילין דמסאבן, וכהנא דאיהו טהור כד הוה משתדל לקרבא ליה לעזאזל, הוה מטהר לישראל מכל חובין דלהון, כמה דאת אמר (ויקרא טו ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם וכו', ואיהו דהוה טהור הוה מתטמא בההוא עזאזל, והכי למי נדה הוה כהנא מטהר לה, ואיהו הוה מסתאב עד ערן רמשא דהוה מתדכי.

של נעליך מעל רגליך

ועוד מטהרת את הטמא, כד נולד ועוד מטהרת את הטמא, כשנולד

מִשֶּׁה אָמַר בֵּיהּ (לגבי בת פרעה) (שמות ב ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא, דְּחָמַת עַמִּיה שְׂכִינְתָּהּ, וּמִיָּד דִּנְגַעָה (איהו) בֵּיהּ בַּת פְּרַעֲה אַתְדִּפִּיאת וְאַתְסִיאת מְצַרְעָתָא דִּילָהּ, וּמִשֶּׁה אַתְדַּבְּקַת בֵּיהּ צַרְעַת, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שם ד ו) וְהִנֵּה יָדוֹ מְצוֹרַעַת כְּשִׁלְגָא, דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא דִּנְגַעָה בֵּיהּ בַּת פְּרַעֲה, פְּרַחַת מִמְּנוּ הַשְּׂכִינְתָּהּ, וּמְשׁוּם זֶה, כְּשִׁרְצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ בְּסִנְהָ, אָמְרָה לוֹ אַל תִּקְרַב הַלּוֹם שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ, עַד שִׁיתְפַּשֵּׁט מֵאוֹתוֹ הַגּוֹף שֶׁנִּגְעָה בּוֹ בַּת פְּרַעֲה, שֶׁם הִרְאָה לוֹ שְׁגוּף הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא צַרְעַת מְעוֹר הַנְּחָשׁ.

מִשֶּׁה אָמַר בֵּיהּ (לגבי בת פרעה) (שמות ב ב) וַתֵּרָא אוֹתוֹ כִּי טוֹב הוּא, דְּחָמַת עַמִּיה שְׂכִינְתָּהּ, וּמִיָּד דִּנְגַעָה (איהו) בֵּיהּ בַּת פְּרַעֲה אַתְדִּפִּיאת וְאַתְסִיאת מְצַרְעָתָא דִּילָהּ, וּמִשֶּׁה אַתְדַּבְּקַת בֵּיהּ צַרְעַת, כְּמָה דְאַתְ אָמַר (שם ד ו) וְהִנֵּה יָדוֹ מְצוֹרַעַת כְּשִׁלְגָא, דְּבַהֲהוּא זְמַנָּא דִּנְגַעָה בֵּיהּ בַּת פְּרַעֲה, פְּרַחַת מִמְּנוּ הַשְּׂכִינְתָּהּ, וּמְשׁוּם זֶה, כְּשִׁרְצָה לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיהָ בְּסִנְהָ, אָמְרָה לִיהּ אַל תִּקְרַב הַלּוֹם שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ (שם ג ה) עַד דִּיתְפַּשֵּׁט מֵהוּא גּוּפָא דִּנְגַעַת בֵּיהּ בַּת פְּרַעֲה, תַּמָּן אַחֲזוּ לִיהּ, דִּגּוּפָא דְבַר נִשְׁ בַּהִי עֲלֵמָא, אִיהוּ צַרְעַת מְמוּשְׁכָא דַּחֲוִיא.

אחר שהתפשט ממנו וחזר לגן עדן, התלבש בגוף קדוש לו

אחר שהתפשט ממנו וחזר לגן עדן, התלבש בגוף קדוש לו, וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבָשׂוֹ, וְכִף מִשֶּׁה הַתְּלַבֵּשׁ בָּהּ, וְזֵהוּ וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבָשׂוֹ, פְּרֵאשׁוּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ עֲצָם מֵעֲצָמֵי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי, וּמְשׁוּם זֶה אָמַר לוֹ שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ, זֶה הַגּוֹף שֶׁהִיָּה לוֹ כְּנַעַל, אוֹתוֹ שֶׁנִּגְעָה בּוֹ בַּת פְּרַעֲה וְהַתְּלַבֵּשׁ בְּאַחַר, וּבְאוֹתוֹ זְמַן חֲזָרָה עֲלָיו הַשְּׂכִינְתָּהּ.

לְבַתֵּר דַּאֲתַפְשֵׁט מִנְּיָה, וְהָדַר לְגַנְתָּא דְעַדְנָא, אַתְלַבֵּשׁ בְּגוּפָא קַדִּישָׁא דִּילִיָּהּ, וְדָא אִיהוּ וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבָשׂוֹ (שם ד ה), וְהִכִּי אַתְלַבֵּשׁ מִשֶּׁה בָּהּ, וְדָא אִיהוּ וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבָשׂוֹ, כְּקַדְמִיתָא דַּאֲתַמַּר בֵּיהּ (בראשית כ כג) עֲצָם מֵעֲצָמֵי וּבָשָׂר מִבָּשָׂרִי, וּבְגִין דָּא אָמַר לִיהּ שֶׁל נְעֻלְיָךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ (שמות ג ה), דָּא גּוּפָא דְהוּוּ לִיהּ כְּנַעַל, הַהוּא דִּנְגַעָה בֵּיהּ בַּת פְּרַעֲה, וְאַתְלַבֵּשׁ בְּאַחְרָא, וּבַהֲהוּא זְמַנָּא אַהֲדַרְת עֲלִיהּ שְׂכִינְתָּא.

הִרְאָה לוֹ שֶׁנִּסְהַר בַּתּוֹרָה, זֵהוּ שְׂכֵתוֹב בַּהּ וְהִנֵּה שָׁבָה כְּבָשׂוֹ

ומשום זֶה נִרְאָה (הראה) לוֹ בְּאוֹתוֹת, שְׁעֵשָׂה בְּאוֹת הַרְּאִשׁוּנָה,

וּבְגִין דָּא אַתְחֲזוּ (נ"א אחזו) לִיהּ בְּאֲתִין דְעַבְד בְּאֵת קַדְמָאָה, וְאָמַר לִיהּ

הָבֵא נָא יָדְךָ בְּחִיקָהּ וְכוּ' (שם ד ו),
 וְאָמַרְתָּ בְּחִיקָהּ, הֲבֵא רְמִיז מְשֻׁכְכֶת
 חִיקָהּ שְׁמֹר פְּתַח־פִּיהָ (מיכה ז ו), וְהִנֵּה
 מְצֹרַעַת כְּשֶׁלֶג (שמות ד ו), וְלִבָּתֵּר אַחֲזִי
 לִי הָאֵתְרֵךְ בְּאֹרֵייתָא, הֲדָא הוּא
 דְכִתְיֵב בְּהָ (שם) וְהִנֵּה שְׁבָה כְּבָשָׂרוֹ.
 וְאָמַר לֹו הֲבֵא נָא יָדְךָ בְּחִיקָהּ וְכוּ',
 וְלָמָּה בְּחִיקָהּ? כָּאֵן רִמְזֵי, מְשֻׁכְכֶת
 חִיקָהּ שְׁמֹר פְּתַח־פִּיהָ, וְהִנֵּה מְצֹרַעַת
 כְּשֶׁלֶג, וְאַחַר כֵּן הֲרָאָה לֹו שְׁנִטְהַר
 בְּתוֹרָה, זֶהוּ שְׁפָתַיב בְּהָ וְהִנֵּה שְׁבָה
 כְּבָשָׂרוֹ.

השכינה נקראת בכמה שמות

לִית בְּרִיהָ בְּעִילָאִין וְתַמְאִין, דְלָאוּ אִינּוֹן רְשִׁימִין בְּשִׁמְיָהּ, וְכוּן בְּשִׁכְיֵנְתָא בְּכָל חַד.
 וּבְגִין כֵּן אֲתַקְרִיאַת שְׁכִינְתָא שׁוֹשְׁנָה. וְאַתְקְרִיאַת נְשָׂרָא. פְּרָה אֲדָמָה אֵילַת.
 יוֹנָה. צְפוּרָה. לִית בְּרִיהָ דְלָא אֲתַקְרִיאַת בְּשִׁמְיָהּ, כִּד אֲתַלְבְּשָׂא בֵיהָ, לְמִיעָבַד
 פְּעִילְתִּיהָ.

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר
זוהר פרה אדומה

ספר ב

כתבי האר"י על פרה אדומה

כל הדיסקים הקדושים

מפי הרב: אריה ברדה בשפה העברית

ניתן להשיג ישירות למחשב שלך

www.kolothakodesh.com

ליקוט קטן מכתבי האר"י^ל על פרה אדומה

א

ועולות ונכנסות בסוד הריח דרך
נקבי החוטם, הנה הם עולות עד
המוח הנקרא דעת, אשר שם
עטרא דגבורה שהיא שורש כל
החמש גבורות כנודע, ואז הם
מתמתקים שם כנודע, כי אין
הדינין מתמתקים אלא בשרשם
וכמבואר אצלנו בסוד פרה
אדומה.

אין הדינין מתמתקים אלא בשרשם
דע כי ענין הריח הוא בחינת
הגבורות המתפשטות למטה,
שחוזרות להתמתק בשרשם, בסוד
הריח. כי הנה מקום חמש גבורות
הוא בחמש מקומות, כנזכר באדרת
נשא, והם חוטמא פומא דרועין
ידין אצבען, וחוטמא הוא העליון
שבכולם, וכשהגבורות מתקבצות

שער
הכונות -
דרושי
קידוש ליל
שבת דרוש
א

ב

נקרא שופר, כי אותיות פ"ר דשופר
הם חמש גבורות דמנצפ"ך, שהם
בגימטריא פ"ר, ושתי אותיות ש"ו
מן שופר, הם סוד הש"ך דינין
דבוצינא דקרדינותא, והם נשלמים
לחשבון זו על ידי היד של אדם
האוחזת בשופר לתקוע בו, כי היא
כלולה מן י"ד פרקין שבחמש
אצבעות היד, עם ש"ו הרי ש"ך,
וחמש אצבעות היד משלימין לחמש
גבורות מנצפ"ך שהם פ"ר, ונעשין
פרה אדומה, והרי נתבאר ענין
השופר וענין היד האוחזת בו. ועתה
נבאר בו מי הוא התוקע ומי הוא
הפה.

האדמת פני התוקע ביופי ושפיריות
עוד נקרא שופר, לטעם האדמת פני
התוקע ביופי ושפיריות כמו
שיתבאר לקמן בעזרת ה'. אבל דע
כי האור הפנימי דשבעה תחתונות
דאימא, הם ז' הויו"ת דס"ג, אבל
אור המקיף אינו כן וכמ"ש. והענין
הוא כי הנה נתבאר במקום אחר כי
יש דינין דכורין ויש דינין נוקבין,
והם שכ"ה נצוצין דבוצינא
דקרדינותא, ופ"ר גבורות דמנצפ"ך.
והנה אור המקיף נודע כי הוא
בחינת דינין וגבורות כמבואר
בהרבה מקומות, ולכן הוא כולל
שתי בחינות אלו של הדינין, ולכן

שער
הכונות -
דרושי
השופר
דרוש ז'

ג

בקר הם פרות הבשן, היוצאים מפרה אדומה, והם תחת הים הנחושת, שלש לכל רוח. וכאשר נשאו ארון הברית למעלה לחברו שם, אז אומרים שבח זה תמיד. ונקרא חדש, על שם שמתחדשין בחידוש הירח, וזהו חדש. הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו, התעוררות ימין ושמאל, כשמעלין הארון לבית שמש, בסוד כי שמש ומגן י"י צבאות.

ויהי נועם, שהוא סוד נועם עליון הבאה מנעמי

אחר כך אומרים ויהי נועם, שהוא סוד נועם עליון הבאה מנעמי. ונוהגין לומר שיר של פגעים, ואחריו שירו ליי"י שיר חדש, רמוז לוישרנה הפרות בדרך, אמרו רז"ל מלמד שהיו הפרות משוררות, ואומרות שירו לה' שיר חדש. וזה רמוז בסוד חיות נושאות הכסא, וי"ב

פרי עץ
חיים -
שער
השבת
פרק י"ט

ד

שתי דינין אלו. והנה יד האוחזת בשופר, הוא משלמת אל החשבון, והוא, כי הלא אותיות ש"ו משופר, עם י"ד פרקין של אצבעות האוחזין בה, הם סוד ש"ך הניצוצין. ואותיות פ"ר, הם סוד מנצפ"ך שכן עולה בגימטריא, והנה חמש אצבעות היד, הם משלימים לסוד פרה אדומה.

והנה חמש אצבעות היד, הם משלימים לסוד פרה אדומה

ודע, כי הלא כבר בארנו לך, כי שתי מיני דינין הם, אחד הוא ש"ך ניצוצין של בוצינא דקרדוניתא, והשני היא מנצפ"ך. אמנם סוד אור מקיף, לעולם הוא סוד הדינין. והנה שופר זה, כולל

פרי עץ
חיים -
שער
השופר
תהילת א'

ה

יפזר, ונודע כי מלת אפר ומלת פרה הכל ענין אחד, ופרה הוא סוד הפ"ר דינין, ובחמש אותיות מנצפ"ך הכלליות נעשית פרה, ואז היא אדומה תמימה באדמימותו ובהיות

הנותן שלג כצמר כפור כאפר יפור - אדומה תמימה, הדינים הנוכרים מתמתקין בשרשם באימא עילאה

בהקדמה זו, אתן גמר טוב בפסוק באומרו כפור כאפר

שער
הפסוקים -
תהילים

אלו, הרי תק"ע, הנה מנצפ"ך הא' נותנו אבא אל אימא בעת הזיווג, לצורך נקודת יסוד שבה. והמנצפ"ך השני, לצורך יסוד המלכות נוקבא דזעיר. וזה סוד ה' בחכמה יסד ארץ. והנה שני מיני פ"ר הנזכר, נרמזו בפסוק זה, האחד הוא כפור, והוא כ"ו פ"ר. והשני הוא, כאפר, כ"א פ"ר. והכ"ו הוא שם ההוי"ה, בגימטריא כ"ו. והכ"א הוא שם אהי"ה. ואמר הנותן בסתם, כמו המוציא כו', הנותן שלג כצמר כאמור, גם כן מתקן שני המנצפ"ך הנזכר, האחד של הזכר בשם ההוי"ה כ"ו. והאחד של הנקבה, בשם אהי"ה כ"א. ואז כפור כאפר יפזר הדינים. ואולי ירמוז במלת יפזר, נרמז פ"ר י"ז, י"ז הוא הטוב שמתמתק הדינים ביסוד הנקרא טו"ב, בסוד אם יגאלך טוב יגאל, כנלע"ד בזה, עד יערה עלי רוח ממרום.

הדינים הנזכר מתמתקין בשרשם באימא עילאה, היא שם אהי"ה הנזכר, בסוד מי אסף רוח בחפניו, כי הוא סוד החוטם, האוסף ומקבץ כל החמש גבורות למקומם, ושם מתבסמים ונמתקים, ונעשים בסוד גבורה אחת בבינה, ואז נעשו הדינים החמשה, א' בלבד, ומפרה נעשת אפר, א' פ"ר. וזה סוד פסוק וכבס האוסף את א' פ"ר ה' פ"ר ה', האוסף ה' גבורות, ועושה אותם אחד בלבד. ונדע כי אותיות מנצפ"ך הם כפולות, שני פעמים פ"ר, והם תק"ס, כמנין שער"ה, עם עשרה אותיות של מנצפ"ך הכפולות, וחמש אותיות אלהי"ם, שהם כללות חמש גבורות עצמם, הרי כמנין שערה. וכן כתב הרב זלה"ה בדרוש תקיעת השופר, בענין תקיעה, תק"ע י"ה, שהם שני מיני מנצפ"ך, והם תק"ס, וכללות חשבון עשר גבורות

שִׁכָר וְעוֹנֵשׁ ה' חֲלָקִים

מפעל הזוהר העולמי יוצא במבצע חסר תקדים, רכישת הספרים במחיר מסובסד, לארגונים לקרב החוקים, כגון הידברות, ערכים, יד לאחים, שובו בנים ועוד, וכן למזכיר הרבים המתנדבים לקרב ולרבות הלומדים.

המעוניין יתקשר לטלפון:

0527-651911

קחו עמכם דברים ושובו אל ה'!
לא ידח ממנו נדח

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר
זוהר פרה אדומה

ספר ג

הפסוקים עם המפרשים
על מצות פרה אדומה

במדבר פרק יט

[א] וידבר יהוה אל מֹשֶׁה וְאֵל אֶהֱרֵן לֵאמֹר:

[ב] וְזֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דִּבֶּר | אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עַל:

באדמימות, (ה) שאם היו בה שתי שערות שחורות (ו) פסולה: ויקחו אליך. משלהם, כשם שהם פרקו נומי הזהב לעגל משלהם, כך יביאו זו לכפרה משלהם: פרה אדומה. משל לבן שפחה שטינף פלטין של מלך אמרו תבא אמו ותקנח הצואה, כך תבא פרה (ט) ותכפר על העגל: אדומה. על שם אם יאדימו כתולע (ישעיה א, יט), שהחטא קרוי אדום: תמימה. על שם ישראל שהיו תמימים ונעשו בו בעלי מומין, תבא זו ותכפר עליהם ויחזרו לתמותם: לא עלה עליה עול. כשם שפרקו מעליהם עול שמים (רש"י). שפתי חכמים: (א) דק"ל למה כתיב מלת חקת ומלת התורה שניהם דודאי חקת או התורה אחד לחוד לא קשה לרש"י דהא הרבה פעמים כתיב בתורה כמו זאת חקת הפסח וכמו אם בחקותי וגם מלת התורה כמו זאת התורה לעולה ולחטאת וזאת תורת העולה אבל כאן כתיב זאת חקת התורה קשה למה לי תרווייהו ועוד שהסמיך חקת לתורה ע"כ צריך לומר שהאחד הוא פירוש לשני כאלו אמר שהתורה הזאת של

[פסוק א] אונקלוס: ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר (אונקלוס). תרגום יונתן: ומליל יי עם משה ועם אהרן למימר (תרגום יונתן).

[פסוק ב] אונקלוס: דא גזירת אורייתא די פקיד יי למימר מליל עם בני ישראל ויסבון לך תורתא סמוקתא שלמתא די לית בה מומא דלא סליק עליה נירא (אונקלוס). יונתן: דא גזירת אורייתא אורייתא דפקיד יי למימר מליל עם בני ישראל ויסבון לך מאפרשות לישפתא תורתא סמוקתא ברת תרתין שנין דלית בה מומא ושומא משער חורן דלא סליק עליה דכר ולא אטרקא באובצן עיבידתא ואפסרא וקטרבא ולא אידעצא בזקתא וסול וסירתא וכל דדמי לנירא (תרגום יונתן). רש"י: זאת חקת התורה. לפי שהשטן (א) ואומות העולם מונין את ישראל, לומר, מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, (ב) לפיכך כתב בה חקה, גזרה היא מלפני, אין לך רשות להרהר אחריה (נמ"י יט, ה): ויקחו אליך. לעולם היא נקראת על שמך, (ג) פרה שעשה משה (ד) במדבר: אדמה תמימה. שתהא תמימה

מניחין ממנה להר המשחה לכהנים גדולים לפרות אחרות שמקדשין ממנה כדפרש"י בסמוך ר"ל בכל פרות היו צריכים לערב מפרה של משה ובוה מקדשין אותה ואי לאו הכי פסולה לאפר פרה לכך נקראין כולן של משה: (ה) ר"ל למה כתיב תמימה שאין לומר שתהא תמימה בלא מום הא בהדיא כתיב אשר אין בה מום: (ו) ואם תאמר דלמא אפילו שער אחד נמי. ויש לומר דהא אף כשלא הוה כתיב תמימה אלא אדומה בלבד הוה ידענא דצריך שתהא כולה אדומה ואפילו אם לא היה בה אלא שער אחד שחור היתה פסולה וחזר הכתוב וכתב תמימה ללמד שתהא כולה תמימה באדמימות דמשמע הא אם יש בה אפילו שער אחד שחור פסולה הוה מיעוט אחר מיעוט ואין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות שנים פסולה ואחד כשרה. אבל הרא"ם פירש שתי שערות הלכה למשה מסיני: (ט) ואם תאמר והא אין קטיגור נעשה סניגור דכהאי גוונא נמי אמרינן גבי בגדי זהב דאסור לעשות עבודה בהן בפנים משום דעבירה באה על ידי זהב הכי נמי באה עבירה על ידי עגל. ויש לומר דוקא עבודת פנים אסור לעשות משום דאין קטיגור נעשה סניגור אבל לא גבי בגדי זהב שמשמש בהן בחוץ והכי נמי גבי פרה אדומה שעשייתה בחוץ אין שייך לומר אין קטיגור נעשה סניגור ואם תאמר והא בסמוך פירש"י מה דלא היתה עבודת פרה אדומה על ידי אהרן משום דאין קטיגור נעשה סניגור ויש לומר דשאני אהרן דעבירה

פרה היא חקה ולא הוה דומיא דחקותי ותורתיה דהתם אינו סמוך חוקים לתורה ואף על גב דכל התורה כולה היא גזירת המלך הכא בא להודיע שאין בזה טעם כלל רק הגזירה וראוי לקבלה אף שאין טעם כלל נודע לישראל וזהו שפרש"י ומתרחץ לפי שהשטן וכו'. ואם תאמר גבי כלי מדין נמי כתיב זאת חקת התורה. ויש לומר דהתם נמי קאי אאפר פרה דכתיב אך במי נדה יתחטא ולפי מדרש רבותינו זכרונם לברכה דקאי קרא אך במי נדה יתחטא אטבילה שאף להכשירן מן האיסור הטעין טבילה לכלי מתכות צריך לומר דגם הטבילה עצמה היא מאותן שאין בהם טעם למה לא יועיל אלף סאה שלא במקום טבילה כמ' סאה דמי מקוה. רא"ם: (ב) ואם תאמר למה נקט רש"י כפל לשון מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה ועוד קשה למה מונין את ישראל במצוה זו יותר מבשאר מצות שהרי כמה מצות ישנן שאין בהם טעם כגון כלאים או שאר דברים וכיוצא בזה. ויש לומר דבמצוה זו הן מונין ואומרים מה מצוה זו שהרי היא עצמה סתרי אהדדי דאפר פרה מטהר הטמאים וטהור שנושא אפר פרה מטמאו ועוד מה טעם יש בה שיכולה לטהר טמאים: (ג) רצ"ל למה כתיב אליך דאליך משמע שמה יתעסק בפרה ובסמוך כתיב ונתתם אותה אל אלעזר. אבל גבי ויקחו אליך שמן זית שלא ביאר הכתוב מי היה מתעסק יש לומר שמה היה מתעסק בו לכך כתיב ויקחו אליך שמן זית: (ד) לפי כשעשה משה פרה זו במדבר היו

צדיקים אינן מטמאין ולכך אמר הכתוב זאת חקת התורה כלומר הנחלקת מן התורה והיא תורה שבע"פ על כן היא פרה והיא אדומה ממדת הדין ונתנה לאלעזר להעשות לפניו אפילו על ידי זר אבל הסגן יראה מעשיה כדי שתעשה על כוונתו שלא יחשבו בה מחשבה רעה כאומות והשטן והפרשה הזאת תשלום תורת הכהנים ונכתבה כאן אחר מתנות כהונה לומר שגם טהרתן של ישראל על ידי כהן תהיה וטעם זאת חקת התורה אשר צוה ה' כטעם ואל משה אמר עלה אל ה' (שמות כד, א) או הוא כמו מסורס דבר אל בני ישראל זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר "דבר" - ולא "דברו" כי משה הוא העיקר וטעם אליך שיעשו כן במדבר לשעתם ואחרי כן (נפסוקי) יצוה שתהיה לבני ישראל ולגר לחקת עולם שיעשו כן לדורותם וכן ויקחו אליך שמן זית זך וגו' (שמות כו, כ) ואחרי כן חקת עולם לדורותם (שס פסוק כג) ואמר ונתתם ולא ונתת להכניס אהרן עמו לכבודו כי שניהם יצו לאלעזר לשחוט לפניו או אמר " ונתתם " לרבים עכשיו ולדורות והטעם כי אלעזר השוחט מיד ב"ד יקחנה שיתנוה לו שתעשה בהכשר ועל דעתם כענין ששנינו (פרה פ"ג מ"ה) ומי עשאן הראשונה עשה משה רבינו והשניה עשה עזרא שבע מצורא ואילך ומי עשאן שמעון הצדיק ויוחנן כהן גדול עשו שתיים שתיים וכו' (הכמנ"ן) בעל הטורים זאת חקת התורה. סמך חוקת התורה לבהרימכם את חלבו ממנו רמז לא ניתנה תורה אלא לאוכלי

היתה על ידי עצמו אבל פרה אדומה הא אותה פרה לא היתה בעבירת עגל אלא ממינה היתה ואם תאמר והא בפרשת שמיני כתיב באהרן קח לך עגל ופרש"י להודיע שעל ידי זה מכפר לו הקדוש ברוך הוא על מעשה עגל ולגבי עצמו אין לחלק בחוץ ובפנים כדפרישית ויש לומר דהתם מיירי שהוא היה מכפר על עצמו אין שייך לומר אין קטיגור נעשה סניגור אף על פי שהיה מכפר עליו בעון העגל (שפמי חכמים). אבן עזרא: זאת חקת. גם זאת הפרשה במדבר סיני נאמרה כאשר צוה השם וישלחו מן המחנה ובפסח היו טמאי מתים. ונסמכה זאת הפרשה בעבור שהיא לכהן: פרה אדמה תמימה. שלא תהיה קטנה. אמר הגאון כי מי נדה כמו הדבש שיזיק לבעל המרה האדומה ויועיל לבעל הלחה ואין צורך (אנן עזרא). הרמב"ן זאת חקת התורה. לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת לפיכך כתב בה חקה גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה לשון רש"י מדברי רבותינו (יומא טז) וכבר כתבתי בענין שעיר המשתלח (ויקרא עז, ט) מה טעם לאומות שיהיו מונין אותנו בזאת יותר משאר הקרבנות שיכפרו ויש מהם שיטהרו כקרבנות הזב והיולדת כי מפני היותה נעשית בחוץ יראה להם שהיא נזבחת לשעירים על פני השדה והאמת שהיא להעביר רוח טומאה ושריפתה כריח ניחוח בחוץ וטעם טומאת המת בעטיו של נחש כי הנפטרים בנשיקה לא יטמאו מן הדין והוא שאמרו

חקה זו של הטומאה ותנאי טהרתה תסובב מהתורה, כי על ידי שקבלו התורה נעשו עם בני ישראל דבר שהרוחנים השפלים תאביים להדבק בהם להיותם חטיבה של קדושה עליונה בחייהם גם במותם, בחייהם שבנוגע במת או יאהילו עליו וכדומה תדבק בהם הטומאה שבמת ולא תחפוץ להפרד אם לא בכח גדול אשר חקק ה' במצוה האמורה בענין של פרה אדומה, ובמותם גם כן תתרבה הטומאה כאומרם ז"ל (נ"מ קיד): בפסוק אדם כי ימות וגו' ישראל מטמאים באהל ואין אומות מטמאין באהל: וכבר המשלתי במקום אחר ענין זה לב' כלים שהיו אצל בעל הבית אחת מלאה דבש ואחת מלאה זבל ופינה אותם והוציאם לחוץ מהחדר אותה שהיתה מלאה דבש מתקבצים לה כל הזבובים והרמשים ואותה שהיתה מלאה זבל הגם שיכנסו לה קצת מהרמשים לא ישוה לשל דבש, כמו כן אדם מישראל שמת להיותו מלא קדושה המתוקה והעריבה בצאת הנפש ונתרוקן הגוף יתקבצו הקליפות לאין קץ שהם כוחות הטומאה התאביים תמיד להדבק בקדושה ליהנות מהערב, ולזה יטמא באהל ואפילו אלף בתים מקורים ואחת פתוחה לחברתה הטומאה תמלא כל החלל המקורה, מה שאין כן אשר לא מזרע ישראל להיותו מושלל מהקדושה אין כל כך התקבצות הטומאה אלא חלק הממית הנדבק בגוף, ואשר יסובב הכל היא התורה: ובה מצאתי נחת רוח למה כשצוה ה' פסח במצרים הקפיד ה' על ב' דברים,

המן שנייה לה לאוכלי תרומה ועוד רמז שהמחזיקים בתורת ה' יש להם מנות שאין נותנין תרומה לכהן עם הארץ: לא תחללו. וסמך ליה חוקת התורה שת"ח שחוטא הוא חילול השם: ולא תמותו. וסמך ליה חקת התורה דכתיב עץ חיים היא למחזיקים בה: פרה אדומה. בגימטריא זה על עון עגל: לא עלה עליה על. על כתיב חסר שאפי' לא משכה בעול אלא עלה עליה לבד פסולה (נעל הטויס) אור החיים זאת חקת התורה. צריך לדעת למה כינה למצוה זו שם כללות התורה, שהיה לו לומר זאת חקה וגו' או זאת חקת הטומאה או חקת הטהרה כדרך אומר (שמות יב) זאת חקת הפסח, ואין לומר שנתכוון להצריך טהרת אפר פרה לעסוק בתורה, כי לא כן מצינו לרז"ל שאמרו (נרוט כג) שאדרבא אין דברי תורה מקבלין טומאה, ולכל סברות רז"ל (סס) אפילו להמחמירים בבעלי קריין מטעם שצריך באימה וביראה וכו' מודים בטמאי מת שמותרים בעסק התורה: ויתבאר הענין על פי מה שאמרו בפרק בתרא דנזיר (פא): ופסקו רמב"ם בפרק א' מהלכות טומאת מת שאין הכותי נעשה טמא מת, וזה לשונו שאם נגע במת או נשאו או אהיל עליו הרי הוא כמו שלא נגע הא למה זה דומה לבהמה שנגעה וכו' עד כאן. והנה ההבדל שבו הורמו עם בני ישראל משאר הגוים הוא באמצעות קבלת התורה שזולת זה הנה ככל הגוים בית ישראל, ומעתה טעמנו צוף דבש אמרי אל כמה שאמר זאת חקת התורה פירוש

המצוה בלא טעם יגיד הצדקת האמונה והסכמת הנפש לקיים כל מצות הבורא וזה לך האות, ואולי כי לטעם זה רצה ה' שתמסר להם המצוה בדרך חקה: אשר צוה ה' לאמר. צריך לדעת למה הוצרך לומר מאמר זה והלא רואני כי ה' הוא המצוה לאמר שכן אמר וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל, עוד אומרו לשון נסתר אשר צוה ופי ה' הוא המדבר והיה לו לומר אשר אנכי מצוך לאמר, עוד למה לא הספיק במה שאמר לאמר בפסוק ראשון וחזר לומר פעם ב' לאמר, עוד צריך לדעת למה לא הקדים מאמר דבר אל בני ישראל קודם מאמר זאת חקת התורה על זה הדרך דבר וגו' זאת חקת התורה. אכן לצד שכל מצות התורה הם שכליות ושמעיות, שכליות שהשכל מחייבם כגון כבוד אב ואם גניבה גזילה אונאה רציחה וכדומה, שמעיות שבת כי בו שבת הבורא, יום טוב על הנם שנעשה לנו בהם, עבודה זרה שלא לעבוד זולת אלהינו כי הוא המוציא אותנו וגו' וכדומה לזה, וזה הוא טעם הנגלה, ואין לך מצוה ומצוה שאין בה עוד סודות נעלמים הנגלים למשה ולאדם ראוי המשיג לקנות קנין התורה במ"ח דברים השנויים במשנת חסידים (אבות פ"ו) שאז מגלין לו רזי התורה שגילה ה' למשה בסיני, ומשה גם כן גילה לישראל בני דורו סודות הנסתרים וטעמי המצות ויסוד כל דבר: ובמה שלפנינו צוה ה' אליו שיסתום הדברים ויאמר להם הדבר בחוקה בלא טעם, והוא מה שהעיר אותנו באומרו וידבר ה' אל

הא' דין ערל וצוה למול כאומרם ז"ל (שמו"ר פ"ו) בפסוק ואעבור עליך וגו' דם פסח ודם מילה, והב' על דין בן נכר שאמרו ז"ל (טס פט"ו) בפסוק משכו וקחו לכם וגו' משכו ידיכם מעבודה זרה שבוזה יצאו מכלל בן נכר, ועל דין ג' שהוא הטומאה לא מצינו שהקפיד ה', והגם שמצינו (פסמיס עו.) שהפסח בא בטומאה בנטמא ציבור, עם כל זה היה ה' יכול לצוות קודם שיזהרו מטומאת מת ולעשות משה אפר פרה ואין מעצור לה' לעשות רצונו יתברך, והגם שיש לומר בזה דחיות אף על פי כן לפי מה שכתבנו יש טעם נכון לשבח, כי ישראל לא היו טמאי מת הגם שנגעו והאהילו על המת כי עדיין לא קבלו התורה ודנו בהם אז דין גר שנתגייר ביום י"ד ששוחטין עליו ואין חוששין לטומאה שנטמא קודם שנתגייר, ותמצא שאמרו בפסחים (כג) וכתבו הרמב"ם בפרק ו' מהלכות פסח וזה לשונו גר שנתגייר ביום י"ד ומל וטבל אין שוחטין עליו את הפסח גזירה דלשנה הבאה יהיה טמא מת ויטבול לערב ויאמר אשתקד מי לא טבלתי וכו' עד כאן לשונו, ממה שנתן הטעם משום גזירה דלשנה הבאה מזה אתה למד כי זולת גזירה זו אין חוששין לטומאת מת, וכמו כן ישראל כשעשו פסח מצרים אין בהם דין טומאת מת, והוא מאמר ה' זאת חקת התורה: ובדרך רמז ירצה באומרו חקת התורה שאם יקיימו מצוה זו הגם היותה חוקה בלא טעם מעלה עליהם הכתוב כאלו קיימו התורה אשר צוה ה' לאמר, כי קיום

סודותיה והם ימסרו למיוחדים הבאים אחריהם, או אפשר שבכל דור ודור יכוונו למה שידע משה, ומצאתי שאמרו במדרש (רנ"ה כ"ג) וזה לשונם ויקחו אליך ללמד שכל הפרות שנעשו יהיו נקראים על משה, וצריך לדעת למה עשה ה' שינוי במצוה זו מכל המצות שתקרא על שמו, ולדברינו יש טעם נכון בדבר כמו שפירשתי: או יאמר על פי דבריהם ז"ל (ט"ז) שאמרו שאומות העולם מונים את ישראל מה מצוה היא זו וכו', לזה בא מאמר הכתוב כאן ואמר זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר פירוש שיאמרו ישראל לאומות כשהן מקנטרים אותם ואומרים להם מה מצוה היא זאת וכו' יאמרו להם חקה חקה ה' עלינו לעשות ואין אנו מהרהרין אחריו, ולפי זה אפשר שהורשה משה לומר להם טעם המצוה וסודה אלא שלא יאמרו הטעם לאומות כשידחקו אותם בדברי קנטור מה מצוה היא זאת ומה טעם יש בה: פרה אדומה וגו'. רואה אני כי כל סימניה מוכיחים על הדינים, אדומה כי הוא זה סימן תגבורת הדינים, תמימה באין שער שחור, וכן אמרו ז"ל (פ"ה פ"ג) ב' שערות שחורות פוסלות אותה, ולא שערותיה לבד אלא אפילו קרניה וטלפיה צריכים להיות אדומים, אבל שחורות ואין צריך לומר לבנות פוסלות, אשר לא עלה עליה עול כי העול ימתק הדינים בסוד מאמרם (נ"ט) ה. יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם שהם בחינת הדינים, גם שריפתה באש הוא בחינת הדינים, ובהתקבצות הדינים

משה לאמר לישראל פירוש ומה הוא המאמר שצוה לו לומר להם, זאת חקת התורה פירוש מצוה זו היא חקת התורה כן צוה ה' לאמר לכם, וכאילו אמר הכתוב אשר צוה ה' לאמר לכם הוא זאת חקת התורה, ומתוך הדברים אתה למד שנאמר למשה דברים מוטעמים במצוה זו אלא שמה שצוה עליו לאמר הוא חוקה, ובזה לא יתבעוהו ישראל לומר להם טעם הדבר כיון שה' צוה עליו לומר הדבר בחוקה: ובזה נתישבו הדקדוקים, גם נתישב למה לא הקדים מאמר דבר וגו' למאמר זאת חקת וגו' כי מאמר זאת חקת התורה היא מצות ה' על מצוה שיאמר לישראל שה' צוה לו שיאמר להם מצוה זו בחוקה, ומאמר דבר בא על עיקר המצוה מצות ה' לישראל, ולצד שיאמרו ישראל הרי העושה מצוה בלא ידיעת טעמה וסודה נחשבת המצוה כגוף בלא נשמה, לזה גמר אומר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה וגו' פירוש יקחו למה שאתה יודע ומכוין בדבר להיותך יודע סוד הענין ופלאיו ובזה תהיה המצוה נעשית שלימה במעשה ובמחשבה הצריכה, וכפי זה ידויק על נכון אומרו ויקחו בתוספת וא"ו בתחילת הצינור להם, שנתכוון לומר שמלבד הלקיחה עצמה שיקחו הפרה עוד יוסיפו שיכוונו בלקיחתה למה שאלו כאמור: ואם תאמר תינח אותה פרה של אותו דור פרה שיעשו בכל דור ודור מה תהא עליה, אפשר שלא מכולן העלים ה' סודה אלא מכללות ישראל אבל למיוחדים שהם אהרן וכיוצא בו נמסרו

אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. ולכן אמרו ז"ל (יומא סו, א) שהיו קושרים לשון זהורית על פתחו של היכל הלבין היו שמחים לא הלבין היו עצבים. שלישית ראוי להתבונן שבהיות כל אמרת אלוה צרופה היא בלי ספק מישרת המעשים אל המצוה כי כל אחד משני הקצוות נמאס כאמרו ונעקש דרכים יפול באחת. רביעית ראוי להתבונן שאין דרך נאות להישיר את הנעקש דרכים ולהשיבו אל המצוה זולתי בהטותו אל קצה הפכו כמו שיקרה בחליי הגוף כאמרו חבורות פצע תמרוק ברע אף על פי שאותה ההטיה אל הקצה היא בעצמה נמאסת ותשחית ענין מי שתהיה דרכו ממוצעת כענין התרופה המשלשלת שתועיל לחולה ותזיק לבריא. חמשיית ראוי להתבונן שאין ענין לאפר הפרה בטהרת שום מין ממיני הטומאות זולתי בטהרה מטומאת מת. וכבר נודע שענין התורה והמצוות חיים הם למוצאיהם (סו ז, כג) ולעוסקים בהם כאמרו כי היא חייכם והנוטה מהם אל הבלי הנפסדות הולך למות או הוא מת גמור, כאמרם (נרכות פרק מי שממו) רשעים אפילו בחייהם קרויים מתים. ששית ראוי להתבונן מה שאמרו ז"ל שעץ ארז יורה על הגאווה והאזוב יורה על הפכה ובהיות שני התולעת עם שניהם יורה ששניהם חטא כאמרם בשמתא דאית ביה ובשמתא דלית ביה בפרט למי שיצטרך לנהוג נשיאות לתועלת הרבים. וכבר אמרו ז"ל (פרק קמא ליומא) שנענש שאול על שלא הקפיד על כבודו

באפר יעשו הברחה לטומאה הדבוקה באדם מהמת שגם היא אינה אלא רצועה רעה מצד יסורי המשפט: וראיתי בספרי זוטא ופסקו רמב"ם בפרק א' מהלכות פרה אדומה אין לוקחין עגלה ומגדלין אותה שנאמר ויקחו וגו' פרה ולא עגלה עד כאן, ולפי מה שאמרנו שכל מעשיה הם בחינת המשפט יש טעם בדבר, כי שם פרה יגיד מספר הידוע למספר בחינת הדינים כידוע ליודעי חן, לזה צוה ה' שיקנו אותה כשיש בבחינת מספרה מספר אשר תכוון אליו, אבל אם יקנו עגלה קונים דבר שאין בו המספר אשר אנו צריכין לו, והגם שמגדלין אותה עד שנקראת פרה, אף על פי כן יקפיד ה' על שעת הקנין כדי שיהיו קונים דבר שהכוונה בו שהם רפ"ה דינים (אור המייס) ספורנו זאת חקת התורה אשר צוה ה'. באמרו הזה עליהם מי חטאת. והנה כבר אמרו ז"ל לכך כתב בה חוקה גזרה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה וששלמה אמר עליה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני ומעיקרי ההעלם בזה הוא שהיא מטמאה את הטהורים ומטהרת את הטמאים. אמנם בהביננו אל כל המצוה אולי דבר יגונב ונקח שמץ מנהו. וזה כי מצאנו ראשונה שכל העוסקים בה מעת שריפתה ואילך טמאים והם השורף והמשליך עץ ארז ואזוב ושני תולעת בשרפתה והאוסף והנוגע והנושא. אמנם המזה והמקדש הם טהורים. שנית שמעקרי הפרה הוא שתהיה אדומה בשלמות. וכבר ביאר הנביא שהחטא נמשל לאדום באמרו

אלהיך ואז מטמא בטעות קניני הפכי למכוון. ולזה אין ראוי שיטמא באוהל זולתי המת הישראלי כי אמנם חומר בלבד הוא הנבחר ומוכן מכל זולתו לעבודת האל יתברך הוא לבדו החוטא בנכבד. אמנם החכמים המורים חטאים בדרך שהם כמו המזה והמקדש לא תחול עליהם בזה טומאה כלל. ובכן יהיה בפרטי שמירת המצוה הזאת בכתבה וכמו שבא בקבלה רמז לכל אלה שהם מכוונות התורה בלי ספק (ספורנו) כלי יקר זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר. תרתי לאמר למה לי כי כבר נאמר וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. ונראה לפי שהאומות מונין את ישראל במצוה זו דווקא שטעמה נעלם מעין כל חי ואומרים מה העבודה הזאת לכם, ואמרה תורה ענה כסיל כאולתו פן יהיה חכם בעיניו ויטיל דופי בכל התורה, וזה"ש אשר צוה ה' לאמר שאתה צריך לאמר ולהשיב למין הנמהר שזאת המצוה חקת התורה ר"ל חק המלך ית' שמו עלינו ואין לנו רשות להרהר אחריה, כדרך שפירש"י התירוץ לנו כך לפירוש זה יהיה נוסח תירוץ זה אל המין המלעיג, לכך נאמר זאת חקת התורה ולא נאמר זאת חקת הפרה לפי שנוסח זה הוא תשובה למינים המונים את ישראל לומר להם חק המלך ית' הוא כי התורה במקום תיבת המלך כי מאתו ית' תצא תורה שלא יאמרו שאין מצוה זו מכלל מצות התורה. ומ"ש בפר' ואתחנן (ד, ו) כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החקים האלה. וכאן משמע אדרבה

כאמרו ויבזוהו ולא הביאו לו מנחה ויהי כמחריש וכן תפש עליו הנביא באמרו הלא אם קטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה. נאמר אם כן שעם היות המצוה חוקה ואין להרהר אחריה ולא להיות מסופק אם היא הגונה ואם לאו כי כל אמרת אלוה צרופה ולה טעם נשגב בלי ספק נודע למלך שצוה אותה ואולי גם למשה רבינו והדומים לו. הנה יש בה איזה רמז לדרך התשובה הצריכה לכל חוטא שהיא אמנם שיטה אל קצה הפך מעשיו המטמאים כל לב טהור למען ישיג דרך המצוה ויטהר וזה הדרך עם היותו טוב ומטהר לחוטא הוא אמנם מגונה ורע ומטמא כל לב טהור כאמרם וכי באיזה נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין. אמנם מי חטאת המורכבים מעפר שרפה וממים שהם שני קצוות אשר מהם יתחדש מצוה יורה שבמצוה תהיה תקנת החוטא הנקראת טהרה כאמרו מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו וממה שראוי להתבונן מה שגזר אומר שהנוגע במת מטמא את משכן ה' והבא אל האוהל מטמא את מקדש ה' וזה כי אמנם כל הקרב הקרב אל הבלי הנפסדות אין ספק שהוא מטמא לב טהור שהוא משכנו של מקדש ה' שהוא הנקרא צלם אלהים ותהיה טומאתו בטעות העדרי. והבא אל אהל המת כענין שוכני בתי חומר אשר אין לפנייהם בלתי אם גוייתם לחיי שעה רעועה רגליה יורדות מות הוא בלי ספק מטמא את מקדש ה' הנזכר אשר בו יהיה העם והאיש קדוש לאלהיו כאמרו ולהיותך עם קדוש לה'

ונקראו על שמו שנאמר (ישעיה סג, יא) ויזכור ימי עולם משה עמו, ע"כ רצה שגם בפרה זו מראש ועד סוף תקרא על שמו כי פרה טעמה לשרש אחר הע"ז וכן העגלה ערופה כפרה על ש"ד כי במעשה העגל עברו גם על ש"ד בהריגת חור, לכך נאמר ויקחו אליך שגמר מצוה זו תקרא על שמך. ויען כי נאמר זאת חקת התורה ולא נאמר חקת הפרה, ש"מ שהתורה והפרה ענין אחד להם כמו שהתורה נקראת על שמו של משה שנאמר (מלאכי ג, כג) זכרו תורת משה עבדי, כך הפרה תקרא על שמו וטעם שניהם אחד הוא כי נ' שערי בינה נבראו בעולם וכולם נמסרו למשה חסר אחת (מדרים לת). וע"י מ"ט שערי בינה שהשיג היה לו מבוא לבוא בסוד ה' לדרוש התורה במ"ט פנים טהור ובמ"ט פנים טמא, כמ"ש (משלי ג, ד) וכמטמונים תחפשנה מונים היינו ב"פ מ"ט כי ע"י זה אמרות ה' אמרות טהורות מזוקקות שבעתים (תהלים יב, ז) היינו ז' על ז'. וכן טעם הפרה נעלם מעין כל חי אפילו משלמה שנאמר בו ויחכם מכל האדם (מלאכי א', ה, יא) ולא נגלית כ"א למשה ע"י מ"ט שערי בינה שהשיג כדמסיק בילקו"ש (תהלים יב, תנח) כסף צרוף בעליל לארץ מזוקק שבעתים ר' שמעון בן פזי פתר קרא בפר' פרה שיש בה ז' פעם ז'. ז' פרות, ז' הזיות, ז' שריפות, ז' כבוסים, ז' טמאים, ז' טהורים, ז' כהנים, אם יאמר לך אדם חסרים הם אמור לו אף משה ואהרן היו בכלל עכ"ל. ויש לדקדק מה נפקותא יש לך במספר זה עד שדרש עליו פסוק מזוקק

שמונין על החקים תשובה לדבר כי יש חוקים שיכול השכל האנושי להשיג טעמם זולת שטעמם נסתר מכלל ההמון ונגלה הוא ליחידי שרידי הדור, ופרה זו טעמה נסתר מכל אדם שהרי שלמה ע"ה השיג הכל חוץ מן הפרה שאמר עליה והיא רחוקה ממני (קהלת ז, כג) לפיכך האומות ששומעים חק הפרה לבד ודאי מונין עליה, ולהלן נאמר את כל החקים האלה כי השומעים כל החקים בכלל ויש בהם חקים שיש בהם טעם נגלה אזי המה יעידון יגידון גם על חק הנעלם כי יש בו סוד ויתלו החסרון בקוצר דעת המשיג. ויקחו אליך פרה וגו'. פירש"י לעולם היא נקראת על שמך כו'. מה יקר וגדולה נתן למשה בזה שתקרא הפרה על שמו, והקרוב אלי לומר בזה שאין מצוה נקראת כ"א על שם הגומרה ולדעת רז"ל (גמד"ר יט, ט) הפרה כפרה על עון העגל תבא האם ותקנח צואת בנה, וכשם שמשה התחיל בכפרה זו כששרף העגל ויטחון אותו דק לעפר כך יגמור הכפרה שגם הגמר יקרא על שמו. וזה טעם ארז"ל (ילקו"ש יתו רסא) כששמע משה שהקב"ה אמר הלכה בשם אליעזר פרה בת שתים עגלה בת שנתה, אמר יהי רצון שיהא אליעזר זה מיוצאי חלצי שנאמר ושם האחד אליעזר. (שמות יט, ד) ומה ראה משה על ככה לבקש על דין זה שיצא מיוצאי חלציו יותר מכל סתרי תורה הנאמרים באמת מכל דור ודור ודורשיו דור דור וחכמיו, אלא לפי שבמעשה העגל מסר משה נפשו על ישראל שנאמר מחני נא מספרך (שמות לז, לז)

אם של העגל, כדי שנלמוד מזה דין העוקר ע"ז צריך לשרש אחריה ואז לא ישובו לכסלה ובפר' כי תשא (ל, יג) הארכנו לדבר מזה ושם מבואר שעיקר הסבה היתה רוב כסף וזהב שהשפיע להם הקב"ה כארז"ל (פרטות לז). אתה גרמת להם כו', ולפי שהזהב האדום האדום הזה הביאם לידי מעשה זה על כן יקחו פרה אדומה לשרוף ולבטל מראה האדום הזה וזהב לא ירבה להם עוד ואז לא יבואו לידי מעשה כזה. וענין עמוק זה והמשל ושוברו הראה ה' במעשה העגל, כי הוא גרם טומאת המת לפי שבמ"ת נעשו ישראל חירות על הלוחות חירות ממלאך המות (שמו"ר מא, ז) ואין הפירוש שהיתה הכוונה לבטל המות לגמרי, אלא ענין חירות זה הוא דווקא ממה"מ, שלא ימותו כ"א בנשיקה ע"פ ה' ואז לא היו המתים טמאים כי כל עיקר הטומאה של המתים באה ממייתה שהיא ע"י מה"מ הבא מסטרא דמסאבא אבל המתים בנשיקה אין בהם שום צד טומאה שהרי ביום שמת רבינו הקדוש אמרו שבו ביום בטלה הכהונה (כמוצט קג: ועיי"ש נמוספות) כי לא היה שם טומאה על כן התירו לכהנים להתעסק בו, נמצא שבקבלת התורה נעשו בני חורין ממה"מ ובטלה הטומאה וע"י העגל שעשו חזרו לקלקולם והשליטו עליהם המה"מ ואם כן העגל גרם טומאת המת ע"כ תבא האם ותקנח צואת בנה להסיר הטומאה ע"י אפר הפרה וזה פירוש יקר. ג) ונתתם אותה אל אלעזר. ולא ע"י אהרן כי הוא היה סבה אל העגל

שבעתים, אלא ודאי דעת בעל מדרש זה ליתן טעם על מ"ש במדרש (ילק"ט חקת יט, משנת) ויקחו אליך פרה לך אני מגלה סוד פרה ולאחרים היא חקה, ולמה נעלמה מעין כל חי אלא לפי שיש בה מספר מ"ט וזה רמז שאין לזקק ולצרף כל ענינה כ"א ע"י מ"ט שערי בינה שלא נגלו כ"א למשה ע"כ היא לאחרים חקה ואפילו לשלמה. ובעקידה הביא מדרש, האומר שהפרה בת שבע אם שלמה מתקריא ופירש בזה מה שפירש. ואומר אני כשם שהאם מושלת על הבן כך הפרה משלה בכל חכמות שלמה כי לא יוכל לבא בסודה, ובזה מיושב מה שלא נאמר חקת התורה כ"א כאן ובפר' מטות בהלכות גיעולי כלים במי נדה לפי שטהרת הפרה בכללה, נמשלה לתורה בכללה ע"י תעלומות חכמה שבה. פרה אדומה תמימה. משל לבן שפחה שטינף פלטין המלך אמרו תבא האם ותקנח צואת בנה. (מנומא חקת ט). לפי שכל הרוצה לבטל איזו גידול רע אין די בשיכרות הענפים כל זמן שבארץ לא ימות גזעו שורש פורה ראש ולענה כי סופה לחזור ולצמוח אבל בביטול השורש יפלו גם הענפים כמ"ש (עמוס ג, ט) ואשמיד פרו ממעל ושרשיו מתחת, ש"מ שלא די בהשמדת הפרי לבד לכך ארז"ל (ע"ו מה:): העוקר ע"ז צריך לשרש אחריה, ר"ל צריך לחקור איזו סבה גרמה להם לעבוד ע"ז כי הסבה הוא השורש פורה ראש ולענה ובביטול הסבה יפול המסוכב והיינו התולדה, והסבה נמשלה לאם המולדת התולדה ע"כ צוה ה' על שריפת הפרה

[ג] וּנְתַתֶּם אֹתָהּ אֶל אֱלֻעֶזֶר הַכֹּהֵן וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וְשַׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו:

נעשה סניגור (רש"י). שפתי חכמים (י) פירוש דק"ל לכתוב ונתתם אל הכהן אלא מצותה בסגן ר"ל בסגן של כהן גדול דהיינו אלעזר ונקרא בשם סגן שאם היה כהן גדול טמא היה זה במקומו לעבוד עבודה ומה שפירש מצותה בסגן ר"ל דוקא פרה זו מצותה בסגן אבל פרות אחרות יש מפרשים (יומא מ"ג) שנעשית על ידי כהן גדול עצמו כדפרש"י בסמוך ולכך כתיב ונתתם אותה ר"ל אותה יעשה אלעזר דהיינו סגן אבל אחרות נעשית על ידי כהנים גדולים: (ח) דילפינן מחוץ למחנה דהכא ממחוץ למחנה דכתיב בפרשת מצורע והתם מוכח בהדיא דמחוץ לשלש מחנות איירי דכתיב בדד ישב מחוץ למחנה וגו' ר"ל שישב בדד שאין שום טמא יושב עמו עיין שם בפרשת ויקרא: (ט) מדכתיב לפניו דה"ל ושחט אותה, לפניו למה לי אלא אחר שוחט ומדלא פירש הכתוב מי היא השוחט משמע אפילו בור כשרה: (שפמי סכמיס). אבן עזרא: והוציא אותה. המוציא או בצווי וכן ושחט כי הוא לא ישחטנה והעד לפניו (אבן עזרא). הרמב"ן: אל אלעזר הכהן. מצותה בסגן לשון רש"י ואין הכוונה לומר שיהיה חיוב המצוה בסגן יותר מכהן גדול או כהן הדיוט אלא הוראת שעה היתה בפרה ראשונה שתהיה באלעזר והוא היה הסגן ולשון ספרי

ומדמצינו שמה התפלל שאליעזר הדורש דין הפרה יהיה מחלציו, וכאן נאמר ג"כ אלעזר ש"מ שיש רמז אל עזר האל ית' אל הטהרה כמ"ש (ימקאל ל, כה) וזרקתי עליכם מים טהורים וגו', כי לולא העזר של האל ית' לא עלתה להם טהרה זו לבד. ומדקאמר פרה בת שנים עגלה בת שנתה ש"מ שהסבה גדולה פי שנים מן המסובב ע"כ ביותר צריך האדם זירוז על הסרת הסבה כאמור וטעם להזאת ג' וז' לפי שהטמאה מתמעטת והולכת שהרי אמרו (מו"ק כז:) ג' לבכי ז' להספד על כן הזאתו בב' זמנים הללו (כלי יקר).

[פסוק ג] אונקלוס: וְתַתְּנוּן יְתָה לְאֱלֻעֶזֶר כֹּהֵנָא וַיִּפֶּק יְתָה לְמִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא וַיְכוּס יְתָה קְדָמוּהִי: (אונקלוס). יונתן: וְתַתְּנוּן יְתָה לְאֱלֻעֶזֶר סָגָן כֹּהֵנָא וַיִּהְיֶה יְתָה לְחֻדָּא לְמִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא וַיְסַדֵּר חֻזוֹר חֻזוֹר לָהּ סִידוּרֵי קִיסִין דְּתִינְיָא וַכֹּהֵנָא אוּחְרִין יְכוּס יְתָה קְדָמוּי בְּתָרִין סִימְנֵיָא כְּמִשְׁאֵר בְּעִירָן וַיְבַדְּקֵנָה בְּתַמְנֵי סָרִי טְרִיפָן (תרגום יונתן). רש"י: אלעזר. מצותה (ז) בסגן (ספרי כג): אל מחוץ למחנה. חוץ לשלש (ח) מחנות (יומא סז): ושחט אותה לפניו. זר שוחט (ט) ואלעזר רואה (יומא מז): אל אלעזר הכהן. כשם שנקהלו על אהרן שהוא כהן לעשות העגל. ולפי שאהרן עשה את העגל, לא נעשית עבודה זו על ידו, שאין קטיגור

[ד] וְלָקַח אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן מִדְּמָה בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל נֹכַח פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד מִדְּמָה שֶׁבַע פְּעָמִים:

בטעם ולדברי האומר לדורות בכהן הדיוט צוה באלעזר לפי שלא היה שם כהן אחר כי אינו הגון שיהיה אחיו הקטן קודם אליו (סרמנ"ן) אור החיים ונתתם אותה. אמר אותה לפי מה שאמרו רז"ל (פרה פ"ד) שמפי השמועה למדו ששאר פרות נעשות בין בכהן גדול בין בכהן הדיוט דייק לומר אותה אל אלעזר אבל מכאן ולהלאה אין חיוב בסגן (אור המייס).

[פסוק ד] אונקלוס: וְיִסַּב אֶלְעָזָר פְּהֵנָא מִדְּמָה בְּאֶצְבָּעֵיהּ וְיַדֵּי לְקַבֵּל אִפֵּי מִשְׁפָּן זִמְנָא מִדְּמָה שֶׁבַע זִמְנִין: (אונקלוס) יונתן ויסב אלעזר בכיהונה מן אדמיה באדבע יד ימיניה ולא יקבליניה במנא וידי לסידורא דקסי תיניא מן לגין מן צטרך דממצע פל קביל אפי משפן זימנא מאדמא בטיבולא חדא שבע זמנין (מרגוס יונתן). רש"י: אל נכח פני אהל מועד. עומד במזרחו (י) של ירושלים, ומתכוין ורואה פתחו של היכל בשעת הזאת הדם (יומא סא). (רש"י). שפתי חכמים: (י) ר"ל דהא בקרא כתיב דצריך לשחוט הפרה חוץ לג' מחנות כדפרישית לעיל ועל זה קאי ולקח אלעזר וגו' משמע דאף להזות חוץ לג' מחנות צריך להזות ואם כן היאך שייך נוכח פני אהל מועד ומתרץ לא מיירי הקרא נוכח פני האהל מועד ממש אלא עומד וכו' (שפתי חכמים).

(מקמ ט) בא הכתוב ולמד על הפרה שתהא עשויה בסגן תדע שכן שהרי אהרן קיים ואלעזר שורף את הפרה ונתתם אותה אל אלעזר הכהן זו נעשית באלעזר ושאר כל הפרות בכהן גדול דברי רבי מאיר רבי יוסי ורבי יהודה ורבי שמעון ורבי אליעזר בן יעקב אומרים זו נעשית באלעזר ושאר כל הפרות בין בכהן גדול בין בכהן הדיוט והענין לומר כי המצוה הזאת לעומק סודה ראויה להנתן לגדול שבכהונה ולא נתנה לאהרן ואולי הוא לגדולתו כי הוא קדוש ה' וחסידו המכפר במקדשו ולא רצה ליתן לו עבודת חוץ או היה להכתיר אלעזר ולחנכו בחיי אביו במצוה אחת מן המצוות של כהונה גדולה או היה לעונש העגל כדברי רבי משה הדרשן והנה עשה הקב"ה גם אהרן נביא במצוה הזאת והוא ומשה רבינו יתנו אותה לאלעזר שהוא גדול הכהונה אחרי אהרן והוא המשוח בשמן המשחה וזה רמז לדורות שתעשה בגדול הכהונה והוא הכהן הגדול וכן שינונו (פרה פ"ד מ"א) פרת חטאת ששחטה שלא בכהן גדול פסולה ורבי יהודה מכשיר ובגמרא במסכת יומא (מג) ונתתם אותה אל אלעזר הכהן אותה אל אלעזר ולא לדורות לאלעזר איכא דאמרי לדורות בכהן הדיוט ואיכא דאמרי לדורות בכהן גדול והוא סתם משנתינו והנכון

[ה] וְשָׂרַף אֶת הַפֶּה לְעֵינָיו אֶת עֲרֵה וְאֶת בְּשָׂרָהּ וְאֶת דָּמָהּ עַל פְּרִשָּׁה יִשְׂרָף:

[ו] וְלָקַח הַכֹּהֵן עֵץ אֲרָז וְאֲזוּב וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל תוֹךְ שִׁרְפַת הַפֶּה:

ישרוף פעם ב' ולא הספיק במה שאמר בתחלה ושרף, לפי מה שפירשתי כי הכתוב ידבר בב' סוגים הא' שריפת הפרה שלימה, והב' אחר שהופשטה ונתנתחה לזה אמר ישרוף כנגד חלוקה שניה. עוד יתבאר על פי מה שאמרו בתוספתא דפרה (פ"ג) וכתבו רמב"ם בפרק ד' מהלכות פרה אדומה וזה לשונו פקע מעורה וכו' אפילו משערה כזית יחזיר ואם לא החזיר פסולה עד כאן, והוא מאמר ישרוף פעם ב' לומר שהגם שפקע יחזיר וישרוף לעיכובא: (אור המייס)

[פסוק ז] אונקלוס: וְיִסַּב כֶּהֱנָא אָעָא דְאַרְזָא וְאַזּוּבָא וְצִבְעֵ זְהוּרֵי וְיִרְמֵי לְגוּ יְקִידַת תּוֹרְתָא (אונקלוס) יונתן וְיִסַּב כֶּהֱן אוֹחֲרֵן בְּקַעְתָּא דְקִיסָא דְגוּלְמוּשׁ וְאִיזוּבָא וְצִבְעֵ דְאַשְׁתָּנִי בְּזֵהוּרֵי וְיִטְלוֹק לְגוּ יְקִידְתָּא דְתּוֹרְתָא וְיִסְגִי דְלִיקְתָּא לְאַפְוִשֵי קִיטְמָא (מרגוס יונתן). רש"י: עץ ארז ואזוב ושני תולעת. ג' מינין הללו כנגד שלשת אלפי איש שנפלו בעגל. וארז הוא הגבוה מכל האילנות, ואזוב נמוך מכולם, סימן שהגבוה שנתגאה וחתא, ישפיל את עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו (רש"י). אבן עזרא: עץ ארז. כמו למצורע ושם רמזתי סוד (אבן עזרא).

[פסוק ח] אונקלוס: וְיִקְדַּת יַת תּוֹרְתָא לְעֵינֵיהִי יַת מִשְׁפָּה וְיַת בְּשָׂרָהּ וְיַת דָּמָהּ עַל אֶכְלָהּ יוֹקִיד (אונקלוס) יונתן וְיַפְקוֹן מְגוּ סְדוּרָא וְיִקְדַּת כֶּהֱן אוֹחֲרֵן יַת תּוֹרְתָא כַּד חָמִי אֲלַעְזָר יַת מוֹשְׁכָה וְיַת בְּשָׂרָהּ וְיַת אֲדָמָה עַל רִיעֵייהָ יוֹקֵד: (מרגוס יונתן). רש"י: ושרף את הפרה. כשם שנשרף העגל (רש"י). אבן עזרא: ושרף את הפרה. השורף והעד לעיניו: (אבן עזרא). בעל הטורים: ושרף את הפרה לעיניו. הפסוק מתחיל ומסיים בשריפה לומר שמרבים עצים בשריפתה (צעל הטורים). אור החיים: ושרף את הפרה לעיניו את עורה. הפסיק במאמר לעיניו בין זכרון הפרה לזכרון פרטיה שהם עורה וגו', יתבאר על דרך מה שאמרו במסכת פרה (פ"ד), וכתבו רמב"ם בפרק ד' מהלכות פרה אדומה שמצות שריפתה שלימה ואם הפשיטה ונתחה ושרף כלה כשרה עד כאן, לזה הבדיל הכתוב במעשה המובחר ואמר ושרף את הפרה פירוש כולה יחד, ואפילו עבר והפשיטה וכו' ועשה עורה לבד ובשרה לבד ופרשה לבד גם כן לא הפסיד, והוא מאמר את עורה ואת וגו': על פרשה ישרוף. חזר לומר

[ז] וְכַבֵּס בְּגָדוֹ הַכֹּהֵן וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹוא אֶל הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעֶרֶב:

[ח] וְהִשְׂרַף אֹתָהּ יְכַבֵּס בְּגָדוֹ בַּמַּיִם וְרַחֵץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב:

[ט] וְאַסֵּף | אִישׁ טָהוֹר אֶת אֶפֶר הַפָּרָה וְהֵנִיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בְּמָקוֹם טָהוֹר וְהִיתָה לְעֵדוּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמִי נָדָה חֲטָאת הוּא:

תרומה אין לו לאכול אם לא העריב שמשו כל שכן שלא יכנס למחנה שכינה אם לא העריב שמשו לכן צריך לסרס המקרא וכו' (שפתי חכמים) אבן עזרא וכבס בגדיו. הכהן השורף: וטמא הכהן. וכבר ישב טמא ויש אומרי' שיהיה טמא עד הערב שלא יאכל מן הקדשים (אנן עזרא).

[פסוק ח] אונקלוס: וְדַמּוּקְדָּ יְתָה יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהֵי בַּמִּיָּא וְיִסְחֵי בְּשָׂרִיהָ בַּמִּיָּא וְיִהִי מְסָאָב עַד רַמְשָׂא: (אונקלוס). יונתן: וְכִהְנָא דְּמַתְּעַסְק בִּיקִידְתָּא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹי בְּאַרְבְּעִין סְוִיין דְּמוֹי וְיִסְחֵי בִישְׂרִיהָ בְּאַרְבְּעִין סְוִיין דְּמוֹי וְיִהִי מְסָאָב קְדָם טְבוּלִיהָ עַד רַמְשָׂא (מרגוס יונתן).

[פסוק ט] אונקלוס: וְיִכְנוֹשׁ גִּבְר דְּכִי יְתָ קֶטְמָא דְּתוֹרְתָא וְיִצְנַע לְמִבְּרָא לְמִשְׂרִיתָא בְּאַתֵּר דְּכִי וְתִהִי לְכַנְשֵׁתָא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִטְרָא לְמִי אֲדִיּוּתָא חֲטָאָתָא הִיא (אונקלוס) יונתן וְיִכְנוֹשׁ גִּבְר פְּהִין דְּכִי יְתָ קֶטְמָא דְּתוֹרְתָא בְּקָלָל דְּפַחַר מְקַף מְגוּפַת שְׂיִיעַ וְיַפְלֵג יְתָ קֶטְמָא לְתַלְתָּ חוּלְקִין חֲדָא יְהִיב בְּחִיל וְחֲדָא בְּטוֹר מְשַׁחָא וְחֲדָא מְפִלַּג לְכָל

[פסוק ז] אונקלוס: וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהֵי פְּהִנָּא וְיִסְחֵי בְּשָׂרִיהָ בַּמִּיָּא וְכֵתֵר כֵּן יִיעוּל לְמִשְׂרִיתָא וְיִהִי מְסָאָב פְּהִנָּא עַד רַמְשָׂא (אונקלוס) יונתן וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹי פְּהִנָּא יְתָ תוֹרְתָא וְיִסְחֵי בִישְׂרִיהָ בְּאַרְבְּעִין סְוִיין דְּמוֹי וּמִן בְּתֵר כְּדִין יִיעוּל לְמִשְׂרִיתָא וְיִהִי מְסָאָב פְּהִנָּא הִהוּא קְדָם טְבוּלִיהָ עַד רַמְשָׂא: (מרגוס יונתן). רש"י: אל המחנה. למחנה שכינה, שאין טמא משולח חוץ לשתי מחנות, אלא זב (כ) ובעל קרי ומצורע: וטמא הכהן עד הערב. סרסוה ודרשהו, וטמא (ל) עד הערב ואחר יבא אל המחנה (רש"י). שפתי חכמים: (כ) ואפילו טמא מת מותר במחנה לוייה קל וחומר ממת עצמו שמותר במחנה לוייה שהרי עצמות של יוסף היו עם משה ומשה במחנה לוייה היה שהרי לוי היה כל שכן מי שנטמא בפרה שמותר במחנה לוייה ואם כן מה דכתיב ואחר יבא אל המחנה זה מחנה שכינה: (ל) דק"ל דבקרא משמע אחר שכיבס בגדיו מותר לבא למחנה שכינה אבל עדיין הוא טמא עד הערב וכי שייך זה שיהא מותר לבא למחנה שכינה בשעה שהטומאה עליו והא אפילו אכילת

[י] וְכַבֵּם הָאִסָּף אֶת אֶפְרַיִם הַפֶּה אֶת בְּגָדוֹ וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב וְהִיתָה

כי אף על פי שאמר הכתוב תחלה ואסף איש טהור וגו' חזר ואמר והיתה לעדת בני ישראל וגו' כדי להודיע מה יעשה בה בהנחתה במקום טהור והפסוק הג' שאמר והיתה לבני ישראל ולגר הגר וגו' בא להודיע שיהא דין זה נוהג ע"פ הסדר הזה תמיד עד כאן לשונו: (ג) לא חטאת כמשמעו שעל מה היתה מכפרת: (ס) ואם תאמר והלא היו מטהרין ממנה ויש לומר זה שבחיל אסורה בהנאה. ויש מפרשים כקדשים שבאין לכפרה כך האפר בא לטהר מי שצריך ואין שום הנאה אחרת ממנה. מצאתי: (י) לפי שהעגל היה עבודת אלילים ועבודת אלילים מטמא כמת כדכתיב בספר תהלים ויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים (שפתי חכמים). אבן עזרא: איש טהור. איננו הכהן השורף: למי נדה. פירושו רחוק כמו מנדיכס: וטמא עד הערב. ואחר שאמר שיכבס את בגדיו אין צורך להזכיר שירחץ במים (אנן עזרא) בעל הטורים ואסף. ג'. הכא ואידך ואסף המצורע ואסף נדחי ישראל המצורע איתקש למת וכשם שאפר הפרה מטהרת כן תפלת הצדיקים גם כן מטהרת. ואסף נדחי ישראל לעתיד אז ואסף את המצורע דכתיב אז ידלג כאיל פסח וכן לא יצטרכו לאפר פרה דכתיב בלע המות לנצח (נעל הטורים).

[פסוק י] אונקלוס: ויצבע דכניש ית קטמא דתורתא ית לבושוהי ויהי מסאב עד רמשא ותהי לבני ישראל

מטרת לינאי ותהי לכנישתא דבני ישראל למוי אדייתא בךם שיבוק חובת עיגלא היא (מרגוס יונמן). רש"י: והניח מחוץ למחנה. לשלשה חלקים (מ) מתחלקת, אחד נתן בהר המשחה, ואחד מתחלק לכל המשמרות, ואחד נתן בחיל (פרה פ"ג מ"א). זה של משמרות היה חוץ לעזרה, ליטול ממנו בני העיירות וכל הצריכין להטהר, וזה שבהר המשחה כהנים גדולים לפרות אחרות מקדשין הימנה, וזה שבחיל נתון למשמרת מגזרת הכתוב, שנאמר והיתה לעדת בני ישראל למשמרת: למי נדה. למי הזיה, כמו וידו אבן בי (איכה ג, ג), לידות את קרנות הגוים (זכריה ג, ד), לשון זריקה: חטאת הוא. לשון חטוי (ג) כפשוטו, ולפי הלכותיו קראה הכתוב חטאת, לומר שהיא כקדשים להאסר (ס) בהנאה: למשמרת. כמו שפשע העגל שמור לדורות לפורענות, שאין לך פקודה שאין בה מפקודת העגל, שנאמר וביום פקדי ופקדתי וגו' (שמות לג, לד), וכשם שהעגל (י) מטמא כל העוסקין בו, כך פרה מטמאה כל העוסקין בה, וכשם שנטהרו באפרו שנאמר ויזר על פני המים וגו' (סס ט), כך ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת וגו' (רש"י). שפתי חכמים: (מ) כדתנן בפרק ג' דפרה דף כ"ו ובתוס' פירשו הג' חלקים כמו שפירשם רש"י זכרונו לברכה. והרא"ם כתב ונראה לי שהחלוק שאמרו שמחלקים לג' חלקים הוא קבלה בידם

לְבַנְי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם לְחַקַּת עוֹלָם:

[יא] הַנִּגַּע בְּמַת לְכָל נֶפֶשׁ אָדָם וּמָמָא שְׁבַעַת יָמִים:

[יב] הוּא יִתְחַטָּא בּוּ בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם לֹא

יִתְחַטָּא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר:

[יג] כָּל הַנִּגַּע בְּמַת בְּנֶפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת וְלֹא יִתְחַטָּא אֶת מִשְׁכַּן

יְהוָה טָמֵא וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נִדְּהָ לֹא זֶרֶק עָלָיו

טָמֵא יִהְיֶה עוֹד טָמְאָתוֹ בּוּ:

ההוא ביומא תליתאה וביומא שביעאה ידפי ואין לא ידי עלוי ביומא תליתאה יעכב עלוי וביומא שביעאה לא ידכי (מרגוס יונתן). רש"י: הוא יתחטא בו. באפר הפרה (ע) (ס"א הוה) (רש"י). שפתי חכמים: (ע) ר"ל דהל"ל בה לשון נקבה דהא קאי אפרה לכן פירש באפר ר"ל דקאי אאפר ואפר לשון זכר הוא (שפתי חכמים). אבן עזרא: יתחטא בו. יסוד חטאו בו או כמו תחטאני באזוב ואטהר וידוע כי בסוד החשבון השלישי כמו השביעי (אבן עזרא).

[פסוק יג] אונקלוס: כל דיקרב במיתא

בנפשא דאנשא די ימות ולא

ידי עלוהי ית משכנא דיי סאב וישתצי אנשא ההוא מישראל ארי מי אדיותא לא אזדריקו עלוהי מסאב יהי עוד סאובתיה ביה (אונקלוס). יונתן: כל די יקרב בשכיבא ובנולדא בר תשעא ירחין בגושמיה ובדמיה דימית ולא ידי עלוי ית משכנא דיי סאיב וישתצי בר נשא ההוא מישראל ארום מוי אדיותא לא אזדריקו עלוי מסאב הוא תוב סובתיה ביה עד דידי ויהדר וידי ויטבול ברמשא

ולגיוריא דיתגירון ביניהון לקיים עלם: (אונקלוס) יונתן ויצבע פהנא דכניש ית קטמא דתורתא ית לכושוי ויהי מסאב קדם טיבוליה עד רמשא ותהי לדכותא לבני ישראל ולגיוריא דיתגירון ביניהון לקיים עלם (מרגוס יונתן). אבן עזרא: ולגר הגר בתוכם. בעבור היות ארץ ישראל קדושה כי הכבוד שם (אבן עזרא).

[פסוק יא] אונקלוס: דיקרב במיתא

לכל נפשא דאנשא ויהי

מסאב שבעא יומין (אונקלוס) יונתן דיקרב בשכיבא לכל בר נשא ואפילו לנולדא בר ירחין לגושמיה ובדמיה יהי מסאב שובעא יומין (מרגוס יונתן). אבן עזרא: לכל נפש אדם. יהודי או עובד כוכבים: אדם. ולא בהמה: וטמא. יהיה טמא והוא פועל עתיד כי הוי"ו השיבו ועל דעתי שהוא פועל עבר (אבן עזרא).

[פסוק יב] אונקלוס: הוא ידי עלוהי

ביומא תליתאה וביומא

שביעאה ידכי ואם לא ידי עלוהי ביומא תליתאה וביומא שביעאה לא ידכי: (אונקלוס). יונתן: הוא ידי עלוי מי קטמא

קודם שיתחטא ואם תאמר היה לו לפרש אם נכנס למשכן כו' ויש לומר דאם כן הוי משמע דוקא השתא שהוא טמא אז אסור לבא שם אבל בשעת טהרה מותר ליכנס שם והא זר אסור ליקרב שם אף בשעת טהרה. ומה שפירש אפילו בטבילה אין להקשות דלמא דוקא בלא טבילה יש איסור בכניסת העזרה. רש"י עצמו מפרש ליה והולך עוד טומאתו בו ר"ל מדכתיב עוד טומאתו בו משמע שטיהר עצמו קצת מטומאה זו אלא שעדיין קצת טומאה עליו שלא הזה הזאת ג' וז' אם כן משמע אף כשטבל כבר אסור ליכנס שם אי נמי מדכתיב כי מי נדה לא זרק עליו וגומר שמע מינה דמיירי שטבל דאי לא טבל הל"ל ולא רחץ במים ולא זרק עליו אלא על כרחך מיירי אף על פי שטבל (שפמי חכמים). אבן עזרא: כי מי נדה. יש מפרשים כמו אך במי נדה יתחטא: לא זורק עליו. על המים: עוד. תמיד כמו עוד כל ימי הארץ (אבן עזרא). הרמב"ן את משכן ה' טמא. הזכיר הכתוב הכרת הזה בסתם ואמר את משכן ה' טמא בעבור שכבר הזהיר במקדש מן הטומאה כמו שאמר (ויקרא יד) בכל קודש לא תגע ואל המקדש לא תבא כי הזכיר שם בטומאה הקלה כאשר היולדת והוא הדין בכל הטמאים וכבר הזכיר גם כן הטבילה (סס יז טו) ואם לא יכבס ובשרו לא ירחץ ונשא עונו כלומר שישא עונו בעברו על המוזהר ממנו ולפיכך אמר כאן בטומאת המת כי הנוגע במת ולא

שְׁבִיעָאָה (מרגוס יונתן). רש"י: במת בנפש. ואיזה מת, של נפש האדם, להוציא נפש בהמה (פ) שאין טומאתה צריכה הזאה (ולא טומאת שבעה). דבר אחר, בנפש, זו רביעית (צ) דם (חולין עג): את משכן ה' טמא. אם נכנס (ק) לעזרה אפילו בטבילה, בלא הזאת שלישי ושביעי: עוד טומאתו בו. אע"פ שטבל (רש"י). שפתי חכמים: (פ) ר"ל כיון שכתוב במת פשיטא שהוא בנפש ומתרחץ שהוא פירוש על במת כלומר כל הנוגע במת ואיזה מת של נפש אדם וכו'. ואף על פי דלעיל גם כן כתיב במת לכל נפש אדם יש לומר דלעיל כתיב במת לכל נפש והוי כאלו כתיב במת של כל נפש האדם דהוי פירושו דלמ"ד כלמ"ד דפרשת וישלח למי אתה של מי אתה וגם כלמ"ד לעבדך ליעקב ופירוש של עבדך יעקב אבל כאן מלת מת ומלת נפש שתיהן עם אות ב"ת ונראה שמלת הנוגע דבוקה עם שתיהן כדרך התיבה המתחברת עם ב"ת שלאחריה לכך אמר שאף על פי כן אינה דבוקה מלת הנוגע רק עם במת לכן פירש שהוא פירוש על במת: (צ) היוצא מן המת שהנוגע בו יטמא טומאת שבעה וצריך הזייה ג' וז' ולפי זה יהיה שימוש הבי"ת כמשמעו ולכן פירש דבר אחר וכו' ולפי דבר אחר קשה הל"ל או בנפש וגו' כיון שאין בנפש ביאור למלת במת לכן פירש גם לטעם הראשון: (ק) משום דמשמע כשהוא נטמא טמא את משכן ה' ולמה היא המשכן טמא אם הוא טמא. ומתרחץ דמיירי כשנטמא ואחר כך נכנס לעזרה

[יד] זאת התורה אדם פי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים:

שתהיה בוקעת ועולה ואינה מתפשטת באהל אבל כשאינה רצוצה היא מתפשטת באהל והבא אל האהל כאילו נגע בטומאה עצמה וקל להבין (ספמי חכמים). אבן עזרא: באהל. והבית כאהל רק הזכיר הכתוב האהל בעבור היות ישראל באהלים וכן אשר ישחט שור או כשב ועז במחנה: וכל אשר באהל. מבגד (אָנָּן עוֹלָא). הרמב"ן: וטעם אדם כי ימות באהל. אדם כי ימות והוא עתה באהל או שדבר הכתוב בהווה והוא הדין אם ימות בחוץ והכניסוהו לאהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל הכלים שבתוכו והאהל עצמו בכלל הזה כמו שאמר (פסוק יח) והזה על האהל ועל כל הכלים ועל הנפשות אשר היו שם והזכיר הכתוב האהל להגיד שהוא עצמו טמא שבעה וצריך הזיה ועוד מפני שהיו ישראל יושבי אוהלים במדבר ודבר הכתוב בהווה כי המצוה מיד ולדורות אבל הוא הדין לבית ולכל המאהילים שמביאים את הטומאה על כל הכלים ועל הנפשות ששם אלא שאין הבית המחובר מקבל טומאה בעצמו כלל והנה הזכיר הכתוב במת טומאת מגע ואהל ולא הזכיר בו משא אבל רבותינו (ספרי) דורשין אותו בקל וחומר מן הנבילה ומרבים אותו לטומאת שבעה כמגע וכן הוא כפי פשט הכתוב הזכיר כי באדם המת והשחוט טומאת שבעה והזיה במגע

יתחטא אע"פ שיכבס בגדיו ורחץ במים יחשב מטמא המשכן כאלו לא טבל כלל ולא היה צריך לפרש רק שהחטוי מעכב בטהרתו וזה טעם טומאתו בו כלומר אע"פ שטבל כשאר הנטהרים עודנו טמא כי מי נדה לא זורק עליו ויתכן שירמוז לאיש וטעמו כל הנוגע במת בנפש ולא יתחטא אשר את משכן ה' טמא ונכרתה וכמוהו בחסרון שי"ן או מלת אשר לכל יבוא גבורתיך (מהליס ע"א יח) וכל יש לו נתן בידו (צלאשית לט, ד) את הדרך ילכו בה (שמות יח, ט) ורבים כן (הרמב"ן).

[פסוק יד] אונקלוס דא אורייתא אַנְשׁ אַרִי יְמוֹת בְּמִשְׁכַּנָּא כָּל דְּעָלִיל לְמִשְׁכַּנָּא וְכָל דִּי בְּמִשְׁכַּנָּא יְהִי מְסָאָב שְׁבַעַא יוֹמִין (אונקלוס). יונתן: דא אַחְוִיית אורייתא גבר ארי ימות תחות גננא דפריס כל מאן דעליל למשכנא אורח תרעא ולא מן צדדיה כדפתח תרעיה מפל דבמשכנא ואפילו קרקעיתה ואבנוי וקיסוי ומנוי יהי מסאב שובעא יומין (מרגוס יונתן). רש"י: כל הבא אל האהל. בעוד שהמת (ו) בתוכו (רש"י). שפתי חכמים: (ז) לאפוקי שלא תאמר שהאהל מטמא לעולם אף שיצא ממנו המת דסברא הוא דממאי יטמא הא אינו נוגע ונושא שום טומאה בשלמא אם המת באהל נעשה כאילו כל האהל מלא טומאה כיון שאין הטומאה רצוצה היא

[טו] וְכָל כְּלֵי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין צָמִיד פְּתִיל עָלָיו מֵמָא הוּא:

אלא שבספרי ראיתי ב' הדרכים דרך הראשון תנא קמא ודרך ב' רב אחא בר יאשיה, וגמר אומר תנא קמא שטעם שהוצרך הכתוב לומר כל אשר באהל הגם שאמר כל הבא שהוא בא מקצתו, משום שאין עונשין מן הדין, וקשה לי הלא מה שאנו אומרים אין עונשין מן הדין הוא על עונש מיתה של בית דין של מטה וכאן לו יהיה שנטמא ונכנס למשכן טמא מיתתו בידי שמים, ועוד לבד מזה כשנשכיל על דבר נראה כי מה שלפנינו אינו נקרא עונשין מן הדין כי בכלל הבא כולו יש מקצתו והרי מתחייב הוא על מקצתו כי כל חלק וחלק שבו יקרא מקצתו ואין אנו עונשין אותו מן הדין אלא מן הכתוב, ואולי שסובר תנא זה שכל כיוצא בזה נקרא עונשין מן הדין (אור החיים).

[פסוק טו] אונקלוס: וְכָל מִן דְּחֶסֶף פְּתִיחַ דְּלִית מְגוּפַת שְׂיִיעַ מְקַף עֲלוֹהֵי מְסָאָב הוּא (אונקלוס). יונתן: וְכָל מֵאֵן דְּפָחַר פְּתִיחַ דְּלִית מְגוּפַתָּא מְחַבְרָא בֵּיהּ מְקַף עַל פּוּמִיָּה דִּיפְרִישׁ בֵּינֵיהּ וּבֵין סוּבְתָא מְסָאָב הוּא בְּגִינָא בְּאוּרָא דְּסוּבְתָא דְּמְפּוּמִיָּה וּמְגוּוֹיָה וְלֹא מְגַבִּיָּה (מגוס יונתן). רש"י: וְכָל כְּלֵי פְתוּחַ. בכלי חרס הכתוב מדבר, שאין מקבל טומאה (ש) מגבו אלא מתוכו, לפיכך אם אין מגופת צמידתו פתולה עליו יפה בחבור, טמא הוא, הא אם יש צמיד פתיל עליו, טהור: פתיל. לשון מחובר בלשון עברי, וכן נפתולי אלהים

וכבר הוא ידוע כי מגע התורה הנגיעה ממש והנגיעה על ידי דבר אחר שישא אותו (הלמנ"ן) אור החיים זאת התורה אדם כי ימות. אומרו זאת התורה, יתבאר גם כן על דרך שפירשתי בפסוק זאת חקת התורה, והוא לצד שדקדק לומר אדם כי ימות וגו' ודרשו רז"ל (נ"מ קיד) אתם קרויים אדם ישראל מטמאין באהל ואין אומות העולם וכו', לזה הקדים לתת הטעם שסובב הדבר ואמר זאת התורה שמסיבתה הוא שאותו שנקרא אדם מטמא באהל אבל אומות העולם שאין להם תורה וכו', ועיין מה שכתבתי בפסוק זאת חקת התורה: כל הבא אל וגו' וכל אשר באהל. קשה אם הבא טמא מי גרע ממנו אשר באהל, ויתבאר על פי מה שאמרו בפסיקתא זוטרתא וזה לשונם כל הבא אל האהל שבא מקצתו עד כאן, וכפי זה אם לא היה אומר הכתוב אלא כל הבא הייתי אומר הבא כולו הבא מקצתו מנין וממה שאמר כל אשר באהל הרי כולו אמור מה אני מקיים כל הבא וגו' זה הבא מקצתו. עוד שם בפסיקתא וזה לשונם דבר אחר כל הבא וגו' לעשות קרקעו של בית כמוהו עד התהום עד כאן. נראה שהוכרחו לדרשא זו כי לסברא הראשונה היה לו לומר הכתוב כל אשר באהל וכל הבא אל האהל ויהיה הכתוב מתפרש בדרך לא זו אף זו, אבל ממה שהקדים כל הבא זה יגיד שמאמר כל אשר וגו' הוא דין חדש:

[טז] וְכֹל אֲשֶׁר יִגַע עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה בַחֲלָל חֶרֶב אוֹ בַמָּת אוֹ בַעֲצֵם אָדָם אוֹ בַקָּבֵר יִטְמָא שְׁבַעֶת יָמִים:

מקבל טומאה והיינו שרשי פתוח אלי מים. ועדיין כלי הוא לענין זיתים. ניקב כמוציא זית טהור מסתם כלי חרס העומד לזיתים והיינו פתוח גרונם דסתם אכילה בכזית. ועדיין כלי הוא לרמונים. ניקב כמוציא רמון טהור מכלום והיינו אשפתו כקבר פתוח כלומר כשניקב כרמון ופתוח כמוציא רמון זורקין אותו לאשפה ואין שם כלי עליו עוד (צעל הטורים).

[פסוק טז] אונקלוס וְכֹל דִּי יִקְרַב עַל אַפִּי חֲקָלָא

בְּקִטְל חֲרָבָא אוֹ בְּמִיתָא אוֹ בְּגִרְמָא דְאִנְשָׂא אוֹ בְּקָבְרָא יְהִי מְסָבָב שְׁבַעֲא יוֹמִין (אונקלוס). יונתן: וְכֹל מֵאֵן דְּמִקְרַב עַל אַנְפֵי בְרָא וְלֹא בְּמִיתָא דְּבְכִרְסָא דְאִמְיָה בְּקִטּוֹל סִיפָא אוֹ בְּסִיפָא דְקִטְלֵי בֵיה אוֹ בְּשִׁכְיָבָא שְׁלִמָא וְאִפְּלִי בְּגִרְמִיָה כְּשַׁעֲרָתָא אוֹ בְּגִרְמָא דְאִנְשָׂא חִיָּא דְפָרֵשׁ מְנִיָּה אוֹ בְּקַבּוּרְתָא גּוּלְלָא וְדוּפְקָא יְהִי מְסָבָב שׁוּבְעָא יוֹמִין (תרגום יונתן). רש"י: על פני השדה. רבותינו דרשו (מלני עב.) לרבות גולל ודופק. (א) ופשוטו, על פני השדה שאין שם אהל, מטמא המת שם בנגיעה (רש"י). שפתי חכמים: (ב) שרוב פעמים הם על פני השדה. גולל הוא הדף הניתן על הארון לכיסוי ואותן שבדפנות קרי להו דופק (רש"י צמנהדרין פרק נגמר הדין). ויש מפרשים גולל הוא המצבה כדכתיב וגללו את האבן ודופק הוא כפירוש

נפתלתי (צראשית ל, ט), נתחברתי עם (ת) אחותי (רש"י). שפתי חכמים: (ט) כיון שמצינו בפרשת שמיני דכלי חרס אינו מטמא מגבו אלא מאוירו לפיכך וכו': (ת) ואם תאמר והא לעיל בפרשת ויצא פירש נפתולי אלהים נפתלתי מנחם בן סרוק פירשו במחברת צמיד פתיל חבורים מאת המקום נתחברתי וכו' ואני מפרשו לשון עקש ופתלתול וכו' ודוחק לומר כי כאן פירש לפי פירושו של מנחם בן סרוק כיון דליה לא סבירא ליה. ויש לפרש כי מה שפירש לעיל ואני מפרשו לשון עקש וכו' פירוש על נפתולי אלהים אבל נפתלתי בתרא הוא מפרשו מלשון צמיד פתיל וכאן הוא מפרש גם כן נפתלתי נתחברתי עם אחותי אבל נראה דחוק כי אין זה משמעות רש"י וצריך עיון. ועיין (צגור אריה) כי שם האריך (שפתי חכמים) אבן עזרא צמיד פתיל. שנים פתילים (אבן עזרא) בעל הטורים פתוח. ד' במסרה וכל כלי פתוח. שרשי פתוח אלי מים. קבר פתוח גרונם. אשפתו כקבר פתוח. היינו דאמרו ד' מדות בכלי חרס ניקב ככונס משקה נפסל מלקדש בו מי חטאת והיינו כלי פתוח האמור כאן אצל מי חטאת שאינו חשוב כלי. ועדיין כלי הוא לענין זרעים. ניקב כשורש קטן כלוף (פי' הוא מאכל עורזים) דהיינו מין קטניות טהור הוא לענין זרעים שאם היו זרעים זרועים בעציץ נקוב אינו

[יז] וְלָקְחוּ לְטָמֵא מֵעֵפֶר שְׂרֵפֶת הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מִיַּם חַיִּים אֶל כָּלִי:

כמת אבל אינו כמוהו לטמא באהל שמא מצאו בו מיעוט מן הכתוב באהל " אדם כי ימות באהל " שאינו רק על האדם עצמו ואם היה החרב שנטמא במת מטמא באהל היו הכהנים אסורים בכל הבתים שבכלן החרב טמא ויהיה מטמא אותם באהל וכן נראה עוד בגמרא (סס נד) שאין החרב הנוגע במת מטמא אדם להצריכו הזאת שלישי ושביעי אע"פ שהאדם הזה הנוגע בו אב לטומאה והיה זה מפני שבכתוב השני שאמר והזה על האהל (פסוק יח) כתוב ועל הנוגע בעצם או בחלל או במת ולא אמר או בחלל חרב וא"כ הרי החרב כחלל לטמא במגע טומאת שבעה אבל לא לטמא באהל ולא להצריכו הזאה ואין הנזיר מגלח עליו ואין הכהן מוזהר ממגעו כלל והוא הקרוב והנראה מדברי רבותינו ואנחנו בעונותינו טמאי הגלות ולא ידענו בטהרת הקדש עד יערה עלינו רוח ממרום ויזרוק השם עלינו מים טהורים ונטהר אמן וכן יהי רצון במהרה בימינו (סרמנ"ן).

[פסוק יז] אונקלוס: וְיִסְבוּן לְדַמְסָאָב מֵעֵפֶר יְקִידַת חַטָּאתָא וְיָתַן עָלֵיהּ מִי מְבוּעַ לְמָן (אונקלוס). יונתן: וְיִסְבוּן לְדַמְסָאָב מִן עֵפֶר יְקִידַת חַטָּאתָא וְיָתַן עָלָיו מִי מְבוּעַ לְגוּ מֵאֵן דְּפָחָר: (מרגוס יונתן). אבן עזרא: ו. לָקְחוּ לְטָמֵא. הנה פירושו איך יתחטא (אבן עזרא). הרמב"ן ונתן עליו מים

ראשון (שפמי חכמים). אבן עזרא: או בקבר. של אדם (אבן עזרא). הרמב"ן: על פני השדה. רבותינו אמרו (חולין עב) לרבות גולל ודופק ופשוטו על פני השדה שאין שם אהל מטמא המת בניגיעה לשון רש"י ואין גולל ודופק על דעת חכמים נדרש מן הכתוב אבל הוא הלכה ואין הנזיר מגלח עליו ואין חייבין עליו על טומאת מקדש וקדשיו אבל " על פני השדה " הוא לרבותינו כפשוטו שיגע בחלל חרב שנפל על פני השדה ואין שם דבר מאהיל עליו ומפני יתורו עשו בו מדרש כן אמרו בניזירות בפרק כהן גדול (נג) וכל אשר יגע על פני השדה זה המאהיל על המת כי המאהיל עליו הוא נוגע על פני השדה ויהיה להם "בחלל חרב" חסר וא"ו "ובחלל חרב" ומפני שאמר " פני השדה " ולא אמר "השדה" דרש בו רבי ישמעאל (חולין סס) עוד להוציא עובר במעי אמו שהיא טומאה בלועה ואינה על פני המקום ואמר בחלל חרב כי דבר הכתוב בהווה והוא הדין לחלל אבן או אגרוף והזכיר חלל ומת כנגד הבהמות שהשחוטות טהורות והנבלה מטמאה ורבותינו (ניזר נג) עשו בו מדרש מפני יתורו לומר שהחרב כחלל שלא בא הכתוב אלא להשוות החלל והחרב לומר שהוא נעשה אבי אבות לטומאה כמת עצמו ומטמא אדם וכלים טומאת שבעה והנראה מן הסוגיות במשנה ובגמרא שהוא מטמא במגע ובמשא

[יח] שני וְלָקַח אֶזוֹב וְטָבַל בְּמִים אִישׁ טָהוֹר וְהֵזָה עַל הָאֵהָל וְעַל כָּל הַכֵּלִים וְעַל הַנֶּפְשׁוֹת אֲשֶׁר הָיוּ שָׁם וְעַל הַנִּגְעַת בַּעֲצָם אוֹ בְּחָלָל אוֹ בַּמָּת אוֹ בַּקֶּבֶר:

(כאן) כמו שאמר כל הנוגע במת בנפש והשני גם במאהילים שלא נגעו בעצם ובקבר כי טעם ואיש אשר יטמא ולא יתחטא (פסוק כ) ואיש אשר יטמא בכל אלה הנזכרים ולא יתחטא ועל דרך האמת יתכן שיהיה "מקדש ה'" רמז למקדש המקדש (הרמז"ן) בעל הטורים אל כלי. ב' במסרה. ונתן עליו מים חיים אל כלי ואידך ולא הורק מכלי אל כלי שצריך שתהא חיותן בכלי ולא שיוריקום מכלי אל כלי (צעל הטורים).

[פסוק יח] אונקלוס: וְיִסַּב אֶזוֹבָא וְיִטְבֹּל בְּמֵי גְבַר דְּכִי וְיִדִי עַל מִשְׁכְּנָא וְעַל כָּל מְנִיָּא וְעַל נַפְשָׁתָא דִּי הָווּ תַּמָּן וְעַל דִּיקְרַב בְּגַרְמָא אוֹ בְּקִטְיָלָא אוֹ בְּמִיתָא אוֹ בְּקִבְרָא (אונקלוס). יונתן: וְיִסַּב אֶזוֹבָא תְּלִתָּא קִילְחִין בְּאִיסְרָא חֲדָא וְיִטְמוּשׁ בְּמֵי הָאִינוּן בְּעֵידֵן קְבוּל סוּבְתָא גְבַר פְּהֵן דְּכִי וְיִדִי עַל מִשְׁכְּנָא וְעַל כָּל מְנִיָּא וְעַל בְּנֵי נֶשׁ דְּהָווּ תַּמָּן וְעַל דְּמִקְרַב בְּגַרְמָא דְּחִיָּא דְּפָרִישׁ מְנִיָּה וְנִפְל אוֹ בְּקִטְלוֹ חֲרָבָא אוֹ בְּשִׁכְבָּא בְּמוֹתְנָא אוֹ בְּבֵית קְבוּרָתָא וְגוֹלְלָא וְדוּפְקָא: (מרגוס יונתן). אבן עזרא: אִישׁ טָהוֹר. והקרוב להיותו כהן (אבן עזרא).

חיים אל כלי. אין ענינו שיתן האפר בכלי תחלה ויתן מים על האפר שכך שנו רבותינו (סוטה טו) שהנותן אפר תחלה ואח"כ המים פסול דקדקו "מים חיים אל כלי" שתהא חיותן בכלי ואולי מפני שלא אמר ולקחו לטמא מעפר שריפת החטאת אל כלי ונתן עליו מים חיים אבל פירושו ונתן על האפר מים חיים שהיו בכלי לומר שיערב האפר במים שבכלי עד שיהיו המים צפין עליו וטעם כי את מקדש ה' טמא (פסוק כ) כאשר את מקדש ה' טמא כמו כי יקרא קן צפור לפניך (דברים כז ו) וחבריו הרבים והזכיר הכתוב הכרת שני פעמים ועל דעת רבותינו (שנועות טו) הוא לחייבו במשכן אהל מועד ובמקדש בית עולמים ואפשר כפי פשוטו כי "מקדש ה'" קדשי הקרבן כי כבר חייב כרת באוכל בשר מזבח השלמים אשר לה' וטומאתו עליו (ויקרא ז, כ) וכאן חייב עוד גם על מי שלא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי אע"פ שטבל ויהיה פירוש "מקדש ה'" קדשי ה' כמו את מקדשו ממנו (לעיל יח, כט) הנה הכרת בפרשה על טומאת מקדש וקדשיו והנכון בעיני בפשוטו כי הכרת הראשון בנוגע במת

[יט] וְהָזָה הַפֶּהר עַל הַטֵּמֵא בְיוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבְיוֹם הַשְּׁבִיעִי וְחָטְאוּ בְיוֹם הַשְּׁבִיעִי וּכְכֶם בְּגִדְיוֹ וּרְחֵץ בַּמַּיִם וְטָהַר בְּעֵרֶב:

[כ] וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא וְלֹא יִתְחַטֵּא וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִתּוֹךְ הַקְּהָל כִּי אַתְּ מִקְדָּשׁ יְהוָה טֵמֵא מִי נִדָּה לֹא זֹרֵק עָלָיו טֵמֵא הוּא:

[כא] וְהִיתָה לָהֶם לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִזֶּה מִי הַנִּדָּה יְכַבֵּם בְּגִדְיוֹ וְהִנְגַּע בְּמִי הַנִּדָּה יִטְמָא עַד הָעֶרֶב:

מְסַבֵּב הוּא (מַרְגוּס יוֹנָתָן). רש"י: וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא וְגו'. אִם נֹאמַר מִקְדָּשׁ לְמַה נֹאמַר (ג) מִשְׁכַּן כו', כְּדֹאִיתָא בְּשַׁבּוּעוֹת (טו): (רש"י). שְׁפֵתֵי חֲכָמִים: (ג) ר"ל אִם נֹאמַר גְּבִי מִקְדָּשׁ שֶׁאֵסוּר לִיכְנֹס בְּטוֹמָאָה קַל וְחוֹמֵר בְּמִשְׁכַּן דְּהוּא נִמְשַׁח בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִתְרַץ אִילּוּ נֹאמַר מִשְׁכַּן וְלֹא נֹאמַר מִקְדָּשׁ הִיִּתִי אֹמֵר עַל הַמִּשְׁכַּן הוּא חַיִּיב שְׁנִמְשַׁח בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה מֵה שְׁאִין כֵּן בְּמִקְדָּשׁ שֶׁלֹּא נִמְשַׁח בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְאִם נֹאמַר מִקְדָּשׁ הוּא אֵינֵנָּה מֵה לְמִקְדָּשׁ שְׁקִדּוּשְׁתּוֹ קְדוּשַׁת עוֹלָם מֵה שְׁאִין כֵּן מִשְׁכַּן שְׁאִין קְדוּשַׁתוֹ קְדוּשַׁת עוֹלָם אֲלֵא לְפִי שְׁעָה קָא מִשְׁמַע לָן (שְׁפֵתֵי חֲכָמִים). אֲבָן עֲזָרָא: וְאִישׁ אֲשֶׁר יִטְמָא. וְכִבֵּר הַזְכִּיר כֹּל הַנּוֹגַע בְּמַת בְּנֶפֶשׁ וְנִכְרַתָּה וְעַתָּה זֹהוּ הִזְכִּיר עַל הָעֵצָם וְעַל הַקֶּבֶר (אֲבָן עוֹלָם).

[פסוק כא] אֹנְקָלוֹס: וְתָהִי לְהוֹן לְקִיָּם עֲלֵם וְדִידֵי מִי אֲדִיּוֹתָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְדִיקְרָב בְּמִי אֲדִיּוֹתָא יְהִי מְסַבֵּב עַד רַמְשָׁא (אֹנְקָלוֹס). יוֹנָתָן: וְתָהִי לְכוּן לְקִיָּים עֲלֵם וְלַחֲדוּר כְּהֵנָּה דְּמִדֵּי מִי אֲדִיּוֹתָא יִצְבַּע לְבוּשׁוֹי וְדִיקְרָב בְּמִי אֲדִיּוֹתָא יְהִי מְסַבֵּב עַד רַמְשָׁא: (מַרְגוּס

[פסוק יט] אֹנְקָלוֹס: וְיָדֵי דְכָּתָא עַל מְסַבֵּבָא בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיִדְפִינְיָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי וְיִסְחִי בְּמִיָּא וְיִדְפִי בְּרַמְשָׁא (אֹנְקָלוֹס). יוֹנָתָן: וְיָדֵי כְּהֵנָּה דְכָּתָא עַל גְּבֵרָא מְסַבֵּבָא בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה וּבְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיִדְפִינְיָה בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹי וְיִסְחִי בְּמִיָּא וְיִדְפִי בְּרַמְשָׁא (מַרְגוּס יוֹנָתָן). רש"י: וְחָטְאוּ בְיוֹם הַשְּׁבִיעִי. הוּא גַּמַר (ב) טַהֲרֵתּוֹ (רש"י). שְׁפֵתֵי חֲכָמִים: (ג) רצ"ל וְכִי דוֹקָא טַהֲרֵתּוֹ בְיוֹם ז' אֲבַל יוֹתֵר מִיּוֹם הַשְּׁבִיעִי אִין יִכּוֹל לְטַהֵר אֲדַרְבָּא קַל וְחוֹמֵר הוּא וּמִפְרָשׁ דְּלֵא בֵּא לְאַשְׁמַעִינָן קִרְא אֲלֵא דְגַמַר טַהֲרֵתּוֹ בְיוֹם ז' לְאַפּוֹקִי פְחוֹת מִז' וְכֵאלּוּ אִמַר בְיוֹם גַּמַר טַהֲרֵתּוֹ (שְׁפֵתֵי חֲכָמִים).

[פסוק כ] אֹנְקָלוֹס: וְגֵבֵר דִּי יִסְתָּאֵב וְלֹא יָדֵי עֲלוּהִי וְיִשְׁתִּיבִי אֲנָשָׁא הֵהוּא מְגוּ קְהֵלָא אַרְיִי יֵת מִקְדָּשָׁא דִּי סְאִיב מִי אֲדִיּוֹתָא לֹא אֲזַדְרִיקוּ עֲלוּהִי מְסַבֵּב הוּא (אֹנְקָלוֹס). יוֹנָתָן: וְגֵבֵר דִּי יִסְתָּאֵב וְלֹא יָדֵי עֲלוּי וְיִשְׁתִּיבִי בְרַ נְשָׂא הֵהוּא מְגוּ קְהֵלָא אַרוּם יֵת מִקְדָּשָׁא דִּי סְאִיב מִי אֲדִיּוֹתָא לֹא אֲזַדְרִיקוּ עֲלוּי

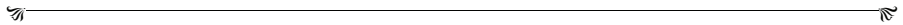
שאינן וכו' (שפתי חכמים). אבן עזרא: יטמא עד הערב. ולא יטהר עד אשר ירחץ (אֶפֶס עוֹלָם). בעל הטורים במי ה במסרה. במי הנדה. אך במי נדה יתחטא. במי מריבת קדש. במי הירדן. אם התרחצתי במי שלג. זהו מה שדרשו ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא שכיון שבא משה לכלל כעס בא לכלל טעות ששכח להורות להם הלכות גיעול זהו במי מריבת כיון שבא לכלל מריבה טעה במי נדה. במי הירדן לומר שמי הירדן כמי נדה וצריכים ארבעים סאה והיינו כשמואל דאסר (נשנת 79 סה) לטבול בנהרות שמא ירבו הנוטפין על הזוחלין ואינן מטהרין דרך זחילה. במי שלג לומר שיכולין לעשות מקוה משלג כדאיתא בפרק ז' דמסכת מקואות העידו אנשי מידבא על רבי ישמעאל שהיה אומר להם צאו והביאו שלג ועשו מקוה בתחלה (נעל הטורים). כלי יקר: ומזה מי הנדה יכבס בגדיו. רוב המפרשים יצאו ללקט ולא מצאו טעם מספיק למה הפרה המטהרת הטמאים תטמא הטהורים. ועתה הט אונן ושמע כי מצינו שכל אוכל אינו מוכשר לטומאה עד שיפול עליו מים, ואיך אפשר המים שמקורם טהרה יסבכו הטומאה, אלא ביאור הענין כך הוא, שכך הוא בטבעיות שכל דבר אינו מתפעל כ"א מהפכו ולא ממה שהוא ממינו כדרך שהיצה"ר מתגרה יותר בישראל מבאומות ובת"ח יותר מכולם, (סוכה נ3). לפי שכולם הפכיים לו ע"כ הוא רוצה להתגבר עליהם, וזה טעם שסמוך לעליית השחר החושך מתגבר

יונתן). רש"י: ומזה מי הנדה. רבותינו אמרו (יומא יד. מה ט. ע.) שהמזה טהור, (ד) וזה בא ללמד שהנושא מי (ה) חטאת טמא טומאה חמורה לטמא בגדים שעליו, מה שאין כן בנוגע, וזה שהוציאו בלשון מזה, לומר לך שאינן מטמאין עד שיהא בהן שיעור הזאה: והנוגע וגו' יטמא. ואין טעון (ו) כבוס בגדים (כ"ט"י). שפתי חכמים: (ד) מדכתיב והזה הטהור על הטמא פשיטא שהוא טהור דאם טמא הוא אם כן מטמא את המים אלא לומר אף על פי שהזה טהור הוא: (ה) מה שאין כן בנוגע ר"ל אל תקשה לי מה דפרישית דקרא ומזה וגומר בא ללמד שהנושא טמא אם נושא כשיעור מזה והא אחר כך כתיב והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב דמשמע אפילו יש בו שיעור מזה טמא ואם מזה הוא נושא למה לי למכתב והנוגע אם הנושא טמא מכל שכן הנוגע ומפרש דקרא ומזה וגו' בא ללמד שהנושא מי חטאת צריך כיבוס בגדים מה שאין כן בנוגע דהתם לא צריך כיבוס בגדים ומה שאמר לטמא בגדים שעליו הוא הדין נמי לכל בגד וכלי שנוגע בו טמא זה בשעת חיבורו במטמאין והא דנקט עליו דמסתמא הם עליו בשעת חיבורו במטמאין ומה שטמא טומאה חמורה היינו כשנושא שלא לצורך הזייה וקודם שעשו מצותן אבל לצורך הזייה או לאחר שנעשה מצותן טהורין במגע ובמשא הרא"ם: (ו) ר"ל כיון דמזה הוא נושא אם כן הל"ל הנוגע גבי ומזה דדרך המקרא לכלול נוגע ונושא יחד וכאן חלקן אלא

הטהורים ומטהרים הטמאים, פירוש מי שנטמא כבר בעבירה הצומות הכרחיים לו וכההיא שארז"ל (יומא פו) ה"ד בעל תשובה כגון שבא אותו מעשה לידו ופירש ממנו מחוי רב יהודה באותו פרק ובאותו אשה ובאותו מקום, כי מקום החטא ושער שעבר בו צריך ששם תהיה גבורתו להתגבר על יצרו שכבר טעם פה טעם עבירה ומבקש למודו, וזה"ש (יטע ג, ב) והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי, דווקא במקום החטא אשר שם יאמר להם לא עמי אתם במקום ההוא תהיה התשובה ושם יאמר להם בני אל חי. וי"א שזה כוונת רז"ל (נרכות לד): מקום שבע"ת עומדים צדיקים גמורים אין יכולים לעמוד שם, כי הבעל תשובה צריך לעמוד במקום אשר עמד שם בראשונה ולהתיחד עם אותה אשה אשר חטא, אבל לצדיק גמור אסור היחוד כי אסור להביא נפשו בנסיון נמצא שיחוד דהיינו עצם התשובה מטמא הטהורים ומטהר הטמאים, וכן צריך כל בע"ת להטות לקצה אחרון בדבר שחטא בו כדי שיצא לדרך הממוצע, כדרך האומנין הרוצים ליישר עץ מעוקם שצריך לעקמו לצד שני, אבל לצדיק גמור לא יתכן דרך זה אלא שצריך לילך בדרך ממוצע תמיד כמ"ש (קבלת ג, טו) אל תהי צדיק הרבה אל תרשע הרבה, וכן י"א שדבר זה נרמז בהשלכת עץ ארז ואזוב אל תוך שריפת הפרה דהיינו השלכת הקצוות שלא להגביה עצמו כארז ולא להשפיל עצמו יותר מדאי כאזוב, ע"כ הפרה מטמאה

כי כל דבר מתפעל מהפכו דווקא, לפיכך כל אוכל וזרע אינו מתפעל מן הטומאה לעשות בו רושם עד שיבא עליו מים שכולם טהרה, ואז הטומאה רצונה לנצח הטהרה ומתגבר עליה ועושה בה רושם. כך מי נדה שיש בהם מים שכולם טהרה ויש שם אפר פרה שכולו טומאה והם מעורבין יחד, לפיכך אם מי נדה זורק על אדם טמא אז אין האדם מתפעל מן האפר שהרי הוא ממינו אבל הוא מתפעל מן המים שהם הפכיים לו כי הוא טמא והמים טהורים ע"כ המים פועלים בו ומנצחים הטומאה, אבל אדם טהור הנושא מי הנדה אינו מתפעל מן המים כי הם ממינו ששניהם טהורים אבל הוא מתפעל מן האפר שהם הפכיים לו כי הוא טהור והאפר טמא ע"כ האפר פועל בו ועושה בו רושם לטמאו. ואם תשאל לומר א"כ האפר למה לי, יטהרו במים בלא אפר. תשובה לדבר שיש צורך בזריקת האפר עליו כי לא יוכל להטהר עד שידע מקור הטומאה וישתדל להסיר הסבה לומר הרי לך שטר ושוברו עמו ובעירוב זה, כח המים אתי לאשמועינן שהם מנצחים מקור הטומאה. ועל צד הרמז מקום אתי לומר ע"פ דברי בעל העקידה, שפירש כל עיני הפרה על דרכי התשובה כמבואר מספרו. ועל זה הדרך קרוב לשמוע שרפואת הנפש כרפואת הגוף כי המשקה המועיל לתרופת אדם חולה מזיק לאדם בריא וכארז"ל (מעניית יא): בר בי רב דיתבי בתעניתא כלבא ליכול שירותא, הרי שהצומות מטמאים את

[כב] וְכֹל אֲשֶׁר יִגַע בּוֹ הַטְּמֵא יִטְמָא וְהַנֶּפֶשׁ הַנִּגְעָת תִּטְמָא עַד הָעֶרֶב:

וזהו (רש"י). שפתי חכמים: (ו) כלומר איזה טמא כי מלת הטמא מורה על הנזכר והוא הנוגע במי חטאת וזה אינו דהא אין בנוגע במי נדה אלא טומאת ערב ואיך יטמא אדם ומתרץ הטמא הזה שנטמא במת יטמא ר"ל שאם יגע בכלים יטמא הכלים והוסיף מלת בו להורות באיזה מקום נגע ופירש שמלת בו מורה בטמא מת לא בו בנוגע בטמא מת: (ח) ר"ל אדם אחר הנוגע בטמא מת הזה תטמא עד הערב ומקשה רש"י בשלמא כלים יכול לטמא לפי שטמא מת הוא ראשון וכלים נטמאו מראשון אבל אדם אחר הנוגע בטמא למה יהא טמא והרי אדם אינו נטמא מראשון אלא מאב הטומאה ומתרץ מכאן למדו וכו' (שפתי חכמים). אבן עזרא: וכל אשר יגע בו הטמא יטמא. שהוא טמא מת או עצם או קבר: תטמא עד הערב. ותרחץ (אבן עזרא).

ומטהרה כדי שנלמוד ממנה שבעניני התשובה יש כמה דברים המטמאים ומטהרים כאחד והשנוי בא מצד המקבלים כאמור וזה דרך נכון וברור (כלי יקר).

[פסוק כב] אונקלוס: וְכֹל דִּי יִקְרַב

בִּיה מְסַאָבָּא יְהִי מְסַאָב וְאִנְשׁ דִּיקְרַב בִּיה יְהִי מְסַאָב עַד רַמְשָׂא (אונקלוס). יונתן: וְכֹל מְדַעַם דִּיקְרַב בִּיה מְסַאָבָּא וְלֹא בְּהִיטָא יְהִי מְסַאָב וְכֹר נֶשׁ דְּכִי דִיקְרַב בִּיה יְהִי מְסַאָב עַד רַמְשָׂא (מרגוס יונתן). רש"י: וכל אשר יגע בו. הטמא הזה שנטמא (ז) במת, יטמא: והנפש הנגעת. בו בטמא (ח) מת: תטמא עד הערב. מכאן למדנו שהמת אבי אבות הטומאה, והנוגע בו אב הטומאה, ומטמא אדם, זהו פירושה לפי משמעה והלכותיה. ומדרש אגדה, העתקתי מיסודו של רבי משה הדרשן.

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר זוהר פרה אדומה

ספר ד

סדר שריפת פרה אדומה
במשניות עם המפרשים

סדרת הספרים קובץ שופר הזוהר

(20 כרכים) – לתרומות עבור הדפסה והפצת הספרים – טל: 0527654911

קובץ

שופר הזוהר

כרך ז'

ובו עשרה ספרים נפתחים
(228 עמודים):

מעלות היהראשמת
הזהר החדשקטבונות
היהראשונות הזהר
אגרות היהראתורתו מגן
לנואגדרכי הזהר (הכולל):
מלמדים והזהר: סוד הזהר;
השכינה והזהר: מתיקות הזהר;
דרכי הרשב"א השפעת
הרשב"א אור הזהר 10136
אור הזהר 37

קובץ

שופר הזוהר

כרך ו'

ובו שנים עשר ספרים
נפתחים (228 עמודים):
זהר מגני ומצליזהר
החדש הזהר התשובהזהר
לאברהם הזהר השמש
שיבת היהראהל
מקום הזהר המגל חיים
בוהר 101: קול הזהר 101:
רחמי הרשב"א 121: אור
הזהר 65

קובץ

שופר הזוהר

כרך ח'

ובו ארבעה ספרים
נפתחים (264 עמודים):
זכותא דבר יוחאי
נשמת הרשב"א הזהר ארץ
ישראל א. ב. ג. ד. ה. ו. ז.
חאור הזהר 38

קובץ

שופר הזוהר

כרך ט'

ובו טשה ספרים נפתחים
(228 עמודים):
נחלי היהראחיים של
זהרהטהרת היהראהלולא
דרשב"אמכתב לעשרים/
מונה רבים בהלקתה

קובץ

שופר הזוהר

כרך י'

ובו שמונה ספרים
נפתחים
(232 עמודים):

ערכה של שעהשמת
אברהםהשקר והעגש
בשמירת עיניםאון
ישראל כהלקתזהר
השבת והקבית הקדמה
לתלמוד עשר ספרות/
מאמר "ואתה תחזה"
אדרא דמשכנא

בהאי חבורא דילך דאיהו
ספר הזהר, מן זוהרא דאימא
עלאה התשובה. באלין לא
צריך נסיון, ובגין דעתידין
ישראל למטעם מאילנא דחיי,
דאיהו האי ספר הזהר, יפקון
בידה מן גלורתא ברחמי.

רבינו עובדיה מברטנורא

שבעת ימים כו' מפרישין כהן השורף את הפרה. דכתיב בפרשת מילואים (ויקלס ה) כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם, ודרשו רבותינו, לעשות, זה מעשה פרה. לכפר עליכם, זה מעשה יום הכפורים. שהכהן השורף את הפרה וכהן גדול העובד ביום הכפורים טעון פרישה

משניות פרה פרק ג

א. שבעת ימים קדם לשרפת הפרה מפרישין כהן השורף את הפרה מביתו ללשכה שעל פני הבירה, צפונה מזרחה, ובית אבן היתה נקראת, ומזין עליו כל שבעת הימים מכל חטאות שהיו שם. רבי יוסי אומר, לא היו מזין עליו אלא בשלישי ובשביעי בלבד. רבי

שבעה כמו שהיו טעונים אהרן ובניו בשבעת ימי המילואים, דכתיב (עז) ומפתח אוהל מועד לא תצאו שבעת ימים. והיו מפרישין אותו מאשתו שמא יבוא על אשתו ותמצא נדה, והבועל נדה טמא שבעת ימים ולא יוכל לשרוף הפרה: הבירה. אית דאמרי מקום היה בהר הבית ובירה שמו. ואית דאמרי כל המקדש קרוי בירה, כמו שנאמר אל הבירה וגו' [דה"א כט]: צפונה מזרחה. טעמא דמפרישים הכהן השורף את הפרה ללשכה שהיא צפונית מזרחית, כיון דחטאת היא (ב) וחטאת טעונה צפון, תקינו ליה רבנן בצפונה מזרחה כי היכי דלהוי לה הכירא (ג): ובית אבן היתה נקראת. לפי שכל מעשיה היו בכלי גללים כלי אבנים כלי אדמה שאינן מקבלין טומאה, ובהם בלבד היה משתמש כל שבעת ימי הפרישה (ד), משום דטבול יום כשר בפרה, והיו מטמאין הכהן השורף את הפרה ומטבילין אותו מיד להוציא מלבן של צדוקים שאומרים במעורבי שמש היתה נעשית, תקינו לה רבנן מעלות יתירות כדי שלא יזלזלו בה (ה): כל שבעת הימים. של ימי הפרישה: מכל חטאות שהיו שם. מכל הפרות שנעשו מימות משה רבינו ועד אותו זמן, שמכל פרה ופרה היו נותנין קצת למשמרת, ויום ראשון מזין עליו מאפר פרה אחת ויום שני מאחרת ויום שלישי מאחרת (ו): בשלישי ובשביעי. לפרישתו. ובין ת"ק ובין רבי יוסי

עיקר תוספות יום טוב

במעשיה וסדר עבודתה. רש"י: (ג) אבל בשעת קידוש מקדשים בכל הכלים. תוס'. ועתו"ט: (ד) בשמירת טהרתה. רש"י: (ה) הר"מ. ונראה לי דהוצרכו לזה מדתנן לקמן משנה ה' לא מצאו משבע, ומהיכא תיתי שהיו צריכין לשבע דהא לא תנן אלא מכל חטאות שהיו שם, אלא ודאי פירושו דבר יום ביומו מחטאת אחרת, א"כ צריכין

[א] לשון רש"י דחטאת נקראת, שנאמר למי נדה חטאת היא, ושאר חטאות טעונות צפון המזבח, ובפרה כתיב בה נוכח פני אוהל מועד, שעומד בהר המשחה ומתכוין ורואה פתחו של היכל שהוא בכותל מזרחי. ועתו"ט: (ב) לדעת שהופרש לעבודת פרה הקרויה חטאת וטעונה מזרח וישים לב להיות זריז

משניות פרה פרק ג

חֲנִינָא סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר, עַל הַכֹּהֵן
הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה, מִזֵּין כָּל שִׁבְעַת
הַיָּמִים. וְעַל שָׁל יוֹם הַפְּפוּרִים, לֹא הָיוּ
מִזֵּין עָלָיו אֱלֹא בְשִׁלְיָיו וּבְשִׁבְעֵי בִלְבָד:
ב. חֲצֵרוֹת הָיוּ בִירוּשָׁלַיִם פְּנוּיֹת עַל גְּבֵי
סֹלַע וְתַחְתֵּיהֶם חֲלוּל, מִפְּנֵי קֶבֶר
הַתְּהוֹם. וּמְבִיאִים נָשִׁים עֶבְרוֹת וְיוֹלְדוֹת
שָׁם וּמְגַדְלוֹת שָׁם אֶת בְּנֵיהֶן. וּמְבִיאִים

רבינו עובדיה מברטנורא

תרווייהו סבירא להו טבילה
בזמנה מצוה (א), וקא מיפלגי
בהזאה אי מקשינן לה לטבילה
אי לא, ת"ק מקיש הזאה
לטבילה והזאה בזמנה מצוה,
וכל יומא משלושת ימים
הראשונים איכא לספוקי שמא
היום יום שלישי לטומאתו,
והשלשה אחרונים כל יומא
מספקינן שמא שביעי. ורביעי
לא בעי הזאה, דלאו בשלישי

איכא לספוקי ולא בשביעי איכא לספוקי שאין הזאה בשביעי עולה משום הזאת
שביעי עד שיזה בשלישי שלפניו. וכל שבעה לאו דוקא, דעל כרחק הא קיימא לן
הזאה שבות ואין דוחה את השבת (א). ור' יוסי לא מקיש הזאה לטבילה והזאה
בזמנה לאו מצוה, הלכך לא בעי הזאה אלא שלישי ושביעי בלבד. ור' חנינא סגן
הכהנים נמי כרבי יוסי סבירא ליה דהזאה בזמנה אינה מצוה, והכהן השורף את
הפרה מעלה בעלמא הוא, כי היכי דלא לזלזלו בה מפני שהיא נעשית בטבול יום:
בנויות על גבי הסלע. צור החלמיש שניכר שהיה שם מתחילת ברייתו של עולם.
ואעפ"כ החמירו לעשות תחתיו חלל, מפני קבר התהום, שמא יש תחתיו
קבר ואין לו למת אוהל חלל טפח, וטומאה שהיא רצוצה בוקעת ועולה, לפיכך
היו בונים אותו על גבי כיפין, שאפילו יש קבר תחתיהן החלל מפסיקו. וכל לשון
טומאת התהום שבגמרא, לשון ספק ומכוסה הוא, כההוא הזה שאינו גלוי:
ומביאים נשים מעוברות ויולדות שם. כל אלו מעלות יתירות עשו בה כי היכי דלא
לזלזולי בה, מפני שהיו עושים אותה בטבול יום: ומגדלות שם את בניהן. עד שיהיו
בן שמונה [שנים], ולא יותר שלא יראו קרי (ב): ומביאים שוורים. שכריסן רחבה

עיקר תוספות יום טוב

ברביעי בשבת כי היכי דלתרמי רביעי שלו
בשבת:

[ח] שהיו טמאות בנדה ויולדות לא היו
שומרן אלא מטומאת מת דבעי הזאה
ומטומאה היוצאת מגופן. וקשה, הא סוף
סוף בשעת קידוש בעינן איש. וי"ל, דמה
שיכול לתקן מתקנים, דכולה מלתא מעלה

שיהיו שבע: (א) דכתיב וחטאו ביום
השביעי, וליכא למימר דהזאה קאי דהא
כבר כתיב והזה, ואי לאשמעינן דהזאה
בזמנה מצוה ליהדר נמי הזאה דשלישי,
אלא על כרחק משום ורחץ דתיכף להזאה
טבילה, ושמע מינה טבילה בזמנה מצוה.
רש"י: (א) מסקינן בגמרא דמפרישין אותו

רבינו עובדיה מברטנורא

כדי שלא יהיו רגליו של תינוק היושב עליהן. מאהילות על הארץ מפני קבר התהום (ט): ועל גביהן דלתות. ועוד זאת מעלה יתירה כדי שלא יהיו רגליו של תינוק מאהילות על הארץ: וכוסות של אבן בידם. שכל מעשה הפרה בכלי גללים וכלי אבנים וכלי אדמה שאין מקבלין טומאה: ירדו. תינוקות הללו לתוך נהר שילוח (י): ומלאום. ממנו מים לקדש מי חטאת שמזין על השורף את הפרה כל שבעה. ובתוך הנהר ליכא לספוקי לקבר התהום, דלא עבידי דקברי בנהרות: רבי

משניות פרה פרק ג

שָׁוְרִים וְעַל גְּבִיּוֹת דְּלָתוֹת, וְתִינוּקוֹת יוֹשְׁבֵינָן עַל גְּבִיּוֹת וְכוֹסוֹת שֶׁל אֲבָן בְּיָדָם. הַגִּיעוּ לְשִׁלּוּחַ, יִרְדּוּ וּמְלֹאֹם, וְעַלּוּ וַיֵּשְׁבוּ עַל גְּבִיּוֹתָן. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, מִמְּקוֹמוֹ הָיָה מְשַׁלְּשֵׁל וּמְמַלֵּא:

ג. בָּאוּ לְהַר הַבֵּית, וַיִּרְדּוּ. הַר הַבֵּית וְהַעֲזָרוֹת תַּחְתֵּיהֶם חָלוּל, מִפְּנֵי קֶבֶר הַתְּהוֹם. וּבִפְתַח הַעֲזָרָה הָיָה מִתְקַן קָלָל שֶׁל חֲטָאֵת, וּמְבִיאִין זָכָר שֶׁל רַחֲלִים וְקוֹשְׁרִים חָבֵל בֵּין קַרְנָיו, וְקוֹשְׁרִים מִקָּל וּמִסַּבֵּךְ בְּרֵאשׁוֹ שֶׁל חָבֵל, וְזוֹרְקוֹ לְתוֹךְ

יוסי אומר. מעל גבי השוורים היו משלשלים חבל וממלאים מים, ולא היו יורדים לתוך השילוח. ואין הלכה כרבי יוסי:

באו להר הבית. התינוקות שעל גבי השוורים עם הכוסות מלאים מים: בפתח העזרה. של נשים, הסמוכה לחיל: היה מתוקן קלל של חטאת. כלי שמונח בו אפר חטאת מכל פרה שהיו שורפים, כדכתיב (במדבר י"ט) והיתה לעדת בני ישראל למשמרת: קלל. כד קטן (י"ב). תרגום וכדה על שכמה (בבבלי כ"ד) וקולתה על כתפה: וזורקו לתוך הקלל. ומתוך כך כשהיה הזכר נרתע לאחוריו והיה המקל יוצא מן הקלל קולט מן האפר עמו ונשפך על גבי השוורים (י"ג) והתינוק נוטלו ואינו צריך להוציא ידו לחוץ. ובתוספתא משמע שלא הוצרכו לעשות כן אלא כשעלו מן

עיקר תוספות יום טוב

ויא [של אבן. ועתוי"ט: (י"ב) הר"ש. וירדו דתנן ברישא, היינו קודם שעלו מן הגולה. וזה דוחק. והר"מ לא כתב שיפלו על השוורים, וזה לשונו, ויפול לפניו ויקחהו וישליכהו במים, וזה כולו לבל יגע באפר הפרה כולו כו'. ורצה לומר שאע"פ שזה האפר צריך שיקחהו בידו, הנה תקנו מה שיכולים לתקן שלא יגע בשאר האפר:

בעלמא היא. תוס'. ועתוי"ט: (ט) ובעל חי חוצץ. ואף דהוי אוהל זרוק, מכל מקום הכא גלי קרא דהוי אוהל, כדכתיב ובעצמות וגידים תסוכני, וכל. שכן בהמה שכריסה למטה כעין אוהל. ודלתות איכא למאן דאמר בתוספתא שלא היו מביאין. תוס'. ועתוי"ט: (י) ור' יוסי חושש אפילו בתוך הנהר. ועתוי"ט:

משניות פרה פרק ג

הַקָּלָל, וּמִכָּה אֵת הַזֶּכֶר וְנִרְתַּע לְאַחֲרָיו, וְנוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ, כְּדֵי שִׁירָאָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם (ז). רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אֵל תִּתְּנוּ מָקוֹם לְצַדוּקִים לְרֵדוֹת, אֲלֵא הוּא נוֹטֵל וּמְקַדֵּשׁ:

ד. לֹא הָיוּ עוֹשִׂין לֹא חֲטָאת עַל גְּבִי חֲטָאת (יט), וְלֹא תִינּוֹק עַל גְּבִי חֲבֵרוֹ, וְצְרִיכִין הָיוּ הַתִּינּוֹקוֹת לְהִזּוֹת (יט), דְּבָרֵי רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, לֹא הָיוּ צְרִיכִין לְהִזּוֹת:

רבינו עובדיה מברטנורא

הגולה (יג) שהיו כולם טמאין ואין יכולים ליגע, שאם היו נוגעים באפר הפרה היו מטמאין אותו. ומה שהיו זורקים המקל לתוך הקלל ולא בדרך הנחה, שלא יטמא האפר בהיסט משום ספק זיבה: אל תתנו מקום לצדוקים לרדות. למשול בנו בדברי שחוק והתול, דסבר ר' יוסי כשעלו בני הגולה היו בהם טהורים שטיהרום באפר הפרה שהורידו עמהם לבבל והעלו ממנו עמם, ולא נטמאו משום ארץ העמים דלא גזרו טומאה על ארץ העמים אלא לאחר שעלו מן הגולה. לפיכך היה אפשר שאיש טהור יהיה נוטל את אפר הפרה, ולא הוצרכו לזכר של רחלים והלכה כר' יוסי: (ר"ע מנרעטורה) ר"א היו עושים חטאת על גבי חטאת. אם טיהרו עצמן לפרת חטאת אחת ואירעה פסול, לא יעשו אחרת על גבי זו. אלא צריכה שימור כבתחילה: ולא תינוק על גבי תינוק. שאם היו שני תינוקות, אחד נשמר לפרת חטאת ואחד נשמר סתם אגב זה התינוק אבל לא לצורך פרת חטאת, לא מתכשר האי אגב האי: צריכים היו תינוקות להזות. ואע"ג שנשמרו כל השמירות הללו, חיישינן דילמא אייתי עורב כזית מן המת ושדא עלייהו. וכל הני מעלות יתירות נינהו: לא היו צריכים להזות. דלטומאת מת לא חיישינן. אבל טבילה היו צריכים לכו"ע, שמא נטמאו בשרץ (י). והלכה כר' עקיבא:

עיקר תוספות יום טוב

[מז] על גבי כו'. ודמי למטבילין מגב לגב דפרק ב' דביצה. הר"ש. והר"מ: (מז) להזות. קצתם על קצתם. הר"מ: (יז) ואף דטבל למגע נדת אמו, אפילו הכי צריך טבילה. והערב שמש לא בעי, דכל מעשיה בטבולי יום. הר"ש:

(יג) שהכותלים לא חריב נבוכדנצר ושם היה מונח האפר צבור בקילולים כדאיתא בתוספתא. הר"ש. ועתו"ט: (יד) שיראה כו'. דגזירה שוה גמרינן אפר פרה מעפר סוטה. רש"י:

רבינו עובדיה מברטנורא

לא מצאו משבע. משום דאמרן דמכל חטאות שהיו שם מזין עליו, משום הכי קאמר דאם לא מצאו משבע, מזין אפילו מאחת: וחמש מעזרא ואילך. ר' מאיר לא מני הארבע שעשו שמעון הצדיק ויוחנן כ"ג אלא לשתיים, משום דסבירא ליה שעל ידי פסול שאירע בראשונה נעשית השניה: וחכ"א שבע מעזרא ואילך. דסבירא להו שכולן כשרות היו:

וכיפה כנגד האוטם. רגלי הכיפה שהכיפה נשענת עליהם נקראין אוטם. ואין רגלי הכיפה העליונה כנגד רגלי התחתונה, אלא כנגד הכיפה עצמה, דכנגד אוטם העליונה עומד חלל התחתונה:

משניות פרה פרק ג

ה. לא מצאו משבע (יט), עושין מישש, מחמש, מארבע, משלש, משתיים, ומאחת. ומי עשאם, הראשונה עשה משה, והשניה עשה עזרא, וחמש מעזרא ואילך, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, שבע מעזרא ואילך. ומי עשאן, שמעון הצדיק ויוחנן בהן גדול עשו שתיים שתיים, אליהו עיני בן הקוף וחנמאל המצרי וישמעאל בן פיאיב עשו אחת אחת:

ו. וכבש היו עושים מהר הבית להר המשחה (יט), כפין על גבי כפין, וכפה כנגד האטם, מפני קבר התהום, שבו בהן השורף את הפרה, ופרה וכל מסעדיה יוצאין להר המשחה:

מפני קבר התהום. שלא תהיה שם טומאה רצוצה שהיא בוקעת ועולה: ופרה וכל מסעדיה. סומכיה ועוזריה. לשון ה' יסעדנו על ערש דוי (פסלים מ"ב). ואע"ג דפרה אינה מקבלת טומאה מחיים (ז), מעלה יתירה עשו בה:

עיקר תוספות יום טוב

משום מסעדיה, נמי לא היו צריכים לכבש, דאי נמי נטמאו לא אכפת לן, שלא היו עוסקים עם הפרה אלא מחיים להביאה להר המשחה:

[יה] משבע. כי היכי דתנן לעיל ומזין עליו כל שכעה ולא דוקא, כמו שכתב הר"ב, הכי נמי תני נמי הכא משבע ולא דוקא: [יט] המשחה. מקום שריפתה: (ב) ואי

משניות פרה פרק ג

ז. לא היתה פרה רוצה לצאת, אין מוציאין עמה שחורה, שלא יאמרו, שחורה שחמו. ולא אדמה, שלא יאמרו, שתים שחמו. רבי יוסי אומר, לא משום זה, אלא (כ) משום שנאמר (במדבר יט), והוציא אתה, לבדה. וזקני ישראל היו מקדימים ברגליהם (כג) להר המושחה, ובית טבילה היה שם. ומטמאים היו את הכהן השורף את הפרה, מפני הצדוקים שלא יהיו אומרים במעורבי שמש היתה נעשית:

ח. סמכו ידיהם עליו ואמרו לו, אישי

רבינו עובדיה מברטנורא

ולא אדומה. לא היו מוציאין פרה אדומה אחרת עמה בככש: שלא יאמרו שתים שחטו, ורחמנא אמר ושחט אותה, ולא אותה ואת חברתה (כא): ובית הטבילה היה שם. ואותו בית הטבילה נמי חלול היה על גבי כיפין מפני קבר התהום. ואף מקום מערכתה וגיתה השנויין לקמן, כולן על גבי כיפין היו: ומטמאים היו את הכהן. במה שהיו סומכים ידיהם עליו (כד) כדתנן לקמן בכך היה מיטמא, דבגדי אוכלי קודש מדרס לפרת חטאת. והרמב"ם פירש שהיו מטמאין

אותו בשרץ או בשאר טומאות שמטמאים טומאת ערב במעורבי שמש היתה נעשית. שהיו דורשים ואסף איש טהור, אין טהור אלא שהעריב שמשו, וכן הוא אומר (ויקרא כ"ג) ובא השמש וטהר (כה). וחכמים קבלו דטהור האמור בפרשת חטאת, טהור למעשר קאמר דהיינו טבול יום: (ר"ע מצנטורה) אישי כהן גדול. לפי שפעמים נעשית על ידי כהן גדול אבל בכל כהן היא כשרה

עיקר תוספות יום טוב

מה מועיל זה להוציא מצדוקים, הרי בגדי כו' הוי מדרבנן והם אינם מאמינים בזה, ויש לומר, דמכל מקום היו מראין שאין חוששים לדרשה שלהם. ועתו"ט: (כה) וקשה, דהרי נמצא בכתוב גם כן רחץ במים וטהר וההוא למעשר. ועוד, בתגלחת ראשונה כתיב גם כן וטהר ואינו אלא למחנה, ואולי דהם מצריכים בכולם הערב שמש ולמדין מובא השמש. ועתו"ט:

[כא] ואצטריך לטעם שלא יאמרו ולא דייק נמי אותה כמו ר' יוסי, דהאי תנא קמא ר' שמעון הוא דדריש טעמיה דקרא. ונפקא מינה, דאפיק חמור בהדה, לתנא קמא שרי, לר' יוסי אסור. גמרא. ועתו"ט: (כב) לא כו'. כלומר אינך צריך לומר משום ושחט אותה, אלא בהוצאה גופה כתיב כו'. מהר"ם: (כג) ברגליהם. משום חבוב מצוה: (כד) דאילו בטומאה דאורייתא לא היו מזלזלין כולי האי. וקשה,

רבינו עובדיה מברטנורא

בין בכהן גדול, בין בסגן בין בהדיוט: ונסתפג. ונתקנח: עצים. לעשות מהן מערכה לשריפה. מסודרים שם: וארנים. לשון נטע אורן וגשם יגדל האמור בישעיה (מ"ד י"ד), ומין ארז הוא, וכן ברושים. וכל הנך עצים דקחשיב, עדיפי משאר עצים לצורך שריפתה: כמין מגדל. רחבה מלמטה וצרה מלמעלה: ופותחין בהן חלונות. להכניס בהן האש להבעיר העצים: וחזיתה מערבה. פני המערכה ומראיתה והוא המקום שמאחיזין בו את האור היה פונה לצד מערב

משניות פרה פרק ג

כהן גדול, טבול אחת (כ). ירד וטבל ועלה ונסתפג. ועצים היו מסדרים שם, עצי ארזים וארנים וברושים ועצי תאנה חלקה (כ). ועושין אותה כמין מגדל, ומפתחין בה חלונות, וחזיתה מערבה: ט. כפתורה בחבל של מגג ונתנוה על גב המערכה, ראשה בדרום ופניה למערב (כט). הפהן עומד במזרח ופניו למערב, שחט בימינו וקבל בשמאלו. רבי יהודה אומר, בימינו היה מקבל, ונותן לשמאלו, ומזה בימינו. טבל והזה שבע פעמים כנגד בית קדש הקדשים. על כל

דהיינו כלפי המקדש, שהמקדש היה למערבו של הר הזיתים:

בחבל של מגג. חבל עשוי ממין של גמי, כדי שיהיו כל מעשיה בדבר שאינו מקבל טומאה (כט): ופניה למערב. לצד המקדש: ר' יהודה אומר בימינו היה מקבל. כשאר קבלת הדם של קדשים שאם קיבל בשמאל פסול. ואין הלכה כר' יהודה, שכיון שאין דמה נזרק על גבי המזבח אינה כשאר קדשים לענין זה: ומזה בימינו. דכתיב [במדבר י"ט] ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו. הרגילה שבאצבעות, כלומר אצבע היד הימנית (ב) שאדם ממשמש בה תמיד: כנגד בית קודש הקדשים. כדכתיב (צמדנר י"ט) והזה אל נוכח פני אוהל מועד (ב): על כל הזיה טבילה. על כל

עיקר תוספות יום טוב

(כט) למערב. כמו פר של יום הכפורים, אף דלא שייך כאן הטעם דהתם דהא אין כאן מזבח: (ס) הוא מהר"מ ושם מבואר דימין מאצבע ידעינן, דסתם אצבע אינו אלא של ימין, ושיהיה באצבע הסמוך לגודל דייק לה מאצבעו. ועתוי"ט: (סא) ותמיהני, דאוהל מועד בכל מקום המכוון ההיכל. ותו, בפרק ב' דמדות משנה

[בין] אחת. לפי ששוה בהפרשה כמו כהן גדול ביום הכפורים, לכך אמרו לו טבול אחת, אף דהתם חמש טבילות: (כז) חלקה. ולא יותנה כן במיני הארז, לפי שהוא חלק. הר"מ: [כח] ולפי זה כל חבל כשר הואיל ואינו ארוג. והר"ש והתוס' פירשו, לפי שהוא ממין שאינו מקבל טומאה:

משניות פרה פרק ג

הַזֵּיהָ, טְבִילָה. גָּמַר מְלַחֲזוֹת, קִנַּח אֶת יָדוֹ
 בַּגּוֹפָה שֶׁל פְּרָה. יָרַד וְהִצִּית אֶת הָאֵשׁ
 בְּאַלִּיתוֹת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, בְּחַרְיוֹת:
 י. נִבְקָעָה, וְעָמַד חוּץ מִגְּתָהּ, נָטַל עֵץ
 אָרוֹז וְאֶזוּב וּשְׁנֵי תוֹלְעֵת. אָמַר לְהֵן,
 עֵץ אָרוֹז זֶה, עֵץ אָרוֹז זֶה. אֶזוּב זֶה, אֶזוּב
 זֶה. שְׁנֵי תוֹלְעֵת זֶה, שְׁנֵי תוֹלְעֵת זֶה. שְׁלֹשׁ
 פְּעָמִים עַל כָּל דְּבָר וְדָבָר. וְהֵם אוֹמְרִים
 לוֹ, הֵינּוּ וְהֵינּוּ, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים עַל כָּל דְּבָר
 וְדָבָר:

רבינו עובדיה מברטנורא

הזיה שהיה מזה היה טובל
 אצבעו בדם, דשיירי הדם
 שבאצבע פסולין (ג) להזייה:
 גמר מלהזות קינח ידו בגופה
 של פרה. כדי שישרף הדם
 עמה, כדכתיב [שם] ושרף את
 הפרה את עורה ואת בשרה ואת
 דמה. ובין הזאה להזאה מקנח
 אצבעו בשפת המזרק ולא
 בגופה של פרה, משום נימין
 הנדבקין באצבעו דגנאי לעשות
 בהן הזייה: אליתות. עצים
 קטנים שמלהיבין בהם עצי
 המערכה. אליתות, לשון אליה.

כמו זנבות האודים [ישעיה ז]: בחריות. זמורות של דקל. ואין הלכה כר' עקיבא:
 נבקעה. הפרה מחמת האור. אבל אם לא נבקעה לא, דכתיב [במדבר י"ט] אל תוך
 שריפת, לא קודם שיוצת האור ברובה, ולא אחר שתיעשה אפר (ג). והוא
 הדין אם קרעה בסכין אחר שיוצת האור ברובה: ועמד. הכהן: חוץ מגיתה. גומא
 שהיתה בקרקע כמין גת עשויה לשריפת הפרה, וכשהיה משליך עץ ארוז ואזוב ושני
 תולעת צריך שיעמוד חוץ לאותה גומא (ג): עץ ארוז. אגודה שיש בה עץ ארוז ואזוב
 כרוכים עם שני תולעת: עץ ארוז זה. לפי שיש מינים הרבה שדומין לארוז ואינן
 כשרין, לכך צריך להודיע שזהו שצותה עליו תורה. וכן באזוב. וכן בשני תולעת.
 ואזוב הוא שקורין לו בערבי צעת"ר. ושני תולעת הוא צמר צבוע בצבע הנקרא
 בערבי כרמ"ז ובלע"ז קרמז"י:

עיקר תוספות יום טוב

תוך, למדנו שישולך בקרבה בעת הבקיעה.
 ועכשיו שנים זו שמענו, הביקוע ושיוצת
 האור ברובה. ועתוי"ט: (ד) נראה לי
 מדכתיב והשליך, וסתם השלכה מרחוק
 הוא:

ד' איתא ומתכוין ורואה פתחו של היכל,
 ולא הזכיר קדשי קדשים: (ה) בספרי
 מדמה שבע פעמים, מגיד שחוזר לדם שבע
 פעמים:

[ג] הר"ש קיצר. והר"מ כתב עוד, דמאל

רבינו עובדיה מברטנורא

ברבן. לעץ ארז ואזוב בשיירי לשון של צמר שהוא צבוע בשני תולעת שהיתה ארוכה, ובמה שהיה עודף ממנה על עץ הארז ואזוב היה כורך שלשתן יחד, כדי שיהא להן כובד ויפלו לתוך שריפת הפרה ולא תקלוט השלהבת את הלשון. ואם לא כרכן והשליך כל אחד בפני עצמו, כשרה: ובכברות של אבן. אבנים המנוקבים נקבים דקים ככברה. ואין הלכה כר' ישמעאל: שחור שיש בו אפר. פחם שאם יכתשו אותו יעשה אפר: כותשין אותו.

משניות פרה פרק ג

יא. כָּרְכַן בְּשִׁירֵי הַלֶּשֶׁן וְהַשְּׁלִיךְ לַתּוֹךְ שֶׁרְפָתָהּ. נִשְׂרְפָה, חוֹבְטִין אוֹתָהּ בְּמִקְלוֹת, וְכוֹבְרִין אוֹתָהּ בְּכִבְרוֹת. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל אוֹמֵר, בְּמִקְבוֹת שֶׁל אֶבֶן (ב) וּבְכִבְרוֹת שֶׁל אֶבֶן הִיְתָה נְעִישִׁית. שְׁחוֹר שְׁיֵישׁ בּוֹ אֶפֶר, כּוֹתְשִׁין אוֹתוֹ. וְשֹׂאִין בּוֹ, מְנִיחִין אוֹתוֹ (ב). הָעֵצִים, בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ הֵיחָד נִכְתָּשׁ. וְחוֹלְקִים אוֹתוֹ לְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים, אֶחָד נִתֵּן בְּחִיל וְאֶחָד נִתֵּן בְּהַר הַמִּשְׁחָה, וְאֶחָד הִיָּה מִתְחַלֵּק לְכָל הַמִּשְׁמְרוֹת (ב):

ואם לא יחזור כמו אפר, מניחין אותו: בין כך ובין כך: בין שיחזור אפר בין שלא יחזור אפר: חולקין אותו לשלשה חלקים. לאחר שכברו את כל האפר, בין אפר הפרה בין אפר עצים שנשרפו עמה, חולקין את האפר לשלשה חלקים: אחד ניתן, בחיל. למשמרת, כדכתיב והיתה לעדת בני ישראל למשמרת: ואחד ניתן בהר המשחה. ובה היו הכהנים מקדשין (ב): ואחד היה מתחלק לכל המשמרות. וממנו היו מזין כל ישראל:

עיקר תוספות יום טוב

(ל"ח) אבן. אשר לא יקבלו טומאה, לתוספת השמירה. הר"מ: (ל"ז) מניחין אותו. עד שיעשה מקצתו אפר, כדי לקיים מצות שריפה דכתיב את עורה וגו', אבל עצם לא כתיב, הלכך כותשים אותו עם השאר אע"פ שלא נעשה אפר. אבל בפני עצמו בלא אפר, פסול לקידוש. מהר"מ:

(ל"ז) נראה לי משום דמפני קדושתם נזהרו מטומאת מות משא"כ ישראל, נקט אצלן לשון מקדשין ולא מזין. ועתוי"ט: (ל"ח) המשמרות. הכ"ד מקומות אשר היו בהן המשמרות. הר"מ. וחוץ לעזרה היו. וכן תרגם יונתן, וחדא מפלג לכל מטרת ליואי. ועתוי"ט:

יום א' וישב לסדר "ויאמר צדקה ממנה" תשע"א לפ"ק פה אלעד ת"ו

לכבוד כ"ק האדמו"ר שליט"א, מזכה הרבים חד בדרא מניצוץ נשמת התנא הקדוש בוצינא קדישא הרשב"י זיע"א, אשר בזכות הקונטרס "ערכה של שעה" ודאי יעזור להתקיים "בספרא דא יפקון מן גלותא".

הנה, הזדעזעתי לשמוע מה שכתבו בעתון הנקרא של חרדים, בשם מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א שכביכול אמר ח"ו שאין לבחורים ללמוד זזה"ק ח"ו, וקמתי ועליתי ונכנסתי בקודש פנימה אל מרן שליט"א ושאלתי לפיו בזה"ל: נחרדתי לשמוע שכך הרב פסק!! וא"ל בזה"ל: הרבה דברים אומרים בשמי מה לך להתרגש ח"ו שאומר כך, אלא אדרבה מקובלני ממרן החזון איש זי"ע שאין ספר מוסר מעורר ומחזק כמו הזזה"ק, וחובה קדושה בפרט לבני תורה לעסוק בו, עכל"ק. ואמרתי לכתוב זאת למו"ר האדמו"ר כדי לחזק ידיו.

בברכת התורה אי"ש ב"ר ציון בוגנים מו"ץ פעה"ק אלעד ת"ו.

גודל השכר והזכות בהוראת אצבע!

הגר"א במשלי (יב, יד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חבירו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

הידעת? ברגע אחת אתה יכול לזכות לעולמות נצח! "עין לא ראתה.."
- עתה הכול בידך - אתה יכול לחלק ס' "ערכה של שעה", שמעודד ומעורר ללמוד זזה"ק בכל יום. וכל הלומד שעה זזה"ק בשבת עולה לו למאה מיליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה ויו"ט, לכל ימי חייו, תגיע ל' 640 מיליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור לעשר יהודים, תגיע ל' 6 טריליון ו' 400 מיליארד שנה תורה. - ובזזה"ק (פ' ויצא קס"א). כתוב: שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד כידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע ל' 6 זיליון ו' 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיש לך מכך בוודאות!!!

[לקבלת ספרים בחינם לחלוקה: 0548436784, "מפעל הזוהר העולמי" שע"י מוסדות האלמין].

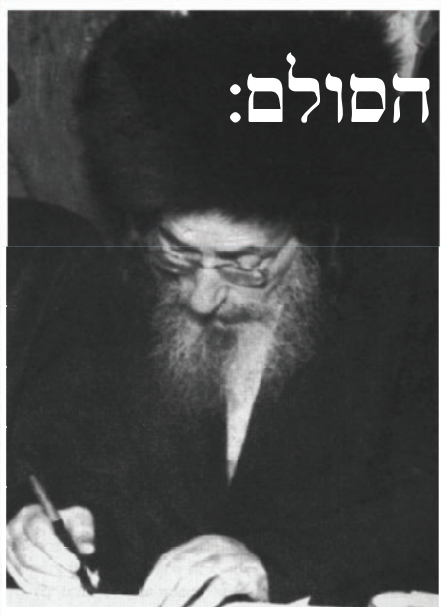
זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר
זוהר פרה אדומה

ספר ה

רמב"ם הלכות פרה אדומה
(פ"ב ופ"ג)

מכתב שכתב בעל הסולם:

י"ת צ"ע נאלמנה, שעציון לא
היה מצאן האר"י צ"ל ע
היום הזה, מי שובין את
שיטת האר"י צ"ל, ע'א שורשו
וכי' והנה ברצון העליון

יתי, זכיתי לעיבור נשמת האר"י צ"ל, לא לפני מעשי
הטובים, אלא ברצון עליון, שנשגב גם לפני ע'צמי,
למה נבחרתי אנכי לנשמה נפלאה זו, שלא זכה
בה אצם מעת פטירתו ע'צ היום, ולא אובל להאריך
בענין זה לפני שאין זרכי בזה לזכר הנפלאות".

(מרן בעל "הסולם" זי"ע במכתב משנת תרפ"ו)

רמב"ם הלכות פרה אדומה - פרק שני

א מעלות יתירות עשו בטהרת פרה אדומה והרחקות גדולות הרחיקו מטומאת המת בכל מעשיה. מפני שהיא כשירה בטבולי יום חשו שמא יבאו לזלזל בה. ומפני זה כשמפרישין הכהן השורף אותה מפרישין אותו ללשכה מוכנת בעזרה. ובית אבן היתה נקראת מפני שכל כליה כלי אבנים שאין מקבלין טומאה. ובכלי האבן היה משתמש כל שבעת ימי ההפרשה. ולא היו נוגעין בו אחיו הכהנים כדי להרבות בטהרתו:

ב שבעת ימים קודם שריפת הפרה מפרישין כהן השורף אותה מביתו. כשם שמפרישין כ"ג לעבודת יוה"כ. ודבר זה קבלה ממשנה רבינו. וכן מפרישין אותו מאשתו שמא תמצא נדה ויהיה טמא שבעת ימים: ג הלשכה שהיה יושב בה כל ז' צפוגית מזרחית היתה. כדי להזכירו שהיא כחמאת הנשחטת בצפון אע"פ שהיא נשחטת בחוץ:

ד כל יום ויום משבעת ימי ההפרשה מזין עליו מי חטאת. שמא נטמא למת והוא לא ידע. חוץ מיום רביעי להפרשה שא"צ הזאה לפי שא"א שלא יהיה לא שלישי לטומאתו ולא שביעי. שאין הזאה בשביעי עולה משום הזאת שביעי עד שיזה בשלישי מלפניה. ומן הדין היה שא"צ הזאה אלא בשלישי ושביעי להפרשה בלבד וזה שמזין יום אחר יום מעלה יתירה עשו בפרה:

ה ברכיעי בשבת היו מפרישין אותו כדי שיחול רביעי שלו להיות בשבת. שההזייה אינה דוחה שבת והרכיעי א"צ הזייה:

ו בכל יום ויום מימי ההפרשה שמזין עליו בהם. מזין מאפר פרה מן הפרות שנשרפו כבר. ואם לא היה שם אלא אפר פרה אחת בלבד מזין ממנו עליו כל הששה:

ז כשמזין עליו בימי ההפרשה אין מזה עליו אלא אדם שלא נטמא במת מעולם שהמזה צריך שיהיה טהור. וא"ת יזה עליו איש שנטמא

והוזה עליו. שמא זה שהזה עליו לא היה טהור מטומאת מת. וכן הכלים שממלאין בהן ומקדשין להזות על הכהן השורף כולם כלי אבנים היו שאין מקבלין טומאה. וכל אלו הדברים מעלות יתירות הן שעשו בה. וכיצד ימצא איש שלא נטמא במת מעולם. חצירות היו בירושלים בנויות על גבי הסלע ותחתיהן חלול מפני קבר התהום. ומביאין היו נשים עוברות ויולדות שם ומגדלות שם את בניהם. וכשירצו להזות על הכהן השורף מביאין שוורים מפני שכרסיהן נפוחות ומניחים על גביהן דלתות ויושבין התינוקות על גבי הדלתות כדי שיהיה האהל מבדיל בינם לבין הארץ מפני קבר התהום. וכוסות של אבן בידם והולכין לשילוח. הגיעו לשילוח יורדין שם וממלאין שאין לחוש שם מפני קבר התהום שאין דרך בני אדם לקבור בנהרות. ועולין ויושבין על גבי הדלתות והולכין עד שמגיעין להר הבית. הגיעו להר הבית יורדין ומהלכין על רגליהן מפני שכל הר הבית והעזרות תחתיהן היה חלול מפני קבר התהום. ומהלכין עד פתח העזרה. ובפתח העזרה היה קלל של אפר נוטלין האפר ונותנין במים שבכוסות ומזין על הכהן השורף. ומטבילין היו התינוקות שממלאין ומקדשין ומזין על השורף אע"פ שהן טהורין מטומאת המת שמא נטמאו בטומאה אחרת:

ח תינוק שטבל למלאות ולהזות לא ימלא בכליו תינוק אחר אע"פ שטבל. ותינוק שטבל להזות על כהן זה אינו מזה על כהן אחר עד שיטבול לשם מעשה זה הכהן. וכן כלים שטהרום לחטאת זו ובני אדם שטהרום לחטאת זו לא יתעסק בהם בפרה אחרת עד שיטבלו לשמה. וכל הדברים האלו מעלות יתירות בפרה:

רמב"ם הלכות פרה אדומה - פרק שלישי

א אין שורפין את הפרה אלא חוץ להר הבית שנאמר (צמזכר י"ט-ג) "והוציא אותה" אלא מחוץ למחנה. ובהר המשחה היו שורפין

אותה. וכבש היו עושין מהר הבית להר המשחה ותחתיו בנוי כיפין כיפין וכיפה על כל ב' כיפין כדי שיהיו ב' רגלי הכיפה על גג ב' כיפין שתחתיה. כדי שתהיה תחת הכל חלול מפני קבר התהום. אף מקום שריפתה ומקום הטבילה שהיו בהר המשחה תחתיהן חלול מפני קבר התהום. והפרה והשורף וכל המסעדין בשריפתה יוצאין מהר הבית להר המשחה ע"ג כבש זה:

ב כיצד שורפין אותה. זקני ישראל היו מקדימין ברגליהן להר המשחה ובית טבילה היה שם. וכהן והמסעדין בשריפתה והפרה יוצאין על הכבש ובאין להר המשחה. ומטמאין את הכהן וסומכין הזקנים את ידיהם על הכהן ואומרים לו טבול אחת. ואם היה כ"ג אומרים לו אישי כ"ג טבול אחת. ירד וטבל ועלה ונסתפג. ועצים מסודרים היו שם ארזים אלונים וברושים ועצי תאנה חלקה. ועושין מערכה כמין מגדל ומפתחין בה חלונות כדי שתהיה האור מלבבת בהן. ומראה המערכה במערב. וכופתין את הפרה בחבל של מגג ונותנין אותה על גבי המערכה ראשה לדרום ופניה למערב. הכהן עומד במזרח ופניו למערב. שוחט בימינו ומקבל הדם בשמאלו. ומזה באצבעו הימנית מן הדם שבכפו השמאלית שבע פעמים כנגד בית קדשי הקדשים. על כל הזאה טבילת אצבע בדם. ושירי הדם שבאצבע פסולים להזייה לפיכך על כל הזאה מקנח אצבעו בגופה של פרה גמר מלהזות מקנח את ידיו בגופה של פרה ויורד מן המערכה והצית את האש בעצים קטנים והכניסן תחת עצי המערכה והתחיל האש בה והכהן עומד ברחוק ומשמר לה עד שיצת את האור ברובה ותקרע בטנה. ואח"כ נוטל עץ ארו ואזוב אין פחות מטפח וצמר צבוע בתולעת זה שלש פעמים ואומר לעומדים שם. עץ ארו זה עץ ארו זה עץ ארו זה. אזוב זה אזוב זה אזוב זה. שני תולעת זה שני תולעת זה שני תולעת זה שלש פעמים על כל אחד ואחד והן אומרין לו הין הין הין הין שלש פעמים על כל אחד ואחד. וכל כך למה לפי שמיני ארזים שבעה הן ומיני אזוב ארבעה

והצבוע אדום יש שצובעין אותו בפואה ויש שצובעין אותו בלכא ויש שצובעין אותו בתולעת והתולעת היא הגרגרים האדומים ביותר הדומים לגרעיני החרובים והן כמו האוג ותולעת כמו יתוש יש בכל גרגיר מהן ולפיכך מודיע לכל ומגלה להן שאלו הן המינים האמורים בתורה. והאזוב האמור בתורה הוא האזוב שאוכלין אותו בעלי בתים ומתבלין בו הקדירות. האזוב והארז והתולעת שלשתן מעכבין זה את זה. וכורך האזוב עם הארז בלשון של שני ומשליך אל תוך בטנה שנאמר (צמזכ יט-י) "והשליך אל תוך שריפת הפרה". ואינו משליך קודם שיצית האור ברובה ולא אחר שתעשה אפר ואם השליך פסולה שנא' (צמזכ יט-י) "אל תוך שריפת" לא קודם שיצת האור ברובה ולא אחר שתעשה אפר. בין שהשליך שלשתן כאחת בין שהשליך זה אחר זה בין שהשליך לתוך גופה או לתוך שריפתה בין שנקרעה מאליה ואחר כך השליך בין שקרעה בידו או בכלי כשירה:

ג נגמרה שריפתה חובטין אותה במקלות היא וכל עצי המערכה שנשרפה בהן וכוברין את הכל בכברות וכל שחור שאפשר שיכתש ויהיה אפר בין מבושרה בין מן העצים כותשין אותו עד שיעשה אפר ושאיין בו אפר מניחין אותו וכל עצם שנשאיר מעצמיה בלא שריפה בין כך ובין כך היה נכתש:

ד אין מכניסין כלום מאפרה להניחו בעזרה שנאמר (צמזכ יט-י) "והניח מחוץ למחנה". ושלושה חלקים היו חולקין את כל אפרה אחד ניתן בחיל ואחד בהר המשחה ואחד מתחלק לכל המשמרות. זה שמתחלק לכל המשמרות היו הכהנים מקדשין ממנו. וזה שניתן בהר המשחה היו ישראל מזיין ממנו. וזה שניתן בחיל היה מוכן ומוצנע שנאמר (צמזכ יט-י) "והיתה לעדת בני ישראל למשמרת" מלמד שמצניעין ממנו. וכן היו מצניעין מאפר כל פרה ופרה ששורפין בחיל. ותשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו עד שחרב הבית בשנייה. ראשונה עשה

משה רבינו. שנייה עשה עזרא. ושבע מעזרא עד חורבן הבית. והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אכי"ר:

הקב"ה שלח לנו "תיבת נח" של הרשב"י שהוא "זוהר הקדוש" להצילנו מהמבול הנורא!

המשפילים והידוי מהר תרקעו. אליו אינו דקא משתדלן כהור דא, דאקני' ספר הוה, דאיהו קתיבת נח, דמתקנשין בה שנים מערי, ושבע מולמותא. ולומנין אהר מעיר, ושנים ממשפחה. דבתון יתקון (שמות א) כל הבן היולד היאורה תשליכהו. ודא ארצה דסקרא דא.

(וה' חלק ג' דף קנ"ג בענין מדינתא), (ועי"ע תקוני ותר חדש דף ע"ב עמוד ד', ובהקשר המוציא לאור תקוני ותר מתנ"א, וכן דברי רבינו הרמ"ק ספר משה קורדובור, דף את אלקי אביה, י"א).

המבול ל ידע א טעא ענה למשל נרות טעם ישראל, אלא בלמוד "זוהר הקדוש" ברעין ללא הסכס שבכח "זוהר הקדוש" לבטל כל נורות ולקרב תאקלי כרהמים. וז"ל בירוח דבי שמעון די יחאי עשה עזר חובו, וכלו נבחר אל החכם הואת ונצי' ונכצא שפרות רבי שמעון די יחאי עשה עזר חובו, שפודיה נעשה הוה, עשו בו וכללו כל השמים ורוא ונעמדון כמקור במקומים, ואו נחשב זה לבריתא כללית לכל ישראל, עד שבסוף הימים לא יצטרך אלא יצאה, וזלו שטאמר (שעה נב. כו): כי לא בחפזו תגאו ובמנוסה לא תלכוון כי הלקו למיכם דו ובאספכם אלקי ישראל... כי בו כחאפיק ביה הבריתא פרוה בו חכמי ארץ ישראל, וזלי שטאמר (שעה נב. כו): כי לא בחפזו תגאו ובמנוסה לא תלכוון כי הלקו למיכם דו ובאספכם אלקי ישראל, עד שילא יצטרך לו (באבות הימים) אלא יצאה, ואודיעה פה תועלת נפיצא ביה, ונשפיר כי דו עולה עזר דא, כי דאא תקנה ממשל כשירי (כרסס ל באבות, וראו עז באור מוסרי).

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר
זוהר פרה אדומה

ספר ז'
זוהר על ברכת כהנים

ויקרא דף
ל"ד ע"ב -
ל"ה ע"א -

ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש

שְׁנֵינוּ, כתוב (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. מי זו ממלכת כהנים? כמו שצאמר, זאת משחת אהרן ומשחת בניו. שפשמתברכת פנסת ישראל על יד הפהנים, אז נקראת על שמם, זהו שכתוב ממלכת כהנים.

פְּתִיב (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש. מאן ממלכת כהנים. כמה דאת אמר, זאת משחת אהרן ומשחת בניו, דכד אתברכא פנסת ישראל על ידא דכהנו, כדון אתקרי על שמיהון, הדא הוא דכתיב ממלכת כהנים.

מלכות כהנים לא נקראת, אלא ממלכת

רַבִּי שמעון אמר, בא ראה, מלכות כהנים לא נקראת, אלא ממלכת, שהמליכו אותה הפהנים ועשו אותה גבירה על הכל. אבל מלכות כהנים לא נקראת, שהרי מן השמים נקראת מלכות, מלכות שמים ודאי. וכאן ממלכת, כמו שצאמר שכהנים המליכו אותה, ומחברים אותה עם המלך. ואז היא ממלכת על כל גנזי המלך. ממלכת על כל כלי זינו של המלך. ממלכת בעליונים ובתחתונים. ממלכת על כל העולם.

רַבִּי שמעון אמר, תא חזי, מלכות כהנים לא אקרי, אלא ממלכת, דאמלכו לה פהני, ועבדו לה (גבירתא) גבורתא על פלא. אבל מלכות כהנים לא אקרי, דהא מן השמים אקרי מלכות, מלכות שמים ודאי. והכא ממלכת, כמה דאת אמר דכהני אמלכו לה, ומחבראן לה במלכא, וכדין היא ממלכת, על כל גנזי מלכא. ממלכת על כל זויני מלכא. (דף ל"ה ע"א) ממלכת בעלאי ותתאי. ממלכת על כל עלמא.

ואגדתו על ארץ יסדה

רַבִּי יוסי אמר, כתוב (עמוס ט) ואגדתו על ארץ יסדה. ואגדתו - כשמוזדוג המלך כנגדה בכל אותן העטרות הקדושות בכנוס אחד, אזי ואגדתו כתוב.

רַבִּי יוסי אמר, פתיב (עמוס ט) ואגדתו על ארץ יסדה. ואגדתו: כד אזדווג מלכא לקבלה, בכל אינון עטרין קדישין, בכנופיא חד, כדין ואגדתו פתיב.

בשעה שהכהן עובד את העבודה ומקריב קרבן ומקשיר קטרות ומכון דברים לקרב הכל כאחד, אזי כתוב, ואגדתו על ארץ יסדה

רַבִּי יצחק אמר, ואגדתו - כמו שצאמר ולקחתם אגדת אוב.

רַבִּי יצחק אמר, ואגדתו: כמה דאת אמר, (שמות יב) ולקחתם אגדת

מה זה אומר? שפְּשַׁמְתַּחֲבָרִים כְּאֶחָד ומתְּבַרְכֶת מֵהֶם, אֲזִי שׁוֹלֵטֶת על הפל ומאירה למעלה ולמטה, והפל בְּשַׁעַה שֶׁהִכְהֵן עוֹבֵד אֶת הָעֲבוּדָה ומקריב קֶרְבָן ומקטיר קִטְרֶת ומְכוּוֹן דְּבָרִים לְקָרֵב הַפֶּל כְּאֶחָד. אֲזִי כְּתוּב, וְאֶגְדְּתוּ עַל אֶרֶץ יִסְדָּה.

אזוב. מאי קא מיירי. דכד מתחבראן כחדא, ואתברכא מנייהו, כדן שלטא על בלא, ונהרא לעילא ותתא. וכלא בשעתא דכהנא פלח פולחנא, ואקריב קרבנא, ואקטר קטרת, ומכוון מלין לקרבא בלא כחדא. כדן כתיב, ואגדתו על ארץ יסדה.

כְּשֵׁנוּסַע אֶהְרֹן, הַכֹּל נוֹסְעִים עִמּוֹ, עַד שְׁמֵתִּבְרַכַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל ומתְּבַרְכִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשֵׁנוּסַע אֶהְרֹן, הַפֶּל נוֹסְעִים עִמּוֹ, עַד שְׁמֵתִּבְרַכַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל ומתְּבַרְכִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, אֲזִי כְּתוּב (תהלים קלה) בְּרוּךְ ה' מִצִּיּוֹן שֶׁכֵּן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. (שם עב) וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ וְיִמְלָא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כִּד נָטַל אֶהְרֹן כְּלָא נְטָלִין עִמִּיה, עַד דְּאֶתְּבַרְכָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, וְאֶתְּבַרְכָאן עֲלָא וְתַתָּא. כְּדִין כְּתִיב, (תהלים קלה) בְּרוּךְ יי' מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלַם הַלְלוּיָהּ. (תהלים עב) וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמְלָא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן.

בְּשַׁעַה שֶׁהִכְהֵנִים פּוֹרְשִׁים יְדֵיהֶם, שְׁבָאִים מִחֶסֶד, מִתְּעוֹרֵר חֶסֶד שְׁלֹמַעֲלָה וּמִתְּחַבֵּר בַּכ"ה הַזֹּאת, וּמִתְּבַשְׁמֵת וּמִתְּבַרְכֶת בְּפָנִים מְאִירוֹת לְבַנֵי יִשְׂרָאֵל

וּבְשַׁעַה שֶׁהִכְהֵנִים פּוֹרְשִׁים יְדֵיהֶם, שְׁבָאִים מִחֶסֶד, מִתְּעוֹרֵר חֶסֶד שְׁלֹמַעֲלָה וּמִתְּחַבֵּר בַּכ"ה הַזֹּאת, וּמִתְּבַשְׁמֵת וּמִתְּבַרְכֶת בְּפָנִים מְאִירוֹת לְבַנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַעֲבִירִים מֵהֶם דִּינִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב כֹּה תְּבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֶת שְׂאֵר הָעַמִּים.

וּבְשַׁעַתָּא דְּפָרְסִין פְּהַנֵי יְדֵיהוּ, דְּאֶתִּין מִחֶסֶד, אֶתְּעַר חֶסֶד דְּלַעֲיִלָא, וְאֶתְּחַבֵּר בְּהַאי כַּה, וּמִתְּבַשְׁמָא וּמִתְּבַרְכָא בְּאַנְפִין נְהִירִין לְבַנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֶתְּעַדִי מִנְהוֹן דִּינֵין, הַדָּא הוּא דְכְּתִיב כֹּה תְּבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְשָׂאֵר עַמִּין.

זוהר במדבר דף קמ"ז ע"ב - קמ"ז ע"א

כֹּה תְּבַרְכוּ - בְּשֵׁם הַמִּפְרָשׁ. כֹּה תְּבַרְכוּ - בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

בְּגִין כִּד כַּהֵן, וְלֹא אַחֲרָא. כַּהֵן בְּגִין דִּיתְעַר הַאי בְּתַרְא דִּילִיה חֶסֶד, עַל יְדוֹ, דְּאֶקְרִי חֶסֶד, דְּכְּתִיב, (דברים

בְּגִין כִּד כַּהֵן, וְלֹא אַחֲרָא. כַּהֵן בְּגִין דִּיתְעַר הַאי בְּתַרְא דִּילִיה חֶסֶד, עַל יְדוֹ, דְּאֶקְרִי חֶסֶד, דְּכְּתִיב, (דברים

(דברים לג) לְאִישׁ חֲסִידֶךָ. וְהוּא בָּא מִצֵּד
הַחֶסֶד. וְכַתִּיב (תהלים קמה) וַחֲסִידֶיךָ
יְבָרְכֻכָּה, אֵל תִּקְרֵי יְבָרְכֻכָּה, אֲלֵא
יְבָרְכוּ כ"ה. פה תְּבָרְכוּ - בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ.
פה תְּבָרְכוּ - בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

(ג) לְאִישׁ חֲסִידֶךָ. וְהוּא אֲתִי מִסְטָרָא
דְּחֶסֶד. וְכַתִּיב (תהלים קמה) וַחֲסִידֶיךָ
יְבָרְכֻכָּה, אֵל תִּקְרֵי יְבָרְכֻכָּה, אֲלֵא
יְבָרְכוּ כ"ה. פה תְּבָרְכוּ, בְּשֵׁם הַמְּפֹרָשׁ.
פה תְּבָרְכוּ, בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ.

ומאירים מעמק הבאר שנמשך להם מאותו עמק שיוצא תמיד, ולא פוסקים הברכות
הנובעות מבויעים לכל העולמות, ומתברכים ומשקים מכלם

למדנו, אמר רבי יהודה, בשעה שהכהן
שִׁלְמֵטָה קָם וּפִרְשׁ יָדָיו, כָּל
הַבְּתָרִים (ספירות) הַקְּדוּשִׁים שִׁלְמֵעָלָה
מתעוררים ומתקנים להתברך, ומאירים
מעמק הבאר שנמשך להם מאותו עמק
שיוצא תמיד, ולא פוסקים הברכות
הנובעות מבויעים לכל העולמות,
ומתברכים ומשקים מכלם.

תאנא, אמר רבי יהודה, בשעתא
דכהנא דלתתא קם ופרים
ידוי, כל בתרין קדישין דלעילא
מתערין, ומתתקנין לאתברכא, ונהרין
מעומקא דבירא, דאתמשך להו מההוא
עומקא דנפק תדיר, ולא פסיק ברבאן
דנבען, מבויעין לכלהו עלמין ומתברכן
ומתשקיין מכלהו.

ולמדנו, באותו זמן לחש ושתיקה יש בכל העולמות

ולמדנו, באותו זמן לחש ושתיקה
יש בכל העולמות. למלך
שרוצה להזדוג במלכה ורוצה להפגס
אליה בלחש, וכל השמשים מתעוררים
באותו זמן ומתלחשים: הרי המלך בא
להזדוג במלכה. מי המלכה? זו פגסת
ישראל. מי פגסת ישראל? פגסת
ישראל סתם.

ותאנא, בההוא זמנא, לחישותא
ושתיקותא הוי בכל עלמין.
למלך דבעי לאזדוגא במטרוניתא,
ובעי למעאל לה בלחישו, וכל שמשין
מתערין בההוא זמנא ומתלחשין, הא
מלכא אתי לאזדוגא במטרוניתא. מאן
מטרוניתא. דא פגסת ישראל. מאן
פגסת ישראל. פגסת ישראל סתם.

וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם

למדנו, אמר רבי יצחק, כהן צריך
לזקוף ימין על שמאל,
שכתוב (ויקרא ט) וַיִּשָּׂא אֶהָרֹן אֶת יָדָיו
אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם. ידו פתוב, ולא ידיו.

תאנא אמר רבי יצחק, כהן בעי
לוקפא ימינא על שמאלא,
דכתיב, (ויקרא ט) וַיִּשָּׂא אֶהָרֹן אֶת יָדָיו
אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם. ידו כתיב, ולא ידיו.

משום ששִׁבַּח הַיָּמִין עַל הַשְּׂמָאל. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, סוּד הוּא, מִשּׁוּם שִׁכְתוּב וְהוּא יְמִשּׁוּל בְּךָ. (בראשית ג)

מִשּׁוּם דְּשִׁבְחָא דִּימִינָא עַל שְׂמָאלָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, רְזָא הוּא, מִשּׁוּם שִׁכְתוּב וְהוּא יְמִשּׁוּל בְּךָ. (בראשית ג)

כִּהֵן שְׂרוּצָה לְפָרֵשׁ יְדֵי, צְרִיף שְׂיִתוּסָף קַדְשָׁה עַל קַדְשָׁתוֹ, שְׂצָרִיף לְקַדֵּשׁ יְדֵי עַל יַד הַקְּדוּשָׁה **תְּאֵנָא**, כִּהֵן דְּבָעֵי לְפָרְסָא יְדֵי, בְּעֵי דִיתוּסָף קַדוּשָׁה (דף קמ"ו ע"ב) עַל קַדוּשָׁה דִּילִיָּה, דְּבָעֵי לְקַדְשָׁא יְדֵי, עַל יָדָא דְקַדִּישָׁא. מֵאֵן יָדָא דְקַדִּישָׁא. דָּא לִיּוּאָה. דְּבָעֵי כִּהֵן לִיטוּל קַדוּשָׁה דְּמִינָא מִיְדֵי, דְּכַתִּיב וְקַדְשֶׁתְּ אֶת הַלְוִיִּם, הָא אִינוּן קַדִּישִׁין. וְכַתִּיב כִּהֵן בְּלוִיִּם, (במדבר יח) וְגַם אֶת אַחִיךָ מִטָּה לְוִי וְגו'. שְׂבָט אַבִּיךָ - כָּלֵל. מִכָּאֵן שְׂכָל כִּהֵן שְׂפּוֹרֵשׁ יְדֵי, צְרִיף לְהַתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי קַדוּשָׁה, לְהוֹסִיף קַדְשָׁה עַל קַדְשָׁתוֹ. וְלָכֵן לֹא יִטַּל קַדְשָׁה שֶׁל מִיָּם מִבְּנֵי אָדָם אַחֵר שְׂאִינְנוּ קַדוּשָׁה.

כִּהֵן שְׂרוּצָה לְפָרֵשׁ יְדֵי, צְרִיף שְׂיִתוּסָף קַדְשָׁה עַל קַדְשָׁתוֹ, שְׂצָרִיף לְקַדֵּשׁ יְדֵי עַל יַד הַקְּדוּשָׁה **תְּאֵנָא**, כִּהֵן דְּבָעֵי לְפָרְסָא יְדֵי, בְּעֵי דִיתוּסָף קַדוּשָׁה (דף קמ"ו ע"ב) עַל קַדוּשָׁה דִּילִיָּה, דְּבָעֵי לְקַדְשָׁא יְדֵי, עַל יָדָא דְקַדִּישָׁא. מֵאֵן יָדָא דְקַדִּישָׁא. דָּא לִיּוּאָה. דְּבָעֵי כִּהֵן לִיטוּל קַדוּשָׁה דְּמִינָא מִיְדֵי, דְּכַתִּיב וְקַדְשֶׁתְּ אֶת הַלְוִיִּם, הָא אִינוּן קַדִּישִׁין. וְכַתִּיב כִּהֵן בְּלוִיִּם, (במדבר יח) וְגַם אֶת אַחִיךָ מִטָּה לְוִי וְגו'. שְׂבָט אַבִּיךָ כָּלֵל. מִכָּאֵן, דְּכָל כִּהֵן דְּפָרִים יְדֵי, בְּעֵי לְאַתְקַדְשָׁא עַל יְדֵי דְקַדִּישָׁא, לִיתוּסָף קַדוּשָׁה עַל קַדוּשְׁתִּיהּ. וְעַל דָּא, לֹא יִטוּל קַדוּשָׁה דְּמִינָא, מִבְּנֵי גִשׁ אַחֵרָא, דְּלֹא הוּי קַדִּישָׁא.

צְרִיף לְהוֹסִיף כִּהֵן קַדְשָׁה עַל קַדְשָׁתוֹ

וּבְצַנִּיעוּתָא דְּסַפְרָא תְּאֵנָא, לְוִי דְּאִתְקַדֵּשׁ כִּהֵן עַל יְדֵי, בְּעֵי הוּא לְאַתְקַדְשָׁא בְּקַמְיּוּתָא. וְאַמַּי לְוִי, וְיִתְקַדֵּשׁ עַל יָדָא דְכִהֵנָא אַחֵרָא. תְּאֵנָא, כִּהֵן אַחֵרָא לֹא בְּעֵי, דְּהָא כִּהֵן דְּלֹא שְׁלִים, לֹא בְּעֵי הָאִי כִּהֵן שְׁלִים, לְאַתְפָּגֵם עַל יָדָא דְפָגִימָא דְּלֹא שְׁלִים. אָבַל לְוִי דְּאִיהוּ שְׁלִים, וְאַתְחִיז לְסַלְקָא בְּדוּכְנָא, וְלִמְפַלַּח בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא, הָא שְׁלִים הוּא, וְהָא אַקְרִי קַדוּשׁ, דְּכַתִּיב וְקַדְשֶׁתְּ אֶת הַלְוִיִּם.

וּבְסַפְרָא דְּצַנִּיעוּתָא לְמַדְנֵי, לְוִי שֶׁהַתְקַדֵּשׁ כִּהֵן עַל יְדֵי, צְרִיף הוּא לְהַתְקַדֵּשׁ בְּתַחֲלָה. וְלָמָּה לְוִי? שְׂיִתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי כִּהֵן אַחֵר. לְמַדְנֵי, כִּהֵן אַחֵר לֹא צְרִיף, שְׁהָרִי כִּהֵן שְׂאִינוּ שְׁלֵם, לֹא צְרִיף זֶה הַכִּהֵן הַשְּׁלֵם לְהַפְגֵם עַל יְדֵי פָּגוּם שְׁלֵם. אָבַל לְוִי שֶׁהוּא שְׁלֵם וְרֵאוי לְעֲלוֹת לְדוּכָן וְלַעֲבֹד בְּאַהֲל מוֹעֵד, הָרִי הוּא שְׁלֵם, וְהָרִי נִקְרָא קַדוּשׁ, שְׂכַתוּב וְקַדְשֶׁתְּ אֶת הַלְוִיִּם. אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, אַף נִקְרָא

וּבְצַנִּיעוּתָא דְּסַפְרָא תְּאֵנָא, לְוִי דְּאִתְקַדֵּשׁ כִּהֵן עַל יְדֵי, בְּעֵי הוּא לְאַתְקַדְשָׁא בְּקַמְיּוּתָא. וְאַמַּי לְוִי, וְיִתְקַדֵּשׁ עַל יָדָא דְכִהֵנָא אַחֵרָא. תְּאֵנָא, כִּהֵן אַחֵרָא לֹא בְּעֵי, דְּהָא כִּהֵן דְּלֹא שְׁלִים, לֹא בְּעֵי הָאִי כִּהֵן שְׁלִים, לְאַתְפָּגֵם עַל יָדָא דְפָגִימָא דְּלֹא שְׁלִים. אָבַל לְוִי דְּאִיהוּ שְׁלִים, וְאַתְחִיז לְסַלְקָא בְּדוּכְנָא, וְלִמְפַלַּח בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא, הָא שְׁלִים הוּא, וְהָא אַקְרִי קַדוּשׁ, דְּכַתִּיב וְקַדְשֶׁתְּ אֶת הַלְוִיִּם.

טהור, שפּתּוּב וְטַהֲרַת אַתֶּם. וּמְשׁוּם כִּן צְרִיף לְהוֹסִיף כִּהֵן קִדְשָׁה עַל קִדְשָׁתוֹ.

אָמַר רַבִּי תַנְחֹם, אַף אֶקְרִי טַהוֹר, דְּכַתִּיב, (במדבר ח) וְטַהֲרַת אֹתָם. וּבְגִין כִּן בְּעֵי לְאוֹסְפָא כִּהֵנָּא קִדְוֶשָׁה עַל קִדְוֶשְׁתִּיהּ.

כְּדֵי שְׂיִתְבָּרְכוּ כְתָרִים קִדְוֶשִׁים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַדּוֹ כְּמוֹ שֶׁרְאוּ לֹ

לְמַדְנֵנוּ, כִּהֵן שְׁפוּרֶשׁ יְדִיו, צְרִיף שֶׁהֶאֱצָבְעוֹת לֹא יִתְחַבְּרוּ זֶז בְּזוֹ, כְּדֵי שְׂיִתְבָּרְכוּ כְתָרִים קִדְוֶשִׁים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְבַדּוֹ כְּמוֹ שֶׁרְאוּ לוֹ, מְשׁוּם שֶׁשֵׁם הַקִּדּוֹשׁ צְרִיף לְהִתְפָּרֵשׂ בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת שֶׁלֹּא לְעַרְב זֶה בְּזֶה, וְלֹא יִתְפַּנּוּ (ולחתכון) בְּאוֹתָם דְּבָרִים.

תַּאנָּא, כִּהֵנָּא דְּפָרִים יְדִיו, בְּעֵי דְלֹא יִתְחַבְּרוּ אֶצְבָּעֵן דָּא בְּדָא, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּ כְתָרִין קִדְוֶשִׁין, כָּל חַד וְחַד בְּלַחֲדוּי, כְּמָה דְאַתְחִזִּי לִיהּ. בְּגִין דְשִׁמָּא קִדְוֶשָׁא בְּעֵי לְאַתְפָּרְשָׂא בְּאַתְוֹן רְשִׁימִין דְלֹא לְאַעֲרְבָא דָּא בְּדָא. וְלֹא יִתְפַּנּוּ (נ"א ולא תכוונא) בְּאַיְנוּן מְלִין.

רוּצָה הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִתְבָּרְכוּ עֲלֵינוּ כְּדֵי שְׂיִתְבָּרְכוּ תַחְתּוֹנִים, וְיִתְבָּרְכוּ עֲלֵינוּ שֶׁהֵם קִדְוֶשִׁים בְּקִדְשָׁה עֲלֵינוּהָ עַל יְדֵי הַתַּחְתּוֹנִים

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, רוּצָה הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂיִתְבָּרְכוּ עֲלֵינוּ כְּדֵי שְׂיִתְבָּרְכוּ תַחְתּוֹנִים, וְיִתְבָּרְכוּ עֲלֵינוּ שֶׁהֵם קִדְוֶשִׁים בְּקִדְשָׁה עֲלֵינוּהָ עַל יְדֵי הַתַּחְתּוֹנִים, שֶׁהֵם קִדְוֶשִׁים בְּקִדְשָׁה עֲלֵינוּהָ, שֶׁהֵם קִדְוֶשִׁים מִכָּל קִדְוֶשִׁים שְׁלֹמֶטָה, שְׁכַתּוּב (תהלים קמח) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיתְבָּרְכוּ עֲלָאי, בְּגִין דִּיתְבָּרְכוּ תַתָּאי, וְיִתְבָּרְכוּ עֲלָאי דְאַיְנוּן קִדְוֶשִׁין בְּקִדְוֶשָׁה עֲלָאָה, עַל יְדָא דִּתַּתָּאי, דְאַיְנוּן קִדְוֶשִׁין בְּקִדְוֶשָׁה עֲלָאָה, דְאַיְנוּן קִדְוֶשִׁין מִכָּל קִדְוֶשִׁין דִּלְתַתָּא, דְכַתִּיב, (תהלים קמח) וַחֲסִידֶיךָ יִבְרַכּוּכָהּ.

צְרִיף כִּהֵן לְכוּן בְּאוֹתָם דְּבָרִים שְׁלֹמֶעֱלָה לִיחַד אֶת הַשֵּׁם הַקִּדּוֹשׁ כְּפִי שֶׁצְרִיף

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל כִּהֵן דְלֹא יָדַע רְוָא דָּא, וְלִמָּן מְבָרַךְ, וּמָאן הוּא בְּרַכְתָּא דְּמְבָרַךְ, לָאוּ בְּרַכְתָּא דִּילִיהּ בְּרַכְתָּא, וְהִינּוּ דְכַתִּיב, (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כִהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. מָה זֶה דַעַת? דַעַת סִתָּם. וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ, עֲלֵינוּם יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. וּמָה

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כָּל כִּהֵן דְלֹא יָדַע רְוָא דָּא, וְלִמָּן מְבָרַךְ, וּמָאן הוּא בְּרַכְתָּא דְּמְבָרַךְ, לָאוּ בְּרַכְתָּא דִּילִיהּ בְּרַכְתָּא, וְהִינּוּ דְכַתִּיב, (מלאכי ב) כִּי שִׁפְתֵי כִהֵן יִשְׁמְרוּ דַעַת וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ. מָה זֶה דַעַת? דַעַת סִתָּם. וְתוֹרָה יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ, עֲלָאִין, יִבְקְשׁוּ מִפִּיהוּ.

יבקשו מפיהו? תורה. תורה. תורה סתם. איך אחוזה תורה שלמעלה שנקראת תורה סתם? שלמדנו, תורה שבכתב ותורה שבעל פה באותם פתרים עליונים שנקראו פך. מה הטעם? כי מלאך ה' צבאות הוא. ולמדנו שצריך הפה לכוון באותם דברים שלמעלה ליחד את השם הקדוש כפי שצריך.

ומאי יבקשו מפיהו. תורה. תורה. תורה סתם, היך אחידא תורה דלעילא דאקרי תורה סתם. דתניא, תורה שבכתב ותורה שבעל פה באינון בתרין עלאין דאתקרוי הכי. מאי טעמא. כי מלאך יי צבאות הוא. ותניא, דבעי כהנא לכוונא באינון מלין דלעילא, ליחדא שמה קדישא כמה דאצטרך.

היחוד של שניהם

מצוה אחר זו - ברפת כהנים. יברכך ה', יאר ה', יאר ה', ישא ה'. מקור משלשה שמות אלו: יוד ה"א וא"ו ה"א (י"ד ה"י וא"ו ה"י). קדשה, אה"ה אה"ה אה"ה, שמקורו יו"ד ה"א וא"ו ה"א. הקשור של שניהם, היחוד של שניהם - אדנ"י, שבו א"י, שרמוזים איהדונה"י (יאהדונה"י, וזה העמוד האמצעי, והשכינה היא יאהדונה"י) (מקור מג' שמות אלו יו"ד ה"י וי"ו ה"י שרמוזים יאהדונה"י, וזה העמוד האמצעי, השכינה איהדונה"י) (יאהדונה"י), ורמוזים א"י רביעי משני שמות מפרשים שרשומים בהם.

פקודא בטר דא, ברפת כהנים יברכך יי, יאר יי, ישא יי. מקורא מתלת שמהן אלן, יו"ד ה"א וא"ו ה"א (ס"א יו"ד ה"י וא"ו ה"י). קדושה, אה"ה אה"ה אה"ה, דמקורא דיליה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. קשורא דתרויהו, יחוד דתרויהו, אדנ"י, דביה א"י, דרמוזין איהדונה"י (ס"א יאהדונה"י ודא עמודא דאמצעיתא ושכינתא איהי יאהדונה"י) (ס"א מקורא מג' שמהן אלן יו"ד ה"י וי"ו ה"י דרמוזין יאהדונה"י ודא עמודא דאמצעיתא שכינתא איהדונה"י נ"א איהדונה"י) ורמוזין א"י רביעאה, מתרי שמהן מפרשן, דרשמיין בהון (ע"כ רעיא מהימנא) (תצא רע"ו ע"א כי ימצא איש נערה)

רעיא מהימנא -

שם הקדוש גלוי ומכסה

אמר רבי שמעון, למדנו בספרא דצניעותא, שם הקדוש גלוי ומכסה, שגלוי הרי כתוב ביו"ד ה"א וא"ו ה"א. שמכסה כתוב באותיות אחרות, נאותו שמכסה הוא הנסתר

אמר רבי שמעון, תאנא בצניעותא דספרא, שמה קדישא אתגלייא ואתכסייא. דאתגלייא, כתיב ביו"ד ה"א וא"ו ה"א. דאתכסייא כתיב באתון אחרן, ומהווא דאתכסייא ההוא

(אחרים, ואותו שמכסה הוא נסתר) של הכל. אמר רבי יהודה, ואפלו אותו שמגלה מכסה באותיות אחרות, בגלל אותו טמיר הטמירים בפנים.

טמירא (ס"א אחרנין והוא דאתכסייא הוא טמירו) דכלא. אמר רבי יהודה, ואפילו ההוא דאתגלייא, אתכסייא באתון אחרן, בגין ההוא טמירא דטמירין בגו.

באותיות אלו של השם הזה סתומים עשרים ושנים מדות הרחמים, ושלוש עשרה של העתיק נסתר וגנוז מהכל

שְׁהַרִי פֶּאן צְרוּף הַכְּהֵן לְצַרְף שֵׁם הַקְּדוּשׁ וְלִהְיוֹרִיד רַחֲמִים, (כלם) שְׁכֻלָּם כְּלוּלִים בְּדַבּוּר שֶׁל עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת (שכלן מדות) (בשני כתרים) כְּתָרֵי הַרַחֲמִים. וּבְאוֹתִיּוֹת אֵלּוּ שֶׁל הַשֵּׁם הַזֶּה סְתוּמִים עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם מִדּוֹת הַרַחֲמִים, וּשְׁלֹשׁ עֲשָׂרֵה שֶׁל הַעֲתִיק נִסְתָּר וְגִנּוּז מִהַכֹּל. וְתִשַׁע שֶׁהִתְגַּלוּ מִזְעִיר אֲנָפִין (בזעיר אנפין), וּמִתְחַבְּרִים כָּלֵם בְּצִרוּף שֵׁם אֶחָד שֶׁהִיא הַכְּהֵן מְכוּן כְּשֹׁפֵרֶס יָדָיו בְּעֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת.

דְּהָא הָכָא בְּעֵי כְּהֵנָא לְצַרְפָּא שְׂמָא קְדִישָׁא, וְלִמְיַחַת רַחֲמֵי, (כלהו) דְּכֻלְהוּ כְּלִילִין בְּדִיבּוּר דְּכ"ב אֲתוּן (ס"א דכלהו מכילין) (ס"א בתרי כתרי) כְּתָרֵי דְּרַחֲמֵי. וּבְהֵנֵי אֲתוּן דְּהָאֵי שְׂמָא, סְתִימָאן כ"ב מְכִילִין דְּרַחֲמֵי, וּי"ג דְּעֲתִיקָא סְתִים וְגִנּוּז מְכֻלָּא, וְט' דְּאֲתַגְלִיין מְזַעִיר אֲנָפִין (בועיר אנפין) וּמִתְחַבְּרִין כְּלָהוּ בְּצִרוּפָּא דְּשְׂמָא חַד, דְּהוּהוּ מְכוּון כְּהֵנָא כַּד פְּרִים יָדוּי כְּכ"ב אֲתוּן גְּלִיפִין.

כְּשֶׁהִיְתָה צְנִיעוּת בְּעוֹלָם, הִיא מִתְגַּלֶּה שֵׁם זֶה לְכֹל

וְלַמְדָּנוּ, כְּשֶׁהִיְתָה צְנִיעוּת בְּעוֹלָם, הִיא מִתְגַּלֶּה שֵׁם זֶה לְכֹל. מִשְׁרַבְּתָהּ הַחֲצִפָּה בְּעוֹלָם, נִסְתָּר בְּאוֹתִיּוֹתָיו. שְׂכֻשְׁהִיא מִתְגַּלֶּה, הַכְּהֵן הִיא מְכוּון, וְהַשֵּׁם מִתְפָּרֵשׁ. בְּמָה מְכוּון? מְכוּון בְּנִסְתָּר שְׁטִמִיר וְגִנּוּז, וּמִתְגַּלֶּה וּמִתְפָּרֵשׁ. מִשֶּׁהִתְרַבְּתָהּ הַחֲצִפָּה בְּעוֹלָם, נִסְתָּר הַכֹּל בְּאוֹתִיּוֹת רְשׁוּמוֹת.

וְתַאנָּא, כַּד הוּהוּ צְנִיעוּתָא בְּעוֹלָמָא, הוּהוּ מִתְגַּלִּיא שְׂמָא דָּא לְכֻלָּא. מְדַאסְגֵי חֲצִיפוּתָא בְּעוֹלָמָא, סְתִים בְּאֲתוּוֹי. דְּכַד הוּהוּ מִתְגַּלִּיא. כְּהֵנָּא מְכוּון, וּשְׂמָא מִתְפָּרֵשׁ. בְּמָאֵי מְכוּון. מְכוּון בְּסְתִימָא דְּטִמִיר וְגִנּוּז, וּמִתְגַּלִּיא וּמִתְפָּרֵשׁ. מְדַאסְגֵי חֲצִיפוּתָא בְּעוֹלָמָא, סְתִים כֻּלָּא בְּאֲתוּון רְשִׁימוּן.

כָּלֵם כּוּלָּל הַכְּהֵן כְּשֹׁפֵרֶשׁ יָדָיו לְבָרֵךְ אֶת הָעָם

וְתַא חֲזוּ, דְּכָל הֵנֵי כ"ב אֲתוּן (ס"א וּבֵא רְאֵה שְׁכֹל אֵלּוּ עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם

אותיות (רחמים) (שכל אלו עשרים ושנים מדות הרחמים), מִשָּׁה אָמַר אוֹתָן בְּשֵׁתֵי פְעָמִים. פעם ראשונה אָמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת שֶׁל עֵתִיק הַעֲתִיקִים, נִסְתַּר הַכֹּל, לְהוֹרִיד אֵלֶּה לְמָקוֹם שְׁנִמְצָא הַדִּין, לְכַפּוֹתָם. פעם שנייה אָמַר תִּשַׁע מִדּוֹת רַחֲמִים שְׁכֹלֹלִים בְּזַעֲרֵי אֲנָפִין, וּמְאִירִים מִהַעֲתִיק נִסְתַּר הַכֹּל. וְכֵלָם כּוֹלֵל הַכֹּהֵן כְּשִׁפּוֹרֵשׁ יָדָיו לְבָרֵךְ אֶת הָעָם, וְנִמְצָאִים שְׁמַתְבָּרְכִים כָּל (העליונים) הַעוֹלָמוֹת בְּצַד הַרַחֲמִים שְׁנִמְשָׁכִים מִהַעֲתִיק הַטְּמִיר, נִסְתַּר הַכֹּל. וְכֵל הָעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת הִלְלוּ מִדּוֹת נִסְתָּרוֹת.

רחמי) (ס"א דכל הני כ"ב מכילן דרחמי), דרף קמ"ו ע"א) מִשָּׁה אָמַר בְּתַרֵּי זְמַנֵּי. זְמַנָּא קִדְמָאָה אָמַר, י"ג מְכִילָן דְעֵתִיקָא דְעֵתִיקִין סְתִימָא דְכֵלָא, לְנַחְתָּא אֲלִין לְאַתֵּר דְדִינָא אֲשֵׁתְכַח, לְאַכְפֵּיא לְהוּ. זְמַנָּא תְנִינָא, אָמַר מ' מְכִילָן דְרַחֲמֵי, דְכֵלִילָן בְּזַעֲרֵי אֲנָפִין, וְנִהֲרִין מֵעֵתִיקָא סְתִימָאָה דְכֵלָא. וְכֵלְהוּ כְּלִיל כְּהֵנָּה כַּד פְּרִים יְדוֹי לְבָרְכָא עֲמָא, וּמִשְׁתַּכְחֵן דְמַתְבָּרְכִין כְּלֵהוּ (ס"א עלאין) עֲלָמִין בְּסַטְרָא דְרַחֲמֵי, דְאַתְמִשְׁכֵּן מֵעֵתִיקָא טְמִירָא סְתִימָאָה דְכֵלָא. וְכֵל הֵנִי כ"ב אַתְוֹן, מְכִילָן סְתִימָאן.

יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ, אֵלֹהֵי שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים וּשְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת שֶׁל שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת הַכְּלוּלוֹת כְּנֶגְדָם, וּבְכָל הַתְּכַוֵּן הַכֹּהֵן

יְבָרְכֶךָ ה' וַיִּשְׁמְרֶךָ, אֵלֹהֵי שְׁלֹשָׁה פְּסוּקִים וּשְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת שֶׁל שְׁתַּיִם עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת הַכְּלוּלוֹת כְּנֶגְדָם, וּבְכָל הַתְּכַוֵּן הַכֹּהֵן. וְכֵל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים מִתְּבַשְׂמִים בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתוֹת שְׁנִסְתָּרוֹת בְּשִׁלְשַׁת הַפְּסוּקִים הִלְלוּ, כְּנֶגֶד עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם (אוֹתוֹת) מִדּוֹת רַחֲמִים שְׁכֹלֵלוֹת הַכֹּל. וְלָכֵן כְּתוּב אָמור, וְלֹא אָמור, כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ. אָמור - שְׁצַרְרִיךְ לְכוּן בְּכָל הַנִּסְתָּרִים הִלְלוּ בְּכָל הַמַּעֲלוֹת הִלְלוּ. אָמור - בְּדַבְרִים נִסְתָּרִים שֶׁל מַעְלָה. אָמור - חֲשַׁבּוֹן רמ"ח אֵיבָרִים שְׁבִאֲדָם חֲסר אַחַד. מַה הַטַּעַם? שְׁבִאֲחַד כָּלָם תְּלוּיִים. וְכֵלָם מִתְבָּרְכִים בְּבִרְכָה זוּ בְּשִׁלְשַׁת הַפְּסוּקִים הִלְלוּ כְּמוֹ שְׁבִאֲרָנוּ. לָהֶם - לְכֹלל בְּבִרְכָה זוּ עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ, אֲלִין תֵּלַת קְרָאִי, וְג' שְׁמֵהֵן דְתַרְיִסַר אַתְוֹן כְּלִילָן לְקַבְלֵיהוֹן, וּבְכֵלָא אַתְכוּוֹן כְּהֵנָּה. וְכֵל עֲלָאִי וְתַתָּאִי מִתְבַּסְמֵן כ"ב אַתְוֹן, דְסְתִימִין כְּהֵנִי ג' קְרָאִי, לְקַבִּיל כ"ב (אַתְוִין) מְכִילָן דְרַחֲמֵי דְכֵלִיל כֵּלָא. וּבְגִין כֵּךְ כְּתִיב אָמור, וְלֹא אָמרו, כְּמַה דְאֻקְיָמָנָא. אָמור. דְכַעֲי לְכוּוֹנָא בְּכָל הֵנִי סְתִימִין, בְּכָל הֵנִי דְרַגִּין. אָמור: בְּמִלִּין סְתִימִין דְלַעֲיֵלָא. אָמור: חוּשְׁבָן רמ"ח אֵבָרִין דְבִבְאֲדָם חֲסר חַד. מְאִי טַעֲמָא. דְבַחַד תְּלִיין כְּלֵהוּ. וְכֵלְהוּ מִתְבָּרְכָאן כְּהֵנִי בְּרַכְתָּא, כְּהֵנִי תֵּלַת קְרָאִי, כְּדָאֲמַרְן. לָהֶם: לְאַתְכְּלָלָא כְּהֵנִי בְּרַכְתָּא עֲלָאִין וְתַתָּאִין.

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר
זוהר פרה אדומה

ספר ז

הלכות נשיאת כפים
מרן המחבר ורמ"א

סדרת הספרים קובץ שופר הזוהר

(20 כרכים) – לתרומות עבור הדפסה והפצת הספרים – טל: 0527654911

קובץ שופר הזוהר

כרך יב
ובו ארבעה ספרים
נפתחים (278 עמודים):
זהר ה'שיבה \ זוהר
הצדיקים \ פת זוהר ח"ג
עלון אור זוהר \ 53 סוד
שיח שרפי קודש

קובץ שופר הזוהר

כרך יא
ובו שלשה ספרים
נפתחים (248 עמודים):
זהר חצות (ובו שלשה ספרים:
זוהר התעוררות, חצות הרשב"י
א' וב' \ זוהר תהלים \
גדולי ישראל וזהר

בהאי חבורא דילך דאיהו
ספר הזהר, מן זוהרא דאימא
עלאה תשובה. באלין לא
צריך נסיון, ובגין דעתידין
ישראל למטעם מאילנא דחיי,
דאיהו האי ספר הזהר, יפקון
ביה מן גלותא ברחמי.

קובץ שופר הזוהר

כרך יג
ובו חמשה ספרים
נפתחים (276 עמודים):
זכותא דבר יוחאי
נשמת הרשב"י זוהר ארך
ישראל א, ב, ג, ד, ה, ו, ז,
חאור זוהר 38

קובץ שופר הזוהר

כרך טו
ובו ארבעה ספרים
נפתחים (252 עמודים):
זהר השבת המלק \
תקון מח \ תקון מג \
קובץ שופר הזוהר

קובץ שופר הזוהר

כרך יד
ובו חמשה ספרים
נפתחים (276 עמודים):
לקוטי זהר תהלות
דוד בראשית \ מאמרי
הרשב"י ברכות יומא \
מאמרי הרשב"י ספה
חגיגה - מאמרי הרשב"י
יקמות קדושים \ משניות
זהר ברכות

סימן קכח - מחבר זרמ"א

**דיני נשיאת כפים ואיזה דברים הפוסלים בבהן,
ובו מ"ה סעיפים**

א. אין נשיאת כפים בפחות מי' והכהנים מהמנין (ואין לזר לישא כפיו אפילו עם כהנים אחרים) (נפרק ב' דמטויות, דזר עובר נעשה. ותוספות פרק כל כתבי, לא ידע ר"י מה איסור יש צזר העולה, ולאפשר עם כהנים אחרים שרי, ולריך עיון):

ב. כל כהן שאין בו אחד מהדברים המעכבים אם אינו עולה לדוכן אף על פי שביטל מצות עשה אחת הרי זה כעובר בג' עשה אם היה בבית הכנסת כשקראו כהנים או אם אמרו לו לעלות או ליטול ידיו:

ג. אם עלה פעם אחת ביום זה שוב אינו עובר אפילו אמרו לו עלה:
ד. כשהכהנים אינם רוצים לעלות לדוכן אינם צריכים לשהות חוץ מבית הכנסת אלא בשעה שקורא החזן כהנים אבל כדי שלא יאמרו שהם פגומים נהגו שלא ליכנס לבית הכנסת עד שיגמרו ברכת כהנים:

ה. לא יעלו הכהנים לדוכן במנעלים אבל בבתי שוקים שרי. ויש מחמירין אם הם של עזר (אגודה פרק הקורא את המגילה), (ונהגו להקל בקלמ מקומות):

ו. אף על פי שנמלו הכהנים ידיהם שחרית חוזרים ונוטלים ידיהם עד הפרק שהוא חבור היד והזרוע והלוי יוצק מים על ידיהם וקודם לכן

יטול הלוי ידיו. ולא נהגו הלויים ליטול ידיהם תחלה רק סמכו על
נטילתן שחרית:

ז. אם נטל הכהן ידיו שחרית וברך על נטילת ידיים לא יחזור לברך
כשנוטל ידיו לנשיאת כפים:

ח. כשמתחיל שליח ציבור רצה כל כהן שבבית הכנסת נעקר ממקומו
לעלות לדוכן ואף אם לא יגיע שם עד שיסיים שליח ציבור רצה
שפיר דמי אבל אם לא עקר רגליו ברצה שוב לא יעלה:

ט. כשעוקרים (רש"י ומסופות ור"ן כתבו ללא יאמר אותו עד עמדו לפני המיצה,
וכן כתב הצי"ת יוסף) כהנים רגליהם לעלות לדוכן אומרים יהי רצון
מלפניך ה' אלהינו שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל
ברכה שלמה ולא יהא בה מכשול ועון מעתה ועד עולם ומאריכים
בתפלה זו עד שיכלה אמן של הודאה מפי הציבור:

י. עומדים בדוכן פניהם כלפי ההיכל ואחוריהם כלפי העם
ואצבעותיהם כפופים לתוך כפיהם עד ששליח ציבור מסיים
מודים ואז אם הם שנים קורא להם (השליח ציבור) כהנים. הגה: ולא
יאמר אלהינו ואלהי וכו' ויש אומרים שאומרים אותו בלחש עד מלת
כהנים ואז יאמרו בקול רם (טור גסס ר"י ור"מ מרוטנבורג) וחוזר ואומר
עם קדושך כאמור בלחש (וכן נוהגין צמדינות אלון). ומחזירים פניהם כלפי
העם ואם הוא אחד אינו קורא לו אלא הוא מעצמו מחזיר פניו:

יא. כשמחזירין פניהם כלפי העם מברכין אשר קדשנו בקדושתו של
אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה:

יב. מגביהים ידיהם כנגד כתפותיהם ומגביהים יד ימנית קצת למעלה
מהשמאלית ופושטים ידיהם וחולקים אצבעותיהם ומכוונים
לעשות ה' אורים בין ב' אצבעות לב' אצבעות אור אחד ובין אצבע
לגודל ובין גודל לגודל ופורשים כפיהם כדי שיהא תוך כפיהם כנגד
הארץ ואחורי ידיהם כנגד השמים:

יג. מתחילין הכהנים לומר יברכה. הגה: ויש אומרים שגם מלת יברכה יקרא אותו שליח ציבור תחלה (טור ור"ן פרק הקולא והגהות מיימוני) וכן נוהגים בכל מדינות אלו. ואחר כך מקרא אותם שליח ציבור מלה במלה והם עונים אחריו על כל מלה עד שיסיימו פסוק ראשון ואז עונים הציבור אמן וכן אחר פסוק ב' וכן אחר פסוק ג':

יד. אין מברכין אלא בלשון הקודש ובעמידה ובנשיאת כפים ובקול רם:

טו. ואחר כך מתחיל שליח ציבור שים שלום ואז כהנים מחזירים פניהם להיכל ואומרים רבון העולמים עשינו מה שגזרת עלינו עשה אתה מה שהבטחתנו השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל. הגה: ויאריכו בתפלה זו עד שיסיים שליח ציבור שים שלום ושיענו הציבור אמן על שניהם ואם אינם יכולים להאריך כל כך יאמרו אדיר במרום וכו' כדלקמן סימן ק"ל (רש"י פרק אלו נאמרין והגהות מיימוני):

טז. אין הכהנים רשאים להחזיר פניהם עד שיתחיל שליח ציבור שים שלום ואינם רשאים לכוף אצבעותיהם עד שיחזירו פניהם ועומדים שם ואינם רשאים לעקור משם עד שיסיים שליח ציבור שים שלום ויש מי שאומר שצריכין להמתין עד שיסיימו הציבור לענות אמן אחר ברכת שים שלום (וכן המנהג):

יז. כשמחזירין פניהם בין בתחלה בין בסוף לא יחזירו אלא דרך ימין. הגה: כשיורדין מן הדוכן לא יגעו במנעליהם המטונפים ואם נוגעים יטלו ידיהם לתפלה שיתפללו אחר כך (אגודה פרק היה קורא):

יח. אין המקרא שקורא כהנים רשאי לקרות כהנים עד שיכלה מפי הציבור אמן שעונים אחר ברכת מודים ואין הכהנים רשאים להתחיל ברכת אשר קדשנו בקדושתו של אהרן עד שיכלה דיבור קריאת כהנים מפי הקורא ואחר שברכו הכהנים אשר קדשנו

בקדושתו של אהרן אינם רשאים להתחיל יברכך עד שיכלה מפי כל הצבור אמן שעונים אחר ברכת אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וכן אינם רשאים להתחיל בתיבה עד שתכלה התיבה מפי המקרא ואין הצבור עונים אמן עד שתכלה ברכה מפי הכהנים. הגה: ולא יתחילו הכהנים רבון העולמים כו' עד שיכלה אמן מפי הצבור (צ"ת יוסף):

יז. אין שליח ציבור רשאי לענות אמן אחר ברכה של כהנים:

כ. אם שליח ציבור כהן אם יש שם כהנים אחרים לא ישא את כפיו. (ולא יאמרו לו לעלות או ליטול ידיו אצל אס אמרו לו כריך לעלות דהוא עוצר צעקה אס אינו עולה) (מרדכי פרק הקורא עומד והגהות מיימוני פרק ט"ו דתפלה ואגור). ואפילו אין שם כהן אלא הוא לא ישא את כפיו אלא אם כן מובטח לו שיחזור לתפלתו בלא טירוף דעת שאם הוא מובטח בכך כיון שאין שם כהן אלא הוא ישא את כפיו כדי שלא תתבטל נשיאות כפים וכיצד יעשה יעקור רגליו מעט בעבודה ויאמר עד ולך נאה להודות ויעלה לדוכן ויברך ברכת כהנים ויקרא לו אחר ומסיים החזן שים שלום ואם המקרא כוון לתפלת שליח ציבור מתחלה ועד סוף עדיף טפי שיסיים המקרא שים שלום:

כא. אין הכהנים רשאים לנגן בברכת כהנים שנים או שלשה נגונים משום דאיכא למיחש לטירוף הדעת ואין לנגן אלא נגון אחד מתחלה ועד סוף:

כב. משתדלין שיהא המקרא ישראל וכשהחזן כהן יעמוד ישראל אצלו ויקרא כהנים ויקרא אותם והחזן עומד ושותק:

כג. בשעה שהכהנים מברכים העם לא יביטו ולא יסיחו דעתם אלא יהיו עיניהם כלפי מטה כמו שעומד בתפלה והעם יכוונו לברכה ויהיו פניהם כנגד פני הכהנים ולא יסתכלו בהם. הגה: וגם הכהנים לא יסתכלו בידיהם על כן נהגו לשלשל הטלית על פניהם וידיהם חוץ לטלית. ויש מקומות שנהגו שידיהם בפנים מן הטלית שלא יסתכלו העם בהם (צ"ת יוסף):

בד. עם שאחורי הכהנים אינם בכלל ברכה אבל מלפניהם ובצדיהם אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת ולאחריהם נמי אם הם אנוסים כגון עם שבשדות שהם טרודים במלאכתן ואינם יכולים לבוא הם בכלל הברכה:

בה. בית הכנסת שכולה כהנים אם אין שם אלא י' כולם עולים לדוכן למי מברכין לאחיהם שבשדות ומי עונה אחריהם אמן הנשים והטף ואם יש שם יותר מעשרה היתרים מעשרה יעלו ויברכו והעשרה עונים אחריהם אמן:

בו. בשעה שמברכין אין לומר שום פסוק אלא ישתקו ויכוונו לברכה. הגה: ומכל מקום עכשיו שהכהנים מאריכין הרבה בנגונים נהגו גם כן לומר פסוקים וכמו שנתבאר לעיל סימן נ"ז לענין ברכו אך יותר טוב שלא לאמרם (דברי ענמו):

בז. כהן אינו רשאי להוסיף מדעתו יותר על השלשה פסוקים של ברכת כהנים ואם הוסיף עובר על כל תוסיף:

בח. כהן שנשא כפיו ואחר כך הלך לבית הכנסת אחר ומצא צבור שלא הגיעו לברכת כהנים יכול לישא את כפיו פעם אחרת:

בט. כהן שלא התפלל עדיין ומצא צבור מתפללין נושא כפיו ואין התפלה מעכבתו:

ל. מי שיש לו מום בפניו או בידיו כגון שהם בוהקניות או עקומות או עקושות (בוהקניות פירוש מין נגע לזן ורש"י פירש לניטלי"ש זלע"ז. עקומות כפופות. עקושות לזדדיהן. והר"ן פירש עקומות שנתעקמה ידו אחרונית, עקושות שאינו יכול לחלק אצבעותיו) לא ישא את כפיו מפני שהעם מסתכלין בו והוא הדין למי שיש מומין ברגליו במקום שעולים לדוכן בלא בתי שוקים וכן מי שריריו יורד על זקנו או שעניו זולפות דמעה וכן סומא באחד מעיניו לא ישא את כפיו ואם היה דש בעירו דהיינו שהם הגילים בו ומכירים הכל שיש בו אותו מום ישא כפיו ואפילו הוא

סומא בשתי עיניו וכל ששהה בעיר ל' יום מקרי דש בעירו ודוקא בעירו אבל אם הולך באקראי לעיר אחרת ושהה שם ל' יום לא ואפילו לא בא לדור שם להיות מבני העיר אלא בא להיות שם מלמד או סופר או משרת שנה או חצי שנה חשוב דש בעירו בל' יום:

לא. אם מנהג המקום לשלשל הכהנים טלית על פניהם אפילו יש בפניו ובידיו כמה מומין ישא את כפיו. הגה: ודוקא אם היו ידיו בפנים מן הטלית אבל אם הם מבחוץ לא מהני הטלית לידיו:

לב. היו ידיו צבועות אסמים ופואה (אסטריס ופואה פירוש מיני צבעים) לא ישא את כפיו מפני שהעם מסתכלין בהם ואם רוב העיר מלאכתן בכך ישא את כפיו וכן אם הוא דש בעירו ישא את כפיו:

לג. מי שאינו יודע לחתוך האותיות כגון שאומר לאלפין עיינין ולעיינין אלפיין וכיוצא בזה לא ישא את כפיו:

לד. קמן שלא הביא שתי שערות אינו נושא את כפיו בפני עצמו כלל אבל עם כהנים שהם גדולים נושא ללמוד ולהתחנך ומי שהביא שתי שערות נושא את כפיו אפילו בפני עצמו ומיהו דוקא באקראי בעלמא ולא בקביעות עד שיתמלא זקנו שאז יכול לישא כפיו אפילו יחידי בקבע וכל שהגיע לשנים שראוי להתמלאות זקנו אף על פי שלא נתמלא קרינן ביה נתמלא זקנו (ועיין לעיל סימן כ"ג סעיף ח').

לה. כהן שהרג את הנפש אפילו בשוגג לא ישא את כפיו אפילו עשה תשובה. הגה: ויש אומרים דאם עשה תשובה נושא כפיו ויש להקל על בעלי תשובה שלא לנעול דלת בפניהם והכי נהוג (דברי ענמו, דל"א גרע ממשומד) (טור ורש"י והרצ"ה פוסקים אגור וצ"ח יוסף):

לו. מל תינוק ומת נושא את כפיו ואם העם מרננים אחריו שהוא שופך דמים כיון שלא נתברר הדבר ישא את כפיו:

לז. מומר לעבודת אלילים לא ישא את כפיו ויש אומרים שאם עשה תשובה נושא כפיו (וכן עיקר). ואם נאנס לדברי הכל נושא כפיו:

לח. שתה רביעית יין בבת אחת לא ישא את כפיו שתאו בשני פעמים או שנתן לתוכו מעט מים מותר ואם שתה יותר מרביעית אף על פי שהוא מזוג ואפילו שתאו בכמה פעמים לא ישא את כפיו עד שיסיר יינו מעליו:

לט. לא היו בו מהדברים המונעים נשיאת כפים אף על פי שאינו מדקדק במצות וכל העם מרננים אחריו נושא את כפיו (שאין שאר עזרות מונעין נשיאת כפים):

מ. כהן שנשא גרושה לא ישא כפיו ואין נוהגין בו קדושה אפילו לקרות בתורה ראשון ואפילו גירשה או מתה פסול עד שידור הנאה על דעת רבים מהנשים שהוא אסור בהם:

מא. נטמא למת שאינו משבעה מתי מצוה פסול מן הדוכן וכל מעלות הכהונה עד שישוב ויקבל שלא יטמא עוד למתים. (ויש אומרים דמי שיש לו צמ שהמירה לעזרת כוכצים או שזנתה אין מחייבין עוד לקדשו כי אציה היא מחללת) (מרדכי פרק נגמר הדין):

מב. החלל אינו נושא את כפיו:

מג. אחר שבעת ימי אבלות נושא כפיו ובתוך שבעת ימי אבלות יצא מבית הכנסת בשעה שקורא כהנים. הגה: ויש אומרים דכל זמן האבלות אפילו עד י"ב חדש על אביו ועל אמו אינו נושא את כפיו (מרדכי סוף פרק הקורא עומד והגהות מיימוני) וכן נוהגין במדינות אלו:

מד. כהן אף על פי שהוא פנוי נושא את כפיו. הגה: ויש אומרים דאינו נושא כפיו דהשרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה והמברך יש לו להיות בשמחה (מרדכי פרק הקורא עומד). ונהגו שנושא כפיו אף על פי שאינו נשוי ומכל מקום הרוצה שלא לישא כפיו אין מוחין בידו רק שלא יהא בבית הכנסת בשעה שקורין כהנים או אומרים להם ליטול ידיהם. נהגו בכל מדינות אלו שאין נושאים כפים אלא ביום טוב משום שאז שרויים בשמחת יום טוב וטוב לב הוא יברך מה שאין

כן בשאר ימים אפילו בשבתות השנה שטרודים בהרהורים על מחייתם ועל ביטול מלאכתם ואפילו ביום טוב אין נושאים כפים אלא בתפלת מוסף שיוצאים אז מבית הכנסת וישמחו בשמחת יום טוב (דצ"י ע"מ). וכל שחרית ומוסף שאין נושאים בו כפים אומר השליח ציבור אלהינו ואלהי אבותינו וכו' כדלעיל סוף סימן קכ"ו ויום הכפורים נושאים בו כפים כמו ביום טוב ויש מקומות שנושאים בו כפים בנעילה ויש מקומות אפילו בשחרית:

מה. אלו תיבות שהכהנים הופכים בהם לדרום ולצפון יברכך וישמרך אליך לך שלום. הגה: ונוהגין שמאריכין בניגון אלו תיבות כי כל אחת מהן הוא סוף ברכה בפני עצמה ואומרים רבון כמו שמפורש בסימן ק"ל ובשעה שמאריכין בניגון התיבות שבסוף הפסוקים דהיינו וישמרך ויחנך שלום והמקרא לא יאמר רבון וכו' (משנת מהר"ל סימן קמ"ט). אסור להשתמש בכהן אפילו בזמן הזה דהוי כמועל בהקדש אם לא מחל על כך (מרדכי צהגהות דגיטין):

סימן קכ"ז - באיזה תפלות נושאים כפים ובו ב' סעיפים

א. אין נשיאת כפים אלא בשחרית ומוסף ובנעילה ביום שיש בו נעילה כמו ביום הכיפורים אבל לא במנחה משום דשכיחא שכרות באותה שעה שמא יהא הכהן שכור וגזרו במנחה של תענית אטו מנחת שאר ימים אבל בתענית שאין בו נעילה הואיל ותפלת מנחה סמוך לשקיעת החמה היא דומה לתפלת נעילה ואינה מתחלפת במנחה של שאר ימים הלכך יש בה נשיאת כפים. (והמנהג שלנו כבר נתבאר לעיל סימן קכ"ט):

ב. כהן שעבר ועלה לדוכן ביום הכיפורים במנחה כיון שהדבר ידוע שאין שם שכרות הרי זה נושא את כפיו ואין מורידין אותו מפני החשד שלא יאמרו פסול הוא ולכך הורידוהו. הגה: ולכן אומרים

במנחה ביום כפורים אלהינו ואלהי אבותינו אף על גב דאין ראוי
 לנשיאת כפים מכל מקום הואיל ואם עלה לא ירד מיקרי קצת ראוי
 (הגהות מיימוני), וכן נוהגין במדינות אלו אף על פי שיש נוהגין במדינות
 אלו אף על פי שיש חולקים:

**סימן קל - רבוש"ע שאומרים בשעת נשיאת כפים,
 ובו סעיף אחד**

א. מאן דחזא חלמא ולא ידע מאי חזא ניקום קמיה כהני בשעה
 שעולים לדוכן ונימא הכי רבונו של עולם אני שלך וחלומותי שלך
 וכו' ויכוין דליסיים גם בהדי כהני דעני צבורא אמן ואי לא לימא הכי
 אדיר במרום שוכן בגבורה אתה שלום ושמך שלום יהי רצון שתשים
 עלינו שלום. הגה: ובמקום שאין עולין לדוכן יאמר כל זה בשעה
 שהשליח צבור אומר שים שלום ויסיים בהדי שליח צבור שיענו הקהל
 אמן (הר"י פרק הנוטה):

קיצור שולחן ערוך הלכות נשיאת כפיים

סימן ק - הלכות נשיאת כפים
ובו כ"ב סעיפים:

הכפורים, שאפלו חל בשבת, נושאין כפיהם. ויש מקומות שנוהגין שבכל יום טוב, אפלו חל בשבת, נושאין כפיהם, וכן נכון יותר.

אין נשיאת כפים אלא בעשירה, ^{סעיף ב} והכהנים מן המניין, לפי שגם הם בכלל הברכה, שנאמר ואני אברכם.

קדם נשיאת כפים, לא ישתה הכהן ^{סעיף ג} לא יין ולא שאר משקה ממשקים המשכרין. ואם לבו חלוש ורוצה לאכול פת כיסנין קדם מוסף, ישמע קדוש מאחר ^{ענין לעיל סימן ע"ז סעיף ט"ו}.

קדם הדוכן, צריך הפהן לטול ידיו ^{סעיף ד} עד הפרק, שהוא חבור היד עם הזרוע, כדרך שהיו מקדשין את ידיהם במקדש לעבודה, שנאמר, שאו ידיכם קדש וברכו את ה'. ויש ספק אם צריכין לברך על נטילה זו או אין צריכין לברך, כיון שברך על נטילת ידים בקומו ממטתו. ומספקא

סעיף א' מצות עשה מן התורה על הכהנים שיברכו את העם, שנאמר, כה תברכו את בני ישראל. וכל כהן שאין בו מדברים המעכבים אותו ואינו עולה לדוכן, עובר בעשה. ואינו עובר אלא כשקוראין אותו, שנאמר, אמור להם ותרגם אונקלוס, כד תימרון להון, ^(וענין לקטן סעיף ח'). והמנהג במדינותינו, שאין נשיאת כפים אלא ביום טוב, משום דאז שרויים בשמחת יום טוב, וביום הכפורים יש בו שמחת מחילה וסליחה, וטוב לב הוא יברך ^(וענין לעיל סימן מ"ה סעיף ה'), מה שאין כן בשאר ימים, אפלו בשבתות השנה, שטורדים בהרהורים על מחיתם ועל בטול מלאכתם. ואפלו ביום טוב אין נושאין כפיהם אלא בתפלת מוסף, שיוצאין אחר כך מבית הכנסת וישמחו בשמחת יום טוב ^(וענין לקטן סימן קל"ח סעיף ח'). עוד נוהגין במדינותינו, שביום טוב שחל להיות בשבת, אין נשיאת כפים, אלא ביום

נוהגין שלא יכרך. ואם נגע בינתיים במקום מטנף, היה ראוי לברך על נטילה זו, אלא שלא נהגו. וראוי לכל כהן ירא שמים, לשמור היטב ידיו מנטילת ידים שחרית, שלא לגע במקום המלכלך, כדי שלא יצטרך לברך שנית.

סעיף ה' הלוי יוצק את המים על ידי הכהנים, על שם שנאמר, וגם את אחיך מטה לוי וגו' הקרב אתך וילוו עליך וישרתוך. ואם אין שם לוי, יצוק בכור פטר רחם שהוא קדוש, על ידו. ואם גם בכור אינו, מוטב שהכהן בעצמו יצק, ולא יצק ישראל. הלוי או הבכור אשר יצק מים על ידי הכהנים, אם אין ידיו נקיות, יש לו לרחוץ ידיו תחלה.

סעיף ו' אסור לעלת לדוכן במנעלים. ויחליץ המנעלים קדם נטילת ידים, וטוב לזהר להצניע המנעלים תחת הספסלים, שלא יהיו מגליץ ונראין, מפני כבוד הצבור.

סעיף ז' כששליח הצבור מתחיל רצה, צריכין כל הכהנים לעקר ממקומותיהם לעלות לדוכן. ועל כן יטלו את ידיהם קדם לכן, כדי שכשיאמר שליח הצבור רצה, יעקרו ממקומם לעלות לדוכן עם ידים ראויות לברכה. ובדיעבד גם אם נטלו ידיהם אחר כך, שפיר דמי.

כשעלו לדוכן, עומדים ופניהם סוף ח' כנגד ארון הקדש שבמזרח, ואומרים מוידם דרבנן עם הצבור, ואחר כך אומרים: יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתהא ברכה זו שצויתנו לברך את עמך ישראל, ברכה שלמה, ולא יהיה בה שום מכשול ועון מעתה ועד עולם. ומאריכין בתפלה זו עד שיכלה שליח הצבור ולך נאה להודות, כדי שיענו הצבור אמן גם על תפלה זאת. השליח צבור אומר אלקינו ואלקי אבותינו, ברכנו בברכה וכו' בלחש, ותיבת כהנים אומר בקול רם, ובזה הוא קורא את הכהנים שיברכו. ושוב אומר בלחש, עם קדושה כאמור. ולאחר שקרא שליח הצבור כהנים, מתחילים ומברכים כלם ביחד, ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, אשר קדשנו בקדשך של אהרן, והופכין פניהם כלפי העם, ומסיימים את הברכה, וצונו לברך את עמו ישראל באהבה. ועונין הצבור אמן. אבל שליח הצבור לא יענה אמן, משום דהוי הפסק. מה שאומרים באהבה, הוא לאפוקי שאם הצבור שונאים את הפהן או הפהן שונא את הצבור, לא ישא את כפיו, וסכנה הוא לכהן אם ישא את כפיו, ועל כן, יש לו לצאת מבית הכנסת. אם אין בבית הכנסת אלא כהן אחד, אינו אומר שליח הצבור כהנים

אָנוּסִים. אֲבָל הָעַם שָׁמֵן הַצְּדָדִים
 לַפְּנֵיהֶם, הֵמָּה בְּכָלֵל הַבְּרָכָה.
 וּבִמְקוֹם שְׁאוֹרֵן הַקֹּדֶשׁ בּוֹלֵט מִן
 הַכֶּתֶל, אִם כֵּן הָאֲנָשִׁים שְׁעוּמְדִין
 אֲצֵל הַכֶּתֶל הַמְּזוֹרְחִי, הֵמָּה מִן
 הַצְּדָדִין שְׁאֲחֹרֵי הַכֶּהֱנִים, צְרִיכִין
 לְלַכֵּת מִשָּׁם וְלַעֲמוֹד בְּמָקוֹם שִׁיְהִי
 לְכָל הַפְּחוֹת מִן הַצְּדָדִין שְׁלַפְנֵי
 הַכֶּהֱנִים. וְאִם אֵי אֶפְשָׁר, הָרִי הֵן כְּמוֹ
 אָנוּסִים, וְהֵם בְּכָלֵל הַבְּרָכָה.

שְׁלִיחַ הַצְּבוּר מִקְרָא אוֹתָם בְּרַבְת
 כֶּהֱנִים מְלָה בְּמִלָּה, וְהֵם
 אוֹמְרִים אַחֲרָיו כָּל מְלָה, עַד
 שְׁמַסִּימִים פְּסוּק רֵאשׁוֹן, וְעוֹנִין
 הַצְּבוּר אִמֵּן, וְכֵן אַחַר הַפְּסוּק הַשְּׁנִי
 וְאַחַר הַפְּסוּק הַשְּׁלִישִׁי. לֹא יִקְרָא
 שְׁלִיחַ הַצְּבוּר בְּעַל פִּה, אֲלֹא מִתּוֹךְ
 הַסְּדוּר, שְׁלֹא יִתְבַּלְבֵּל. וְיִכּוֹל לוֹמַר
 גַּם הוּא הָאֲמִנִים שְׁלֹא אַחַר הַפְּסוּקִים
 וְלֹא הוּי הַפְּסוּק, שְׁזָהוּ צְרֻךְ תְּפִלָּה.
 אֵלוּ תְבוֹת שֶׁהַכֶּהֱנִים הוֹפְכִים בְּהֵן
 לְדָרוֹם וְלַצָּפוֹן, יְבָרְכֶךָ, וְיִשְׁמְרֶךָ,
 אֱלֹהֵי, וְיַחַדְךָ, אֱלֹהֵי, לְךָ מִשׁוֹם דְּתְבוֹת
 אֵלוּ הֵן לְנִכְחַת, לְכֵן הוֹפְכִין אֶת עֲצָמָם
 גַּם לַצְּדָדִין, כְּדִי לְבָרֵךְ אֶת כָּלָם. וְכֵן
 הוֹפְכִין גַּם בְּתְבוֹת שְׁלוֹם, לְפִי שֶׁהֵיא
 סִיוֵם הַבְּרָכוֹת. וּבְשַׁעֲה שְׁמֵאֲרִיכִין
 בְּנִגּוֹן שֶׁל הַתְּבוֹת שֶׁבְּסוּף הַפְּסוּקִים,
 דְּהֵינּוּ, וְיִשְׁמְרֶךָ, וְיַחַדְךָ, שְׁלוֹם,
 אוֹמְרִים הַצְּבוּר רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם וְכוּ'.
 וְהַמְקַרָּא, אֶפְלוּ אֵינוּ שְׁלִיחַ הַצְּבוּר,
 לֹא יֵאמַר, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִפְּנֵי
 הַטְּרוּף. וּמְכַל שְׁכָן שְׁאֵם הוּא שְׁלִיחַ

בְּקוֹל רֶם, אֲלֹא הוּא מַעֲצָמוּ מַחֲזִיר
 אֶת פְּנָיו.

מִגְבִּיהִים אֶת יְדֵיהֶם נִגְד כְּתַפְיָהֶם,
 וּפּוֹשְׁטִים אוֹתָן, וְחוֹלְקִין
 אֲצַבְעוֹתֵיהֶם שִׁיְהִי בִינְיָהֵן חֲמִשָּׁה
 אֹוִירִים, דְּהֵינּוּ בֵּין שְׁתֵּי אֲצַבְעוֹת
 לְשְׁתֵּי אֲצַבְעוֹת אֹוִיר אֶחָד, וּבֵין שְׁתֵּי
 אֲצַבְעוֹת לְאִגּוּדֵל גַּם כֵּן אֹוִיר אֶחָד,
 וְכֵן בֵּיד הַשְּׁנֵיָה, הָרִי אַרְבָּעָה אֹוִירִים.
 וּבֵין אִגּוּדֵל לְאִגּוּדֵל גַּם כֵּן אֹוִיר
 אֶחָד, הָרִי חֲמִשָּׁה אֹוִירִים. וְצְרִיךְ
 לַעֲשׂוֹת כֵּן, מִשׁוֹם דְּכִתִּיב, מִצִּיץ מִן
 הַחֲרָכִים, ה' חֲרָכִים. וְצְרִיךְ לְזַהֵר
 מְאֹד, שְׁלֹא יִגְעוּ רֵאשֵׁי הָאִגּוּדֵלִין זֶה
 בְּזֶה, שְׁלֹא יִתְקַלְקַל הַחֲלוֹן. וְצְרִיךְ
 לְהַגְבִּיֵה אֶת הַיָּד הַיְמָנִית קֶצֶת
 לְמַעַלָּה מִהַשְּׁמֵאלִית, וְיֵהָא אִגּוּדֵל
 יְמִין עַל אִגּוּדֵל שְׁמֵאל, (עִי' סגו אַבְרָהִם
 וּלְבוּשֵׁי שַׂרְד). וּפּוֹרְשִׁין כְּפִיָּהֶם, שִׁיְהִיָּה
 תּוֹךְ כְּפִיָּהֶם כְּנִגְד הָאָרֶץ, וְאַחֲרָי
 יְדֵיהֶם כְּנִגְד הַשָּׁמַיִם.

בְּשַׁעֲה שֶׁהַכֶּהֱנִים מְבָרְכִים אֶת הָעַם,
 לֹא יְבִיטוּ וְלֹא יִסִּיחוּ דַעְתָּם,
 אֲלֹא יֵהִי עֵינֵיהֶם כְּלָפֵי מַטָּה, כְּמוֹ
 בְּתַפְלָה, וְהָעַם יִכְוֹנוּ לְבָרְכָה, וְיֵהִי
 פְּנֵיהֶם נִגְד פְּנֵי הַכֶּהֱנִים, אֲבָל לֹא
 יִסְתַּכְּלוּ בָּהֶם. וְגַם הַכֶּהֱנִים בְּעֲצָמָם
 לֹא יִסְתַּכְּלוּ בִּידֵיהֶם. וְנִהְיִי לְשִׁלְשֵׁל
 אֶת הַטְּלִית עַל פְּנֵיהֶם, וּיְדִיָּהֶם חוּץ
 לְטְלִית. וְגַם הַצְּבוּר מְשַׁלְשֵׁלִין אֶת
 הַטְּלִיתִים עַל פְּנֵיהֶם שְׁלֹא יִסְתַּכְּלוּ.
הָעַם שְׁאֲחֹרֵי הַכֶּהֱנִים, אֵינָם בְּכָלֵל
 הַבְּרָכָה, אֲלֹא אִם כֵּן הִי

סעיה י"ב

סעיה ט'

סעיה י'

סעיה י"א

לְאַחַר שְׂיכְלָה אָמֵן מִפִּי כָּל הַצְּבוּר.
 וְכֵן בְּאָמֵן שְׁעוֹנִים אַחַר וַיִּשְׁמְרָךְ,
 וַיַּחַדְךָ, שְׁלוֹם, יִמְתִּין הַמַּקְרָא וְלֹא
 יִתְחִיל יָאֵר, יִשָּׂא, שִׁים שְׁלוֹם, עַד
 לְאַחַר שְׂיכְלָה אָמֵן מִפִּי כָּל הַצְּבוּר.
 וְאִין הַפְּהֵגִים רְשָׁאִים לְהַחְזִיר פְּנֵיהֶם
 מִן הַצְּבוּר לְהִיכָל, עַד שְׂיִתְחִיל שְׁלִיחַ
 הַצְּבוּר שִׁים שְׁלוֹם. וְאִינֵם רְשָׁאִים
 לְכַף אֲצַבְעוֹתֵיהֶן מִפְּשִׁיטָתָן, עַד
 שְׂיִחְזִירוּ פְּנֵיהֶם מִן הַצְּבוּר. וְאִינֵם
 רְשָׁאִים לְעַבֹּר מִן הַדּוּכָן, עַד
 שְׂיִסְיָמוּ הַצְּבוּר אָמֵן, לְאַחַר הַמַּבְרָךְ
 אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם.

הַצְּבוּר, שְׁלֹא יֵאמְרוּ מִפְּנֵי הַפְּסֵק
 בְּתַפְלָה. וְלֹא יִגְנְנוּ הַפְּהֵגִים אֶלָּא נִגְוֵן
 הַמִּיחָד, מִפְּנֵי טְרוּף הַדַּעַת.

בְּשִׁעָה ^{סעיף י"ג} שֶׁהַפְּהֵגִים אוֹמְרִים אֶת
 הַתְּבוֹת, אֵין לְצְבוּר לוֹמֵר
 שׁוֹם פְּסוּק, רַק יִשְׁמְעוּ הַיֵּטֵב בְּכוֹנָה
 אֶת הַתְּבוֹת מִפִּי הַפְּהֵגִים, כִּי כְּלוּם יֵשׁ
 עֶבֶד שְׂמֻבְרָכִים אוֹתוֹ וְאִינוּ מְאֻזִּין
 וּמְכוּן לְבָרְכָה. וְאִם אוֹמְרִים
 הַפְּסוּקִים, אֵינֵם יְכוּלִים לְכוּן לְבָרְכָה.
 אֲךָ קֶצֶת, נוֹהֲגִים לוֹמֵר פְּסוּקִים.
 וַיִּזְהָרוּ שְׁלֹא לְאִמְרֵם אֶלָּא בְּשִׁעָה
 שְׁשִׁלִּיחַ הַצְּבוּר אוֹ הַפְּהֵגִים מִנְּגַנְגִים,
 וְלֹא בְּשִׁעָה שְׂאוֹמְרִים אֶת הַתְּבוֹת.

בְּשִׂמְחָהוֹרִין ^{סעיף י"ד} הַפְּהֵגִים אֶת פְּנֵיהֶם, בֵּין
 בְּתַחֲלָה בֵּין בְּסוּף, לֹא
 יִחְזִירוּ אֶלָּא דְרָךְ יָמִין. לְכֵן בְּתַחֲלָה
 כְּשִׁעוֹמְדִים וּפְנֵיהֶם לְמַזְרָח, יִפְנוּ
 לְדָרוֹם וְאַחַר כֵּךְ לְמַעְרָב. וְאַחַר
 הַדּוּכָן כְּשֶׁהוֹפְכִין פְּנֵיהֶם לְמַזְרָח,
 פּוֹנִים דְרָךְ צְפוֹן. וְכִשְׁהֵם יוֹרְדִין מִן
 הַדּוּכָן, יִהְיֶה פְּנֵיהֶם קֶצֶת לְנֶגֶד אַרְוֹן
 הַקֶּדֶשׁ, וַיִּפְסְעוּ לְאַחֲרֵיהֶם כְּתַלְמִיד
 הַנִּפְטָר מִלְּפָנֵי רַבּוֹ. כְּשֶׁנוֹעֲלִין
 הַמְּנַעְלִים, לֹא יִגְעוּ בָהֶם. וְאִם נִגְעוּ,
 צָרִיכִין לְטוֹל יְדֵיהֶם.

אַחַר ^{סעיף י"ד} כֵּךְ מִתְחִיל שְׁלִיחַ הַצְּבוּר שִׁים
 שְׁלוֹם, וְאֵז הַפְּהֵגִים מַחְזִירִים
 אֶת פְּנֵיהֶם כְּלָפֵי אַרְוֹן הַקֶּדֶשׁ
 שְׁבַמְזָרְחָ, וְאוֹמְרִים, רַבּוֹן הָעוֹלָמִים
 וְכוּ', וַיֵּאָרִיכוּ בְּתַפְלָה זֹו עַד שְׂיִסְיִם
 שְׁלִיחַ הַצְּבוּר, הַמַּבְרָךְ אֶת עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם, כְּדֵי שְׂיַעֲנוּ הַצְּבוּר
 אָמֵן גַּם עַל תְּפִלָּתָם. וְאִם אֵינֵם
 יְכוּלִים לְהֵאָרִיךְ כָּל כֵּךְ יֵאמְרוּ עוֹד,
 אֲדִיר בְּמָרוֹם וְכוּ', וּבְרֵאשׁ הַשָּׁנָה
 יוֹם הַפְּפוּרִים שְׂמַנְגְנִים הַיּוֹם
 תְּאֻמְצָנוּ וְכוּ', לֹא יִתְחִילוּ הַפְּהֵגִים
 רַבּוֹן הָעוֹלָמִים וְכוּ', עַד קְרוֹב לְסוּף,
 כְּדֵי שְׂיִסְיָמוּ בְּשׁוּהָ עִם שְׁלִיחַ הַצְּבוּר.

מִשְׂתַּדְלִים ^{סעיף י"ז} שְׁשִׁלִּיחַ הַצְּבוּר לֹא יִהְיֶה
 כְּהֵן. וְאִם הוּא כְּהֵן, לֹא
 יַעֲלֶה לְדוּכָן, וְגַם לֹא יִקְרָא לְפָנֵי
 הַפְּהֵגִים, אֶלָּא אִישׁ אַחַר יַעֲמֵד אֲצִלוֹ
 שְׂיִקְרָא כְּהֵנִים, וְגַם יִקְרָא לְפָנֵיהֶם
 אֶת הַתְּבוֹת יְבָרְכֶךָ וְגו', וּשְׁלִיחַ
 הַצְּבוּר עוֹמֵד וְשׁוֹתֵק עַד שִׁים שְׁלוֹם.

אֵין ^{סעיף ט"ו} הַפְּהֵגִים רְשָׁאִים לְהִתְחִיל בְּרַכַּת
 אֲשֶׁר קֶדְשָׁנוּ וְכוּ', עַד שְׂתַּכְלָה
 לְגַמְרֵי תַבַּת כְּהֵנִים מִפִּי הַמַּקְרָא. וְאִין
 הַמַּקְרָא רְשָׁאִי לְהִתְחִיל יְבָרְכֶךָ, עַד

מְשַׁלְשָׁלִים אֶת הַטְּלִיתִים עַל פְּנֵיהֶם, מֵתָר לְשֵׂא אֶת כַּפָּיו. אָבֵל מִי שֵׁישׁ לוֹ מוֹם בְּיָדוֹ, כְּגוֹן שֶׁהָן בַּהֲקִנְיֹת (פרוש מ"ו נג ע לבו), או מְנַמְרוֹת בְּנִקְדוֹת דְּקוֹת, או שֶׁהָן עֲקָמוֹת, או שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְחַלֵּק אֶת אֲצָבְעוֹתָיו, לֹא יֵשֵׂא אֶת כַּפָּיו מִפְּנֵי שֶׁהָעַם יִסְתַּכְּלוּ בּוֹ וְיִסְיַחוּ דַעְתָּם. וְאִם הוּא רָגִיל בְּעִירוֹ, שֶׁכָּבַר שָׁהָה שֵׁם שְׁלֹשִׁים יוֹם וּמְכִירִים אוֹתוֹ, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. הָיוּ יָדָיו צְבוּעוֹת, לֹא יֵשֵׂא אֶת כַּפָּיו, מִפְּנֵי שֶׁהָעַם מִסְתַּכְּלִין בָּהֶם. וְאִם רַב הָעִיר מְלֹאכְתָן בְּכָךְ, יֵשֵׂא אֶת כַּפָּיו. מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְחַתֵּךְ הָאוֹתִיּוֹת הַיֵּטֵב וְקוֹרֵא שִׁי"ן יְמִנִית כְּמוֹ שְׁמַאֲלִית, לֹא יֵשֵׂא אֶת כַּפָּיו, אִם לֹא שָׁכַל הַקְּהָל קוֹרִין כֵּן. וְכָל כֹּהֵן שֶׁאֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו, יֵצֵא קֹדֶם רִצְהָ מִבֵּית הַכִּנְסֹת לְחוּץ, עַד שֶׁיִּגְמְרוּ נְשִׂיאת כַּפָּים.

וְאֵינוֹ עוֹבֵר בְּמָה שֶׁאֵינוֹ עוֹלָה לְדוֹכֵן, אִף שֶׁזֶה קָרָא כֹהֲנִים בְּקוֹל, כִּי אֵין הַכּוֹנֵה אֲלָא עַל מִי שֶׁאֵינוֹ עוֹמֵד בַּתְּפִלָּה וְעָקַר רִגְלָיו בְּרִצְהָ. וְאִם אֵין שֵׁם כֹּהֵן אַחֵר אֲלָא הוּא, אֲזִי כְּדִי שֶׁלֹּא תִתְבַטֵּל מִצְוַת נְשִׂיאת כַּפָּים, יַעֲלֶה הוּא לְדוֹכֵן וְסוֹמֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם שֶׁל שַׁחֲרִית. כִּיִּצַד עוֹשֶׂה. עוֹקֵר רִגְלָיו קָצַת כְּשֹׂאמֵר רִצְהָ, וְאוֹמֵר עַד וּלְךָ נִאֶה לְהוֹדוֹת, וְאַחֵר אוֹמֵר, אֲלֵקִינוּ וְאֵלֵקִי אֲבוֹתֵינוּ בְּרַכְנוּ בְּבִרְכָה וְכוּ', וְשִׁלַּח הַצְּבוּר עוֹלָה לְדוֹכֵן, וְזֶה הָאֲחֵר מְקָרָא לוֹ, וְחֹזֵר שִׁלַּח הַצְּבוּר וְאוֹמֵר שִׁים שְׁלוֹם, וְלֹא יֵאמַר רַבּוֹן הַעוֹלָמִים וְכוּ', עַד לְאַחֵר הַקְּדִישׁ. וְאִם לֹא עָקַר רִגְלָיו בְּרִצְהָ, אֵינוֹ רִשְׁאֵי לַעֲלוֹת.

סעיף י"ח צבור שְׁכָלָם כֹהֲנִים, אִם אֵין שֵׁם אֲלָא עֲשָׂרָה, כָּלָם עוֹלִים לְדוֹכֵן. לְמִי מְבָרְכִין. לְאַחִיהֶם שְׁבַשְׂדוֹת. וּמִי עוֹנֶה אַחֲרֵיהֶם אָמֵן. נְשִׁים וְטָף. וְאֵפְלוּ אֵין נְשִׁים וְטָף, עֲנִית אָמֵן אֵינָה מְעַכֶּבֶת. וְאִם יֵשׁ יוֹתֵר מִעֲשָׂרָה, הֵיטְרִים מִעֲשָׂרָה יַעֲלוּ לְדוֹכֵן, וְעֲשָׂרָה יִשְׁאַרוּ לַעֲנוֹת אָמֵן.

סעיף י"ט כֹּהֵן שֶׁנִּשְׂאָ אֶת כַּפָּיו וְאַחֵר כֹּךְ הֵלֵךְ לְבֵית הַכִּנְסֹת אַחֵר, אִם רוֹצֶה, יָכוֹל לַעֲלוֹת לְדוֹכֵן גַּם כֵּאֵן. וְאִם אֵינוֹ רוֹצֶה, אִף שֶׁשׁוֹמֵעַ קוֹרְאִין כֹהֲנִים אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲלוֹת כִּינּוֹן שֶׁכָּבַר עָלָה.

סעיף כ' מִי שֵׁישׁ לוֹ מוֹם בְּפָנָיו, בְּמִדֵּינוֹתֵינוּ שְׁנוֹהֲגִים שְׁכָל הַכֹהֲנִים

סעיף כ"א הָרַג אֶת הַנֶּפֶשׁ בְּמִזִּיד, אֲפֹלוּ עֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, לֹא יֵשֵׂא אֶת כַּפָּיו. וְאִם הָרַג בְּשִׂגְגָה וְעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. וְכֵן מוֹמֵר שֶׁעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה, נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. נִשְׂא גְרוּשָׁה אוֹ חִלוּצָה אוֹ שֶׁנִּשְׂמָא לְמַת שְׂאִסוּר לוֹ לְטָמֵא אֵלָיו, לֹא יֵשֵׂא אֶת כַּפָּיו, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל פִּי תַלְמִיד חֶכֶם. וְשֶׂאֵר עֲבֻרוֹת, אֵינָן מוֹנְעוֹת מִנְשִׂיאת כַּפָּים. חָלַל, אֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו.

סעיף כ"ב אוֹנֵן אֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. וְאָבֵל תוֹךְ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ עַל אָבִיו וְאָמוֹ אוֹ תוֹךְ שְׁלֹשִׁים עַל שְׂאֵר קְרוֹבִים,

אָביו וְאָמוֹ וְתוֹךְ שְׁלֹשִׁים עַל שְׁאָר
 קְרוֹבִים. אַבְל תוֹךְ שִׁבְעָה, כְּגוֹן
 הַקּוֹבֵר מֵתוֹ בְּרַגְלָא, אִפְלוּ אִם אֵין שָׁם
 שְׁנֵי כַּהֲנִים אַחֲרַיִם, אֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת
 כַּפָּיו (קכ"ח).

אֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו, וְצָרִיךְ לְצִאת
 מִבֵּית הַכִּנְסֵת קִדְּם רְצָה עַד אַחַר
 נְשִׂיאת כַּפָּים. וְאִם אֵין בְּבֵית הַכִּנְסֵת
 שְׁנֵי כַּהֲנִים אַחֲרַיִם, מִתָּר לְאַבְל לְשֵׂא
 אֶת כַּפָּיו תוֹךְ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ עַל

ברכת כהנים

הכהנים מברכים:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
 בְּקִדְּשָׁתוֹ שֶׁל אֶהְרֹן, וְצִוָּנוּ לְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

יְבָרְכֶךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ:

והצבור עונים: אָמֵן:

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְךָ:

והצבור עונים: אָמֵן:

יֵשֵׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם:

והצבור עונים: אָמֵן:

הקהל אומרים:

אֲדִיר בְּמָרוֹם שׁוֹכֵן בְּגִבּוֹרָה אַתָּה שְׁלוֹם וְשִׁמּוֹךְ שְׁלוֹם.
 יְהִי רְצוֹן שְׁתֵּשִׁים עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמְּךָ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל. חַיִּים וּבְרָכָה לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם:

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חיבר למעלה מאלפי ספרים על כל מקצועות התורה

אבן הפינה

אור הזוהר 187 ★ אב תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

אבן הפינה הופכת לאלפי בנינים זוהרים

הזמן קצר, ובידינו הדבר! לנצל עוד ועוד, זוהר הקדוש ללמד וללמוד. מצויים אנו עתה בעידן של פעמי משיח, בדור הגאולה, ואין לנו זמן לעסוק בחיצוניות בלבד.

פסק האדמו"ר מהאלמין שליט"א

כל עלון שאין בו פינה לדברי זוהר
מקומו בגניזה!
כיון שגוזל מזמן הציבור
לעסוק בדברי הזוהר הקדוש

אנא, התעוררו התעוררו כי בא 'אורך'!

מעניקים לכם את היהלום שבכתר - הזוהר הקדוש! אל תשליכו את היהלום האמיתי - כאבני חצץ.

הכירו בערך העצום של כל רגע למוד זוהר ובשמים מצפה לכם מגדל אור שכולו טוב.

ידוע שהתלמוד והגמרא הם מעטה חיצוני לתורת הסוד, והאמת שהיא פנימיות התורה וסודותיה מה תהא עליה?

העיסוק בחיצוניות בלבד, הוא כאחד הנוטל כוס מים ובמקום לשתות את המים, מתעסק עם הכוס בלבד, הכוס מחזיקה את המים אך אין היא העיקר. בדורינו, דור המבול והבלבול כשחושך על פני תהום. סכנות ברוחניות ובגשמיות אורבות בכל פינה, ומי יודע מה ילד יום? נלמד זוהר ונחיש ורוח אלוקים מרחפת על פני המים

רשב"י שלח לנו את "תיבת הנח" הזוהר הקדוש להציל אותנו, לרומם את נשמתינו, להעלותינו מעל כל החפצים להטביענו במים הזידונים.

כי רק בזכות הזוהר, נצא מן הגלות ברחמים!

כהבטחת הרעיא מהימנא "בְּסַפְרָא דְּאָ יִפְקוּן מִגְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי".
 ובכך שנכניס פינה לזוהר הקדוש בעלוננו,
 ונחדיר פינה של זוהר הקדוש בלבנו,
 נזכה לאלפי בנינים וזהרים ויהא שבעתיים כאור החמה מאירים.
 הזמן קצר! וכידינו הדבר! ללמוד וללמד, להפיץ זוהר ולעודד

בכל עלון נקדיש לזוהר פינה, ונזכה שמשיח יבוא ברינה

**הקב"ה שלח לנו תיבת נח של הרשב"י
 שהוא "הזוהר הקדוש"
 להצילנו מהמבול הנורא!**

המטפילים ויהיו כזה דקיע
 אלון אטון דקא משדילין ביה
 דא, דאקרי ספי החר, דאדאי
 קתיבת נה, דמתגנשין בה שנים
 מעור, ושבוע מולכותא. ולזמן
 אחר מעור, וטעם ממשפחה.
 דמתון ותיקם (שמות א) כל הפן
 הילוד תאורה תשלימות. (דא
 אורה דספרא דא.
 (זהר חלק ג' דף קי"ג ע"א מדינא)
 (יעי"ע סקני וזה חזק דף ק"ב ע"ב)
 ד, וסמכות דמציא לאור חמני נה
 סגורא. (זו חמני רבינו רמ"ק קרב משה)
 קודביו, דע את אליק אביך, (א).

המטפילים והיגיון לא טעם ענה לבלתי נותח בשם 'ישראל' אלא בלשונו 'הזוהר הקדוש' ביניה ואלא הקב"ה שפכת 'זוהר הקדוש' לבטל כל פירות ולקרב הנאולה בדמיונם ויהי תענוג כי ויבא עשרה עין נבחרת ויהי תענוג ויהי עשרה עין נבחרת כשכח המבנים ואז נחשבו הו' לבימות קבלת לכל ישראלי, ע"ז שפכת המים לא עיניה אלא עיניה וזהו הנאמר (לשעה נה) כי לא בחזון עמנו ובמקומו אל זכרון כי זהו למקום הו' ונאספכם אלתי 'ישראל' ... כי הו' עיניה ביה מדינת ישראל ... מדינת ישראל וזהו הכתוב שיש (ואתו רשב"י) וזהו שכל מי שיתרסק בו נכרא שבויה מן הספרא אורא. ע"ז ויאל יעמוד לו (פאדיות תימים) אלא עיניה, ואודיעה מה תעלת ובעצ קוה, וקב"ה כי העלת וכל דורא, כי הוא יעלה מביני שפיר (המכיל לאבות ודאי עז פאדיות).

בוקר חדש מפציע בעולם. משמיע זוהר ומאיר לכולם.

ברדיו 2000 טל: 03-5220005
תוכלו להאזין ברינה
כל דרשה מיוחדת במינה
חמש דקות בלבד להקשבה

ובנוסף תוכלו להאזין
לתוכניתו של האדמו"ר מהאלמין
"חיים על פי הזוהר"
כל יום רביעי בשעה 12:00 בצהריים.

להזמנת דיסקים
054-457-7956

חמש דקות
זוהר חק לישראל
כל יום בשעה 8:05 בבוקר

חמש דקות
זוהר דף היומיומי
כל יום בשעה 8:00 בבוקר

בחמש דקות קנית קניין רוחני מיוחד!

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר
זוהר פרה אדומה

ספר ח

זוהר האר"י לברכת כהנים

שער הכוונות

דרושי חזרת העמידה דרוש ה':

נתקנו ולא נעשה עדיין. גם בחינת היסוד שבה לא נעשה עדיין.

סוד זקיפת האצבעות כלפי מעלה

והנה היסוד שבה נעשה על ידי ויעבור כמבואר שם, והחכמה ובינה שבה נעשית על ידי נשיאות כפים של ברכת כהנים. והענין הוא במה שיתבאר בענין כונת ברכת כהנים שעניינה הוא שאז נכנסין אור המקיף בזעיר אנפין, ופשוט הוא כי אז מתרבים האורות בזעיר אנפין ולכן אז הם נושאים את כפיהם לרמוז שאותם ההארות הניתוספות בזעיר אנפין הנמשכות ויוצאות מסופי האצבעות של ידיו שלא ירדו למטה אמנם יצאו משם ויעלו בסוד אור חוזר ממטה למעלה עד רישא דזעיר אנפין בסוד זקיפת האצבעות כלפי מעלה. ועל ידי כן נתקנין חכמה ובינה של לאה. וזה סוד טעם שצריך הכהן לישא כפיו כנגד ראשו ממש למעלה כנזכר במשנה וצריך לזוהר בזה להגביהם ממש כנגד ראשו, וענין זה יתבאר בדרוש שנתבאר אצלנו בדרוש תיקון פרצוף לאה איך נתקן, ושם נתבאר

דרוש ענין נשיאת כפים וברכת כהנים בולל שני דרושים דרוש ענין משמעות נשיאות כפים וענין ברכת כהנים. ובתחילה נבאר טעם נשיאות כפים יען כי הוא דרוש קצר, ואחר כך נחזור לבאר דרוש ברכת כהנים בכמה פנים ששמעתי ממורי זכרונו לברכה. דע כי ענין נשיאות כפים הוא לצורך תיקון פרצוף לאה כמו שנבאר. והענין הוא כמו שנתבאר לעיל בסוד ברכת שים שלום דתפלת לחש כי שני זיווגים נעשים עתה האחד הוא זיווג הזעיר אנפין הנקרא ישראל ב"ג מידות דרחמים של ויעבור כו' עם לאה מן החזה שלו ולמעלה. והב' הוא זווג יעקב עם רחל בנפילת אפים.

תיקון לאה

והנה בברכת אבות נעשה פרצוף רחל וגם פרצוף לאה כנזכר לעיל במלת האל הגדול כו', שהם אותיות לאה, אבל אז לא נעשה כל פרצוף לאה כולו כנזכר שם, כי לא נעשה אז רק בחינת הדעת דלאה, ובחינת השבע תחתונות שבה, אבל התרין מוחין חכמה ובינה שבה לא

שנעשו ב' מוחין דילה אין צריך עוד בהם ולכן מורידין הידים כדרכם למטה, ואורות יוצאין דרך האצבעות בסוד אור ישר מעילא לתתא כדרכן תמיד:

מוחין פנימיים ומוחין מקיפים

ועתה נבאר ענין ברכת כהנים כבר הודעתין בדרוש הצלם של זעיר אנפין איך יש בזעיר אנפין מוחין מצד אימא והם מוחין פנימיים, וגם יש לו מוחין מקיפים מבחוץ, וחיבור ב' בחינות אלו נקרא צלם, בסוד אך בצלם יתהלך איש, ואות צ' הם מוחין פנימיים, ושני אותיות ל"מ הם מוחין מקיפים, וכן על דרך זה יש בזעיר אנפין מוחין אחרים מצד אבא והם מתלבשים בתוך המוחין דמצד אימא, והם גם כן פנימיים ומקיפין ונקראים גם הם בחינת צלם, באופן שהם ב' צלמים בסוד עד שיפוח היום ונסו הצללים תרין.

סדר כניסת המוחין לפי השנים

והנה המוחין פנימיים דמצד אימא נכנסין בזעיר אנפין עד תשלום היותו בן י"ג שנים, ואז נקרא איש, ואחר כך נכנסים בו מקיפין דמצד אימא בה' שנים אחרים שהוא עד תשלום היותו בן ח"י שנה, ואז נאמר עליו בן ח"י לחופה, ואחר כך בב' שנים אחרים

שעל ידי האורות היוצאים מסופי הזרועות דזעיר אנפין דרך קצוות האצבעות נבנה פרצוף לאה מתתא לעילא בסוד אור חוזר, ועיין שם.

אלו האורות נעשים בחינת חכמה ובינה בלאה משני צדדי הדעת שלה

וקיצור הענין הוא כי בהגביה הזעיר אנפין שני זרועותיו למעלה, נמצאים ראשי אצבעותיו מכוונות משני צדדי ראשו בשני צדדי מוח הדעת שבו אצבעות זרוע ימין מימין הדעת ואצבעותיו השמאליות משמאל מוח הדעת, ואז האורות יוצאים דרך קצוות אצבעותיו בסוד אור חוזר מתתא לעילא, ובצאתם מתגלים האורות ההם ומשם מאירים בלאה העומדת ראשה באחורי דעת דזעיר אנפין, ואלו האורות נעשים בחינת חכמה ובינה בלאה משני צדדי הדעת שלה, והם גבוהים יותר מהדעת כנודע, כי לעולם כל חכמה ובינה הם גבוהים מן הדעת, והאורות מתפשטים בשני צדדי הדעת מתתא לעילא וכל זה נעשה על ידי נשיאות כפי זעיר אנפין, וכנגד זה צריכים הכהנים להגביה כפיהם, ואחר אשר סיימו ברכת כהנים ונגמר תיקון לאה ונעשו ב' מוחין שלה אין צורך להשאיר כפיהם זקופים עוד, עד ויעבור שהוא עת הזווג דלאה, כי כיון

שבתפלת שחרית דימי החול עולה זעיר אנפין עד ראש התבונה, אמנם אינו ממש שהוא עולה רק שהם יורדין עד מקום זעיר אנפין כמו שהוא בליל שבת כמבואר במקומו, ונמצא שבשחרית דחול הוא כמו ערבית דליל שבת, אבל לא שמעתו בפירוש ממורי זכרונו לברכה וברוך היודע האמת.

סוד בקיעת יסוד אימא בתוך זעיר אנפין ונחזור לענין ראשון כי הנה עדיין זעיר אנפין עתה צריך שיכנסו בו המקיפין שלו דמצד אבא תוך פנימיותו בבחינת פנימיים לצורך הזווג שעתיד להזדווג עתה, ועל ידי כניסת אלו האור המקיף בתוכו בסוד פנימיים ניתוספו בו הארות עצומות במוחין שבו, ועל ידי כן נבקע יסוד דאימא שבתוך הדעת שלו כנודע, כי אינו יכול לסבול כל כך אורות עצומים בסוד ונבקע הר הזתים וכו', ונבקע בעת שאומרים ויעבור וכו' כמו שיתבאר שם בעזרת ה', ואז נעשים בו ד' תיקוני דיקנא העליונים שהיו חסרים ממנו, כי לא היו בו בברכת אבות רק ט' תיקוני דיקנא כנזכר באדרת נשא ונגמרו בו י"ג תיקוני דיקנא גם הוא כמו אריך אנפין והוא סוד י"ג מדות אל רחום וחנון וכו' ונודע כי גם השערות דתיקוני דיקנא הם אור

נכנסים בו מוחין הפנימיים דמצד אבא ואז הוא בן עשרים שנה, ואמרו עליו בגמרא בן עשרים שנה ואילך יכול למכור אפילו בקרקעות שהניח לו אביו, ומשם ואילך נכנסין בו מקיפין דמצד אבא בהיותו בחתימת זקן, והנה בברכת אבות דתפלת שחרית דחול נכנסו בו כל המדרגות הנזכרים זולתי מקיפין דמצד אבא בלבד, והנה צריכים הם ליכנס בו טרם הזווג, והנה עדיין הוא חסר מהם ולכן אנו מכניסין אותם בו על ידי ברכת כהנים כמו שיתבאר.

אות הצ' הוא המוחין הפנימיים בנצח הוד יסוד דאימא והמקיפים הנקראים ל' דצלם הם בחסד גבורה תפארת דתבונה, והמקיפים היותר עליונים הנק' מ' דצלם הם בחכמה בינה דעת דתבונה

והנה ביארנו במקום אחר דרוש זה של הצלם בסדר השנים של זעיר אנפין והוא באופן אחר ועיין שם כי שם ביארנו האמת והנכון. והנה אני שמעתי ממורי זכרונו לברכה שהמקיפים דמצד אימא שהם ל"מ דצלם, הנה אות הצ' הוא המוחין הפנימיים בנצח הוד יסוד דאימא והמקיפים הנקראים ל' דצלם הם בחסד גבורה תפארת דתבונה, והמקיפים היותר עליונים הנק' מ' דצלם הם בחכמה בינה דעת דתבונה. וכפי זה נמצא

המקיפים, מקיפים התחתונים הם ל' דצלם כנזכר לעיל, והמקיפים העליונים הם מ' דצלם, לפי שאות צ' דצלם הם המוחין הפנימיים הנכנסים תוך זעיר אנפין שהוא בן ט' ספירות וכל ספירה כלולה מעשר הרי צ' דצלם, ול' דצלם המקיפים שעל גבי המוחין ונרמזו באות הל' לפי שהם ג' מוחין כל א' כלולה מעשר הרי ל', וגם כי מתלבשין תוך נצח הוד יסוד דאימא שהם ג' לבושים בלבד ולכן נק' ל', אבל המקיפים העליונים למעלה מהם הם נרמזים באות מ' דצלם לפי שאינם שם מלובשים תוך לבושים רק הד' מוחין בעצמם בלי לבושים ולכן נק' אותם כי אז הם ניכרים שהם ד' מוחין, כי בהיות מוח הדעת הכלול מב' מוחין שהם חסדים וגבורות מלובש תוך לבושו שהוא היסוד דאימא נקרא מוח א', ובהיותו בלי לבוש אז ניכר היותו בחינת שני מוחין.

האור הגדול שנמשך מרום המעלות ו**טעם** היותם שם בלתי לבוש הוא לפי שהנה בתחילה נזדווגו אבא ואימא כדי להאציל אלו המוחין, וניתנו תוך בטן אימא עלאה בסוד עיבור, וכאשר נולדו ויצאו משם יצאו ערום מבלי לבוש ואז שם נרשמו היותם ד' מוחין כי כל דבר שבקדושה כך הוא שבכל

מקיף ולקמן בביאור ויעבור יתבאר בעזרת ה'.

בברכת כהנים נכנסים ל"מ

ונמצא כי בברכת אבות נכנסו המקיפים דמצד אימא במלת ואלקי אבותינו, כמבואר שם, ובתיבות אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב נכנסו הפנימיים דמצד אבא, ועתה בברכת כהנים נכנסו בו המקיפים דמצד אבא והם ב' אותיות ל"מ דצלם שמצד אבא. וטעם היות נעשה על ידי הכהנים הוא לפי שסוד הכהן הגדול הוא בחכמה שהוא קו ימין, והוא אבא ולכן אין מקיפין דמצד אבא נכנסים אלא על ידי הכהנים, ואמנם כדי לבאר ענין הג' ברכות שיש בברכת כהנים צריך שנקדים לך ענין דרוש המוחין דזעיר אנפין:

הטעם שנקראים צ' ל' מ'

דע כי המוחין דזעיר אנפין הם ד' והם חכמה ובינה ודעת כלול מחסדים וגבורות. אמנם לפי שאלו הד' מוחין הם מלובשים תוך ג' לבושים בלבד שהם נצח הוד יסוד דאימא והדעת כלול מב' מוחין מלובש תוך לבוש א' שהוא יסוד דאימא לכן לעולם אנו מזכירין אותם בשם ג' מוחין לבד שהם חכמה בינה דעת. גם צריך שתדע שהמקיפים הם ב' מדרגות של

המשך - סוד צ' ל' מ' וטעמם
 וְהָרִי נִתְבָּאָר טַעַם לְמַה הָיוּ ב' בחינות מוחין מקיפין זולת הפנימיים. הטעם הא' הוא לפי שכל דבר של קדושה עושה רושם בכל מקום שהוא בהכרח הטעם השני לפי שהלואי שאחר כל אלו הג' המיעוטים יוכל זעיר אנפין לסבול האורות האלו המוחין הגדולים כי ודאי הוא שבכל מדרגה ומדרגה מאלו הג' מתמעטין מיעוט אחר מיעוט כי אין מעלת הג' כמעלת הב' ואין מעלת השנית כמעלת הא' ואין זעיר אנפין יכול לקבל הארתם אלא אחר שנתמעט אורם במיעוט הג' שהוא אות צ' דצלם כנזכר והרי ביארנו דרוש הצלם דזעיר אנפין בקיצור מופלג:

סדר האורות בפסוקי יברכך יאר ישא
 וּנְחֻזֹּר לְעֵינֵי בְרַכַּת כְּהֻנִּים כִּי הִנֵּה נִתְבָּאָר שְׁכַל מַה שִׁישׁ בְּאוֹת צ' דצלם יש באות ל' וכן באות מ', והנה עתה בברכת כהנים נכנסים שני בחינות כפולות זה עם זה שהם ל' וס'. ואות ל' שהיא יותר תחתונה נכנסה בתחלה. ואחר כך נכנסת המם שהיא יותר עליונה, וכניסתם נרמז בג' ברכות אלו וזה סדרן, יברכך עתה נכנס מוח חכמה של הלמד. יהו"ה, בו נכנס מוח חכמה של המם, וישמרך עשר חסדים של הדעת דאות מם, יאר בינה של הל',

מקום ומקום עושה רושם ואינו נמחק, ולכן אז עשה שם רושם א' ונקרא ס' סתומה דצלם. ואחר כך רצה המאציל העליון להלביש המוחין האלו כדי שיהיה כח לזעיר אנפין לסבול האורות הגדולים האלו כי הנה הם בחינת טפות שממשיכין אבא ואימא בעת זווג שנזדווגו ממקום עליון מאד שהוא מן אריך אנפין, ואריך אנפין המשיכין מן עתיק, וכן על דרך זה עד רום המעלות כמבואר אצלינו, ולא יש כח בזעיר אנפין לסובלם בהיותם אורות מגולים, ולכן הוצרך לעשות להם לבושים, והוא מה שנתבאר אצלנו בדרושים של המוחין איך נתעלו ונסתלקו אורות נצח הוד יסוד דתבונה מתוכן למעלה, ונשארו הכלים ההם של הנצח הוד יסוד כלים רקים מבלי אורות בסוד אדם כי ימות באהל, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, היינו התבונה הנקראת מי שממיתה עצמה על התורה שהוא זעיר אנפין. ואז נתלבשו המוחין הנזכרים שהם בחינת אורות בתוך הכלים של הנצח הוד יסוד דתבונה ואז נקראים שם בשם ל' דצלם בסוד ג' מוחין בלבד ושם נעשה רושם הב'. ואחר כך נכנסו בהיותם מלובשים כנזכר תוך רישא דזעיר אנפין ואז נעשו בסוד אות צ' דצלם.

ממורי זכרונו לברכה ענין תיקון א'
שהוא תלוי בכוונת השליח ציבור
ואיני זוכר אותו:

טעם למה אנו כופלים כוונת המוחין

והנה צריך ליתן טעם למה אנו
כופלים כוונת המוחין כנזכר
לעיל, והוא במה שנתבאר כי הנה
בתחילה נכנסין ג' מוחין בפסוק
יברכה כנזכר, וכשנכנסין המוחין
האחרים בפסוק יאר, אנו מחברים,
עמהם כל המוחין הראשונים
שבפסוק יברכה, וכשנכנסין המוחין
האחרים בפסוק ישא כו' אנו
מחברים עמהם כל המוחין
הראשונים של יברכה ושל יאר.
והטעם הוא כדי לחברן יחד שיאירו
אלו באלו ואלו באלו, ואם תסתכל
במה שנתבאר תבין איך הד' מוחין
העליונים דאות מ"ם הם רמוזים
בבחינת ג' ההויות שבברכת כהנים
חוץ מן החסדים של המם שלא
נרמזו אלא בתיבת וישמרך, ולכן
היה צריך לתקנו כיון שלא נרמזו
בשם ההויה כמו האחרים וצריך
הארה ותיקון אחר ודבר זה תלוי
בכוונת השליח ציבור כנזכר לעיל,
ואיני זוכר אותו איך הוא, אבל
המוחין של הלמ"ד להיותם יותר
תחתונים אינם נרמזים בהויות אלא
בשאר תיבות הפסוקים כנזכר חוץ
מן הגבורות של הלמ"ד שהם יותר

יהו"ה, בינה של המם, פניו עתה אנו
חוזרים לחבר עמהם הראשונים,
ונמצא כי פניו הוא בחכמה של הלי'
אליך הם החסדים של המם. ויחונך
החכמה של המם. ישא החסדים של
הלי', יהו"ה, הם עשרה גבורות
שבדעת של המם, פניו עתה אנו
חוזרים לחבר כל מה שנכנס עם אלו
שנזכר ונמצא כי פניו חכמה של
הלמד, אליך החסדים של המם,
וישם חכמה של המם, לך בינה של
הלמד, שלום בינה של המם.

י הגבורות של הלמ"ד

והנה עדיין הי' גבורות של הלמ"ד
לא נכנסו, ואינם תלויים
בכהנים, אלא על ידי הכונה
שמכוונים הקהל והעם, והוא כי
צריך אל כל עם הקהל כאשר
הכהנים מברכים ברכת כהנים שהוא
ברוך אתה ה' כו', קודם שיאמרו
מלת יברכה, יכוונו הקהל באות
ראשונה ו' של וידבר ה' אל משה
כו', ובאות דלת של דבר אל אהרן,
ושני אותיות ו"ד הם בגימטריא
עשרה, ויכוונו שאז נכנסין עשרה
גבורות של הלמד, לפי שמוח
התחתון שבכולם הם גבורות
שבדעת הלמ"ד ונכנס בזעיר אנפין
בתחלת הכל וזה נעשה על ידי
הקהל כנזכר, ואחר כך נכנסין כל
השאר על ידי הכהנים יברכה כו'
יאר כו' ישא כו' כנזכר. עוד קבלתי

מבן עשרים שנה ומעלה. והטעם הוא במה שנתבאר לעיל כי אלו המקיפים דמצד אבא אינם נכנסים תוך זעיר אנפין עד שיהיה בן כ' שנה, וענין מלוי הזקן הוא כי הנה נודע שאין בזעיר אנפין אלא ט' תיקוני דיקנא בלבד כנזכר באדרא רבא וזוטא, וחסרים ממנו ד' תיקוני דיקנא עלאין, ואין זקנו מתמלא עד שנכנסין בו אלו המקיפים דמצד אבא כי בתחילה מאירים במקום המוחין ואחר כך על ידי אמירת י"ג מדות דויעבור נבקע יסוד אימא שבתוך הדעת דזעיר אנפין על ידי כניסת אורות הרבים של המקיפים שאין כח ביסוד דאימא לסובלם ונבקע ויוצא אורם לחוץ ונשלמים בזעיר אנפין כל י"ג תיקוני דיקנא כמו שיתבאר שם בענין ויעבור כו'.

רמ"ח איברים רוחניים

גם בזה תבין מ"ש בפסוק אמור להם יברכך ה' וישמרך והענין הוא כי כבר נתבאר כי ג' מיני מדרגות מוחין הם ונרמזים בתלת אותיות צלם כנזכר לעיל, וכל מדרגה מהם הוא פרצוף גמור שלם. גם נתבאר אצלנו שהמוחין האלו אינם גשמיים אמנם הם בחי' הנפש הרוחנית המתפשטות תוך גוף האדם בכל רמ"ח איבריו, וכמו שהנפש נכנסת באדם מדריגה אחר

תחתונים מכולם, ולכן לא נרמזו אפילו בשאר תיבות של הפסוקים דברכת כהנים אלא באותם ב' אותיות שנתכוונו הקהל כנזכר.

תכוין להשפיע ולהאיר משם אל הנוקבא דזעיר אנפין

והנה אף על פי שמצינו שגם החסדים של המם נרמזו במלת אליך של פסוק יאר, ובפסוק ישא כו' כנזכר. וכן בשאר המוחין של המם אין זה חשש כיון שעיקר זכירתם במקומם שהוא פסוק א' היו בסוד הוי"ת וכמו שנתבאר שיש כוונה בזה תלויה על ידי כוונת השליח ציבור, ואיני זוכרה. והנה בתיבת ויחונך אשר היא כנגד חכמת המם כנזכר לעיל, אשר היא בחינת זכר, תכוין להשפיע משם אל זעיר אנפין שהוא זכר. אבל בתיבת שלום שהיא כנגד בינה של המם והיא נקבה, תכוין להשפיע ולהאיר משם אל הנוקבא דזעיר אנפין.

אין זקנו מתמלא עד שנכנסין בו אלו המקיפים דמצד אבא

ונמצא כי משני בחינות אלו מקבלין הארה זעיר ונוקבא, ובכל מה שביארנו יתבאר לך כמה עניינים שיש בברכת כהנים. ונבאר לך קצת מהם. הנה נודע שאין הכהן עולה לדוכן יחידי אלא עד שיתמלא זקנו או עד שיהיה גדול

ואין לו על ראשו אור מקיף הנקרא מורא על גבי ראשו אלא בתוך פנימיות ראשו:

נתבאר בזוהר כי ענין ברכת כהנים הוא להוריד רחמי י"ג תיקוני דיקנא דעתיקא קדישא וט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין

עוד יש כוונת אחרת בסוד מנין התיבות והאותיות שיש בג'

פסוקים אלו וענינם הוא כי הנה נתבאר בזוהר כי ענין ברכת כהנים הוא להוריד רחמי י"ג תיקוני דיקנא דעתיקא קדישא וט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין, והנה פסוק של יברכך ה' וישמרך הוא באריך אנפין, ולכן יש בו שלש תיבות כנגד שלש רישין עלאין דאריך אנפין כנזכר בריש אדרא זוטא, וט"ו אותיות שיש בו הם כנגד ב' רישין עלאין יתיר המאירים בשלש עשרה תיקוני דיקנא דאריך אנפין הנמשכין ויוצאים מרישא תליתאה, כנודע כי כל בחינת דיקנא מרישא תליתאה שהוא חכמה מוחא סתימא דעתיקא קדישא נפקי, והנה ב' וי"ג הם ט"ו, והנה ההוי"ה שבפסוק זה מנוקדת בחולם וצירי וקמץ וצירי, ומלוייה ביודי"ן כמו שנתבאר אצלנו באדרת האזינו דף רפ"ח ע"א, במאמר ג' רישין שהוזכרו שם בריש אדרת האזינו, ועיין שם היטב, ונמצא כי בפסוק זה הוא ענין המשך ג' רישין עלאין למטה וזהו הטעם שראשי

מדריגה עד היותו בן י"ג שנה, כן המוחין האלו כנזכר לעיל, ונמצא שהמוחין האלו שהם בחי' נפש זעיר אנפין הם פרצוף גמור מרמ"ח אברים נפשיים רוחניים המתפשטים תוך רמ"ח איברי הגוף וכל אות ואת מג' אותיות צלם היא פרצוף שלם, כלול מרמ"ח איברים רוחניים, באופן שהם ג' פרצופים כל א' כלול מרמ"ח איברים רוחניים, וזה נרמז במלת אמור להם, כי אמור בגימטריא רמ"ח עם הכולל, גם רבותינו זכרונם לברכה דרשו ענין זה ואמרו כך אמור בגימטריא רמ"ח עם הכולל, וכוונתם זכרונם לברכה לרמוז אל מה שנתבאר שעתה נכנסים רמ"ח איברי הנפש פרצוף שלם של בחי' האור המקיף תוך פנימיות רמ"ח איברים גופניים של זעיר אנפין, ובזה תבין ענין המורא שצריך האדם לקבל עליו מורא שם שמים שיהיה מורא אלקיו על ראשו, שהוא סוד רמ"ח איברים דאור מקיף שהוא בגימטריא מורא, והוא ענין בחי' השכינה המקפת על ראשו של אדם ועל המוחין שלו, ובזה תבין מה שנאמר בשמשון ומורא לא יעלה כו' כי שמשון הוא נזיר והנזיר עולה עד עתיקא קדישא כנזכר בזוהר, וכל בחי' אור המקיף שלו נכנסין בו בסוד פנימיות בתוכו

הארה יותר עליונה מן ז' תיקוני גלגלתא דאריך

ואחר כך תמשיך בהם עוד הארה יותר עליונה והוא מן ז' תיקוני גלגלתא דאריך, שהם יותר עליונים מן י"ג תיקוני דיקנא דאריך, ומהם תמשיך הארה אל י"ג תיקוני דזעיר אנפין. והנה י"ג וז' הם עשרים ואמנם זו ההוי"ה שבפסוק זה היא במילוי ס"ג, ובפסוק ישא וכו' הוא בחינת המוחין שירדו בזעיר אנפין שאחר כך נתהוו בתרין עטרין עלאין שהם חסדים וגבורות דתפארת כנודע. ולכן יש בפסוק זה ז' תיבות ועם התרין עטרין הנז' הרי הם ט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין ויש בו כ"ה אותיות ותכוין בזה אל שם בן כ"ב העליון שהוא הוי"ה דמלוי אלפי"ן ויש בה עשרה אותיות ולשם אדנ"י במלואו שיש בו י"ב אותיות י"ב וי' הרי כ"ב אותיות, להורות שעתה נתמלאו ב' השמות האלה במלואם על ידי הנצח הוד יסוד דתבונה שהם ג' המוחין שנכנסו בזעיר אנפין כנזכר, והנה כ"ב וג' הם כ"ה. ובזה תבין מה שכתוב בזוהר נשא כי יברכך יאר ישא הם נצח הוד יסוד שהכונה הוא על נצח הוד יסוד דתבונה המלבישים את המוחין המקיפין, גם תכוין כי עתה המלכות הנקרא כה, בסוד כה תברכו את בני ישראל,

תיבות של יברכך ה' וישמרך הם יי' שהם בגימטריא כ"ו כמנין ד' אותיות הוי"ה. וסופי תיבות הם כהך שהם בגימטריא מ"ה כמנין ד' אותיו' הוי"ה דמלוי אלפי"ן.

להוריד הארה מן ד' תיקוני עלאין דדיקנא קדישא דאריך אנפין שיש בה י"ג תיקונים, אל זעיר אנפין

והכוונה הוא לרמוז כי שם ההוי"ה שבזעיר אנפין מתמלא בסוד חשבון ובסוד מלוי ממה שמתברך מן אריך אנפין מן ג' רישין הנזכרים, ובפסוק יאר ה' פניו כו' יש בו ה' תיבות כי כונתו הוא להמשיך מן אבא ואימא ג' מוחין אל זעיר אנפין, ולכן הם ה' תיבות כנגד אבא ואימא וג' מוחין ויש בו כ' אותיות כחשבון ב' יודי"ן כי כמו שחכמת אבא נקרא יו"ד להיותו בן עשר ספירות גמורות עם ראש שלימה בג' מוחין שבה. גם עתה זעיר אנפין נקרא יו"ד גמורה כי כבר נשלמו עשר ספירות שבו בענין אלו הג' מוחין שנכנסו בו גם תכוין בעשרים אותיו' אלו להוריד הארה מן ד' תיקוני עלאין דדיקנא קדישא דאריך אנפין שיש בה י"ג תיקונים, אל זעיר אנפין שאין בו רק ט' תיקוני דיקנא בלבד, ועל ידי כן יושלמו בו י"ג תיקוני דיקנא גם הוא.

מדות דויעבור תיכף, להורות שעל ידי ברכת כהנים נגמרים בו י"ג תיקוני דיקנא. ודע כי ג' דיקנין הם למעלה השתים יש בהם שערות והג' אין בה שערות, והם דיקנא דאריך ודיקנא דזעיר אנפין יש בהם שערות לפי שהם זכרים אבל דיקנא דנוקבא דזעיר אנפין היא נוקבא ואין בה שערות. ומה שאין אנו מזכירין דיקנא דאבא הוא לפי שאבא ואימא אתכלילו במזלא דדיקנא דאריך אנפין ולכן אין בו דיקנא, ולכן היו תיקוני דיקנא דאריך אנפין י"ג ודזעיר אנפין ט' ודנוקבא שיתא לבד, כנזכר באדרא רבא וזוטא.

סדר תיקוני דיקנא באריך אנפין, בזעיר אנפין ובנוקבא

והטעם הוא במה שנתבאר אצלנו שהמקום של השערות שאנו מונין בזעיר אנפין ובאריך אנפין גם כן הם נמנין בדיקנא דנוקבא באותם המקומות עצמם, אף על פי שהם חלקים בלתי שערות ולכן אינם נמנין אלא במנין ו' תיקונים בלבד, והנה כמו שזעיר אנפין מקבל הארה גדולה בברכת כהנים שאף על פי שאין בו מתחילה רק ט' תיקונים, עם כל זה עתה מאירים בו כל הי"ג תיקונים דדיקנא דאריך אנפין. כן נוקבא דזעיר אנפין אף על פי שמתחלה לא היו בה אלא

ולכן באמרוך מלת שלום תכוין להוריד כל השפע הנזכר לעיל בכח ב' שמות שהם הוי"ה דאלפיי"ן ואדנ"י במלואו שיש בהם כ"ב אותיות ובאלו הכ"ב אותיות נכללין י"ג תיקוני דיקנא דעתיקא וט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין שהם כ"ב ואלו נכנסין בתוך המלכות ונעשים בה בסוד כ"ה אותיות שבפסוק זה שהם כנגד כ"ב אותיות שבשני השמות הנזכרים, וג' פסוקים הנזכרים הרי כ"ה, ולכן זו ההוי"ה שבפסוק זה היא במלוי אלפיי"ן. והנה בענין דרוש הנז' שמעתי מא' מן החברים שאמר לי שנלע"ד ששמע דרוש זה ממורי זכרונו לברכה אבל הוא מסופק קצת בו אם יש בו איזה טעות וזה עניינו:

נתבאר לעיל כי בברכת כהנים נכנסין המקיפין דזעיר אנפין

הנה נתבאר לעיל כי בברכת כהנים נכנסין המקיפין דזעיר אנפין, ועל ידי כן מקבלת הדיקנא שלו הארה גדולה ומה שהיתה בתחלה בט' תיקונים לחוד נעשים עתה י"ג תיקוני דיקנא גמורים, ואחר כך מאירים בו עוד ז' דגולגלתא דאריך הרי הם עשרים הארות, ונמצא שעל ידי ברכת כהנים נמשכת הארה גדולה בדיקנא דזעיר אנפין ונגמרים ונעשים י"ג תיקונים גמורים ולכן אחר ברכת כהנים אנו אומרים י"ג

גם הוא נקרא שלום כנזכר לעיל בסוד המברך את עמו ישראל בשלום ובסוד הפורס סוכת שלום עלינו, וכיון שהוא בחינת נוקבא לכן תכוין להמשיך ממנו הארה אל נוקבא דזעיר אנפין, ויש בפסוק זה כ"ה אותיות שהוא סוד הארת י"ג תיקוני דיקנא דאריך בט' דזעיר אנפין וט' דזעיר אנפין יאירו בשית תיקוני דיקנא דנוקבא ויוסיפו לה ג' תיקונים אחרים י"ג וט' וג' הרי הם כ"ה. והנה בפסוק יאר נתבאר שצריך לכוין בד' תיקונים יתרים שניתוספו בדיקנא דזעיר אנפין, אבל בפסוק זה שאינו מדבר רק בנוקבא לכן לא זכרנו הד' תיקונים שניתוספו בזעיר אנפין אלא הג' תיקונים שניתוספו בנוקבא. וכבר ידעת שהי"ג תיקונים דיקנא דאריך והט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין הם כ"ב אותיות התורה כנזכר בזוהר פרשת נשא והוא סוד עשרה אותיות שיש במילוי הוי"ה דאלפ"ן וי"ב אותיות דמילוי אדנ"י כנזכר לעיל:

שם אדנ"י הנרמו בתיקוני דיקנא דאריך אנפין ודע כי זה השם דאדנ"י הוא למעלה בדיקנא דאריך, ובזה תבין מה שכתוב בזוהר בלק קפ"ה ע"ב, אם עונות תשמור י"ה כו' אם חובין סלקו עד אבא ואימא כו', עד כאן, והכי פירושו, אם עונות תשמור י"ה שהם אבא ואימא

ו' תיקונים עתה נעשים בה ט' תיקוני דיקנא כמו הזעיר אנפין לפי שהיא עתה מקבלת הארה מן זעיר אנפין בעלה. אבל זעיר אנפין המקבל הארה מן אריך שיש בו י"ג תיקונים נעשים גם כן בו י"ג תיקונים כמוהו.

התיקוני דיקנא בפסוקים

הנה הפסוק הא' כנגד אריך אנפין. והב' כנגד זעיר אנפין והג' כנגד נוקבא. והענין הוא כי בפסוק א' יש בו ט"ו אותיות כנגד תרין רישין עלאין המאירים בי"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין היוצאים מן רישא תליתאה. גם ג' תיבות הפסוק הזה הם כנגד תלת רישין הנזכרים, ובפסוק הב' שהוא כנגד זעיר אנפין יש בו עשרים אותיות כנגד ד' תיקוני דיקנא דאריך אנפין המאירים אל ט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין. ואחר כך מאירים בהם גם כן ז' תיקוני גלגלתא דאריך אנפין הרי הם עשרים הארות ונמצא כי פסוק זה הוא כנגד דיקנא דזעיר אנפין, ולזה הטעם מסיים הפ' הזה ויחנך שהוא חכמה של המקיף העליון הנקרא מ' דצלם כמבואר בדרוש שקדם, ויען שהוא חכמה והוא דכורא, לכן תכוין להמשיך ממנו הארה אל זעיר אנפין שגם הוא דכורא, ופסוק ג' מסיים בשלום שהיא בינה של המקיף העליון של מ' דצלם כנזכר לעיל, גם כן ונדע שהיסוד דאימא

והוא למטה בתיקון השני. ולכן זהו המקום הראשון שמתחיל לצמות. ולכן בכהן גדול יש בו לאו יתירה בהקפת ראשו, וזהו פירוש דיקנא דכהנא רבא הנזכר באדרא רבא. נמצא שהכתר אינו מקבל האור הגדול אם לא על ידי צינורות.

להאיר התיקוני דיקנא מפרצוף לפרצוף

ונחזור לענין כי לכן בברכת כהנים יש י"ג יודי"ן כנגד י"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין, ויש בה ט' ווי"ן כנגד זעיר אנפין הנק' ו' שבשם ויש בו ט' תיקוני דיקנא, ויש בה שית ההי"ן כנגד ו' תיקוני דיקנא דנוקבא, הנקרא ה' תתאה של שם ההוי"ה, ותכוין להאיר מן י"ג דאריך לט' דזעיר אנפין, ומט' דזעיר אנפין לר' דנוקבא.

ועיין בשער רוח הקודש ביחוד החיבורתי **ונלע"ד** חיים הכותב, כי לכך ביי"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין שהם ג' הוי"ו"ת ובהם י"ב אותיות והכולל ומילוייהם ביודי"ן ויש בהם גם כן י"ב יודי"ן והכולל כנגד י"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין, וט' ווי"ן כנגד ט' תיקונים דזעיר אנפין, ושש ההי"ן כנגד ו' תיקוני נוקבא, להורות כי שרש כולם הם באריך אנפין ביי"ג תיקוני שבו, ועיין בשער רח הקודש באותו היחוד של י"ג חבורתי דרישא דאריך אנפין:

והגיעו העונות עד המקום הזה העליון, הנה שם אדנ"י שהוא סוד י"ב אותיותיו הנרמזים ביי"ב תיקוני דיקנא דאריך אנפין הוא יעמוד עלינו, אבל שם אדנ"י שבמלכות הוא גרוע מאד במעלה משם י"ה שהוא באבא ואימא ואיך יאמר שאם גברו העונות עד י"ה ואין בו כח לעמוד לנו ששם אדנ"י שבמלכות יעמוד לנו, אבל הכוונה היא על שם אדנ"י העליון שבדיקנא דאריך אנפין וזכור זה.

ג' בחינות התיקוני דיקנא, בג' פרצופים **בבר** ידעת שג' בחינות תיקוני דיקנא הם דיקנא דאריך אנפין ודזעיר אנפין ודנוקבא. דאריך הם י"ג תיקונים, דזעיר אנפין הם ט', דנוקבא הם ו' בלתי שערות, והוא סוד ו' מעלות לכסא. והנה זעיר אנפין בתחלתו אין לו רק ט' תיקונים, ואחר כך נשלמים בו כל הי"ג תיקונים ואז נתמלא זקנו, ולכן מטבע העולם שאין שערות זקן האדם צומחין רק מי"ג שנה ומעלה אחר שנגמר ונתמלא זקן האדם העליון שהוא זעיר אנפין, והנה מה שמתחיל לצמות קודם הכל הוא התיקון הב' והוא מקום השפה, והטעם הוא לפי שהתיקון הזה הוא מקומו סמוך לפאת הראש כנודע, ונקרא א"ל, וכשתחלפהו באתב"ש יהיה ת"ך, והוא בגימטריא שפם,

פרי עין חיים

שער חזרת העמידה - פרק ד'

וכו', שהוא מדה י' הנקראת אין תכלית, ועל ידה נמשכו כל פעולות עה"ז, ובה נעשה כל הניסים וכל הנפלאות, שנאמר כה אמר ה', וצוה לכהנים שימשכו הברכה למדת כה, וממנה לישראל. וזהו כה תברכו, למדת כה. תברכו אתם כהנים, מאין סוף עד לאין תכלית:

תברכו, אותיות בכתר"ו. כלומר, מן הכתר צריך להמשיך הברכה

ופירוש תברכו, אותיות בכתר"ו. כלומר, מן הכתר צריך להמשיך הברכה. בא וראה, בשעה שהכהנים פורשים ידיהם לברך העם, אז השכינה שורה על ידיהן, ויתמלאו משפע, ויד ימין עולה על יד שמאל, לכן צריך להגביה יד ימין על יד שמאל, ואז כל אותן המדרגות כשפרשו ידיהן, כולם מתברכים ממקור כולם שהוא עולם הבא, שהוא מקור עליון, שכל הפנימים מאירין ממנו, וכל הנרות ממנו מתדלקין ומתמלאין, ואז הוא שעת רצון מסטרא דאריך אנפין. ותמצא, שכל ברכה מג' ברכות היא כפולה, יברכך וישמרך הוא כפול, יאר ה' ויחונך גם כן כפול, ישא ד' וישם

כשרצה הקב"ה לזכות את ישראל ולברך אותם, נתן להם התורה שהיא המישרת ומדרכת אותנו את הדרך אשר נלך בה, ואת המעשה אשר נעשה, וצוה לכהנים שהם מצד החסד שיברכו את ישראל, וגילה להם את הסוד

ונבאר עתה ענין מברכת כהנים:

מעין חיים - צריך לכויזן מאוד בברכת כהנים. וצריך הכהן לישא ידיו נגד ראשו ממש, וצריך ליזהר בזה. מהחברים - תקנו ברכת כהנים קודם שים שלום שהוא נשיאת כפים. וידוע שהברכה שורה בנשיאת כפים, לפי שיש בהם יו"ד אצבעות, הרומז לעשר ספירות. וכל ברכות הבאות לעולם, צריך לבא קודם למדה אחרונה שהיא כנסת ישראל, ומשם יורדין לעולמות, וכשרצה הקב"ה לזכות את ישראל ולברך אותם, נתן להם התורה שהיא המישרת ומדרכת אותנו את הדרך אשר נלך בה, ואת המעשה אשר נעשה, וצוה לכהנים שהם מצד החסד שיברכו את ישראל, וגילה להם את הסוד, שצריכין קודם להמשיך הברכה מאין סוף עד אין תכלית, ומשם יתברכו ישראל מהאל יתברך. ואמר הכתוב כה תברכו

פעמים יש ס' אותיות, נגד ס' אותיות נסתרות שיש בקריאת שמע בפסוק שמע, וזה סוד ששים גבורים וכו', עד כאן מהחברים:

שלוש גם כן כפול. לרמז, שקודם יבא שפע למדת כה, ואחר כך לישראל. וזהו ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם. ובאלו שלש

שער חזרת העמידה - פרק ה':

נכללו י"ג דעתיקא וט' דזעיר אנפין, והם נכנסין תוך המלכות

פסוק יאר, הוא להמשיך מן אבא ואימא ג' מוחין לזעיר אנפין, לכן הם ה' תיבות, כנגד אבא ואימא וג' מוחין. והם כ' אותיות, כי הם ב', י', י', כי כמו שהחכמה נקראת י', בערך היותו ראש גמור עם המוחין, גם הזעיר אנפין נתהוו בו ג' מוחין, ובזה נשלמו בו עשר ספירות גם כן, ונקרא י'. אמנם הוי"ה זו במילוי ס"ג. פסוק ישא, הוא בחי' המוחין שנתהוו אחר כך בב' עטרין, חסד וגבורה עלאה של התפארת כנודע, ולכן יש בו ז' תיבות, ועם הב' עטרין הנזכר לעיל, הם ט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין. ויש בו כ"ה אותיות, לרמז כי עתה המלכות הנקרא כ"ה, בסוד כה תברכו, ולכן תכוין באומרך שלום, להוריד כל השפע הנזכר לעיל, בכח ב' שמות שהם מלוי אלפיין, ואדנ"י במלוי י"ב אותיות כנודע, שהם כ"ב אתוון. ובזה נכללו י"ג דעתיקא וט' דזעיר אנפין, והם נכנסין תוך המלכות, ונעשין בה

הכוונה להוריד מכילין דרחמי

ברכת כהנים. כבר ידעת מה שכתוב בזוהר, כי הכוונה להוריד מכילין דרחמי, מן י"ג תיקוני דדיקנא דעתיקא, לט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין. והנה פסוק יברכך, הוא באריך אנפין, לכן הוא ג' תיבין, סוד ג' רישין עילאין שבו, כנזכר באדרא. אמנם יש בו ט"ו אותיות. הב' אותיות ראשונים מן הט"ו, נגד ב' ראשין, עתיק ואריך אנפין עילאין סתימן. והיי"ג אותיות, נגד י"ג תיקוני דיקנא דרישא תליתאי:

נקוד חול"ם צירי קמ"ץ צירי

אמנם שם הוי"ה זו במילוי יודיין, והנקוד חול"ם צירי קמ"ץ צירי כמו שידעת. וזהו המשך של תלת רישין עילאין למטה, לכן נרמז סוד הוי"ה בראשי תיבות וסופי תיבות. כי ראשי תיבות ג' תיבות אלו, הם גימטריא כ"ו. וסופי תיבות גימטריא מ"ה. כי הוא השם בן ד' אותיות בחשבוננו ובמלואו, כי הוא מתברך מן האריך אנפין:

בסוד כ"ה אותיות שבפסוק זה, שהם כ"ב אתון דב' שמות הנזכר לעיל, וג' פסוקים, הרי כ"ה. לכן הוי"ה זו באלפי"ן:

שער חזרת העמידה - פרק ו':

נמצא, כי שחרית דחול כערבית דשבת, והש"י הוא היודע האמת:

הכהן גדול העליון כנודע

ונחזור לענין הראשון, שאנו צריכין להכניס לו מקיפי אבא בסוד פנימים לצורך הזיוג, ואז על ידי כניסת כל המקיפים אלו, נתוספו אורות גדולים במוחין דזעיר אנפין, ואז נבקע היסוד דאמא, בסוד ויעבר כמבואר אצלנו. ומזה נעשה לו תיקוני דיקנא הד' העליונים, כי תיקוני דיקנא הם אורות מקיפים, ודי בזה. נמצא, כי ברכת כהנים, הוא הכנסת מקיפי אבא, שהם ל"ם של צלם אבא. והנה כל כהן הוא כנודע. וזהו הענין ברכת כהנים, שעל ידי ברכת כהנים יכנסו מקיפי אבא הנקרא כהן, תוך הזעיר אנפין:

המוחין הם ד', חכמה ובינה חסדים וגבורות והנה דע, כי בברכת אבות כבר היו נכנסים מקיפי אמא במלת אבותינו, ואחר כך באלהי אברהם נכנסין מוחין פנימים דאבא, ועתה יכנסו מקיפי אבא בברכת כהנים. והנה כבר בארנו, כי המוחין הם ד', חכמה ובינה חסדים

סדר כניסת המוחין

מצות ברכת כהנים. כבר בארנו שיש מוחין דאמא, ויש מוחין דאבא, ומקיפים למוחי דאמא שהם ל"ם דצלם. כי הנה הצ' הם המוחין, והל"ם הם מקיפין. וכן יש צלם דאבא, מוחין הפנימים הם צ', והמקיפין הם ל"ם. וכבר בארנו, כי המוחין דאמא נכנסים עד י"ג שנים, ואז נקרא איש. אחר כך נכנסים בו מקיפי אמא, והם נכנסים בו בה' שנים, מן י"ג עד י"ח, ואז בן שמונה עשרה לחופה, ואחר כך בב' שנים שהם מי"ח עד כ', נכנסים מוחי אבא, ואז הוא בן עשרים ומוכר קרקעות. אמנם, בברכת אבות נכנס הכל, חוץ ממקיפי אבא לבד, ועדיין הם חסרים לצורך הזווג:

בתפלת שחרית דחול עולה הזעיר אנפין וכו' **אמנם** כפי מה ששמעתי, שמקיפים אלו הם הל' בחד גבורה תפארת של תבונה, והם בשלש ראשונות. נמצא, שבתפלת שחרית דחול, עולה הזעיר אנפין עד ראש תבונה, אך אינו עולה עד שם, רק הם יורדין למקומו, כמו שהוא בליל שבת.

נרשמו להיותן ד' מוחין, כי כל דבר של קדושה עושה רושם בכל מקום שהוא, והוא נעשה שם רושם א', הנקרא ס':

המוחין נמשכים מרום המעלות

אחר כך, כשרצה המאציל לתתם תוך זעיר אנפין, ראה שלא יכול לקבל האורות ההם הגדולים, כי המוחין כבר ידעת שהם טפה נמשכת מלמעלה, כי אבא ואימא מושכים אותם מלמעלה מהם, שהם אריך אנפין, ואריך אנפין מעתיק, וכן עד למעלה. ולכן, אין כח בזעיר אנפין לקבלם מגולים, לכן מה עשו, נתעלו האורות של נצח הוד יסוד דתבונה, לעילא, כמו שנתבאר בסוד אדם כי ימות באהל, ונשארו ריקנים. ואז, נתלבשו המוחין בתוכם, והרי שם נעשין בסוד ל' של צל"ם, ונעשה שם רושם א' קודם שיכנסו, ואחר כך נכנסו בזעיר אנפין, ושם הם סוד צ' של צל"ם, כבר בארנו במ"א, למה נקרא צ'. הרי לב' טעמים אלו, הוצרכו להיות אלו הב' מקיפים, חוץ מן הפנימי. והטעם הראשון, לפי שכל דבר שבקדושה הוא עושה רושם במקומו בהכרח. וטעם ב', כי הלואי אחרי כל אלו המיעוטים הג', יהיה יכולת בזעיר אנפין לקבלם, ולא קיבל, אלא בהארה הנמשכת מהם אחר המיעוט הג'. כי ודאי, שאין מעלת הג'

וגבורות. אך בהיותן מלובשין בג' לבושין לבד, שהם נצח הוד יסוד דאמא, לכן אין אנו קוראין אותה תמיד, אלא ג' מוחין:

ב-ס' הוא בלי התלבשות

והנה דע, כי ב' מקיפים הם - א', ל' של צלם. וא', הוא ס' של צלם. והענין, כי הצ' של צלם הם המוחין הפנימים הנכנסין תוך זעיר אנפין. והל"ם מקיפים, והל' מקיף אל המוחין, ונקרא ל', כי הם ג' מוחין, שגם שם הם מלובשים בנצח הוד יסוד דאמא, ולכן נקרא למ"ד, כי הם ג' לבד. ועוד מקיף אחר למעלה ממנו, הנקרא ס'. ושם אינן מלובשים, רק הד' מוחין עצמן בלתי לבוש, לכן נקרא ס', כי שם ניכר שהם ד' מוחין, כי הלבוש של חכמה וגבורה, הוא יסוד אמא המלביש שניהן יחד, ולכן בהיותן מלובשים נקרא אחד, אך בהיותן בלי לבוש, אז הם ב' מוחין נפרדין:

נקרא ס'

ואמנם, היות הענין כך הוא, כי הלא בתחלה נזדווג אבא ואימא להוציא המוחין אלו, והיו תוך בטן הבינה, וכאשר רצו לינתן תוך זעיר אנפין להיותן מוחין בו, אז הוצרכו להוליד ולצאת ממעי אמא עלאה, ובצאתן לחוץ יצאו לאויר העולם בלתי שום לבוש, ושם

ברכתם. ברוך אתה ה', אז יכווננו קודם שיאמרו יברכך, באות ראשונה של וידבר ה', שהוא ו'. ובאות ראשונה דבר אל אהרן וכו' אמור להם, שהוא הד'. והרי ו"ד, גימטריא יו"ד. לכוין שיכנסו י' גבורות של ל', כי הם מוח התחתון שבכולם, והוא נכנס ראשונה על ידי כוונת הקהל:

אנו מחברים עמהם מוחין הראשונים **עוד יש תקון א'** תלוי בכונת השליח ציבור, ואיני זוכר. אמנם, הטעם שאנו כופלין כוונת המוחין האלו, כבר בארנו אותו לעיל. כי בתחילה נכנסין הג' מוחין של פסוק יברכך, אחר כך כשנכנסין המוחין האחרים של פסוק יאר, אנו מחברים עמהם מוחין הראשונים. וכן פסוק ישא, אנו חוזרים לחבר הכל ביחד, להאיר אלו באלו. והנה תראה, כי הד' מוחין של מ' להיותן עליונים יותר, הם רמוזים כולם בסוד הוי"ת שבפסוקים אלו, חוץ ממוח החסדים של מ', שזה אינו רמוז בהוי"ת, רק בתיבות וישמרך. וזהו מה שנתבאר לעיל, כי יש תיקון אחר הנוגע לכוונת השליח ציבור דווקא, ואיני זוכר היאך. האמנם המוחין תתאין של הל', הם בשאר תיבות של ברכת כהנים, חוץ מן הגבורה שבהם, שלא נרמזו אפילו בתיבות של ברכת כהנים, לכן הוצרכו לכוין בהם בב'

כמעלת הב', וגם אין מעלת הב' כמעלת הא'. הרי בארנו, סוד כללות ענין צל"ם מה עניינו בקיצור. נמצא, כל מה שיש בצ', יש למעלה בל', וכנגדו בס':

בברכת כהנים נכנסים אורות ל' ס'

והנה עתה בברכת כהנים, נכנסו שם הג' בחינות כפולות זו בזו, והם הל"ם. ותחלה נכנס ל' תחתונה, ואחר כך הם' עליונה. והם כך - נתחיל מן יברכך, עתה נכנס מוח חכמה של ל'. יהו"ה - נכנס חכמה של ס'. וישמרך - הם י' חסדים דס'. יאר - בינה דל'. יהו"ה - בינה דס'. פניו - עתה אנו חוזרין לחבר עמהם הראשון, והם כי פניו הוא חכמה של ל'. אליך - הם ד' חסדים של ס'. ויתונך - הוא חכמה של ס'. ישא - הם י' חסדים של ל'. יי' - הם יו"ד גבורות של ס'. פניו - עתה חוזרים לחברם כל מה שנכנס עם אלו, והם פניו חכמה של ל'. אליך - הם י' חסדים של ס'. וישם - חכמה של ס'. לך - בינה של ל'. שלום - בינה של ס':

י' גבורות של הל'

והנה, עדיין הם חסרים י' גבורות של הל'. אמנם, אלו אינם נתקנים על ידי הכהנים, רק אלו תלויים ועומדים בכוונת הקהל, לכן ראוי שיכוונם כשאומרים הכהנים

תליתאי, משם יוצאין. בפסוק יאר כ' אותיות, תכוין להאיר מן הד' תיקונין עילאין של דיקנא עלאה דאריך אנפין, שיש בה י"ג תיקוני דיקנא, ובזעיר אנפין חסר מהן אותן הד', כי אין לו אלא רק ט' לבד, ולכן תכוין להאיר מאותן הד' בט' דזעיר אנפין, ונעשה י"ג. ואחר כך מאיר בהם מז' תיקוני דגולגלתא דאריך אנפין, שהם יותר עילאין מן הדיקנא באריך אנפין, ואז הם כ'. בפסוק ישא יש בו כ"ה אותיות, תכוין לשם כ"ב העליון, שהוא מ"ה דאלפי"ן ואדנ"י במילואו, כי מ"ה וס"ה, יש בהן כ"ב אותיות במילואן, כי עתה הם מתמלאים על ידי נצח הוד יסוד דתבונה, שהם ג', הרי הכל כ"ה. ובזה תבין מה שכתוב בזוהר פרשת נשא, כי יברכך יאר ישא, הם נצח הוד יסוד דתבונה המלבישים את המוחין המקיפים:

על ידי כניסת המקיפים ורבו הארתם, גורמים לבקוע יסוד אמא, ואז נעשין י"ג תיקוני דיקנא

וכבר ביארנו לעיל, כי אין המקיפים האלו נכנסים בזעיר אנפין, אלא משנת כ' ואילך. וזהו הטעם שאין הכהן עולה לדוכן לבדו, רק מך' שנה ואילך, או עד שתמלא זקנו. והנה הענין מילוי הזקן, סודו הוא, כי הלא זעיר אנפין אין לו אלא רק ט' תיקוני דיקנא

אותיות ו"ד כנזכר לעיל, והוא תיקון הנוגע לכוונת הקהל, וכל השאר נוגע בכוונת כהנים המברכים:

חסדים העליונים של הם'

אף על פי שבארנו שפסוק יאר ישא ומלת אליך, הם כנגד החסדים העליונים של הם', עם כל זה אין כוונתינו לומר, אלא שבפעם א' שנכנסו יהיו רמוזים בהויו"ת אלו שבג' פסוקים אלו, אך אם אחר כך רמוזים בתיבות אחרות, אין כאן קפידא:

תכוין להוריד מזה הארה אל נוקבא דזעיר אנפין

הנה, באמריך ויחונך, שהוא רמז אל חכמה דם' והוא דוכרא, תכוין להשפיע אל זעיר אנפין שהוא דוכרא. אך בסוף פסוק ישא שהוא שלום, שהוא רמז אל הבינה של הם' שהיא נוקבא, תכוין להוריד מזה הארה אל נוקבא דזעיר אנפין, ועל ידי ב' אלו הם מקבלין הארה זעיר ונוקבא. עוד יש כוונה אחרת, בסוד מנין התיבות והאותיות שבכל פסוק מאלו, וכבר בארנו במקום אחר אך חסר מהם קצת, ונבארהו כאן. הנה פסוק יברכך, יש בו ט"ו אותיות, נגד ב' ראשין עילאין, המאירים בי"ג תיקוני דיקנא היוצאין מרישא תליתאי כנודע, כי כל דיקנא ממוח חכמה דאריך אנפין, שהוא רישא

צריך האדם להיות מורא אלהיו על ראשו
והענין, כי עתה נכנסין רמ"ח
 איברים עליונים, המקיפים
 פרצוף שלם ברמ"ח איברים, וזה
 סוד היראה שצריך האדם להיות
 מורא אלהיו על ראשו, סוד האמור
 ברמ"ח, כמנין מורא, והוא השכינה
 המקפת ראשו של אדם, המקפת
 המוחין שלו. והנה הנזיר אין לו
 מקיף זה, כי כל מקיפים אלו הם
 פנימים בו, כי הוא עולה עד עתיקא
 כנזכר בזוהר, וזה סוד האמור
 בשמשון, ומורא לא יעלה על ראשו,
 כי אין לו מקיפים למעלה, כי כולם
 תוך ראשו פנימים:

תיקון לאה

ברכת כהנים. הנה דע, כמו שרחל
 לוקחת נצח הוד יסוד
 דזעיר אנפין, ונעשה מהם ג' קוין
 שלה, כן נעשים אל לאה ג' קוים
 מחסד גבורה תפארת שלו. אמנם
 יש חלוק מנצח הוד יסוד לחסד
 גבורה תפארת, כי מנצח נעשה
 לרחל חח"נ, ומן הוד בג"ה, ומן
 יסוד קו האמצעי. אך מחסד גבורה
 תפארת דזעיר אנפין, אף על פי
 שכל אחד נחלק לשלש פעמים, עם
 כל זה כאשר יפשוט אדם זרועותיו
 למטה ביושר, יבואו הזרועות
 הנקרא קובד"ו, שהם סיום הפרקין
 עילאין, נגד הירכיים שהם נ"ה

לבד, ואינן ממולא לו הזקן, כי
 חסרים ממנו ד' תיקונים אחרים
 עלאין, וכאשר נכנסו אלו המקיפים,
 אז נתמלא זקנו. לכן אנו אומרים
 אחר כך י"ג מדות, כי על ידי כניסת
 המקיפים ורבו הארתם, גורמים
 לבקוע יסוד אמא, ואז נעשין י"ג
 תיקוני דיקנא, וכמבואר בסוד י"ג
 מדות עיין שם:

רמ"ח אברים

והנה בזה תבין מה שאמר
 הכתוב, אמור להם
 יברכך. פי', כי הלא כבר בארנו כי
 ג' מוחין הם, והם ג' אותיות צלם,
 וכל אחד הוא פרצוף שלם
 כמבואר אצלינו, כי המוחין אלו
 הם, סודם הוא סוד הנפש
 הרוחניות, המתפשטת בגוף האדם
 בכל רמ"ח איברים. וכמו שהנפש
 נכנסת בי"ג שנה, כן המוחין האלו
 גם כן. ונמצא, כי המוחין האלו יש
 בהם גם כן רמ"ח אברים,
 ומתפשטין ומתלבשין ברמ"ח
 איברי הגוף. נמצא, כי הל' וס',
 בכל אחד יש לו רמ"ח אברים
 מצוייר בהם, וזה סוד אמור להם,
 כי אמור, גימטריא רמ"ח ע"ה.
 וכמו שכן דרשו רבותינו זכרונם
 לברכה גם כן ענין זה, כי אמור
 גימטריא רמ"ח, וכווננו לזה שאנו
 מבארים כאן:

בברכת אבות נתקנו שבע תחתונות ודעת דלאה - ובברכת כהנים מתקנים גם חכמה ובינה דלאה

והנה בברכת אבות עשינו פרצוף רחל ופרצוף לאה במלת האל הגדול, אך לא נעשו שם רק שבע תחתונות דלאה, ובחינת דעת לבד, וחכמה ובינה שלה לא נעשה עדיין כנזכר לעיל. אמנם, תיקונה הוא בברכת כהנים נשיאת כפיים. והענין, כי בברכת כהנים נכנסים המקיפים בזעיר אנפין, ויש שם הארה גדול, לכן נושאים כפיים אז, לרמז, כי אותן האורות שיצאו מסופי אצבעות, יחזרו למעלה, ויצאו שבע תחתונות לעילא בראש הזעיר אנפין, ועל ידי זה נעשים חכמה ובינה דלאה. והענין הוא, כי הלא כשאדם מגביה ידיו למעלה, הנה צריך לישא אותן נגד ראשו ממש, וצריך ליזהר בזה. הענין כי אז ראשי אצבעות מב' קצווי הדעת, אצבעות הימין מימין הדעת, ואצבעות השמאל משמאל הדעת, ואז יוצאים אורות דרך אצבעות מתתא לעילא, סוד אור חוזר. ובצאתם מן האצבעות, אז הם אורות מגולים מבחוץ, והם סוד חכמה ובינה דלאה, ב' קצוות הדעת שלה, והם יותר גבוהים מן הדעת, כי כן הוא תמיד. ומתחיל הארה, ומתפשט מתתא לעילא, מב' צדדי

עצמן. וכבר נודע, שאורך לאה עד ראש רחל, ואם כן אין ללאה אלא פרקין עילאין דחסד גבורה תפארת, כי ג' אמצעים וג' תחתונים כולם הם לרחל. ואם כן, איך נגמר פרצוף לאה, באורך פרצוף רחל בעשר ספירות גמורות. אמנם להבין זה דע, כי קו ימין הם חח"ן, ונמשך הארה ושפע מזו לזו ביושר, דרך קו ימין, וכן בקו שמאל. ואמנם נודע, כי תפארת הוא סוד גופא דאמצעיתא, וחסד וגבורה הם ב' זרועותיו. ואם כן קשיא טובא, חדא, הלא החסד זרוע ימין, מתחיל בכתף ומסיים בסוף האצבעות של יד, ואם כן איך יתפשט ממנו האור שלו ממנו לנצח. והנה לזה צריך, שיהיו דבוקים סוף האצבעות, עם ראשי השוקיים, כדי להמשיך אור מהזרוע לשוק. אמנם בהיות הידים מושפלים למטה דרך קו ישר באורך הזעיר אנפין, אז יצאו האורות דרך ראשי אצבעות, אל ראשי שוקיים באותן הפרקים אשר שם, ונבלעת ההארה דרך הפרקין, וחיבור אברים זה עם זה, כי שם הוא חלול, ויכול ההארה לעבור דרך חוץ, כי זהו מה שנתבאר לעיל, כי יצא האור דרך האצבעות ונכנס תוך ראשי הירכיים, אף על פי שהם סתומים, ונכנסו דרך בין הפרקים אשר שם:

כפים שהוא המשכת אור המספיק לב' מוחין דלאה, אנו מורידין הידים ואין צורך להגביה בויעבור, כי כבר לקחה סיפוקה. ובזה יובן ענין הידים, שהם משונים מכל האברים, שהם עולים ויורדים:

הדעת. וכל זה נעשה על ידי נשיאות כפים של כהנים, ואז אין חסר מפרצוף לאה, רק היסוד לבד כנוכר. לכן אנו אומרים ויעבור, סוד יסוד שבשליש העליון דזעיר אנפין, ואז הוא זיווג לאה. והנה, אחר נשיאת

שער חזרת העמידה - פרק ז

להורות, כי שורש כולם באריך אנפין, ביי"ג תיקוני דיקנא שבו. ועיין ביחוד שיש לו בסוד י"ג חוורתא דרישא דאריך אנפין. נמצא, כי זעיר אנפין אין לו רק ט' תיקונים, וכשנשלמים בו כל הי"ג, אז נתמלא זקנו, ולכך מטבע העולם שלא לצמוח שער בזקן האדם, רק מי"ג שנה ואילך, אחר שנגמר זקן האדם העליון זעיר אנפין. אמנם, מי שמתחיל לצמוח קודם, הכל הוא בחי' השפיים. והטעם, כי התיקון א' מי"ג תיקוני דיקנא, הוא אל, ואל מקום למעלה אצל פאות הראש. ואמנם בא"ת ב"ש, הוא למעלה בשפה, כי אל בא"ת ב"ש, ת"ך, והוא גימטריא שפם. ולכן זהו התיקון הראשון הקודם לצמוח באדם, ולכן בכהן גדול, יש בו לאו יותר בהקפת ראש. וזהו פי' דיקנא דכהנא רבא הנזכר באדרא רבא. נמצא, שכהן גדול אינו מקבל מהאור הגדול, כי אם על ידי צינורות שהם השערות:

בג' פסוקים אלו יש בהם י"ג יודי"ן, כנגד י"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין. וט' ווין, נגד ט' תיקוני דיקנא שבזעיר אנפין, הנקרא ו' שבשם. וששה ההי"ן, נגד המלכות הנקראת ה' תתאה

סוד ברכת כהנים. בג' פסוקים אלו יש בהם י"ג יודי"ן, כנגד י"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין. וט' ווין, נגד ט' תיקוני דיקנא שבזעיר אנפין, הנקרא ו' שבשם. וששה ההי"ן, נגד המלכות הנקראת ה' תתאה, ויש בה ו' תיקוני דיקנא בלתי שיער, והם סוד שש מעלות לכסא. ותכוין, להאיר מי"ג דאריך אנפין, לט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין. ומט' תיקוני דיקנא דזעיר אנפין, לו' דנוקבא. ונ"ל חיים ששמעתי ממורי זלה"ה, כי לכך ביי"ג תיקוני דיקנא דאריך אנפין, שהם ג' הוי"ות, שיש בהם י"ב אתון והכולל י"ג, ומילוי של ג' הוי"ות אלו הם ביודי"ן. ותמצא, שיש בהם גם כן י"ב יודי"ן, וכללם י"ג, כנגד י"ג דאריך אנפין. וט' ווין, נגד ט' דזעיר אנפין. וו' ההי"ן, נגד ו' דנוקבא כנוכר לעיל.

נהר שלום

הנתקנת בהמשך כל הכ"ד שעות שנסירתה בלילה, ואפשר שלכך אין ברכת כהנים במנחה כי כל עצמה של המנחה היא בכלי האמצעי דצ' דצלם דנצח הוד יסוד דכללות דכל הכ"ד, ואף על פי שהיא בעצמה כוללת צלם שלם כיון שברכת כהנים היא בשני צלמים הפנימיים דחסד גבורה תפארת וחכמה בינה דעת דכללות אינם נמשכים כי אם אחר המשכת הכלי הפנימי דצ' דצלם דנצח הוד יסוד הנמשך בתפילה שחרית. והכי משמע בפרק י"א משער המוחין, בדיבוד המתחיל תחילה היה הזעיר אנפין ו' מלכות או ו' כתרים של השש קצוות כ' ואחר כך במוחין דשלש ראשונות באו לו כל השלש ראשונות שבו כל א' כלולה מעשר ואז בא לו המקיף דל"מ דצלם כו' עיין שם:

המקיפים דל"מ הנמשכים בברכת כהנים

ואותם המקיפים דל"מ הנמשכים בברכת כהנים הם המקיפים דל"מ הגדולים הכוללים לזעיר ונוקבא הכוללים דכל הכ"ד שעות כמו הזיווג דנפילת אפים שהוא דזעיר ונוקבא הכוללים.

הטעם שאין ברכת כהנים במנחה **גם** מה שכתב הרב זכרוננו לברכה בדרוש ד' דקריאת שמע, כי כפי ערך המוחין שלוקח הזעיר אנפין כך הוא ערך הזיווג ההוא של אותה התפלה או יעקב עם רחל או ישראל עם לאה או יעקב עם לאה עיין שם. נראה מה שמועיל הקריאת שמע דשחרית לתפילת המנחה הא שמלבד שנמשכת טיפת המוחין מכלי פנימי דחיצוניות דעתיק, אלא שגם נמשכת טיפה בעת יחוד הקריאת שמע דשחרית מכלי אמצעי דחיצוניות דעתיק ודאריך אנפין ודאבא ואימא לתת מוחין דשש קצוות לכלי האמצעי דכלי הפנימי דזעיר ונוקבא, ולכן בשחרית הוא זיווג דיעקב ורחל דכלי הפנימי אבל במנחה אינם אלא דכלי האמצעי. ואפשר שזיווג דישראל ולאה במנחה הם דכלי הפנימי מלבד יעקב ורחל דכלי האמצעי, כי שיעור מוחין דשש קצוות דגדלות דכלי הפנימי כשיעור מוחין שלמים בכלי האמצעי שש קצוות דשלש ראשונות כשלש ראשונות דשש קצוות. ורחל הנגדלת בכל אחר דזעיר אנפין במנחה היא הנוקבא הכוללת

דף י"ב

דף כ"ח
ע"א

פסק בית דין מאדמורי חב"ד על הזוהר הקדוש

יצא לאור חודש אב תשע"ג על ידי "מפעל הזוהר העולמי"
סניף בת ים רחוב בר יהודה 50 בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 052-7651911

בוקר חדש מפציע בעולם משמיע זוהר ומאיר לכולם.

ברדיו 2000 טל: 03-5220005
תוכלו להאזין ברिנה
כל דרשה מיוחדת במינה
חמש דקות בלבד להקשבה

ובנוסף תוכלו להאזין
לתוכניתו של האדמו"ר מהאלמין
"חיים על פי הזוהר"
כל יום רביעי בשעה 12:00 בצהריים.

חמש דקות

זוהר חק לישראל

כל יום בשעה 8:05 בבוקר

חמש דקות

זוהר דף היומי

כל יום בשעה 8:00 בבוקר

ובזכות התנא הקדוש האלוקי
רבי שמעון בר יוחאי
יושפע שפע רב, וכל מילי דמיטב
שמעו ותאיר נפשכם!

השיעורים מוכנים ומסודרים
וכל החפץ להיות מן המאירים
יבוא ויטול לרבים להשמיע
זכויות אדירות להשפיע

להזמנת דיסקים 054-457-7956

בחמש דקות קנית קנין רוחני מיוחד!

פסק דין מאדמור"י חב"ד על הזוהר הקדוש

צמח צדק האדמו"ר השלישי בשולשלת
חב"ד חבר גם את הספר "ביאורי הזוהר"
ובו ביאור מאמרי הזוהר

הרבי "צמח צדק" אמר פעם ביחידות:
לימוד הזוהר מרומם את הנפש.
לימוד המדרש מעורר את הלב ואמירת
תהלים בבכי ודמעות "שוטפת את הכלי".
(טז טבת; ס' חגי ומועדי ישראל שני"ר. ר. זמיר, וכן נדפס בס'
שיחות לנוער כ"ד תשכ"ז - תשכ"ח)

האדמו"ר מליובאוויטש
האדמו"ר האחרון בשולשלת חב"ד

הוראותיו האחרונות של כ"ק אדמו"ר
שליט"א בקשר לכינוסי
הילדים, לימוד הזוהר וכו' מוכיחים
למעלה מכל צל של ספק, על גודל השעה
בה אנו נמצאים, ולכן דווקא ברגעים
גדולים אלו, מוטלת החובה של כולנו -
ללא יוצא מהכלל להתגייס במרץ למבצעיו
הק', של כ"ק אדמו"ר שליט"א... (עלון
כפר חב"ד תש"מ - תשמ"א, דבר המערכת)

עשה פלקטים גדולים בכל רחבי ארץ
ישראל, על דעתו שאני סוכר ומצווה
לכולם שילמדו ויהגו בספר הזוהר.

כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש

הרבי שאל הראשון לציון הגאון הרב
מרדכי אליהו, האם בארץ הקודש
לומדים זוהר, ענה לו, רק הספרדים

רבי שניאור זלמן מלאדי
האדמו"ר הזקן "בעל התניא"

שמעתי ממנהר"ם הלוי יפה שאמר בשם
אדמו"ר הזקן נבג"מ סגולה
למחשבות זרות בעת התפלה הוא ג' דרכים
וכו', וכן ספר הזוהר הלשון מסוגל לנשמה
אעפ"י דלא ידע מאי קאמר, ולכן כיון שג'
דברים אלו אינם צריכים כוונה, לכן
מועילים לטהר המחשבה ממחשבות זרות.
(ס' מגדל עז, מאמרי דא"ח מאדמור"י חב"ד, ע' תכ"ו)

מי שהוא בעל עסק גדול יהיה רב למודו
בזוהר אף שאינו מבין, כי מה אכפת
ליה שאינו מבין אפלו הכי הוא סגולה.
(רבי שניאור זלמן מלאדי, אדמו"ר הזקן [בעל התניא],
מאמרי האדמו"ר הזקן הקצרים דף תקע"א)

לימוד בזוהר הקדוש מסיר טמטום הלב.
(מאה שערים לבעל התניא)

הלומד בספר זוהר הקדוש בעולם הזה,
אז לעתיד לבא לא ישב בכבושה.
(זוהר פרשת וישב דף קפה ע"א בכללות, ובפרטות בלקוטי
תורה לבעל התניא פרשת צו)

י"ג דברים הם להסיר כל המונעים בתפילה
וכו', והג' הוא עסק ולימוד דברי מוסר
הנמצאים בזוהר מלשון הארה, שמאיר
במקום החושך שהוא חכמת אמת. (לקוטי
תורה פ" תבוא)

אשכנז נזקפת לזכותה של יהדות ספרד. וכדברי הרבי, שהובאו בהערה ו' של הפרק הבא, שהספרדים קדמו לאשכנזים בתורת הסוד.

כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א:

לימוד פנימיות התורה שייך לכל בני ישראל הן אשכנזים והן ספרדים.

בנוגע לאשכנזים הרי הגר"א, מגדולי האשכנזים כותב בפירושו למשלי (פרק ב' פסוק ט, ונצטט את דברי הגר"א מילה במילה: "כי כאשר יבין הסוד על בוריו, יהיה לו הכל אצלו על בוריו: הפשט והרמז הדרוש וסוד. אבל כל זמן שלא יבין הסוד אפילו הפשט אינו ברור בידו", עד כאן לשון הגאון מוילנא.

בהמשך היחידות הזאת ביקשו הרבנים הראשיים מהרבי ברכה "שלא נכשל בדבר הלכה". והרבי ענה להם על פי דברי הגר"א, שרק אם לומדים פנימיות התורה רק "אז בטוחים שיצליחו לכוין לאמיתתה של תורה בנגלה דתורה, הן "יורה יורה" והן "ידין ידין" וכפי שהוזכר לעיל מפירושו הגר"א" [שהעתקנו כאן]. ('בצל החכמה' עמוד 220) שמי שלא למד חכמת הנסתר אי אפשר שידע דין לאמיתו! וכדור שלאחריו הדפיס תלמידו המובהק ר' חיים מוולוז'ין את ספרו "נפש החיים" שרובו לקוח מספרי קבלה [...] ובנוגע לספרדים [...].

ונמצא שהלימוד דפנימיות התורה שייך לכל החוגים של בני ישראל, הן אשכנזים והן ספרדים [...] מכיון שהצטיינותם של הספרדים בלימוד הסוד וזכות ראשונים ששמורה להם בזה אינה שוללת או מבטלת, חלילה, את חובת הלימוד הזה מאחינו האשכנזים; שכן

לומדים זוהר תמידים כסדרן, אמר לו הרבי מה האפליה, הרי ספר הזוהר גם לאשכנזים ניתנה, ובודאי שהאשכנזים גם כן צריכים ללמוד ספר הזוהר, ואמר לו הרבי, כשתגיע לארץ ישראל (בשנת תשמ"ד) תעשה פלקטים גדולים בכל רחבי ארץ ישראל, על דעתי שאני סובר ומצוה לכולם שילמדו ויהגו בספר הזוהר.

וזו דבר הפגישה אצל הרבי מליובאוויטש המובא בספר "הרבי ויהדות ספרד": החיבור של אשכנזים וספרדים:

"מדברים רבות על הצורך לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים וכו'". - בשנת תשד"מ ביקרו אצל הרבי שני הרבנים הראשיים, האשכנזי והספרדי - מיד אחרי בחירתם לתפקיד (הרב אברהם שפירא כהן והרב מרדכי אליהו, שיחיו ויארכו ימים [וצ"ל]) בין היתר, נסבה השיחה על לימוד תורת הסוד ועל ביטול המחיצות שבין אשכנזים לספרדים.

להלן נעתיק את רשימת הדברים מתוך הספר "בצל החכמה":

הרב שפירא שליט"א:

לימוד הקבלה היה נפוץ אצל הספרדים יותר מאשר אצל האשכנזים, וגדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל קיבלו את לימוד הקבלה מהספרדים. (בשער "שורשי החסידות" נצטט את דברי הרבי הרי"צ שהמפיצים הראשונים של תורת הסוד בארצות אשכנז הם הספרדים, שהגיעו לשם בעקבות גירוש ספרד. ולפי זה הן גדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל" והן הפצת הקבלה בארצות

משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו".

זאת ועוד: הלימוד דפנימיות התורה מקרב את הגאולה - כמבואר בזוהר (ח"ג קכד, ב - ברע"ט. הובא ונת' באגה"ק שם). "ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזוהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמים" (כ"ה באגה"ק שם [ברחמים] ובזוהר שם: ברחמי).

ובידוע מ"ש הרח"ו בהקדמתו לשער ההקדמות (נדפסה גם בקונט' עץ החיים לכ"ק אדמור"י [מהורש"ב] נ"ע ע' 61 ואילך) אודות גדול הנחיצות דלימוד פנימיות התורה, ועד שהעדר הלימוד דפנימיות התורה היא הסיבה היחידה לאריכות קץ הגלות!

ואם דברים אלו נכתבו בזמנו של הרח"ו - הרי עאכור"כ כאשר נמצאים בימים אלו, ארבע מאות שנה לערך לאחרי הרח"ו, ורואים ש"עבר קציר כלה קיץ ואנחנו לא נושענו" (ג' הכתוב - ירמ" ח, ט), הרי בודאי שהסיבה היחידה לכך היא - החסרון בלימוד פנימיות התורה.

כל הסימנים שהובאו בחז"ל אודות סוף זמן הגלות - נתקיימו כבר, ולדוגמא - הסימנים בענינים בלתי-רצויים שבסוף מסכת סוטה, "חוצפה יסגי.. נערים פני זקנים ילבינו... בת קמה באמה כו" - ענינים אלו נתקיימו כבר ובאופן של "הידור דהידור!" [חס וחלילה ללמד היפך הזכות על בני, אבל, לדאבוננו, כך הם פני הדברים!] וכמו כן הסימן ד"מלכות מתגרות אלו באלו" [שעל זה אמרו חז"ל

תועלת עצומה יש בלימוד זה, וכדברי הגר"א שהרבי מצטט (העתקנו אותם לעיל בהערה 9).

ודבר נוסף: זוהי הדרך הנכונה לבטל את המחיצות ולחבר בין אשכנזים וספרדים. שספרדים היו רגילים בלימוד הקבלה יותר מאשר האשכנזים, ולכן צריך לבטל מחיצה זו [...] ('בצל החכמה' עמודים 208-209).

הרבנים הראשיים בארץ הקודש
הרב אברהם הכהן שפירא
והרב מרדכי אליהו

אור ליום ב' פרשת ויצא, ב' דראש חודש כסלו התשס"ד (הועתק מספר שיח שרפי קורש פעמור 424 והלאה)

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

בהמשך להמדובר אודות האריז"ל - ישנו ענין מיוחד שנתחדש בזמנו של האריז"ל בנוגע ללימוד פנימיות התורה: בדורות הראשונים היתה חכמת הקבלה "נסתרה כו" ונעלמה מכל תלמידי חכמים כי אם ליחידי סגולה, ואף גם זאת בהצנע לכת ולא ברבים", ואילו בדורו של האריז"ל נשתנה מצב זה, "כמ"ש האריז"ל דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה" (אגה"ק סכ"ו). וכמפורש בזוהר (ח"א ק"ז, א) שלפני ימות המשיח יהי' הגילוי דפנימיות התורה בריבוי מופלג: "בשית מאה שנין לשיתתאה יתפתחון תרעי דחכמתא לעילא כו" וסימנך בשנת שש מאות שנה לחיי נח גו' נבקעו כל מעיינות תהום רבה גו'" (נח ז, יא. וראה שיחת ש"פ בה"ב תשמ"ג ס"ז), ובהמשך הענין שם (ק"ח, א): "כך יהא קריב ליומא

ללמוד פנימיות התורה, אלא שעושים זאת בצניעה ובהחבא, ומשתדלים שהדבר לא יתפרסם וכו'.

אדמו"ר שליט"א:

שמח הנני לשמוע על כך, והלואי יתרבו קבוצות כאלו, אבל – צריכים להשתדל לפרסם ולגלות את הדברים, כי רק עי"ז יוכלו להרבות ולהפיץ את לימוד פנימיות התורה אצל כל בני"מכל החוגים, ובפרט כאשר מדובר אודות תלמידים – שהרי התלמיד אינו יכול לדעת מה עושה רבו בחדרי חדרים, ולכן, ולכן כל זמן שהתלמיד אינו יודע שרבו לומד פנימיות התורה – הרי לא יתחיל ללמוד פנימיות התורה בעצמו.

הרב שפירא:

אכן, אחד מראשי ישיבת "מיר" אמר פעם שאילו "אכשור דרא" והיו שומעים לו – היה קובע בישיבות שיעור ללימוד קבלה, והסביר את דבריו, שבדורות שלפנינו, כאשר היו ממשיכים לעסוק בלימוד התורה גם לאחרי סיום הלימוד בישיבה, היתה אפשרות להשאיר את לימוד הקבלה לשנים שלאחרי הלימוד בישיבה; אבל כיום נשתנה המצב לדאבונו, ואם לא ילמדו קבלה בישיבות – מי יודע אם ילמדו בכלל את חלק הקבלה שבתורה.

ובמנו כן ישנם גם כמה מכתבים של הרב קוק ז"ל, שבהם מזהיר בדברים קשים אודות ההכרח והצורך בלימוד הקבלה, שלולי זאת אי אפשר ללמוד תורה

(ב"ר פמ"ב, ד) "אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו צפה לרגליו של משיח" – כפי שרואים בתקופה הכי אחרונה: וכן בנוגע לסימנים בעינים טובים, ולדוגמא: "אין לך קץ מגולה מזה שנאמר (יחזקאל לו, ח) ואתם הרי ישראל ענפיתם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'", כשתתן ארץ ישראל פרי' בעין יפה, אז יקרב הקץ כו" (סנהדרין צח, א ובפרש"י), הסימן היחידי שלדאבונו לא נתקיים עדיין הוא – מאמר הזוהר (הנ"ל) ש"כד יהא קרוב ליומא משיחא אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא"!

ובאמור – אם הרח"ו כתב בנוגע לזמנו שהסיבה היחידה לאריכות הגלות היא העדר הלימוד דפנימיות התורה, הרי עאכו"כ שכן הוא עתה – ארבע מאות שנה לאחרי זה!

ולבן, דרישת השעה היא – ששני הרבנים הראשיים יצאו יחדיו ב"קול קורא" לעורר ולהלהיב את לבבות אחינו בני ישראל בכל מקום שהם אודות הצורך והנחיצות הכי גדולה בלימוד פנימיות התורה, ולפרסם זאת בפירסום הכי גדול. וכאשר יפרסמו "קול קורא" כזה, בדברים נלהבים, בדרכי נועם ובדרכי שלום – בודאי יפעלו הדברים את פעולתם.

הרב שפירא:

ישנם כיום יהודים שלומדים נסתר תורה ב"נסתר" – באופן שאף א' לא ידע מזה, וכמו כן ישנם קבוצות שמתכנסות מידי שבוע (בליל שישי) כדי

הרב שפירא:

לימוד הקבלה הי' נפוץ אצל הספרדים
יותר מאשר אצל האשכנזים,
וגדולי האשכנזים שבאו לארץ ישראל –
קיבלו את לימוד הקבלה מהספרדים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לימוד פנימיות התורה שייך לכל בני"ה הן
אשכנזים והן ספרדים:

בנוגע לאשכנזים – הרי הגר"א, מגדולי
האשכנזים, כותב בפירושו

למשלי (ענה"פ ה, יח. וראה שם ד, כב, ז, יב. ועוד)
שמי שלא למד חכמת הנסתר אי אפשר
שידע דין לאמיתו! ובודור שלאחריו –
הדפיס תלמידו המובהק, ר' חיים
מוולוז'ין, את ספרו "נפש החיים" שרובו
לקוח מספרי קבלה. וכמו כן ידוע
שאחרים מתלמידי הגר"א עסקו גם
בלימוד הקבלה [אבל כנראה הזהירו הם
את תלמידיהם שלימוד זה שייך ליחידי
סגולה בלבד, ולכן, אלו ההולכים בשיטת
הגר"א ממעטים בלימוד הקבלה].

[**הרב** שפירא הזכיר עוד כמה מגדולי
האשכנזים בליטא שעסקו בלימוד

פנימיות התורה – בעל ה"לשם", ועוד].

ובנוגע לספרדים – מי לנו גדול מהרמב"ם
שהיה ספרדי, שפסק פס"ד מפורש

בהתחלת ספרו "יד החזקה", ספר של
"הלכות" (כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו לספרו יד החזקה –

בסופה): "יסוד היסודות ועמוד החכמות
לידע שיש שם מצוי ראשון כו" – והרי
ענין זה שייך רק ע"י לימוד פנימיות
התורה. (ראה קונט' תורת החסידות פ"ג [ע' 14] ובהערה

לאמיתתה, וכותב שע"ז מעכבים את
הגאולה כו.).

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אם דבריו היו מתקבלים – לא היה
מקום לפגישה שלנו בחוץ לארץ,
כי היינו כבר כולנו בארץ הקודש, ביחד
עם משיח צדקנו!

הרב אליהו:

ברצוני לבשר לכבודו אודות לימוד
הקבלה אצלנו – הספרדים:

יש לנו בירושלים עיה"ק כמה ישיבות
שבהם לומדים נסתר דתורה בליל
שישי רבנים ובחורים צעירים מתקבצים
יחדיו ללמוד בספרו של מורי ורבי ע"ה –
"כרם שלמה" (פירוש על עץ חיים), ועוסקים
בלימוד זה עד חצות הלילה, וישנם
שמתחילים ללמוד בשעה שתיים לאחר
חצות עד גץ החמה, ישנם ישיבה של
מקובלים (בית א-ל) שבה לומדים קבלה בכל
יום אחר הצהריים, ומתפללים מתוך סידור
שישנם בו כוונות הרש"ש!

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ראוי ונכון לפרסם גם מחוץ לכתלי
בית המדרש.

הרב אליהו:

כן, ישנם מודעות על כך, וכל הרוצה
יכול לבוא להשתתף בלימוד זה –
לימוד של נסתר דתורה בנגלה (בגלוי), לא
רק בנסתר.

כו"ם, שזהו כללות הענין דלימוד פנימיות התורה.

ונמצא, שהלימוד דפנימיות התורה שייך לכל החוגים דבנ"י, הן אשכנזים והן ספרדים, ובודאי תהי' התעוררות מיוחדת בדבר - כאשר שני הרבנים הראשיים, הרב האשכנזי והרב הספרדי, יפרסמו "קול קורא", לעורר אודות החובה והנחיצות ללמוד פנימיות התורה.

ועוד ענין בזה:

מדברים רבות על הצורך לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים וכו', ומכיון שכל הענינים התחלתם בתורה, כמאמר (חב"י קסא, רעב.) "אסתכל באורייתא וברא עלמא" - צריכים לכל לראש לבטל את המחיצות שבין ספרדים לאשכנזים בנוגע ללימוד התורה: כפי שאמר מר היו הספרדים רגילים יותר בלימוד הקבלה מאשר האשכנזים, ולכן צריכים לבטל מחיצה זו, עי"ז ששני הרבנים הראשיים, הרב האשכנזי והרב הספרדי, יצאו בקריאה משותפת אודות הצורך בלימוד פנימיות התורה.

דרושה רק זהירות שלא לעשות מזה ענין פוליטי הקשור עם מפלגה זו או אחרת, ענין השייך לחוג זה או לחוג אחר, וכיו"ב.

אין זה חידוש השייך לחוג מסויים - דרישתו ותביעתו של הרח"ו ז"ל ללמוד פנימיות התורה מקובלת היא בכל חוגי בנ"י, ספרדים, אשכנזים, יוצאי ליטא, יוצאי הונגרי, חסידי ליובאוויטש וכו' -

3 שם. קונט' לימוד החסידות פ"י [ע' 16 ואילך]. אג"ק אדמור"י מוהר"צ חב"ס ע"ת תלה ואילך)

ונמצא, שהרמב"ם פוסק בפירוש שלימוד פנימיות התורה הוא "יסוד היסודות ועמוד החכמות" - דחכמת התורה [ופשיטא שאין כוונתו לחכמות סתם, כי אם ובעיקר לאמיתות ענין החכמה - חכמת התורה]!

יבולים ללמוד את כל חלקי התורה כולה, ואעפ"כ, אם לא לומדים פנימיות התורה - אזי חסר ח"ו "יסוד היסודות ועמוד החכמות"!

[**הרב** אליהו הזכיר שישנם כו"כ פסקי דינים ברמב"ם שהמקור להם - מדברי הזוהר, ולדוגמא - פס"ד הרמב"ם בהל' יבום וחליצה (פ"ד ה"ז) שלאחרי החליצה "משלכת אותו לארץ", והמקור היחידי לזה הוא - בדברי הזוהר (ח"ג קפ, א. וכמ"ש בטור אה"ע סקס"ט: לשון הרמב"ם כו' וחולצת המנעל ומשלכת אותו לארץ ע"כ. ואיני יודע למה כו' ועוד למה הצריכה להשליכו לארץ. ובביאורי הגר"א לשו"ע שם סקס"ט [סדר חליצה בקצרה] ס"ק פב מציון ע"ז: הוא מנהג הקדמונים וכמ"ש בוהר ריש חוקת כו'), ואמר כ"ק אדמור"ר שליט"א שישנם מקומות רבים כיו"ב (בכל זה - ראה מקומות שנסמנו בבלקו"ש ח"ג ע' 768 הערה 18. הקדמת הר' מנחם כשר ע"ה לספר מפענח צפונות [ע' יד]).

ובאמור - ספרו של הרמב"ם הוא "הלכות הלכות", כולל - גם הענינים שכותב בספר המדע, ובתחלתו פוסק (כאמור) ש"יסוד היסודות ועמוד החכמת לידע שיש שם מצוי ראשון

– הרי כל ישראל בחזקת כשרות (רמב"ם הל' קדה"ח פ"ב ה"ב. וראה גם הל' יסוה"ת פ"ט.) ומדוע לחשוש שלא ישמעו? – בכלל צריכים לגשת לכל דבר מתוך שמחה ובטחון, ולא רק בטחון באלקי ישראל, אלא גם בטחון בעם ישראל!

אפילו אם קריאה זו תפעל על יהודי אחד בלבד – כדאי הדבר, שהרי אמרו חכמים במשנתם (סנהדרין ז', א) "כל המקיים נפש אחת מישראל מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא, ועאכור"כ שבודאי וללא כל ספק יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו.

זאת ועוד: איתא בגמרא (שבת נה, א. וראה כת"ס חלק אה"ע סמ"ז) "אם לפניך גלוי להם מי גלוי?! היינו, שאפילו כאשר גלוי וידוע לפני הקב"ה שלא יקבלו את המחאה, אין זה פוטר מחיוב המחאה – "להם מי גלוי!" וכפי שרואים במוחש, לדאבוננו, שישנם כו"כ ענינים שרבנים עוררו אודותם, ובעוונותינו הרבים לא תוקנו הדברים, ואעפ"כ, לא נמנעים הרבנים לחזור ולעורר על הדברים פעם נוספת!

זכורני מתקופת הילדות שפגשתי את המלמד שלי לשבת וללמוד בתשעה באב, ולשאלתי לפשר הדבר, הרי אין ללמוד בת"ב כי אם דברים מסויימים כו"כ? – השיב לי: הלואי שזה יהי' החטא שלי! – "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז', כ) ולכן, אם צריך להיות ענין של חטא, אזי מוטב שהחטא שלו יהי' – לימוד התורה בתשעה באב!...

הרח"ו ז"ל הי' מקובל אצל כולם! ולכן, כאשר יצטוו ב"קול קורא" את דבריו של הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות בלימוד פנימיות התורה, ויעוררו על קיום הדברים בפועל ממש – "גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" (קידושין מ, סע"ב. ושי"י, וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ד ה"ב-ג), הרי בודאי יתקבלו הדברים אצל כל החוגים.

בבלל – תיכף ומיד לאחרי דורו של הגר"א השתדלו כל גדולי ישראל לבטל את המצב של חילוקי זרמים ופלגים ביהדות, ובפרט בדורו של אדמו"ר הצ"צ – כידוע (ראה "התמים" חוברת א' ע' לח-לט) שהיו חסים קרובים ביותר בינו לבין ר' חיים מוולוז'ין וכן בדורות שלאח"ו (ראה ספר "נשיאי חב"ד ובני דורם" [אה"ק תשל"ב]).

... ומסקנת הדברים היא – שיש להשתדל ביותר להפיץ את הרעיון של לימוד פנימיות התורה בכל חוגי בני"י, ולכל לראש – כאמור – ע"י פירסום "קול קורא" משני הרבנים הראשיים, כנ"ל.

הרב שפירא:

השאלה היא – אם ישמעו לדברינו, והרי ידוע ש"כשם שמצוה על אדם לומר דבר הנשמע כך כו"י" (יבמות סה, ב. וראה זח"ג פה, סע"ב. וראה שד"ח אסיפת דינים מע' ה"א ס"ב [תתקעו, ב ואילך]).

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לשם מה לחשוב בכיוון בלתי רצוי, חשבונות מצד "מרה שחורה" וכו'.

הרב שפירא:

אבן ראו בפועל בעת המהפכה ברוסי', כאשר הי' משבר נורא בכל הישיבות, שהיחידים שהחזיקו מעמד בכל הנסיונות הם - אלו שלמדו בישיבות חסידיות שבם למדו מוסר חסידות, עניני אמונה ודעות המחזקים את האמונה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בסיום מסכת סוטה אמרו חז"ל שבסוף זמן הגלות "בכל יום ויום מרובה קללתו משל חבריו". ולכאורה תמוה: לשם מה הודיעו לנו חז"ל ענין זה - ענין שיכול להביא לידי "מרה שחורה" ח"ו? אלא ודאי כוונת חז"ל בזה היא - שכאשר רואים שישנה הוספה בצד לדעו"ז, "בכל יום ויום מרובה כו' משל חבריו", צריכים להוסיף בעניני קדושה, תורה ומצוותי'. ועי"ז - הנה לא זו בלבד שמבטלים את הענינים הבלתי-רצויים, אלא פועלים זאת באופן ד"כל המחלה גו' לא אשים עליך (בשלח טו, כו). מלכתחילה" (כפרש"י עה"פ - ז'פ"י פשוטו).

ובענינינו (בהבא להלן ראה גם לקו"ש ח"י ע' 237.

ועוד. קונטרס עה"ח פ"ג. קונטרס הנ"ל בסוף 1910): בדורות שלפנינו לא היו כל ה"מחלות" (בחולי הנפש) שנתחדשו בעקבתא דמשיחא, ולכן, היתה קיימת אפשרות לנהל אורח חיים יהודי גם ללא לימוד פנימיות התורה; אבל לאחרי שנתחדשו מחלות נוספות שלא היו בדורות שלפנינו - בהכרח למצוא "תרופה חדשה". והתרופה היא - לימוד פנימיות התורה,

ועד"ז בעניננו: הלואי שהחטא היחיד הי' - ההוכחה על הצורך בלימוד פנימיות התורה למרות החשש ד"מצוה על אדם שלא לומר דבר שאינו נשמע"... והעיקר הוא - כאמור - שבודאי יהיו רבים מישראל שישמעו לקריאה זו, ויתחילו ללמוד פנימיות התורה.

הרב שפירא:

בוונתי בעיקר ל"עולם הישיבות" - עולם בפ"ע, מעגל בתוך מעגל, כיצד יתקבל הדבר בעולם הישיבות, ומה תהיה תגובתם של ראשי הישיבות.

בבלל - לומדים בישיבות נגלה, ובנגלה גופא - מסכתות מסויימות, וגם באותם מסכתות - לא מספיקים לסיימם. וישנם רבנים שעושים רעש מדוע לא לומדים יותר בכמות כו', ולכן, קשה לדעת מה תהיה תגובתם של ראשי הישיבות על קריאה זו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בודאי ידוע לכת"ר שלפני שני דורות היתה התנגדות גדולה ביותר ללימוד ה"מוסר" בישיבות, בטענה שלימוד המוסר שייך לנשים ועמי הארץ, ובשביל בני תורה הרי זה בבחינת "ביטול תורה", ואעפ"כ, בימינו אלו נתקבל הדבר בכל הישיבות, וטעם הדבר - מכיון שנוכחו לדעת עד כמה נחוץ ומוכרח הדבר, וכמו כן מובא בנוגע ללימוד פנימיות התורה (ראה בכ"ז קונט' לימוד

החסידות ט"ו).

וענין זה מתאים לדברי הזוהר – "אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו", היינו, שמדובר אודות לימוד פנימיות התורה ע"י בחורים צעירים, "רביי דעלמא".

ובנוגע לזמני הלימוד – אין צורך לגרוע מזמני הלימוד דשאר עניני – התורה, ישנו מספיק זמן במשך היום שבו לא עוסקים בלימוד התורה [פעם היו לומדים בישיבות 17-18 שעות ביממה, אבל כיום נשתנה המצב גם אצל ה"מתמידים"!], ואם ינצלו את הזמן הפנוי ללימוד הקבלה – הנה במשך זמן קצר יוכלו להיות "מקובלים"!

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בנוגע למה שהזכיר מר אודות עולם הישיבות, הנה המצב בישיבות כיום הוא – שהולכת וגוברת ההתעניינות בכל הקשור ללימוד קבלה וחסידות. תלמידי ישיבות רבים ממתינים שיתנו להם "היתר" ללמוד פנימיות התורה – הם לא מחכים על "ציווי", כי אם על "היתר" בלבד. ובינתיים – לומדים הם בצנעה, כדי שלא לחולל מהפכה נגד המשגיח והנהלת הישיבה!

ישנם כאלו שהתעניינותם היא מפני שמחפשים דרך בעבודת ה' כו', וישנם כאלו שהתעניינותם נובעת מתוך סקרנות גרידא: הם שמעו שהמשגיח מתנגד ללימוד הקבלה והחסידות, ואינם מבינים למה ומדוע! – פנימיות התורה נתגלתה ע"י רשב"י, שגדלותו מודגשת

ובפרט תורת החסידות שבה מבוארים עניני אמונה השגחה פרטית וכו', וכו', באופן של הבנה והשגה. וכפי שהוזכר לעיל שהיחידים שעמדו בנסיונות במדינה ההיא הם – אלו שלמדו בישיבות החסידיות (ובפרט תורת חסידות חב"ד ראה לקו"ש ח"ב ע' 475) ו"תרופה" זו היא באופן ד"כל המחלה גו' לא אשים עליך" מלכתחילה, כנ"ל.

ומי שאומר שאינו רוצה להשתמש ב"תרופה" זו מכיון שלא השתמשו בה בדורות שלפנינו – הרי זה דומה לחולה שלא ירצה לשמוע להוראת הרופא להשתמש בתרופה שהומצאה בדור האחרון, מכיון שבדור הקודם לא ידעו אודות תרופה זו!...

כיום נתבטלה גם ההגבלה שהיתה בדורות הראשונים בנוגע ללימוד הקבלה לפני גיל ארבעים שנה (ש"ך יו"ד סרמ"ז סק"ז בסופו. וראה מדרש שמואל לאבות ספ"ה. שערי זוהר לאבות שם. ניצוצי זוהר לזח"א קצא, א (ג) וכ"כ בסידור בית יעקב (להר"י עמדין - הל' ת"ת ס"ח). – ישנם כיום רבנים בני ח"י שנה! מעולם "לא זכינו" לדור כזה שבחור צעיר בן ח"י שנה יאמר שיש לו שכל כמו בן ארבעים, ולכן ראוי הוא להורות!... ועפ"ז – אין כל תמיהה בכך שבטלה גם ההגבלה בנוגע ללימוד פנימיות התורה. [וכאמור לעיל (ס"ו) אם מישהו צריך לקיים את הענין "אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", מוטב ש"חטאו" יהי' – לימוד פנימיות התורה לפני שמלאו לו ארבעים שנה!...].

הישיבה "קול קורא" זה, שבו מצוטטים דבריו של הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות ללמוד פנימיות התורה – סביר להניח שישתנה יחסו של המשגיח או ראש הישיבה כלפי אותו בחור שרוצה ללמוד גם פנימיות התורה.

הרב אליהו:

בקשר לדברי הרח"ו שהוזכרו לעיל (170) אודות הצורך ללמוד פנימיות התורה – כותב הרב החיד"א שמי שלומד קטע מזוהר ב"חק לישראל" – מתקן הוא מ"ש הרח"ו ז"ל אודות העונש למי שלא לומד פנימיות התורה, וזה נקרא "תיקון" כו'. ואכן ישנם הרבה יהודי שלומדים קטעים מהזוהר ב"חק לישראל".

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

בוונתי לא לענין של "תיקון" בלבד, כי אם בעיקר – להביא את הגאולה!... ואם הי' מספיק בלימוד קטע מסויים ב"חק לישראל" בלבד כדי להביא את הגאולה – הי' בא משיח צדקנו כבר בזמנו של החיד"א! ומכיון שעדיין לא בא בהכרח להוסיף בלימוד פנימיות התורה בשופי, וכדברי הזוהר דלעיל: "יהפתחון תרעי דחכמתא לעילא כו'", „עד ש"אפילו רביי דעלמא זמינין לאשכחא טמירין דחכמתא כו'".

בימינו אלו אין שום הגבלות בנוגע ללימוד פנימיות התורה, – לפני כמה דורות הי' מחסור בספרי קבלה, והיו צריכים לחפש כתבי-יד כו', ועד כדי כך – שבדורות הקודמים היו צריכים לפתוח

בנגלה דתורה – כפי שאמר עליו רבי עקיבא רבו (ירושלמי סנהדרין פ"א ה"ב [ג. ב.]): "דיין שאני ובוראך מכירין כחך", הם שמעו אודות גדלותו של האריז"ל, הרח"ו וכו', ויודעים שגם המשגיח "מודה" בגדלותם וכו', ולכן, אינם מבינים את יחסו של המשגיח ללימוד קבלה וחסידות. וענין זה גופא מעורר אצלם את הסקרנות לדעת מהו הלימוד דקבלה וחסידות, כדי לדעת על מה מתנהל הויכוח.

דרך אגב: עצם העובדה שבחור-ישיבה רואה שקיים יחס שונה לב' חלקים בתורה – לימוד הנגלה הוא בפרהסיא, ללא כל מניעות והגבלות, ואדרבה: טופחים לא על שכמו, מעודדים אותו, נותנים פרסים וכו', ואילו כאשר רוצה ללמוד קבלה וחסידות, עליו לעשות זאת בחדרי-חדרים, בין השמשות, בשעה שאינה לא יום ולא לילה – הרי זה יכול לגרום אצלו ענין בלתי-רצוי, לבוא ולומר "שמועה זו נאה ושמועה זו אינה נאה" (עירובין סד, א) ח"ו!

ולחעיר: הלשון הוא "שמועה זו נאה וזו אינה נאה", כלומר, בודאי מודה גם הוא שזוהי שמועה אמיתית, חלק מ"תורת אמת" שניתנה למשה מסיני, אלא אומר ששמועה זו "אינה נאה"!

ואין צורך להבהיר מה הן התוצאות העלולות לבוא כתוצאה מזה!

ולבן, כאשר יהיה "קול קורא" בנוגע ללימוד פנימיות התורה שעליו יחתמו שני הרבנים הראשיים, הנה כאשר יבוא התלמיד ויראה למשגיח או לראש

מעניין לדעת האם ישנו ביאור בספר הנ"ל אודות סיום וחזרתם הע"ת, ששם מדובר בעניני גלות וקליפות כו' – דלכאורה, כיצד מתאים הדבר עם הכלל (ראה תוס' סוף נדה מברכות לא, א, ועוד), שיש לסיים בטוב.

הרב אליהו:

החלק הסופי של הפירוש – לא הגיע לידינו, וכפי הנראה – נאבד חלק זה. [הנ"ל הבטיח לשלוח לכ"ק אדמור"ר שליט"א ספרים אלו, וכ"ק אדמור"ר שליט"א ביקש שישלח לו באופן ד"אחישנה", והודה לו למפרע].

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

לימוד פנימיות התורה בזמן הזה מהווה הכנה ללימוד פנימיות התורה לעתיד לבוא, כמובן ע"פ מארז"ל (פסחים ג. א. וש"נ) "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו" (וכדוגמת המבואר בביאור מארז"ל זה [לקו"ת שה"ש כב, ד. ובכ"מ] שע"י הלימוד שלמד בבחי' הנגלות שבתורה (בעוה"ז) מזה נעשה בחי' לבוש שבו וע"י יוכל להשיג פנימיות התורה (בג"ע). וע"פ המבואר בתניא דפ"ז י"ל, שעד"ז הוא גם בנוגע לתורתו של משיח, שההכנה לזה הוא לימוד פנימיות התורה במשך זמן הגלות)

הרב שפירא:

ע"פ מארז"ל (קה"ר פ"א ח. וראה גם שם פ"ב, א.) ש"תורה שאדם לומד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח" – נמצא, שלעתיד לבוא יצטרכו לכתוב ספרים אלו מחדש!

הרב אליהו

מכיון שענין זה (לימוד תורתו של משיח) נפעל ונגרם ע"י הלימוד בעוה"ז, הרי

קבר כדי להוציא משם כתבי יד בעניני פנימיות התורה!... (ראה שה"ג להחיד"א ח"א מע' ח: אך אין בעשרים הנז' [שמונה שיעורים להרח"ז] מהדורא בתרא כי מהרח"ז צוה לגונזה בקברו, ורבנן קדישי אשר בדור ע"י יחודים הוציאוהו מקברו ברשותו ע"י שאלת חלום כו') אבל כיום, ישנם ריבוי ספרים הנדפסים, והם בהישג ידו של כאו"א, ולא נותר אלא ללמוד בהם בפועל.

הרב אליהו:

בנוגע להדפסת ספרים בעניני פנימיות התורה – הדפסנו את ספר "כרם שלמה", פירושו של אבי מורי ורבי על "עץ חיים", ובנתיים יצאו לאור ששה חלקים. בלי ספר זה – אומרים כמה וכמה – אי אפשר להכנס היום לתורת הקבלה. ספרים אלו נדפסו בכמות מצומצמת, מכיון שחשבנו שלא ירבו הקונים. ולכן, חלק מהספרים כבר אזלו מן השוק.

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

כיום אפשר לחזור ולהדפיס בדפוס צילום, במשך זמן מועט, באופן ד"אחישנה".

הרב אליהו:

עד שנחזור ונדפיסם – יבוא כבר משיח צדקנו!

כ"ק אדמור"ר שליט"א: יהי רצון שיהיו שני הענינים במהרה – הן ביאת משיח צדקנו, והן הדפסת הספרים, ואז – תרבה הדעה והחכמה כו' (רמבם הל' תשובה

הגדולה לעורר את אחינו בני"י ע"ד לימוד פנימיות התורה.

בענין זה דרוש מישוהו שיתנהג כ"נחשון

בן עמינדב" (סוטה לז, א. מכילתא עה"פ בשלח יד, כב. במדבר פי"ג, ז) ויקפוץ ויצא ב"קול קורא". ובפרט כאשר בענין זה יהיו שני "נחשונים" – שני רבנים ראשיים, אשכנזי וספרדי, הרי בודאי שדעתם תתקבל אצל כלל ישראל.

הרב אליהו:

הסימנים שהוזכרו לעיל בקשר לביאת משיח צדקנו אמורים הם בנוגע לגאולה באופן ד"בעתה" (ישעי' ס, כב, סנהדרין צח, א), אבל אנו מאמינים ומקווים שהגאולה תהי' באופן ד"אחישנה", ללא צורך בסימנים מיוחדים.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ודאי תהיה הגאולה באופן ד"אחישנה" – הנני מסכים לכך במאה אחוז!... אבל אין זה שייך לתוכן המדובר לעיל, כלומר, אין לעכב את ה"קול קורא" עד שמשיח צדקנו יבוא "עם ענני שמיא" (דניאל ז, יג. סנהדרין שם)!

הרב אליהו:

ברור, בודאי צריכים אנו לעשות את כל התלוי בנו כדי להביא את הגאולה, כולל – הפעולה בענין הנ"ל, אלא שביחד עם זה צריכים אנו להאמין ולקוות שמשיח צדקנו יבוא באופן ד"אחישנה", גם ללא סימנים מיוחדים כו'

(ראה כרתי ופולתי יו"ד סק"י סוף בית הספק, ועוד)

מובנת גודל החשיבות שבדבר, ולכן, בודאי לא יתבטל דבר זה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ח"ו לומר שהתורה שאדם למד בעוה"ז תתבטל לעתיד לבוא. הפירוש דהבל הוא – בערך וביחס לתורתו של משיח.

וראיה לדבר – איתא במדרש (שם פי"א, ב. מדרש תהלים צב, א. וראה ספר הליקוטים-דא"ח

צ"צ ערך הבל (הבלים) סי"ה) בענין "ז' הבלים שאמר קהלת", שהם "כנגד שבעה ימי בראשית", שבהם נברא העולם כולו, כולל – ארץ ישראל ובית המקדש כו'. וידוע גם גודל העילוי ד"הבל פיהם של תינוקות של בית רבן" – שעל זה מתקיים העולם (שבת קיט, ב. וראה ספר הליקוטים שם סי"ח) ומזה מובן גם בעניננו – שהענין ד"הבל היא לפני תורתו של משיח", אינו פוגע ח"ו בגודל חשיבות הדבר.

הרב אליהו:

בנוגע להצעת כת"ר אודות "קול-קורא" – אולי כדאי שיחתמו על זה עוד כו"כ רבנים, הן מארץ ישראל והן מחוץ לארץ.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

דבר טוב ונכון, אבל – כמובן – לא לדחות את הדבר עד שיאספו את כל החתימות, כי חבל על הזמן שעובר בינתיים! אם ימתינו עד שיחתמו כל הרבנים, או אפילו רובם – יבוא כבר משיח צדקנו, ואז יאבדו ח"ו את הזכות

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

גם דעת אדה"ז בסדר ברכה"נ שם. וכ"כ בבאה"ט סר"י סק"ב בשם בית יעקב סני"ז. א"ר אר"ח שם סק"ז. וכ"כ בפמ"ג [מ"ז] שם סק"ב) פוסק שעל משקה חריף מברכים ברכה אחרונה גם בפחות משיעור.

כ"ק אדמור שליט"א:

לדבר חריף יש תכונה מיוחדת – שהוא פועל ונרגש בכל המאכל, ולכן אינו בטל ע"ד ובדוגמת דבר המעמיד, ברי', חתיכה הראוי' להתכבד (ראה אנציק' תלמודים בערכם. ושי"ן) וכיו"ב]. ולכן, אם לימוד ה"משהו" דפנימיות התורה יהי' באופן שהדבר יהי' נרגש בכללות ההנהגה במשך כל היום – אזי אסתפק גם ב"משהו"!... אבל – כאמור – "משהו" זה צריך להיות חריף, דבר המעמיד, וחתיכה הראויה להתכבד – לא בהצנע לכת!

מובן ופשוט שאין הכוונה בכל הנ"ל לאמירת "מוסר" – שהרי חסיד הנני ולא "מוסר'ניק".

הרב שפירא:

גם אנו זקוקים לשמיעת מוסר, זה מביא תועלת גדולה, קבלתי תועלת גדולה משיחתנו זו.

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

ח"ו, כאשר רוצים לומר מוסר למישהו – צריכים ללכת אליו, ולא להיפך – מכבדים אותי בביקור כדי שאומר "מוסר" – ח"ו!

אלא הכוונה היא לגלות שכת"ר ידעו שיש בידם הרשות והיכולת, הציווי והנתינת-כח לעורר את כל בני

כאמור – מסכים הנני לכך במאה אחוז! הלואי יסכימו הרבנים הראשיים להצעתי (בדבר ה'קול קורא') כפי שהנני מסכים להצאת כת"ר שמשיח צדקנו יבוא באופן ד"אחישנה"!!!

הרבנים הראשיים:

בודאי מסכימים אנו להצעת כת"ר בענין ה"קול קורא"!

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

כוונתי לא רק להסכמה בלבד, כי אם בנוגע לפועל ממש – כשם שהנני מסכים שמשיח צדקנו יבוא באופן ד"אחישנה" בפועל ממש!

הרב שפירא:

אני מקווה שמשיחתנו יצא משהו בנוגע למעשה בפועל.

כ"ק אדמור"ר שליט"א:

אין כוונתי למשהו, כי אם לענין שלם, ענין שיכולים לברך עליו לא רק "ברכה ראשונה" (שהיא גם על "משהו"), אלא גם "ברכה אחרונה" – על דבר שיש בו שיעור

דוקא (רמב"ם הל' ברכות פ"א ה"ב, פ"ג ה"ב. טוש"ע אר"ח ר"ס רי. שם ס"ט סק"ד [בנוגע לברכת המזון]. ובשו"ע אדה"ז שם ס"ב כותב: ודין צירוף לכזית יתבאר בסימן ר"י. אבל בסו"ס ר"ז הוסיפו המדפיסים: הסימנים החסרים (ר"ח-רי"א) לא נדפסו בתוך השו"ע מעולם וכל מבקשם ימצאם בתוך סדר ברכת הנהנין מהרב המחבר צלה"ה. סדר ברכה"ע לאדה"ז רפ"ח).

הרב אליהו:

המ"ז (אר"ח שם סק"א. אבל במג"א שם סק"צ סק"ד פסק דאפילו על יין שרף בעיניו כשיעור, דלא כהט"ו. וכ"ה

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

לאחרי חצות הלילה – מותר לומר תהלים לכל הדעות, בשו"ת חיים שאל

(להחיד"א ח"ב סכ"ה, הובא בהגהות מראה כהן לשו"ע האריז"ל - ירושלים תשכ"א) שם ס"ז אות טו כתב, והרב האר"י זצ"ל הזהיר שלא יקראו מקרא בלילה. וההולכים אחרי ההדרי"ם מנהגי האר"י זצ"ל אין קורין אפי' אחר חצות מקרא, וזה פשוט.

אבל ממשיך שם: ושמעתי מהמקובל כו' כמוהר"ר שלום שרעבי זלה"ה שהי' מפקפק על מה שנהגו לקרות בבתי כנסיות סמוך ליום תהלים, והיה אומר שאולי אין תהלים בכלל אזהרת הרב, ואין ולא ורפיא בידו. ונתפשט מנהג זה בכל ארץ ישראל שיש חבורות לזה. ומסיים החיד"א: והמקובלים נמנעו מלקרות תהלים בחול כל שלא האיר היום, וא"כ, יתכן שהתחיל לומר תהלים לאחרי חצות הלילה, ועוד ועיקר: לפני מתן תורה לא היתה הגבלה זו שלא לומר תהלים בלילה [משא"כ בזמנו של משה רבינו, בזמן מ"ת – כפי שמצינו במדרש (תנחומא תשא לו; יל"ש תשא רמז תו; מדרש תהלים עה"פ יט, ג. יל"ש עה"פ [רמז תרעג]) **בנוגע** למשה ש"בשעה שהיה הקב"ה מלמדו מקרא היה יודע שהוא יום].

הרב אליהו:

בנוגע לפירוש המדרש שיעקב אבינו הי' אומר "כל ספר תהלים" בלילה – שמעתי פעם פירוש, שזהו ע"ד אמירת תהלים בלילה ע"י דוד המלך, מכיון שאצל דוד המלך לא הי' זה בגדר של "תהלים"

לענין חדש, כולל – לעסוק בלימוד פנימיות התורה.

וענין זה הוא בבחינת "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש" (ראה בהנסמן בלקו"ש ח"ט ע' 252): הכל יודעים מ"ש בהקדמת הרח"ו ז"ל אודות הצורך והנחיצות דלימוד פנימיות התורה, הכל יודעים מ"ש הגר"א בפירושו למשלי שכל רב בישראל חייב ללמוד פנימיות התורה כדי שיהי' בטוח שיכוין לאמיתתה של תורה, ואעפ"כ, עד עתה לא יצאו ב"קול-קורא" לעורר אודות לימוד פנימיות התורה. ולכן, יציאתם של שני הרבנים הראשונים בקול-קורא כזה, תהי' בבחינת "מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש", ענין של חידוש.

הרב אליהו:

עה"פ בפרשתנו (כח, יא) "וישכב במקום ההוא" איתא במדרש (ב"ר פס"ח יא. וראה גם שם פע"ד, יא) "כאן שכב, אבל כל כ' שנה שעמד בכיתו של לכן לא שכב (כדכתיב [בפרשתינו לא, מ] "ותדד שנתי מעיני" - יפ"ת לב"ר שם [פס"ח]. וראה גם מת"כ לב"ר פע"ד שם), ומה הי' אומר (בלילה, כיון שלא שכב, ואמרינן במסכת אבות [פ"ג מ"ד] הניעור בלילה ומפנה לבו לבטלה הרי זה מתחייב בנפשו - מת"כ לב"ר שם) – כל ספר תהלים". ושואלים על זה: הרי לדעת האריז"ל (בפרע"ח שער הנהגת הלימוד כתב: ובלילה לא תקרא מקרא. וכ"ה גם בסידור הארי ז"ל [להרש"ש] סדר הלימוד באשמורת. כוונת הלימוד [ליל ששין]. ק"ש שעל המטה. שו"ע האריז"ל תוספת שבת ס"א שם ס"ז. וראה בהערה הבאה) (ועוד) אין לומר תהלים בלילה? – ואיתא בספרים שבליילה למד יעקב אבינו קבלה.

שבוע) למטה מטה, "חרנה" - עי"ז בונים בית בישראל!

הרב אליהו:

עך עכשיו דובר אודות פנימיות התורה, ועכשיו רוצים אנו ברכה על נגלה תורה - "שלא נכשל בדבר הלכה", שעל זה דרושה ברכה מיוחדת.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

הא בהא תליא, כאשר לומדים פנימיות התורה, אז בטוחים שיצליחו לכוין לאמיתתה של תודה בנגלה תורה, הן "יורה יורה" והן "ידין ידין", כפי שהוזכר לעיל (ס"ח) מפירוש הגר"א.

(חלק מתנ"ך - מקרא), כי אם בגדר של שירות ותשבחות, וכמו כן אפשר לומר בנוגע ליעקב אבינו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בנוגע לרמז דלימוד פנימיות התורה בפרשתנו - הרי זה מרומז בהתחלת הפרשה, "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה": "באר שבע" קאי על דרגות נעלות ביותר (ראה זוהר ריש פרשתנו. אה"ת ריש פרשתנו. ועוד. ספר הליקוטים דא"ח צ"צ ערך יעקב ס"ח [ע] תקפב ואילך)), וכאשר יוצאים מ"באר שבע" ל"חרן", היינו, שמוציאים ומגלים את הענינים הכי נעלים דפנימיות התורה (באר

יום א' כ' סיון התצ"א פאזובה.

ביטול הגזרות על ידי לימוד הזוהר בלי הפסק!!!

וזאת ידעתי אנכי, כי רדאי נתרבה הקיטרוג עד שהיה יכול הגיע ח"ו אל מקום גדול, ואנן ת"ל הקדמוני רבינו ז"ל, ויהיה לכל ישראל רפואה למכה. כי זה ה' חודשים בקיבוב כבר ראינו את הנוגד והתהלכו בתקוין גדול, כאשר אומר עתה לכבוד תורתו.

וזאת העצה היעוצה לכל קהילות קודש איטליא, ישמרו צורם, להינצל מרשת זו שמנו שונאיהם: ובודאי היה להם לפקח על זאת ולא יחדלו. כי רב הדבר ועצום מאוד. זה הסוד אשר שמנו בבית מדרשונו, כי כבר ידענו מה שכתב רשב"י בספר הזוהר פרשת ויצא דף קנ"א ע"א: "בעד דהאי קול לא פסק דיבור שלטא וילא וע"ד לא אצטר"ך אורייתא למפסק".

ושם למעלה מעט "כל זמנא דחכימיא ייחדון בה באורייתא לא יכיל ס"מ בהו". ועל כן שמנו עצמנו לקבוע לימוד שלא יהיה לו הפסק כלל זה משפטו [של בית המדרש]: שבעה בחרנו אשר התנדבו לזה לקיים להם להיות בין כולם לומדים תמיד מן הבוקר ועד הערב, כל הימים לא יחשו, והם עשו בנייהם תנאי, שהלימוד הזה לא יהיה אלא לתקוין כל ישראל, ועל כן כולם כאיש אחד יחשבו ולא יעשה שום אחד בשביל עצמו אלא בשביל כל ישראל. ובסדר הזה יתחילו מיד אחר תפילת שחרית ישב אחד במקום אחד אשר הוכן לזה ושמע לימוד שיעור קבוע לו עד בוא ידו כמתפלל י"ח, שלא יוכל להפסיק הכוכבים מין הפסק בשבילם. ולא ישיים לימודו עד שיתחיל הב', באופן שרעע אחד לא יפסק בשום מין הפסק. וכל ימים יומיו. וכל אחד בשעת לימודו יתחיל לה', ובאופן שרעע אחד לא יפסק קול התורה. והלימוד הוא ספר הזוהר, תיקונים וזוהר חדש, ונמצאו לומדים בכל שבוע כל זה. וזה ידעתי כי בחרו ה' בזה לבטל כל גזרות קשות, ובמדת להיות לחומה אל הגזרה הקשה ח"ו.

ועתה אל שילכו חמני ישראל את הדבר הזה אחרי גוים, כי אני אלמלא אישר חילי היית קובע דבר זה בכל מקום. אבל כבוד תורתו יקח את העצה הזאת ויהיה לו לזכות, כי אין כמות לטובה לכל ישראל, וכל אחד במקומו ויכל לעשותו, כי לא דברי קשה הוא לכל.

משה חיים לוצאטו
פגא ת"ס/ו' צאנז

”וזאת העצה היעוצה לכל קהילות קודש איטליא, ישמרו צורם, להינצל מרשת זו שמנו שונאיהם:”

”כי אני אלמלא אישר חילי הייתי קובע דבר זה בכל מקום”

”והם עשו בנייהם תנאי, שהלימוד הזה לא יהיה אלא לתקוין כל ישראל, ועל כן כולם כאיש אחד יחשבו ולא יעשה שום אחד בשביל עצמו אלא בשביל כל ישראל.”

כל ישראל יש להם חלק בקריאת הזוהר!
www.zohar-israel.com
אתר: זוהר לישראל

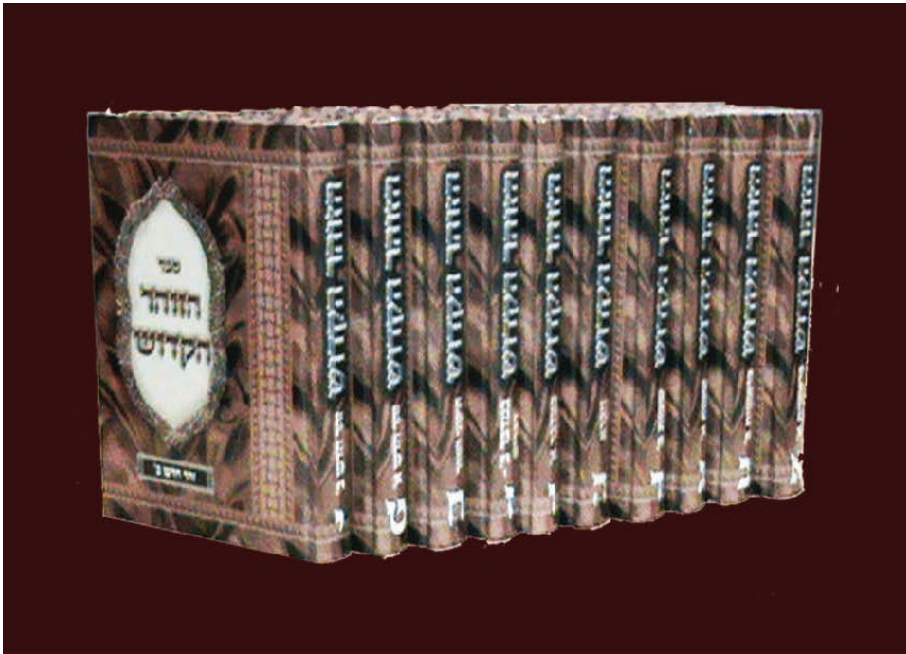
זוהר הקבלה

שלשלת מסורת הקבלה

מהתנאים הקדושים, רבי יוחנן בן זכאי,
ומסרה לרבי אליעזר בן הורקנוס, ומסרה
לרבי עקיבא, ומסרה לרבי שמעון בן יוחאי
זיע"א

יצא לאור חודש אב תשע"ג על ידי "מפעל הזוהר העולמי"
סניף בת ים רחוב בר יהודה 50 בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 052-7651911

מתוך מכתב 'קריאה של חבה'

עוד אנו קוראים בזה לכל איש ישראל שיקבל עליו, לקרא לפחות דף אחד של הזהר הקדוש בכל יום, כל אחד כפי הבנתו, שאפילו הגירסה לבד מסוגלת הרבה לטהרת הנפש, וקירוב הגאולה כידוע, (ויודפס בחוברות מיוחדות, באותיות מאירות עינים, ומלווה בפירוש קל וקצר, ומחולק לפי שיעור של כל יום ויום), ובזכות הלימוד והקריאה בספר הזהר הקדוש נצא מהגלות הרע והמר הזה, בחסד וברחמים רבים, כמאמר התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי, בגין חיבורא דא יפקון מגלותא. ושומע תפלות ישמע תפלתינו, ויקבל שועתינו, ותבא לפנינו נאקתינו, וחיש לגאלינו, גאולת עולם בשובה ונחת בב"א.

המצפים לישועת ה' ברחמים.

בנימו יצחק סמאלי
בניהו שמואלי

ראש ישיבת המקובלים נהר שלום
בעה"ק ירושלים ת"ו

ציון בארון

חבר בית הדין הגדול לערעורים
בעה"ק ירושלים ת"ו

שלמה משה עמאר

ראשון לציון הרב הראשי לישראל
ונשיא בית הדין חרבני הנרול

הרב עובדיה יוסף

מרח מאור ישראל מופת הדרו הראשון
ראש ממשלת התורה, מנהיג דורנו
נשיא מועצת חכמי התורה

א"כ מלח
אניעור ברנדי
ראש ישיבת טובו בנימ
בעה"ק ירושלים ת"ו

זל ב3
משה צדיקה
ראש ישיבת מורת יוסף
בעה"ק ירושלים ת"ו

זוהר הקבלה

כשליך, וחזר והזהיר את רבי עקיבא קודם פטירתו וצווה על זה הזהרו בכבוד חבירכם כדאיתא בפרק ד' דברכות, (כ"ח ע"ב), שצפה ברוח הקודש שעתידין 24 אלף תלמידי רבי עקיבא למות, על שלא נהגו כבוד זה לזה. - וכבר כתב על זה בספר סוד ה' דלומדי הסוד אין קנאה ותחרות ביניהם כדאיתא באידרא דאמר הרשב"י "אנן בחביבותא תליא", ועוד מובא בזוהר הקדוש האי דאמרו חז"ל שכל אחד נכוה מחופתו של חבירו אינו שייך בלומדי תורת הסוד אלא כולם יושבים יחדיו באהבה ושמחה גדולה ביניהם, ולפי זה מובן מדוע צווה את רבי עקיבא הזהרו בכבוד חבירכם מפני שלא למד מספיק מרבו את תורת הסוד ולא למדה לרבים, לכן היה חשש גדול שיכשלו בזה כמו שצפה ברוח הקודש עכ"ל.

מכל זה רואים, שהתנאים הגדולים שהם היו להבות אש מסובבים בגוף גשמי, שלא מוזכר כמעט בגמרא שהיו לומדים קבלה, אבל אף על פי כן רואים שמלבד שהיו עוסקים בתורת הנגלה, כל קדושתם נבעה מתורת הנסתר, שהיו עסוקים ולומדים תנא מפי תנא, עד למשה רבנו את תורת הנסתר, ומובן שבימיהם אז, זה היה צריך להיות בהסתר גדול, שהרי רצונו של ה' שלא יתגלה אז, רק לצדיקי ה', אבל בימינו שרואים בפירוש שהזוהר נתגלה לנו, כי נועד במיוחד לדור אחרון להאיר את חשכת הגלות להצילנו מהערב רב, כדאיתא במהרח"ו ורבי יעקב צמח גורי האריז"ל, ועוד כידוע כתוב בזוהר שבאחרית הימים אפילו ילדים קטנים ידעו נסתרות, וכך למדונו אבות החסידות והקבלה. וברור ומובן שאנו ממשיכים את דרכם של התנאים

הקדמה

הגאון רבי דוד לוריא שהוא נין ונכד להגאון המהרש"ל זי"ע, גאון עצום בכל חלקי התורה, בנגלה ובנסתר, מוציא לאור כתבי הגרבי אליעזר על חלק הנסתרות, בעל מחבר ששה עשר ספרים, נפש דוד על הזוהר הקדוש, וביאור על הפרקי דרבי אליעזר, חיבר ארבעה קונטרסים בשבח ובגדלות רבי אליעזר בן הורקנוס הוא רבי אליעזר הגדול. א. עמק הברכה. ב. שם האחד הוא אליעזר. ג. בית צדיק, ועוד, ד. קונטרס מובא לפרקי דרבי אליעזר.

כתב, שרבי יוחנן בן זכאי, מסר בעיקר את תורת הנסתר לתלמידו רבי אליעזר בן הורקנוס, ורבי אליעזר בן הורקנוס מסר את עיקר תורתו לרבי עקיבא, ורבי עקיבא מסר את עיקר תורתו לרבי שמעון בן יוחאי.

וז"ל: ולא זו בלבד במשנה הוא אבי המשנה, אלא אף בסתרי המרכבה הוא רבי אליעזר יסוד הקבלה... ונמצאנו למדין, שאף דברי קבלתו של רבי שמעון בזוהר ותיקונים, יסודם מקבלתו של רבי אליעזר... וגדולי המקובלים הראשונים ז"ל, שלא נגלה בימיהם ספר הזוהר, היו משתמשים באור מאמרי פרקי דרבי אליעזר, במקום הזוהר...

וביום פטירתו שבאו לבקרו תלמידיו ובראשם רבי עקיבא, הקפיד מאוד עליהם שלא באו ללמוד קודם לפניו, ובאותה העת לימד את רבי עקיבא סתרי תורה עמוקים, כמובא בזוהר פרשת וירא (דף צ"ח ע"א), והיה מאיר תורתו כיום שניתנה התורה בסיני.

עוד קודם לכן, רבי אליעזר הזהיר בפרקי אבות יהיה כבוד חבירכם חביב עליך

שהכוונה למידת מלכות העליונה כדפירשנו].
מכל זה רואים את חובתנו בלימוד הזוהר
הקדוש, לעסוק כל היום וכמה
שיכולים ללמוד תורת הנסתר ביתר שאת
וביתר עוז, ללמוד וללמד לשמור ולעשות.

זה הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות
נפשינו

כולנו "יחד שבטי ישראל" לומדי ומלמדי
הזוהר הקדוש, תורת רבי שמעון בר
יוחאי ע"ה, בבית ה' היכלא דרשב"י, אשר
לא זזה משם השכינה מעולם, כי בכל
מקום ששם לומדים ומתקשרים לנשמת
הרשב"י הקדוש בא ומתעטר בגזון ונמצא
אתנו ממש. אשרינו שזוכים אנו להיות
מחוברים להרשב"י הקדוש וללמוד וללמד
את כל הזוהר הקדוש, כי זהו הדבר שבו
תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו לקרב את
הגאולה ולהביא את המשיח, וזכות הזוהר
הקדוש מגן ומציל את עם ישראל מכל מני
מרעין בישין.

אין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח
לימוד הזוה"ק

ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח
לימוד הזוה"ק, כמובא בהקדמה לזוהר
הקדוש עם לשון הקודש בהוצאת היכלא
דרשב"י בנשיאות ראש ישיבת המקובלים
נהר שלום המקובל הרב שמואלי שליט"א, א'
ומובא שם דברי האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי
אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה,
והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה
להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה,
והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון
במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו
של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים
וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.

ואמר הרשב"י "אני יכול למצוא דרך
משובחת וטובה לברר ניצוצי

הקדושים והטהורים, שעל פיהם אנו חיים
ועל פיהם מושתת כל חייו, על פיהם
צריכים אנו גם ללמוד את חכמת הקבלה
והזוהר הקדוש

וכל הזוהר הקדוש מלא בכל שמות התנאים
הקדושים כגון: ר' יהודה, ר' יוסי, ר'
חייא, ר' אבא, ר' יצחק, ר' שמעון, ר' אלעזר,
ועוד ועוד, וכן כתוב בזוהר הקדוש שכל
מארי מתניתין ומארי תלמודא סידרו את
תורה שבעל פה על פי הסוד, ואין צריך
להאריך בה.

ובאמת אלו רבי עקיבא היה לומד אצל רבי
אלעזר יותר את סודות התורה
ומלמדם לתמידיו, היה ניצל מגזירת מלכות
הרשעה [וגם היו ניצלים 24 אלף תלמידיו
מגזירת המיתה], כדאיתא על רשב"י ורבי
אלעזר בנו שניצלו ממיתה על שהטמינו
עצמם במערה, וגילו סתרי תורה, שהם
מעלים מ"ן יותר ממיתה על קידוש השם
[כמובא במהרצ"א מדינוב בשם האריז"ל -
הובא בהקדמה הנפלאה על הזוהר עם לשון
הקודש שבהוצאת הגה"צ המקובל רבי
בניהו יששכר שמואלי שליט"א]. - ועתה
מזבן דברי הרשב"י לרבי עקיבא, בזמן שהיה
בבית האסורים, שביקש שילמדו תורה,
(פסחים ק"ב), [ואפשר דעל תורת הנסתר
אמר לו, ועל ידי זה היה ניצל], ולזה כאשר
אמר לו שאינו יכול, אמר לו הרשב"י
דמוסרני ליוחאי אבא ומסרך למלכות,
הכוונה היא למידת מלכות שיצטרך למסור
עצמו למיתה על קידוש ה', כי אין דרך
להינצל, אלא על ידי גלוי סתרי תורה. [ועתה
מזבן דברי המהר"ח'ו (בהקדמה לעץ חיים)
שאמר, שבהרבה מקומות בש"ס אין שום
הבנה אלא אם כן נפרש על פי תורת הסוד,
(וכן כתב הגר"א ז"ע) וגם כאן איך שייך להגיד
שהרשב"י יהיה מוסר ח"ו, אלא וודאי

שנה ששהה בבית אסורים יצא ליהרג, והיה עונת ק"ש וכו'". ובגמרא (ברכות סא): מתארת את הוצאתו להורג של ר"ע - 'בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידי: רבינו, עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרת: מתי יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו. היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד'.

רבי עקיבא נפטר ביום הכיפורים - ולא ידעו תלמידיו, עד שאליהו הנביא בא להודיע

וכותב ה'בן יהוידע', שתלמידיו לא אמרו לו דברים אלו ביום שנפטר, כי נשמתו יצאה ב'אחד' ואיך השיב להם, אלא בכל יום לפני הוצאתו להורג היו סורקים את בשרו, והוא היה מקבל עול מלכות שמים, ובאותם ימים דברו איתו תלמידיו. אבל ביום שבו נפטר, שהוא יום הכיפורים, לא היו איתו תלמידיו, כמסופר במדרש משלי (פ"ט ס"ב) שאליהו הנביא בא להודיע לרבי יהושע הגרסי על מותו של רבי עקיבא].

אמר להן רבי אליעזר הגדול, תמיה אני אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו, אמר לו שלך קשה משלהן

ובספר "סוד ה'" הביא את ספר "שירי מצוה", להגה"צ רבי בנימין אליהו מזאלשין על **צוואת רבי אליעזר הגדול להורקנוס בנו**, (המובא בספר שבט מוסר פרק ט"ז), שביאר שכל דברי רבי אליעזר הגדול היו עמוקים על פי הסוד, ומה שאיתא בגמרא סנהדרין (דף סח.), וז"ל: והתניא כשחלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו... אמר להן למה באתם, אמרו לו ללמוד תורה

הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קידוש השם [של רבו רבי עקיבא], וזאת על ידי מסירת נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאטרח מאוד מאוד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי עוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנוי המלך העליון כבן שנכנס בגנוי אביו, ואגלה אורות העליונים, ועל ידי האור הגדול הזה אבריח החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הקליפות והדינים מן הקדושה". ועל ידי מסירת נפשו לסודות התורה, וכן על ידי גילוי סודות התורה זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות להמשיך לעולם חיים שלום וחירות... כי כל הכוח הגדול הזה צריך אותו דוקא לדור הזה האחרון דור של ביאת המשיח, (מהרצ"א מדינוב), ע"כ.

רבי עקיבא היה חבוש בבית האסורים עשרים שנה

ובמדרש שיר השירים מהגניזה ["ל ע"י הרב יוסף חיים ורטהימר, הוצאת 'כתב יד וספר' ירושלים תשנ"ה], עמוד י"ח, על הפסוק (א ג) 'לריח שמניך טובים וכו'', נאמר: **'השיבועי'** [מעשרה הרוגי מלכות] רבי עקיבא, שהיה חבוש בבית האסורים עשרים שנה, והיו מביאים קולמוסים של קנים, ונותנים בין ציפורניו, ומרתיחין צרורות באש, ומניחין תחת שחיו, ואמרו לו הנח מה שבידך, ובכל כך היה מוסיף להם תוכחות, ומה היה אומר להם, 'כמוהם יהיו עושיהם'. וכל דבר שהיו צריכין לו היו שולחים ושואלין לו בבית האסורים [ראה פסחים קיב: יבמות קח: סנהדרין יב. עירובין כא: ירושלמי יבמות פי"ב ה"ה]. לסוף עשרים

יִרְאֵתִי. (אמור) (קכ"ח ע"ב) הֶתֶם יְאוֹת הָהוּא לְמַהוּי דְחִיל. אֲנִן בְּחִיבֵיבוֹתָא תְלִיָא מְלֵתָא, דְקִתְיֵב, (דברים 1) וְאֶהְבֵּת אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְקִתְיֵב (דברים 2) מֵאֶהְבֵּת יְיָ אֶתְכֶם, וְקִתְיֵב (מלאכי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם וְגו'.

ובלשון הקודש: שִׁמַּח רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְאָמַר,
(חבוקק א) ה' שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְךָ יִרְאֵתִי.
שֶׁם רְאוּי לְהִיּוֹת יִרְאָ. אֲנִנוּ בְּחִיבֵיבוֹת תְּלִיָּי
הַדְּבָר, שְׂפָתוֹב (דברים 1) וְאֶהְבֵּת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ,
וְקִתְיֵב (שם 2) מֵאֶהְבֵּת ה' אֶתְכֶם, וְקִתְיֵב (מלאכי א)
אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם וְגו'.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד

ובגמרא פסחים (דף ק"ב): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר [רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשירים שנה בבית האסורים, ועל זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות שבמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד, (סוד ה').

- מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצלו סודות התורה,

באנו, אמר להן ועד עכשיו למה לא באתם, אמרו לו לא היה לנו פנאי, אמר להן תמיה אני, אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו [כלומר באיזה מיתה ימות], אמר לו שלך קשה משלהן... אמר להן הוא טהור, ויצאה נשמתו בטהרה, עיי"ש.

אם היה רבי עקיבא לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתית, ולא היו מתים, ולא היתה הגזירה

מובן שכל הקפידה היית מפני שלא למד ולימד את תורת רבו רבי אליעזר שהיתה על פי הסוד, ועל כן קיבל עונש חמור כזה, שרבי עקיבא היה יכול לקבל את כל תורת הסוד וללמד את בני ישראל. וכן כתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב בהוספותיו לספר סוד מרע ועשה טוב, וזת"ד: ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, ומובא בשם האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'. ומסיים שם (בספר סוד ה') שאם רבי עקיבא היה לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתית, ולא היו מתים, (וגם היו ניצלים מגזירת עשרה הרוגי מלכות - כמו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר שניצל), כי בין לומדי תורת הסוד אין, לא שנאה, ולא קנאה, ולא תחרות, אלא כולם באהבה ואחדות גמור, כמו שאמר הרשב"י בזוהר (פרשת נשא - דף קכ"ח ע"א): חֲדָי רַבִּי שְׂמֵעוֹן וְאָמַר, (חבוקק א) ה' שְׂמַעְתִּי שְׂמַעְךָ

והגאולה שלימה, וכמבואר בשל"ה הקדוש.

כל הגאולה תלויה בעסק החכמה הזאת
ובספר דגל מחנה אפרים (פרשת שמייני)
 כתב, וז"ל: וזהו דרש דרש משה,
 היינו כשיתגלה (כי בכל דור ודור יש בחינת משה,
 ואיתא דרבי שמעון בן יוחאי היה בחינת משה),
 וידרוש מה שדרש כבר משה, היינו רבי
 שמעון בן יוחאי, ספר הזוהר, אז והנה שורף,
 הינו שיתבטלו כל הקליפות וממילא יהיה
 הגאולה שיבנה במהרה בימינו אמון סלה
 ועד. וגם על ידי החיבור ההוא יהיה בטול
 הקליפות וקלות הגלות והשבתת הקטרוגים
 (חסד לאברהם מעין ראשון נהר כ"ד). הכל תלוי
 בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק
 בה היא גורמת אחר ועכוב בנין בית
 מקדשנו ותפארתנו (הקדמת הרב חיים ויטאל
 לעץ חיים).

על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם
 שמים, הקריבו מדקותיכם למען
 השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרינו,
 לגרום לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד
 לקבל את אור פני מלך המשיח במהרה
 בימינו אמון.

היה יכול להינצל מלהיות בעשרה הרוגי
 מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ע"ה,
 וזה מה שאמר לו רבי אליעזר תמה אני
 וכו', כי לימוד תורת הסוד יותר גבוה
 מליהרג על קידוש ה', כי כל תורת הסוד
 הוא שיחיו ולא ימותו, לא רק הוא, אלא
 מכפר ומציל את כל ישראל, כמו שכתב
 בזוהר הקדוש: **עוד אָמַר אֱלֹהֵינו זְכוּרֵנו
 לְבָרְכָה לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן: בְּהַאי סֵפֶר הַזֵּהר
 יִתְפָּרְקוֹן מִן גְּלוּתָא פֶּד אֲתַגְלִיא בְּדָרָא
 בְּתַרְאָה. עוֹד בְּדַף קכ"ד: לְשׁוֹן מֹשֶׁה רַבֵּינו
 לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן. וְהַמְשַׁכְּלִים יִהְיוּ קְזֵהר
 הַרְקִיעַ בְּהַאי חַבּוּרָא דִּילָךְ דְּאִהּוּ סֵפֶר הַזֵּהר
 בְּאִילִין לֹא צָרִיךְ נְסִיוֹן – רְצָה לִמְרֹ: כִּי
 הַלּוּמֵד בְּסֵפֶר הַזֵּהר לֹא יִסְבַּל חֻבְלֵי מְשִׁיחַ
 וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל עֲתִידִין לְמַטְעֵם מְאִילָנָא
 דְּחַיֵּי דָא הוּא הוּא סֵפֶר הַזֵּהר יִפְקוֹן בֵּיה
 מְגֻלּוּתָא בְּרַחֲמֵי.**

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך
 לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל
 ישראל! כי תורת הסוד נועדה להתגלות
 וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו
 את העולם לקראת תורתו של משיח

תולדות המקובל הצדיק רבי דוד לוריא זי"ע א'

עוד כילד נודע כבעל כשרונות מיוחדים
 בתחום לימוד התורה. אביו יהודה
 לוריא, שכאמור לעיל היה עשיר גדול,
 שכר לו מלמדים פרטיים. בגיל שתים
 עשרה עבר ללמוד בעיר וילנה כחלק
 מקשר שידוכין שיזם אביו עבורו. בוילנה
 למד אצל הרב שאול קצנבלוגן. בגיל
 שלוש עשרה התחתן. רבי דוד נשאר
 בוילנה עד לגיל שמונה עשרה ואז חזר
 לעירו ביחוב.

ספר תולדות הרד"ל

רבי דוד בן יהודה לוריא (בראשי תיבות: רד"ל; נולד
 בשנת תקנ"ח, ביחוב, האימפריה הרוסית [רוסיה
 הלבנה] – נפטר בשנת תרט"ז). היה רב, פוסק, מקובל
 ופרשן, מגדולי התורה בדורו. חיבר פירושים על
 התלמוד הבבלי ועל פרקי דרבי אליעזר.

קורות חיו

רבי דוד לוריא נולד למשפחה עשירה ומיוחדת
 בעיר ביחוב אשר בפלך מוהילב, בתחום
 המושב של האימפריה הרוסית (כיום בבלארוס).
 משפחתו התייחסה אל המהרש"ל - דור שביעי.

באותם ימים. הוא עמד בקשר עם הסופר יצחק בר לוינזון על מנת לשכנעו להוציא לאור בשפה הרוסית את ספרו זרובבל. בספר זה ראה רבי דוד כלי חשוב במלחמה באנטישמיות שרווחה ברוסיה. כמו כן יצא בחריפות נגד הרפורמים אשר בקשו באותה העת לשנות קטעים מסוימים בסידור התפילה.

חיבורי

1. הגהות לששה סדרי משנה (וילנא תרמ"ו - תרמ"ז).
2. הגהות על התלמוד הבבלי, נדפסו בש"ס וילנא.
3. ביאור על סדר מועד בתלמוד הירושלמי, מובא במהדורת קעניגסברג.
4. הגהות על ביאורי הגר"א על סדר זרעים בתלמוד הירושלמי.
5. ביאור על התוספתא מסכת עוקצין.
6. ביאור ומבוא על פרקי דרבי אליעזר (ורשה תר"ב).
7. ביאור על מדרש שמואל (ורשה תר"ב).
8. ביאור למדרש פסיקתא דרב כהנא (תרנ"ג).
9. הגהות ופירושים על מדרש רבה, נדפסו בדפוס וילנא.
10. דוד לוריא, נפש דוד, מהדורת ווילנא, תרע"ג, על ספר הזוהר ועל זוהר חדש (וילנא תרמ"ב).
11. הגהות על ספר שאילתות דרב אחאי גאון משבחה נדפסו בתוך הספר 'העמק שאלה' של הנצי"ב.
12. הגהות על שו"ת הגאונים 'שערי תשובה' (לייפציג תר"ח).
13. ספר כוכבי אור - הגהות ותוספות לספר היוחסין ולספר סדר הדורות.
14. פירוש למגילת אסתר.
15. פרקי רבי אליעזר, מהתנאי רבי אליעזר הגדול בן הורקנוס, עם ביאור הרד"ל, ורשה, תר"ב.
16. תפילתו של רד"ל בבית כלאו, (מכון ליפשיץ).

ספר א: שבחי הרד"ל זי"ע מעט מזעיר על הגאון הנפלא בדורו מוהר"ר דוד לוריא ז"ל בעל מחבר ספר "נפש דוד על הזוהר הקדוש" ובאור על הפרקי דרבי אליעזר והמדרשים ועוד שו"ת בהלכה

א"ה [אמר הכותב] יען כי עלינו לאחזוקי טיבותא להגאון הרד"ל ז"ל, וברם זכור הוא לטוב, **שאלמלא הוא ז"ל לא נשתייר בידינו מכתב יד קדשו הגרבי אליעזר ז"ל בנסתרות.** כי הוא ז"ל

בחזרתו לעירו סייע רבי דוד לממן את תלמודי התורה בעיר. כמו כן הקים רבי דוד ישיבה בעירו ותמך בה מבחינה כלכלית אך לא עמד בראשה.

על פי עדויות שונות חונן רבי דוד בזיכרון פנומנלי אשר סייע לו בכתיבת חיבוריו השונים שכן חיבוריו עוסקים, בין היתר, בהשוואת גרסאות בין מקורות שונים בספרות התלמוד והמדרש. כמו כן ניחן רבי דוד בכישרון כתיבה פורה במיוחד שכן הוא חיבר מספר רב של חיבורים, חלקם עדיין בכתב יד.

בהיותו בגיל ארבעים נפל רבי דוד קורבן לעלילה. במסגרת עלילה זאת זויפו מספר מכתבים בשמו וכן פסקאות בפירושו על פרקי דרבי אליעזר. בפסקאות אלו קרא כביכול רבי דוד למרד נגד שלטון הצאר הרוסי. רבי דוד נכלא למשך כשישה חודשים בהם שהה במבצר שליסבורג. בסוף תקופה זאת יצא זכאי במשפטו וטוהר מאשמת הסתה למרד בשלטון הרוסי. על פי האנציקלופדיה העברית ואנציקלופדיה יודאיקה הסיבה לעלילה זאת נעוצה, ככול הנראה, בסכסוך בין משפחות בעיר ביחוב. **אחיו** של רבי דוד לוריא היו גם הם רבנים מפורסמים. אחיו הבכור רבי צבי הירש לוריא ואחיו השני אהרן לוריא אשר היה רב בעיר מינסק.

בגיל חמישים ושמונה, בה' בכסלו שנת ה'תרט"ז, נפטר לאחר מחלה קשה.

פעילותו הציבורית

הרד"ל נחשב לאחד הבולטים שבגדולי ישראל בדור שלאחר הגאון מווילנה ובתור שכזה עסק גם בהנהגת הציבור היהודי. הוא נפגש עם משה מונטיפיורי בוויילנה בשנת ה'תר"ו - ה'תר"ז על מנת להעמידו על מצב היהודים ברוסיה

שהמציאו לו מן השמים לבא על שולחנו (עיין מעלות הסולם הערה י"ט, שם כתוב ספרא דצניעותא).

ספר ב: עמק הברכה מחידושי הגאון המקובל מוהר"ר דוד לוריא זיע"א קונטרס עמק הברכה

רבי אליעזר מלמד לבנו ולרבי עקיבא סודות התורה

וכן בזוהר ריש פרשת וירא במדרש הנעלם (צח). אמרו דאורייתא לימיניה הורקנוס בריה, והוי מגלי ליה עמיקתא ומסתרתא כו', קיבל מיניה קפ"ט רזין עילאין כו', אמר ליה רבי עקיבא אוליף לי אורייתא, ופתח רבי אליעזר במרכבה כו', ואוליף ליה שלש מאות הלכות פסוקות בבהרת עזה, ורי"ו טעמי דפסוקי שיר השירים כו'. הרי שלמדו ממנו הרבה תורה באותה שעה [ואם היה מוחרם, אף לבנו הורקנוס היה אסור לו לשנות, אף על פי שלענין לישיב בד' אמות כתבו הפוסקים דבניו ובני ביתו מותרין], ועוד אמרו שם (טז). א"ר יצחק כל יומי דרבי אליעזר הוי נהירא שמעתתא מפומי כיומא דאתיהיבת בטורא דסיני כו', ומלשון כל יומי משמע שלא היה נמנע מללמד כל ימיו אלא שלא נכנס לבית המדרש ולא לימד תורה ברבים משברכוהו, כמו שיתבאר לקמן אות י"ט בס"ד.

[מהקטע הנזכר רואים שרבי אליעזר לימד לבנו הורקנוס ולתלמידיו רבי עקיבא סודות התורה ורזין עלאין].

היה מלמד לתלמידיו גם לאחר שברכוהו

ובפרק ד' דברכות (כה): כשחלה רבי אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו ואמרו לו רבינו, למדנו אורחות חיים כו', ומשמע באבות דרבי נתן (פרק י"ט משנה ד'), שזה היה חולי שמת בה רבי אליעזר, דקתני עלה הא דאמר רבי אלעזר בן עזריה חמשה דברים

מסר נפשו ומאודו לחפשם ממטמונים, ולהעתיקם ולסדרם כיד ה' הטובה עליו. על כן ראיתי כי נכון לעשות ציון לנפשו וזכר לפרי עמלו, להסמך אל באור הגר"א אשר יהילו אור על הזוה"ק. את פנינו לקוטי באוריו והגהותיו על הזוה"ק (כפי אשר העלה ה' בידי להשיגם), אשר יגיהו ויפיקו נגה זהרו לכל מעיין. ונוצר תאנה יאכל פריה. ומקום שיפול העץ במקום אשר יפול העץ שם יהו"א [שיבא אלף למקומה (מגלה עמוקות על התורה - פרשת ויצא) (קהלת י)]. (כמשד"ל). וקראתיה בשם **נפש דוד**. על פי מארז"ל אין עושין נפשות כו' שדבריהם הם זכרונים. לזכר עולם יהיה צדיק. זי"ע (שאר בשרו, המוציא לאור ש, לוריא).

סיפור נורא בענין כוח הרצון ללמוד תורה

זה סיפור לי מחסדי ה' והשגחתו הטובה עליו, כי בהיותו כבן ט' שנים בא כבין הערבים כבוד אביו ז"ל עם האדון הדוכס של עירם בוחאב אל חדר לימודו, ועמם גם מורה אחד אשר הביאו הדוכס מצרפת בעד בניו, וינסהו המורה בחכמת החשבון והתשבורת, ויתפלאו מאד מאשר השיב תיכף על כל שאלותיו. והדוכס נתן לו מתנה, וגמר אז עם כבוד אביו שיבא בכל יום בשעה קבועה ללמוד עמו חכמות וידיעת הלשונות, היא השעה שהיה קבוע לו לחזור על הט' מסכתות שזכה להיות בקי בהם, ומפני אימת וכבוד אביו לא היה אפשר לו לסרב בזה, אך מאז הפנותם שכמם ללכת, הוריד דמעה מאין הפוגות כל הלילה על צער אבידת השעה הקבועה לו על חזרת המסכתות, ויהי כאור הבוקר שמע קול הברה בעיר, כי מצאו את המורה הנ"ל נהרג סמוך לעירם.

עוף מוכן לסעודה - שירד מן השמים

שמעתי ממנו שאבי חותנו זכה להיות בין הקרואים אל המשתה והסעודה שעשה הגרבי אליעזר ז"ל כשגמר פירושו על התיקוני זוהר ונתן לו חלק מהעוף הפטום

רבי אליעזר עיין שם, והוא נשמת ראובן כמו שכתוב בזוהר ויצא (קנ"ג:) ופרשת ויחי (רל"ה:) ועי' בלק"ת ויצא, ובפירושו הגר"א לספרא דצניעותא פ"ק (ט"ז ד') בארוכה, וזהו לשון הגדול, לרמוז שהוא ממדת הגדולה].

תיקן גם את חטא ראובן עם בלהה

יש לבאר, שלבד חטא מכירת יוסף של ראובן דארמי לבירא שתיקן רבי אליעזר במה שנתפס, הנה תיקן רבי אליעזר גם כן חטא ראובן בבלהה [דהכי סבירא ליה לרבי אליעזר (סוף פ"ו דשבת נו:)] ובבראשית רבא דראובן חטא], והוא כמו שכתוב באבות דרבי נתן פרק ט"ז, אל תתמה על יוסף הצדיק (שעמד בנסיון אשת אדוניו) שהרי מעשה דרבי צדוק גדול ממנו כו', ואל תתמה על רבי צדוק שהרי מעשה דרבי עקיבא גדול הימנו כו', ואל תתמה על רבי עקיבא שהרי מעשה רבי אליעזר גדול הימנו שגידל את בת אחותו י"ג שנה עמו במטה [אולי חשב שמא יש בביתו מאנשים שאינם מהוגנים, וכעובדא דההוא חסיד בפרק מפנין (קכ"ז:)] שאמר שמא תלמיד שאינו בדוק כו', עד שבאו לה סימנין וקידשה עד כאן, הרי ששנו כאן באבות דרבי נתן נסיון זה דרבי אליעזר שכבש יצרו י"ג שנה שהיתה עמו במטה לנסיון הגדול שבגדולים משל יוסף, ונתכוון לתקן בזה, **פחו כמים של ראובן**, ובירושלמי דיבמות (פרק י"ג הלכה ב') אמרו, שאמו דחקה אותו שישאנה, אולי היה באמו ניצוץ בלהה (אשת יעקב אבינו שהיא כאמו) והמתין כל כך לישאנה עד שדחקה אמו שישאנה בהיתר.

הוא הפותח והוא הסוגר את ש"ס המשניות עיקר תורה שבעל פה מסור לנו מרבי אליעזר בן הורקנוס

והן הן עיקרי מקבלי ומסדרי תורה שבעל פה לפנינו, ועל כן תנא בספרי (שופטים פסקא קפ"ח), "לא תסיג גבול עולם", שלא

למדנו ממנו בשעת מיתה שהבאתי לעיל בסמוך, **ואף על פי כן בקשו ממנו שילמדם. ספר ג: שם האחד אליעזר קונטרס שם האחד אליעזר**

רבי אליעזר נשמת ראובן בן יעקב

ואמרו על רבי אליעזר שם האחד המיוחד, כי הוא נתייחד בין גדולי התנאים הראשונים, להיות יסוד תורה שבעל פה יסוד המשנה ויסוד הקבלה כמו שיתבאר לקמן אי"ה, וגדלוהו בשם טוב לקרותו בשם רבי אליעזר הגדול, אף כי לא נמצא עוד תנא אחר שנקרא רבי אליעזר ביו"ד סתם, בכדי שיהיה צריך להזכירו לסימנא מהם בשם הגדול [כי רבי אליעזר בן יעקב, ורבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי שנקראו ביו"ד לא נזכרו בשום מקום בסתם, רק בשם אבותיהם גם כן], אלא שפירשו הטעם בדרוש הרוגי אמונה (הנדפס סוף ספר הכוונות), וכן הגר"א בפירושו ההיכלות שמפני שהיה בו נשמת ראובן כמו שכתבו בזוהר חדש (ע"ב. סוף איכה), בר חד דאיהו ראובן וכו', על דיהב עיטא למירמי לבירא אתפיס איהו בבירא, ואשתזיב ודא איהו רבי אליעזר הגדול כד תפשוהו למינות ויהבוהו בבירא ואשתזיב נשמתא דראובן, עד כאן.

והיינו עובדא דפ"ק דע"ז (טו:.) ותוספתא סוף פ"ב דחולין, וקוהלת רבא פ"א פ"ט) ברבי אליעזר הגדול שנתפס למינות וניצול [ודלא כעמק המלך שער עולם התווה פס"ז שהביא הנוסחא רבי אליעזר בן פרטא, כד תפשוהו למינות ופירשה, שהוא עובדא דרבי אליעזר בן פרטא (שם ט"ז:)] ונוסחא משובשת נזדמנה לו, ולכן נקרא גדול, על שם ראובן הבכור גדול אחים. [והדברים מכוונים למה שכתוב במגלה עמוקות (אופן ע"ב) שרבי אליעזר נשמתו בחסד, ועליו רמז משה, "את גדלך" שהראהו הקב"ה נשמת

רבי אליעזר נשמת ראובן לימד את רבי עקיבא שהוא נשמת יששכר - לפי שראובן גרם להוליד את יששכר ששבטו למדו תורה

ויש לכוון הדבר לפי מה שביארנו לעיל שהוא נשמת ראובן, שלכן רבי עקיבא שהוא נשמת יששכר, האיר בתורתו על ידי רבי אליעזר, כמו כל עיקר לידת יששכר בסיבת ראובן שהוא מצא הודואים, ונתן השם ללאה אמו בשכרו, את יששכר, ואף מזרשי התורה [שהוא מכילתא ספרא וספרי כמ"ש רש"י בכמה מקומות] מסוים בדברי רבי אליעזר בספרי, ואפשר גם תחלתו דהיינו המכילתא באותה מכילתא שסודרה מתלמידי רבי עקיבא דהיינו **מכילתא דרשב"י** שהביא הרמב"ן בפירושו התורה בכמה מקומות וש"מ, היתה ההתחלה גם כן בדברי רבי אליעזר [והמכילתא שלנו הוא דרבי ישמעאל שלא קיבל מרבי אליעזר אלא מרבי נחוניא בן הקנה (ומוה שאמרו קצת שרבי ישמעאל קיבל מרבי עקיבא, אינו נכון, וכבר השיג היוחסין על זה), לכן אינה מתחלת בדברי רבי אליעזר]. ולהורות דכל הני שאליבא דרבי עקיבא, מיצוי מדותיו של רבי אליעזר הן שקיבלם רבי עקיבא ממנו, וחזר ושנאן לתלמידיו.

יסוד תורת הקבלה הוא מרבי אליעזר בן הורקנוס וכל דבריו מכוונים כדברי הזוה"ק ודברי האריז"ל

ולא זו בלבד במשנה הוא אבי המשנה, אלא אף בסתרי המרכבה הוא רבי אליעזר **יסוד הקבלה**, ומצאתי בהקדמת ספר ברית מנוחה שכתב שרבי יוחנן בן זכאי ויונתן בן עוזיאל מסרו סודות התורה לרבי אליעזר, ובזוהר תולדות (קמה). אמרו דרבי יוחנן בן זכאי הוי אמר שלש מאות הלכות פסוקות ברזא דחכמתא עילאה, בפסוק "ושם אשתו

תחליף דברי רבי אליעזר לדברי רבי יהושע כו', ובאבות דרבי נתן (פ"ג) לשקוד על דלתי תורתך, חובה לאדם שישמש ג' תלמידי חכמים כגון רבי אליעזר ורבי יהושע ורבי עקיבא, ורבי אליעזר גדול מכולן אף מרבי יהושע לענין זה, וסימן לדבר שרבי אליעזר נזכר במשנה קרוב לכפליים פעמים נגד רבי יהושע, ולא עוד אלא שהוא הפותח תחלה במשנת ברכות, ואף להך לישנא בש"ס דברכות דרישא סתמא היא, ולא רבי אליעזר היא, מכל מקום בא זכרו ראשונה לשאר כל התנאים [וכל מקום אח"כ שכתב בספר יוחסין זה לשבחו, שהוא הראשון שנזכר שמו במשנה], ונראה שגם הוא הסוגר, שחתם רבי מסכת עוקצין במשנה דכוורת דבורים שנחלקו בה רבי אליעזר וחכמים אע"פ שכבר נשנית בשביעית, אך ורק בכדי לחתום המשנה בדבריו ושמו של רבי אליעזר, ואגבן הוא שהובא מלתיה דבית שמאי ובית הלל בדבש, מאימתי מטמא משום משקה, אגב כוורת דבורים דקתני [וגם בכלל הא דב"ש אפשר הוי גם רבי אליעזר דשמותי הוא סובר כב"ש, ועיין בב"ב (פ"ג) בזה], וזה שאצלנו מסיים המשנה בדברי רבי שמעון בן חלפתא ורבי יהושע בן לוי, כבר כתבו המפרשים, שהוא הוספה בכדי לסיים בדבר טוב [ועיין מה שכתבתי בהגהתי לבמ"ר פ"ג], ולא עוד אלא שעיקר תורתו של רבי עקיבא שאליביה נסדרו כלהו תורה שבעל פה כדאיתא בסנהדרין (פ"ג). וכלהו אליבא דרבי עקיבא, עיקר תורתו מרבי אליעזר [אע"פ שלמד גם אצל רבי יהושע, מכל מקום מצאנו ביותר בש"ס שמפלפל רבי עקיבא עם רבי אליעזר רבו ממה שנמצאהו עם רבי יהושע].

להיפוך רבי עקיבא לרבי שמעון וּמְרַבֵּי שמעון בא ליד רבי יהודה הנשיא], ונמצינו למדין, שאף דברי קבלתו של רבי שמעון בזוהר ותיקוניו, יסודן מקבלתו של רבי אליעזר, וקרובין דבריהן להיות שוין ברמזיהן במקומות הרבה, וגדולי המקובלים הראשונים ז"ל שלא נגלה בימיהם ספר הזוהר כמו הרמב"ן ותלמידיו, ורבינו בחי, ורבי טודרוס הלוי באוצר הכבוד, היו משתמשין לאור מאמרי הפרקי רבי אליעזר במקום הזוהר, ואף הריקאנטי והר"מ בן גבאי, בעל עה"ק, שכבר נגלה בימיהן ספר הזוהר, בכל זאת בהיותן שותי מימי רבותיהן הרמב"ן ותלמידיו, לא זזו ידן מלחבב דברי הפרקי רבי אליעזר להביאן תמיד יחד עם ספר הזוהר, ולכן טרחתי במעט ידיעתי לרמוז ולעורר המעיין במקומות הרבה, איך שעניני הפרקי רבי אליעזר מכוונין בענינים אלו עם דברי הזוהר, ואף לפי עניינת דעתי עם דברי האר"י ותלמידיו, ומי שחננו ה' דעת קדושים, יוסף לקח בזה למצוא גנוזי אוצרות חכמה בקרבו.

רק בזמן הברייתא נתודע להם גדולתו של רבי אליעזר - שהגדיל על כל תלמידי רבי יוחנן בן זכאי

ולפי הטעם שכתבתי על קריאתו בשם רבי אליעזר הגדול, על שהגדיל על כל תלמידי רבי"ז, והגדיל לעשות להרביץ ולהעמיד תורה בישראל על ידי תלמידיו, בזה יתכן מה שלא נזכר בשם זה רבי אליעזר הגדול בשום מקום במשניות [רק בשלהי סוטה, אשר אינו מעיקר המשנה כמו

מהיטבאל" ולא גלי לון אלא לרבי אליעזר דהוי עמיה [ועיין לקמן אות ה' בהגהה בזה]. הרי אף על פי שהיה ריב"ז משבח לרבי אלעזר בן עזריא במעין המתגבר מכל תלמידיו, בכל זאת סתרי תורה אלו מסרן לרבי אליעזר בן הורקנוס [ואף בההיא דחגיגה (י"ד ע"ב) שרצה רבי אלעזר בן ערך, במרכבה לפני ריב"ז, מצאתי בפרש"י ריש קהלת שהראה גורס בה רבי אליעזר בן הורקנוס עי"ש], והוא מטעם שכתבתי לעיל דריב"ז צפה ברוח הקודש שביד רבי אליעזר בן הורקנוס בור סיד שאין מאבד טפה, הוא שיתקיים למוזו, וממנו תצא תורה לישראל, ומרבי אלעזר בן עזריא תשכח, ויחזירוהו חבריו לו [ואפשר אם לא היה מוסרן רק לרבי אלעזר בן ערך, אז אחר כך כששכח לימודו, אף אם היו חבריו מבקשין רחמים דליהדר תלמודיה, לא הוי הדר ליה סתרי תורה אלו שהיו נעלמין מחבריו. ולטעם זה יתיישב, אף לפי מה שכתוב בזוהר חדש בראשית במדרש הנעלם (ט' א.) דהני שלש מאות הלכות מסר לרבי אלעזר בן ערך ורבי אליעזר בן הורקנוס דהוי עסקי עמיה במרכבה, כי אף שמסר לרבי אלעזר בן ערך, הוצרך למסור לרבי אליעזר בן הורקנוס בכדי שאחר זה כשישכח רבי אלעזר בן עזריא ימסרם לו רבי אליעזר בן הורקנוס] * ורבי אליעזר הוא שמסרה לרבי עקיבא, ורבי עקיבא לרבי שמעון וחבריו [ובהקדמת ברית מנוחה שם כתוב רבי עקיבא לרבי יהודה הנשיא, ומרבי יהודה הנשיא בא ליד רבי שמעון וטעות סופר הוא, וצריך לומר

על נגלות התורה, שנמשלה למים להשקות לכל צמא בגלוי לכל, ומשל היין על נסתרות התורה כמו שאמר הגר"א בפרש התורה ובמשלי בכמה מקומות שנמשלו ליין שהוא סתום וכנס

א. הגהה: ויש לפרש שזהו שאמרו באדר"ן (פרק י"ד) שאמר ריב"ז על רבי אליעזר ב' משלים, בור סיד שאינו מאבד טפה, וקנקן זפותה שמשמרת את יינה, שמשל הבור עם המים הוא

דְּמַעוֹת, וְחִזְרָה הָאֵשׁ כְּבַתְחֻלָּה. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְפָסוּק (שיר ב) סִמְכוּנֵי בְּאִשִּׁישׁוֹת רְפָדוּנֵי בַתְּפֹאחִים כִּי חוֹלַת אֶהְבֶּה אֲנִי, לֹא יָכַל רַבִּי עֲקִיבָא לְסַבֵּל, וְהָרִים קוֹלוֹ בְּבִכְיָה. וְהָרִים קוֹלוֹ וְלֹא הָיָה מְדַבֵּר מִיְרָאת הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיְתָה שָׁם.

הוֹרָה לוֹ כָּל עֲמֻקּוֹת וְסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁהָיוּ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים - יֵצֵא רַבִּי עֲקִיבָא וּבְכָה, וְנָבְעוּ עֵינָיו מֵיָם, וְהָיָה אוֹמֵר, וַי רַבִּי! וַי רַבִּי! שֶׁהָעוֹלָם נִשְׁאַר יְתוֹם מִמֶּךָ

אֲזָרִי לִיָּה כָּל עֲמֻקָּתָא וְרִזִּין עֲלָאִין דְּהוּה בֵּיה בְּשִׁיר הַשִּׁירִים. וְאוֹמֵר לִיָּה אוֹמָאָה דְּלֵא לִישְׁתַּמְשׁ בְּשׁוּם חַד פְּסוּק מִנִּיהּ פִּי הִיכִי דְּלֵא לִיחְרִיב עֲלֵמָא, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִינִיהּ. וְלֵא בְּעֵי קַמֵּיהּ דִּישְׁתַּמְשׁוּן בֵּיה (דף צט ע"א) בְּרִייתֵי מִסְגִּיאוֹת קְדוּשָׁתָא דְּאִית בֵּיה. לְבַתַּר נִפִּיק רַבִּי עֲקִיבָא וְגַעֵי וְנָבְעִין עֵינָיו מִיָּא, וְהוּה אָמַר, וַי רַבִּי, וַי רַבִּי, דְּאִשְׁתַּאֲר עֲלֵמָא יְתוֹם מִנֶּךָ. עֲאֻלוֹ כָּל שְׂאָר חַפְּימָא גְּבִיָּה וְשְׂאֻלוֹ לִיָּה וְאִתִּיב לְהוֹן.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ: הוֹרָה לוֹ כָּל עֲמֻקּוֹת וְסוּדוֹת עֲלִיוֹנִים שֶׁהָיוּ בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, וְהַשְּׁבִיעוּ שְׁבוּעָה שְׁלֵא יִשְׁתַּמְשׁ בְּשׁוּם פְּסוּק מִמֶּנּוּ, כְּדִי שֶׁהַקְּב"ה לֹא יִחְרִיב אֶת הָעוֹלָם בְּגִלְלוֹ, וְלֹא רוּצָה לְפָנָיו שֶׁהַבְּרִיּוֹת יִשְׁתַּמְשׁוּ בּוֹ מִרַב הַקְּדֻשָּׁה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ. אַחַר יֵצֵא רַבִּי עֲקִיבָא וּבְכָה, וְנָבְעוּ עֵינָיו מֵיָם, וְהָיָה אוֹמֵר, וַי רַבִּי! וַי רַבִּי! וְהָיָה שֶׁהָעוֹלָם נִשְׁאַר יְתוֹם מִמֶּךָ. נִכְנָסוּ אֵלָיו כָּל שְׂאָר הַחַכְמָיִם, וְשְׂאֻלוֹ אוֹתוֹ, וְהִשִּׁיב לָהֶם.

כָּל יְמֵי רַבִּי אֶלְיָעֵזֶר הִיְתָה הַשְּׂמוּעָה מְאִירָה מִפְּנֵי כַּיּוֹם שֶׁנִּתְּנָה בְּהַר סִינַי הָיָה דְּחִיק לִיָּה (שַׁעֲתָא) לְרַבִּי אֶלְיָעֵזֶר, אִפִּיק תְּרֵי דְרֻעוֹי וְשׁוּיָנוּן עַל לְבָיָהּ. פִּתַּח

שכתוב בתוספות יום טוב שם עיי"ש, אלא שבמשנה בירושלמי ישנו גם כן] רק בברייתות, כי במשנה שעיקרה נסדרה בימי התנאים הראשונים רבי עקיבא ותלמידיו, אפשר עדיין לא נתברר זה כל כך עד ימי סידור הברייתות, שאז ראו כל מעשה תקפו וגבורתו, שראו שרבי פתח וחתם בו המשניות, ושכל המשנה מדברי רבי אליעזר ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, אז גדלוהו בשם טוב הגדול.

... ואפשר ששלש מאות הלכות פסקות אלו, הן ממשורש שלש מאות הלכות פסקות שהזכירו בזוהר תולדות (קמ"ה ע"ב), דהוי רבי יוחנן בן זכאי אמר ברזא דחכמתא עילאה בפסוק "ושם אשתי מהיטבאל" וגומר, ולא גלי לון אלא לרבי אליעזר, וכן הוא בזוהר בראשית-פרשת וירא (דף צט ע"א):

לְמַד בְּבִהְרַת עֵזָה שְׁלֹשׁ מְאוֹת הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְלְמַד אוֹתוֹ מְאוֹתֵים וְשִׁשָּׁה עֶשֶׂר טְעָמִים שֶׁל פְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים וְאוֹלִיף בְּבִהְרַת עֵזָה תֵּלַת מְאוֹת הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְאוֹלִיף לִיָּה רִי"ו טְעָמִים דְּפְסוּקֵי דְּשִׁיר הַשִּׁירִים. וְהוּוּ עֵינָיו דְּרַבִּי עֲקִיבָא נִחְתִּין מִיָּא. וְאִתְחַזַּר אֶשָּׁא פְּקַדְמִיתָא. כְּדִ מְטָא לְהָאִי פְּסוּקָא (שיר השירים ב) סִמְכוּנֵי בְּאִשִּׁישׁוֹת רְפָדוּנֵי בַתְּפֹאחִים כִּי חוֹלַת אֶהְבֶּה אֲנִי, לֹא יָכַל לְמַסְבֵּל רַבִּי עֲקִיבָא וְאָרִים קְלִיָּה בְּבִכְיָתָא וְגַעֵי וְלֹא הוּה מְמַלֵּל מִדְּחִילוֹ דְּשְׂכִינְתָא דְּהוֹת תַּמָּן.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ: וְלְמַד בְּבִהְרַת עֵזָה שְׁלֹשׁ מְאוֹת הַלְכוֹת פְּסוּקוֹת, וְלְמַד אוֹתוֹ מְאוֹתֵים וְשִׁשָּׁה עֶשֶׂר טְעָמִים שֶׁל פְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים, וְהָיוּ עֵינָיו רַבִּי עֲקִיבָא זוֹלְגוֹת

ששניהם לא נתקיימו אלא ברבי אליעזר על מכונם.

בעניו, ואינו מתגלה אלא על ידי דריכה להפרישו מקליפותיו החרצנים וזגים, ורמז ריב"ז

רבי עקיבא דמית, בַּזַע מְאִיָּה וְגִרִיר כֵּל
בְּשָׂרִיהָ וְדָמָא נְחִית וְנָגִיד עַל דִּיּוֹקְנִיהָ. הוּהּ
צוּחַ וּבְכִי, נִפְק לְבָרָא וְאָמַר, שְׂמִיָּא שְׂמִיָּא,
אָמְרוּ וּלְסִיִּהָרָא לְשִׁמְשָׂא דְנִהִירוּתָא דְהוּת
נְהִיר יִתִיר מְנַהוּן הָא אֶתְחַשְׁפוּ.

לשון הקודש: והיו שואלים ממנו באותו
סנדל של יבום, עד שִׁיִּצְאָה נִשְׁמָתוֹ
וְאָמַר טְהוּר. וְלֹא הָיָה שָׁם רַבִּי עַקִּיבָא.
כְּשִׁיִּצְאָה הַשְּׂבֵת, מָצָא אוֹתוֹ רַבִּי עַקִּיבָא
שָׂמָת. קָרַע בְּגָדוֹ וְשָׂרַט כֹּל בְּשָׂרוֹ, וְדָם יָרַד
וְנִמְשָׁף עַל זְקָנוֹ. הָיָה צוֹנֵחַ וּבּוֹכָה. יִצְאָה הַחוּצָה
וְאָמַר: שְׂמִים שְׂמִים, אָמְרוּ לְשִׁמְשׁ וּלְלִבְנָהּ,
שְׁהָאוּר שְׁהָיָה מְאִיר יוֹתֵר מֵהֶם הֲרִי נְחִשְׁפוּ.

**בְּשָׂעָה שֶׁנִּשְׂמָת הַצְּדִיק רוּצָה לְצֵאת -
שְׂמָחָה, וְהַצְּדִיק בְּטוּחַ בְּמִיתָתוֹ כְּדִי לְקַבֵּל
שְׂכָרוֹ**

(דף צט ע"ב) אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּשָׂעָה
שֶׁנִּשְׂמָת הַצְּדִיק רוּצָה לְצֵאת שְׂמָחָה
וְהַצְּדִיק בְּטוּחַ בְּמִיתָתוֹ כְּדִי לְקַבֵּל שְׂכָרוֹ, הַדָּא
הוּא דְכְּתִיב, וַיֵּרָא וַיִּרְצַץ לְקִרְאָתָם. בְּשְׂמָחָה,
לְקַבֵּל פְּנֵיהֶם. מְאִי זֶה מְקוֹם, מִפְּתַח הָאֵהָל
כְּדָקָא אָמְרוּ. וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה לְגַבֵּי שְׂכִינָהּ.

לשון הקודש: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּשָׂעָה
שֶׁנִּשְׂמָת הַצְּדִיק רוּצָה לְצֵאת -
שְׂמָחָה, וְהַצְּדִיק בְּטוּחַ בְּמִיתָתוֹ כְּדִי לְקַבֵּל
שְׂכָרוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב וַיֵּרָא וַיִּרְצַץ לְקִרְאָתָם,
בְּשְׂמָחָה לְקַבֵּל פְּנֵיהֶם. מְאִיזָה מְקוֹם?
מִפְּתַח הָאֵהָל, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹנוּ. וַיִּשְׁתַּחוּ אַרְצָה
- אֶל הַשְּׂכִינָהּ.

מכאן רואים שרבי עקיבא הוא שקיבל
סודות שיר השירים מרבי אליעזר.

ובענין הפלגת גדולת חכמתו ומעשיו כתב
היוחסין וז"ל: ורבה מלספור חכמתו
ומדותיו שאם היו השמים גוילים וכל עצי
הלבנון קולמסים ומי הים דיו לא יספיקו
לחכמתו עכ"ל.

וְאָמַר, אִי עֲלָמָא עֲלָמָא עֲלָמָא, חֲזַרְתָּ לְאֲעֵלָא
וּלְאֲגֻזָּא מִן תַּתְּאָה כֹּל נְהִירוֹ וּבוֹצִינָא. וּוי לְכוּן
תְּרִי דְרַעֲי וּוי לְכוּן תְּרִי תוֹרוֹת דִּישְׁתַּפְּחוּן
יוֹמָא דִּין מִן עֲלָמָא. דָּאָמַר רַבִּי יִצְחָק כֹּל
יוֹמוֹ דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הוּהּ נְהִירָא שְׂמִיעָתָא
מִפּוּמִּיהָ כִּיּוֹמָא דְאֶתְהִיבַת בְּטוּרָא דְסִינִי.

לשון הקודש: הִיְתָה דְחוּקָה לוֹ [השעה]
לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. הוּצִיא שְׂפִי זְרוּעוֹתָיו
וְשָׁם אוֹתָם עַל לְבוֹ. פִּתַּח וְאָמַר, אוֹי הָעוֹלָם,
הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן חוּזֵר לְהִתְפַּנֵּס וּלְהִגָּז מִן
הַתַּחְתּוֹן כֹּל אוֹר וּמְאוּר. אוֹי לְכֶם שְׂפִי
זְרוּעוֹת, אוֹי לְכֶם שְׂפִי תוֹרוֹת שִׁיְהִי נִשְׁכָּחִים
הַיּוֹם הַזֶּה מִן הָעוֹלָם. שְׂאָמַר רַבִּי יִצְחָק, כֹּל
יְמֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הִיְתָה הַשְּׂמוּעָה מְאִירָה מִפְּיֹו
כִּיּוֹם שְׁנַתְנָה בְּהַר סִינִי.

**שאלו יהיו כל בני אנוש של העולם סופרים,
לא יוכלו לכתב, ולא חסרו תלמידי מחכמתי
אמר** אורייטא (סברית גמרא) גְּמָרִית וְחֻכְמָתָא
סְבָרִית וְשְׂמוּשָׂא עֲבָדִית. דָּאלוּ יְהוֹן כֹּל
בְּנֵי אִינְשָׂא דְעֲלָמָא סוֹפְרִים לֹא יִכְלִין
לְמַכְתַּב וְלֹא חֲסָרֵי תַלְמִידֵי מַחְכְּמֵי אֱלָא
כְּכוּחָלָא בְּעִינָא וְאֲנָא מְרַבּוֹתֵי אֱלָא כְּמֵאן
דְּשְׂתִי בְּיָמָא. וְלֹא הוּהּ, אֱלָא לְמִיתוּן טִיבוּתָא
לְרַבּוּהֵי יִתִיר מְנִיָּה.

לשון הקודש: אָמַר, תוֹרָה [למדתי וגמרא]
הַבְּנֵי וְחֻכְמָה לְמַדְתִּי וְשְׂמוּשׁ עֲשִׂיתִי,
שְׂאֵלוּ יְהִי כֹל בְּנֵי אֲנוּשׁ שֶׁל הָעוֹלָם סוֹפְרִים,
לֹא יוּכְלוּ לְכַתֵּב, וְלֹא חֲסָרוּ תַלְמִידֵי מַחְכְּמֵי
אֱלָא כְּמַכְחוּל בְּעִינֵי, וְאֲנִי מְרַבּוֹתֵי אֱלָא כְּמֵי
שְׂשׂוּתָהּ בַּיָּם. וְלֹא הָיָה אֱלָא לְהַחְזִיק טוֹבָה
לְרַבּוּתוֹ יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

**שְׂמִים שְׂמִים, אָמְרוּ לְשִׁמְשׁ וּלְלִבְנָהּ, שְׁהָאוּר
שְׁהָיָה מְאִיר יוֹתֵר מֵהֶם הֲרִי נְחִשְׁפוּ
וְהוּוּ שְׂאֲלִין מְנִיָּה בְּהוּוּ סַנְדְּלָא דְיָבוּם עַד
דְּנָפַק נִשְׂמָתִיהָ וְאָמַר טְהוּר. וְלֹא הוּהּ
תְּמִן רַבִּי עַקִּיבָא. כִּד נִפְק שְׂבֵתָא אֶשְׁכַּחִיהָ**

למד בכל דבר כמה מאות הלכות

בסוף פרק ז' דסנהדרין (שם) שאמר רבי אליעזר בשעת פטירתו, אוי לכם שתי זרועותי שהן כשני ספרי תורה שנגללין [ובזוהר וירא במדרש הנעלם (צט.) הלשון: וי לכון תרין דרועי וי לכון תרין תורות דישתכחון יומא דין כו', משמע שרצונו לומר תורה שבכתב ותורה שבעל פה, וללשון הש"ס כשני ספרי תורה וכן באבות דרבי נתן (פרק כ"ה) כב' [שני] ספרי תורה לא משמע כן] ובאבות דרבי נתן שם ושיר השירים שם שאמר: אם יהיו כל הימים דיו ואגמים קולמסין ושמים וארץ מגילות וכל בני אדם לבלרין, אין מספיקין לכתוב תורה שלמדתי, ואני לא חסרתיה (ופירוש בהגהותי שם בס"ד שרצונו לומר שתלמידיו לא חסרוה ממנו שלא למדו כי אם מעט, וכעין מה שאמרו בסנהדרין ואדר"ן זוהר שם שאמר לא חסרוני תלמידי אלא כמכחול בשפורת), אלא כאדם שמטביל זכרות מכחול בים (ועיין במסכת סופרים פרק ט"ו ובילקוט בראשית סוף רמז כ') שכן אמר ריב"ז, ולא עוד אלא שאני שונה שלש מאות הלכות בבהרת עזה, ולא היה אדם ששאלני בהם מעולם, ובאדר"ן שם ובמדרש הנעלם שם (צ"ח:) אמרו, שבשעת פטירתו לימדם להם, ואמר שם, ואזל אשא, ואוליף בבהרת עזה שלש מאות הלכות פסוקות [הגה"ה ואפשר ש' הלכות פסוקות אלו, הן הן משרש הלכות פסוקות שהזכירו בזוהר תולדות (קמ"ה:)] דהוי רבי יוחנן בן זכאי אמר ברזא

דחכמתא עילאה בפסוק "ושם אשתו מהיטבאל" וגו' ולא גלי לון אלא לר"א, וכ"ה בז"ח בראשית (ט' א') (ושם א' דגלי לון לר"א ולר"א בן ערף), דלשון הלכות פסוקות משמע דתלי בהון הלכות פסקא דדינא, והיינו כי שרשי הדינין שמהן שרש הנגעים, הוא מת"ק דמיתו: ע"כ הגה"ה.] ולא עוד אלא שאני שונה ש' הלכות וא"ל ג' אלפים הלכות בנטיעת קשואין:

ידע שיחת חיות ועופות ורזי חכמת הקבלה
ובזוהר חדש בראשית (ט' ד') שגילה רבי אליעזר לרבי עקיבא שיחת מלאכי השרת שיחת כוכבים ומזלות, וידיעת חלוני כמה בעותותיו וזמניו (שהיה ר"א בקי בהן וכמ"ש בס"ד בהצעה שלפני פ"ו מפרקי דרבי אליעזר בשם הכוזרי שהיה כתובין לפניו בפרקי דרבי אליעזר) שיחת דקלים ועופות שיחת הרוחות ידיעות תקופות ועבוריהן [ובסוף פרק ב' דסוכה (כה.) חושב מדברים אלו בריב"ז, וממנו נראה שקיבלן רבי אליעזר, וכמו שכתוב לעיל שסודות התורה מסר ריב"ז לרבי אליעזר], ומדרש הנעלם (שם) ואוליף ליה (לר"ע) רי"ו טעמי דפסוקי שיר השירים, והוו עינוי דר"ע נחתין מיא כו' כד מטא להאי פסוקא סמכוני באשישות וגו' לא יכיל רבי עקיבא למסבל וארים קלי' בבכייאתא וגעי ולא הוי ממלל מדחילו דשכינתא דהוות תמן אורי ליה כו' רזין עילאין דהוי בשה"ש ואומי ליה אומאה דלא לשתמש בשום פסק מיניה כי היכי דלא ליחרוב קב"ה עלמא בגיניה, ולא בעי קובה' דישתמשון ביה ברייתא מסגיאות

דומה להר סיני [והוא כמו שאמר בפרקי רבי אליעזר פרק ב' עליו ריב"ז, שיכול לומר דברי תורה יותר ממה שקיבלו מסיני, וזה שכתוב במדרש הנעלם וירא [שם] כל יומי דרבי אליעזר הוי שמעתא נהירא מפומיה כיומא דאתיהבת מטורא דסיני], וזה שישב עליו דומה לארון הברית,

ב. הגהה: וזה שאמרו עליו שלהי סוטה, משמת רבי אליעזר נגזו ספר תורה עיי"ש בפרש"י, ובפרק חלק (ק"א) שאמרו עליו תלמידיו כשחלה, אפשר ספר תורה שרוי בצער ולא נבכה, ובריש שיר השירים שאמר רבי יהושע על האבן שהיה יושב עליו רבי אליעזר בבית המדרש, האבן הזאת

רמז שיהיה מעשרה הרוגי אמונה, שהיה גופן ריח ניחוח של קרבן, וכמו שאמרו בזהר פקודי בהיכלות (רנ"ד): וגופא דלהון כו' ברזא דקורבנא כו']. ועיין באבות דרבי נתן פכ"ה: ובפ"ו דעירובין (ס"ג). שאמר על יהודא בן גוריא תלמידו, שהורה הלכה בפניו, תמהני אם יוצא זה שנתו, ולא הוציא שנתו, ואף שאמרו שם שאמרה לו אימא שלום אשתו, וכי נביא אתה, והשיב לה, כך מקובלני כל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, מכל מקום זה שמת בתוך שנתו הוא מפני דיבורו של רבי אליעזר, כי חייבי מיתה בידי שמים אין דינן למות תוך שנתן דוקא, ואף ברכת אינו מת מיד, וכדמוכח מדברי התוספות פ"ב דשבת (כה.) ד"ה כרת, וריש יבמות (ב.) ד"ה אשת איש, ובכריתות (ז.) ד"ה דחנקתיה. וכל שכן במיתה בידי שמים.

ובריש חגיגה (ג.) אמר לר"י בן דורמסקית יוסי, פשוט ירך וקבל עיניך וכו', יחזרו עיני יוסי למקומן וחזרו, ולא תימא הני שיש לומר שהיה משום דיבורו, וכעין "ותגזר אומר ויקם לך", אלא מצאנו בסוף פ"ג דמגילה (כה:) שאמר צא ובדוק בתועבת אמך, ובדקו אחרינו ומצאו בו שמץ פסול, שהרי זה לשעבר דבר הנמצא בהן כבר, ואי אפשר לומר שנתהווה על פי דבורו של רבי אליעזר עכשיו, אלא הרי היא כנבואה.

ידע זמן הקץ

ובזהר חדש בראשית (ט"ז ג) נראה שצפה ברוח הקודש זמן הקץ, ואמר לרבי עקיבא וי דלא ימטא בר נש כו', אלפא שתיתאה ולא באשלמותיה [ואולי הוא לטעמיה בפרק י' דסנהדרין (צ"ט) דימות המשיח מ' שנה], ובריש פרק י"ט דשבת

קדושתא דאית ביה, וזה שאמר ר"ע במתניתין (ספ"ג ידיים) ח"ו לא נחלק אדם מישראל על שה"ש שלא יטמא את הידים שאין כהע"כ כדאי כיום שניתן בו שיר השירים שכל הכתובים קודש ושיר השירים קודש קדשים, **שרבי עקיבא הוא שקיבל סודות שיר השירים מרבי אליעזר.**

היה ראוי לרוח הקודש - ודברי היו כנבואה ובענין הפלגת צדקתו. ראיתי להביא מה שכתב בירושלמי שלהי סוטה שכשנכנסו לעלייה ביבנה יצתה בת קול ואמרה להם, יש ביניכם שנים שראוין לרוח הקודש, ושמואל הקטן אחד מהם, ונתנו עיניהם ברבי אליעזר בן הורקנוס (שהוא השני), וזה שאמר בספרי פרשת שופטים (פסקא קע"א), כשהיה רבי אליעזר מגיע לפסוק זה היה אומר, חבל עלינו, מה מי שמדבק כו', המדבק בשכינה דין הוא שתשרה עליו רוח הקודש, ומי גרם עונותיכם היו מבדילים וגו', [ובסנהדרין פ"ח (ס"ה): גרסינן בברייתא זו ר"ע במקום רבי אליעזר דידע רבי אליעזר בנפשיה (מן הבת קול הזה) שהיה ראוי לרוח הקודש (של נבואה) ועון הדור נמנע ממנו, וזה שאמר חבל עלינו כו', ובכל זה אף שבעון הדור לא שרתה עליו רוח הקודש, מכל מקום מצאנו בו כעין נבואה, שכל היוצא מפיו היה מתקיים כיצא מפי נביא, בפרק ו' דפסחים (ט"ט). שאמר לרבי עקיבא בשחיטה השבתני בשחיטה תהא מיתתו, וכן בסוף פרק ח' דסנהדרין (ס"ח). שאמר תמה אני על חכמי הדור אם ימותו מיתת עצמן על שלא באו לשמשני, ולרבי עקיבא אמר שלך קשה משלהן, [ובזהר חדש בראשית (ט') שאמר לרבי עקיבא מוכן תהיה לריח ניחוח, והוא

ללמוד תורה אצלו, הטעם הוא לפי שרבי אליעזר קיבל הרבה תורה מרבותיו, כמו שאמר הרבה תורה למדתי מרבותי, והיה רוצה למסור את כל מה שקיבל מהם, להחכמים הבאים אחריו, אבל לפי שברכוהו במעשה דתנור של עכנאי (ב"מ נט:), לכן לא באו החכמים ללמוד אצלו, וגם רבי עקיבא ענהו כן להשתמט ממנו בתשובה אחרת, והיה רבי אליעזר מצטער מאוד על כבוד התורה, לפי שעל ידי מיתתו יהיה נעדר ובטל מן העולם כל דברי תורה שלמד מרבותיו, לכן כעס על החכמים שבאו עתה לבקרו שעכשו אין לו זמן למסור כל תורתו, ורבי עקיבא בכה והצטער על כל סודות התורה שיגנזו ויסתלקו מן העולם, לכן ביקש ממנו שיגלה לו לכל הפחות עתה מה שיכול, וכן היה שגילה לו סודות נוראים כמבואר בזוהר כאן (העתקנו לעיל).

רבי אליעזר הגדול בתורת הנסתר

בזוהר חדש (איכה י"ג:) מובא כי רבי אליעזר היה גלגול של ראובן בכור ישראל, ומסיבה זו, גזירת עשרת הרוגי מלכות שעל פי תורת הקבלה נגזרה על עשרת החכמים בשל היותם שקולים כנגד עשרת השבטים שהשליכו את יוסף לבור, לא חלה על רבי אליעזר, שלא היה שותף במכירת יוסף אלא רק ציווה להשליך את יוסף לבור, ועל כן השליכו את רבי אליעזר לבור אך העלו אותו. לאחר מכן ולא הרגו אותו.

בספר בני יששכר (מאמר חודש תשרי מאמר י"ב) מובא, כי מכיון שראובן היה זה שעסק תמיד בתשובה על חטאו שבלבל את יצועי אביו, ראוי לפסוק כמותו בכל הנוגע לתשובה, ומכיון שרבי אליעזר פוסק ש"עידי מסירה כרתי" (בניגוד לרבי מאיר הפוסק עידי התימה כרתי), ובחודש תשרי ישנן שלושה זמני תשובה; ראש השנה - זמן הכתיבה,

עיר אחת היתה בארץ ישראל שהיו עושין כרבי אליעזר והיו מתים בזמנם, ופעם אחת גזרו גזרה על המילה, ועל אותה העיר לא גזרה, ובסוף פרק ג' דתענית (כ"ה:) כשהתפלל על הגשמים ולא נענה, והתפלל רבי עקיבא ונענה, והווי מרנני רבנן, יצתה בת קול לכבודו [מיהו מצינו כיוצא בזה גם בפרק ז' דבבבא מציצא (פ"ה.) לכבודו של ר' יוסי בנו של רבי אלעזר ברבי שמעון] ואמרה, לא שזה גדול מזה, אלא זה מעביר כו', ובזוהר שמות (ט"ו.) דאחזיאו ליה בחלמא, אל תתפלל בעד העם הזה כו', וכשהתפלל י"ב טורי אפרסמונא דכיא עייל ההיא דלבש חושנא ואפודא, ובעי מקב"ה דליחוס על עלמא כו'.

צפה ברוה"ק מה שיהיה עם תלמידי רבי עקיבא

ובפרק ד' דברכות (כח:) כשחלה ונכנסו תלמידיו לבקרו, אמר להם הזהרו בכבוד חביריכם, הערותי לעיל אות ז' בהגה"ה לפי גירסא שלנו באבות "יהי כבוד חבירך חביב" כו', למה הוצרך לחזור ולצוות על זה קודם פטירתו, ויש לומר שעיקר כלל תלמידיו אלו היה רבי עקיבא, ואליו הוא שרמז בזה ביום פטירתו שצפה ברוה"ק שעתידין תלמידי רבי עקיבא כ"ד אלף, למות על שלא נהגו כבוד זה בזה, כדאיתא ביבמות פ"ו (סב:) ולזה הקדים רבי אליעזר לצוותו על כן, שיזהיר לתלמידיו על זה.

הערת המוציא לאור

רבי עקיבא בכה והצטער על כל סודות התורה שיגנזו ויסתלקו מן העולם

[ובזוהר פרשת וירא מדרש הנעלם (דף צ"ח:), בפירוש מתוק מדבש שם בעמוד תמ"ז, כתב: וזה לשונו: מה שכעס רבי אליעזר על החכמים וקיללם על שלא באו

הצטער מאוד על כל דברי התורה הרבים שידע ואיש לא בא ללמוד ממנו (בגלל הנידוי), ואף חזה את מותם של חכמי הדור בכלל, ואת מותו ביסורים של רבי עקיבא: "שלך קשה משל כולם". מיד כשנפטר אמר רבי יהושע "הותר הנדר" (סנהדרין ס"ח).

רבי אליעזר נפטר ביום שישי, ואחרי יציאת השבת החל המסע ללוד, שם נקבר. רבי עקיבא ספד עליו מדברי אלישע על אליהו, אותם הדברים שאמר יואש: "אבי אבי, רכב ישראל ופרשיו" (מלכים ב', ב', יב; מלכים ב', י"ג, יד; אבות דרבי נתן).

יום כיפור - זמן החתימה, והושענא רבה שהוא זמן מסירת הפתקים לשלוחים, יש לפסוק כמותו שזמן התשובה קיים עד הושענא רבה, ועד אז ניתן לחזור בתשובה ולשנות את גזר הדין. הוא מקשר דברים אלו, לסיבה שמכוחה התפלל משה רבינו, שרבי אליעזר יצא מחלציו כמובא בפסיקתא בשם רבי אחא.

פטירתו של רבי אליעזר הגדול

לפני פטירתו של רבי אליעזר עמדו לידו רבי עקיבא וחבריו, והתיישבו בריחוק ארבע אמות בגלל הנידוי. רבי אליעזר

סדרת הספרים קובץ שופר הזוהר

(20 כרכים) – לתרומות עבור הדפסה והפצת הספרים – טל: 0527654911

קובץ

שופר הזוהר

כרך יז

ובו חמשה ספרים ספרים נפתחים (272 עמודים):
זהר הכשרות - מי יאכילנו
בשר - ערכת נר למשיחי
- קרא - מגלה עמקות
חייו ופעליו

קובץ

שופר הזוהר

כרך טז

ובו ספר אחד
(268 עמודים):
ספר הזוהר

קובץ

שופר הזוהר

כרך יח

ובו ספר אחד
(256 עמודים):

זהר קריאת שמע
ההלכתו דיניו ומנהגיו

קובץ

שופר הזוהר

כרך כ

ובו ארבעה ספרים
נפתחים
(328 עמודים):

זהר לפורים השלם

קובץ

שופר הזוהר

כרך יט

ובו ספר אחד
(422 עמודים):

זהר התקונים תקון מ"ג

בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר, מן זוהרא דאימא עלאה תשובה. באלין לא צריך נסיון, ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי, דאיהו האי ספר הזהר, יפקון ביה מן גלותא ברחמי.

הוראה לחיוב חשבון תורם יקר אנא מלא במקומות הלבנים

קוד מסלקה		סוג חשבון	מספר חשבון																	
בנק	סניף																			

לכבוד בנק _____
 סניף _____
 כתובת הסניף _____

קוד מוסד		אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה												
4	7	6	9	5										

אני/הח"מ (ש בעלי החשבון כסופים בספרי הבנק) מס' זהות _____
 רחוב _____ עיר _____ מיקוד _____ טלפון _____

- נותני/ים לכם בזה הוראה לחייב את חשבוננו הרגיל בסניפכם, בגון תרומה בסכומים ובמועדים שיופצאו לכם מדי פעם בפעם באמצעי מגנטי, ע"י "גן עדן התחנות" כמפורט מטה ב"פרטי הרשאה".
- ידוע לי/לנו כי:
  - א. הוראה זו ניתנת לביטול ע"י הודעה מפני/מאתנו בכתב לבנק ול"גן עדן התחנות" שתכנס לתוקף, יום עסקים אחד לאחר מתו ההודעה בבנק וכן, ניתנת לביטול עפ"י הוראת כל דין.
  - ב. אהיה/נהיה רשאי/ם לבעל מראש חיוב מסוים ובלבד, שהודעה על כך תימסר על ידי/נו לבנק בכתב, לפחות יום עסקים אחד לפני מועד החיוב.
  - ג. אהיה/נהיה רשאי/ם לבעל חיוב, לא יותר מתשעים ימים ממועד החיוב או אכ"ח/נוכח לבנק, כי החיוב אינו תואם את המועדים או הסכומים שנקבעו בכתב הרשאה, אם נקבעו.
  - ד. ידוע לי/לנו כי הפרטים שצוינו בכתב הרשאה ומילויים, הם נושאים שעלינו להסדיר עם המוטב.
  - ה. ידוע לי/לנו, כי סכומי החיוב עפ"י הרשאה זו, יופיעו בדפי החשבון וכי לא תישלח לי/לנו ע"י הבנק הודעה מיוחדת בגין חיובים אלה.
  - ו. הבנק יפעת בהתאם להוראות בכתב הרשאה זה, כל עוד מצב החשבון יאפשר זאת, וכל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו.
  - ז. הבנק רשאי להוציא/ני/ן מן ההסדר המפורט בכתב הרשאה זה, אם תהיה לו סיבה סבירה לכך, ויודיע לי/לנו על כך מיד לאחר קבלת החלטתו, תוך ציון הסיבה.
  - ח. נא לאשר לי/גן עדן התחנות" בספח המחובר לה, קבלת הוראות אלו מפני/מאתנו.

מספר פעמים _____ מתאריך _____ עד תאריך _____ פרטי הרשאה

חתימת בעלי החשבון

קוד מסלקה		סוג חשבון	מספר חשבון																	
בנק	סניף																			

אישור הבנק

לכבוד "גן עדן התחנות" (עפ"י זוהר פ' לך לך) רח' נחשון 10 בית שמש 29099
 בית שמש

קבלנו הוראות מ _____ לכבוד חייבים בסכומים ובמועדים שיופיעו באמצעי מגנטי שתצוינו לנו מידי פעם בפעם, ואשר מספר חשבוננו/ם בבנק יהיה נקוב בהם, והכל בהתאם למפורט בכתב הרשאה.

רשמנו לפנינו את ההוראות, ונפעל בהתאם על עוד מצב החשבון יאפשר זאת, כל עוד לא תהיה מניעה חוקית או אחרת לביצועו, כל עוד לא התקבלה אצלנו הוראת ביטול בכתב על ידי בעלי/י החשבון, או כל עוד לא הוצאו/ בעלי החשבון מן ההסדר. אישור זה לא יפגע בהתייבותיכם כלפינו, לפי כתב השיפו שנתחם על ידיכם.

קוד מוסד		אסמכתא/קוד מזהה של הלקוח בחברה												
4	7	6	9	5										

בכבוד רב,
 בנק _____
 סניף _____
 חתימה וחותמת הסניף _____

תאריך _____